

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ,
ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ ΚΑΙ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

«Η Προβολή των Ελληνικών
Τουριστικών Περιοχών, μέσω των
Ξένων Κινηματογραφικών ταινιών»

Επβλέπων Καθηγητής: Δέφνερ Αλέξιος

Φοιτήτρια: Γκίκα Γεωργία

ΒΟΛΟΣ 2010

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Ευχαριστώ θερμά τον κ. Αλέξη Δέφνερ, επιβλέποντα καθηγητή της παρούσας εργασίας για την καθοδήγηση, τη στήριξη και άψογη συνεργασία που είχαμε καθ' όλη τη διάρκεια της εκπόνησης. Επίσης, ευχαριστώ τον καθηγητή κ. Δημήτρη Οικονόμου για τις συμβουλές που μου παρείχε στο ξεκίνημα αυτής της εργασίας, βοηθώντας αρκετά στην υλοποίηση της.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Εδώ και αρκετά χρόνια μέσω των κινηματογραφικών απεικονίσεων, αναπαριστάται, περιγράφεται και αναλύεται ο χώρος. Οι κινηματογραφικοί χώροι διαμορφώνονται με βάση κάποια συγκεκριμένη θεματολογία, την οποία συνοδεύει μια ορισμένη εικονογραφία. Στον ελληνικό χώρο από το 50 και μετά καθιερώνονται διάφορα πρότυπα ελληνικότητας που διαδίδονται στο εξωτερικό και χαρακτηρίζουν την κοινωνική ζωή και τον πολιτισμό της τοπικής πραγματικότητας. Σε αυτό συντέλεσαν και διάφορες ταινίες του ξένου κινηματογράφου, προωθώντας στερεότυπες εικόνες. Ο χώρος περιγράφεται με μια νοσταλγία. Στην εργασία αυτή, μέσα απ’ τις επιλεγμένες ταινίες, παρατηρείται και περιγράφεται ο ελληνικός χώρος και ο χαρακτήρας των ελλήνων και διερευνάται η συνεισφορά αυτών των στερεότυπων στη προώθηση της χώρα μας στη διεθνή αγορά τουρισμού.

Λέξεις-κλειδιά: Κινηματογράφος, Χώρος, Τουρισμός, Τουριστικό Μάρκετινγκ, Έβδομη τέχνη, ελληνικά νησιά.

ABSTRACT

For several years through the film imagery, depicted, described and analyzed the space. The film places are tailored to a specific theme, which accompany a particular painting. In the Greek area 50 and then introduced several models that spread Hellenism abroad and characterize the social life and culture of local realities. This helped with various Foreign Films, promoting stereotypical images. The area described by nostalgia. In this work, from inside the selected films, observed and described by the Greek area and the nature of the Greeks and explores the contribution of these stereotypes to promote our country in international tourism market.

Key-words: Movies, Space, Tourism, Tourism Marketing, Seventh Art, Greek islands

Στον σύζυγο μου Γιώργο.....

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ**Σελ.**

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΩΝ.....	7
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ.....	10
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΧΑΡΤΩΝ.....	10
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	11

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1ο

Η ΑΝΑΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ ΣΤΟΝ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟ.....	14
1.1. Ο ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ.....	14
1.2. Η ΣΧΕΣΗ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ.....	18

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2ο

Ο ΞΕΝΟΣ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.....	20
2.1. Η ΕΛΛΑΔΑ «ΦΙΛΟΞΕΝΕΙ» ΤΟ ΞΕΝΟ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟ.....	20
2.2. ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΤΩΝ ΤΑΙΝΙΩΝ.....	29

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3ο

Ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.....	33
3.1. Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ.....	33
3.2. ΤΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ.....	38
3.3. ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ.....	40
3.4. Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΩΣ ΒΑΣΙΚΟΣ ΦΟΡΕΑΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥ ΜΑΡΚΕΤΙΝΓΚ.....	42
3.5. ΟΙ ΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΤΟΝ 21^Ο ΑΙΩΝΑ.....	44

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

Η ΔΗΜΟΣΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ.....	46
4.1. Η ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΥΔΡΑ.....	49
4.2. Η ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ	
ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ.....	49
4.3. Η ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΚΕΡΚΥΡΑ.....	51
4.4. Η ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΑΜΟΡΓΟ.....	51
4.5. Η ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑ.....	52
4.6. Η ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΙΣ ΣΠΟΡΑΔΕΣ.....	53
4.7. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	53

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

Η «ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΕΛΛΑΔΑ».....	55
5.1. Η ΥΔΡΑ.....	56
5.1.1. ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΥΔΡΑΣ.....	57
5.1.2. Η ΥΔΡΑ ΣΤΗ ΤΑΙΝΙΑ <i>BOY ON A DOLPHIN</i>, (<i>ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΚΑΙ ΤΟ ΔΕΛΦΙΝΙ</i>), 1959, ΤΟΥ JEAN NEGULESCO.....	59
5.1.3. Ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΥΔΡΑ.....	67
5.2. Ο ΠΕΙΡΑΙΑΣ.....	69
5.2.1. ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΠΕΙΡΑΙΑ.....	70
5.2.2. Ο ΠΕΙΡΑΙΑΣ ΣΤΗ ΤΑΙΝΙΑ <i>NEVER ON SUNDAY</i>, (<i>ΠΟΤΕ ΤΗ ΚΥΡΙΑΚΗ</i>), 1960, ΤΟΥ JULES DASSIN.....	72
5.2.3. Ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΠΕΙΡΑΙΑ.....	79
5.3. Η ΚΕΡΚΥΡΑ.....	81
5.3.1. ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ.....	82
5.3.2. Η ΚΕΡΚΥΡΑ ΚΑΙ ΤΑ ΜΕΤΕΩΡΑ ΣΤΗ ΤΑΙΝΙΑ <i>FOR YOUR EYES ONLY</i>, (<i>ΓΙΑ ΤΑ ΜΑΤΙΑ ΣΟΥ ΜΟΝΟ</i>), 1981, ΤΟΥ JOHN GLEN.....	84
5.3.3. Ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΚΕΡΚΥΡΑ ΚΑΙ ΤΑ ΜΕΤΕΩΡΑ.....	94

5.4. Η ΑΜΟΡΓΟΣ.....	96
5.4.1. ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ.....	97
5.4.2. Η ΑΜΟΡΓΟΣ ΣΤΗ ΤΑΙΝΙΑ <i>LE GRAND BLUE</i>, (<i>ΑΠΕΡΑΝΤΟ ΓΑΛΑΖΙΟ</i>), 1988, ΤΟΥ LUC BESSON.....	99
5.4.3. Ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΑΜΟΡΓΟ.....	104
5.5. Η ΚΕΦΑΛΟΝΙΑ.....	105
5.5.1. ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ.....	106
5.5.2. Η ΚΕΦΑΛΟΝΙΑ ΣΤΗ ΤΑΙΝΙΑ <i>CAPTAINS CORELLI' S MANDOLIN (ΤΟ ΜΑΝΤΟΛΙΝΟ ΤΟΥ ΛΟΧΑΓΟΥ CORELLI)</i>, 2001, ΤΟΥ JOHN MADDEN.....	108
5.5.3. Ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑ.....	113
5.6. Η ΣΚΙΑΘΟΣ ΚΑΙ Η ΣΚΟΠΕΛΟΣ.....	114
5.6.1 ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ.....	116
5.6.2. Η ΣΚΙΑΘΟΣ ΚΑΙ Η ΣΚΟΠΕΛΟΣ ΣΤΗ ΤΑΙΝΙΑ <i>MAMMA MIA!</i>, 2008, ΤΗΣ PHYLLIDA LLOYD.....	118
5.6.3. Ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΣΚΙΑΘΟ ΚΑΙ ΤΗ ΣΚΟΠΕΛΟ.....	124
5.7. ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΤΑΙΝΙΩΝ.....	126
 <u>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6ο</u>	
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	128
6.1. Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΞΕΝΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ.....	128
6.2. Η ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.....	130
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	132
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ.....	141

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΩΝ

Εικόνα 1: Κύριο θέμα η αφίσα της ταινίας <i>Boy on a Dolphin</i> και αναφορές σε άλλες ταινίες που γυρίστηκαν στην Ελλάδα.....	20
Εικόνα 2: Ο Αλέξης Ζορμπάς μαθαίνει στον ξένο να χορεύει συρτάκι.....	22
Εικόνα 3: Ο πρωταγωνιστής Jan στο αρχαίο θέατρο της Επιδαύρου.....	23
Εικόνα 4: Ο πρωταγωνιστής Jan στο λιμάνι του Ναυπλίου με θέα το Μπούρτζι.....	23
Εικόνα 5: Οι πρωταγωνιστές Έλενα και Jan στη Κέρκυρα με θέα το Ποντικονήσι και τη Παναγία των Βλαχερνών.....	23
Εικόνα 6: Η <i>Shirley Valentine</i> σε κάποια παραλία της Μυκόνου.....	26
Εικόνα 7: Εικόνες από τη ταινία <i>Mediterraneo</i> με φόντο το Καστελόριζο.....	26
Εικόνα 8: Η χώρα της Μυκόνου, όπως απεικονίζεται στα τελευταία πλάνα της ταινίας.....	27
Εικόνα 9: Οι πρωταγωνιστές της ταινίας στο παραλιακό εστιατόριο Sea Satin, στην πόλη της Μυκόνου, το οποίο έχει μετατραπεί, για την ταινία, σε κατάστημα ενοικιάσεως μοτοποδηλάτων.....	27
Εικόνα 10: Zoom Out στη χώρα της Μυκόνου, το τελευταίο πλάνο της ταινίας.....	28
Εικόνα 11: Οι ξένες ταινίες στον Ελληνικό χάρτη.....	28
Εικόνα 12: Άγαλμα στην Ύδρα με θέμα <i>Το παιδί και το δελφίνι</i> , αφιερωμένο στην ομώνυμη ταινία (2006).....	59
Εικόνα 13: Ο χάρτης των ελληνικών νησιών, όπως προβάλλεται στην ταινία.....	60
Εικόνα 14: Ο χάρτης της Ύδρας, όπως προβάλλεται στην ταινία.....	61
Εικόνα 15: Η Φαίδρα παρατηρεί την Ύδρα μέσα από το καΐκι, επισκεπτόμενη το γιατρό.....	61
Εικόνα 16: Ο βράχος της Ακρόπολης, όπως απεικονίζεται στην ταινία.....	62
Εικόνα 17: Η Φαίδρα καθισμένη στον Παρθενώνα.....	62
Εικόνα 18: Η όψη του πρώην μουσείου της Ακρόπολης, όπως απεικονίζεται στην ταινία.....	63
Εικόνα 19: Η Φαίδρα μέσα στο πρώην μουσείο της Ακρόπολης.....	63
Εικόνα 20: Η διαδρομή για την Επίδαυρο, όπως απεικονίζεται στην ταινία.....	64
Εικόνα 21: Η διαδρομή για την Επίδαυρο, όπως απεικονίζεται στην ταινία.....	64
Εικόνα 22: Το Αρχαίο θέατρο της Επιδαύρου, όπως απεικονίζεται στην ταινία.....	64
Εικόνα 23: Τα Μετέωρα, όπως απεικονίζονται στην ταινία.....	65
Εικόνα 24: Η Φαίδρα επισκέπτεται τα Αστέρια Γλυφάδας.....	65
Εικόνα 25: Οι Calder και Parmalee στην παραλία Μανδράκι της Ύδρας.....	66
Εικόνα 26: Η Φαίδρα περπατά στα δρομάκια της Ύδρας.....	66
Εικόνα 27: Η Μουσική συνδεδεμένη με το λιμάνι του Πειραιά.....	73

Εικόνα 28: Οι εργάτες και φίλοι της Ίλιας, αφήνουν τη δουλειά και την ακολουθούν στο μπάνιο.....	73
Εικόνα 29: Η Ίλια και οι φίλοι της κολυμπούν με φόντο τον Πειραιά.....	74
Εικόνα 30: Η Ίλια και ο Homer πηγαίνουν με το τραμ στην Αθήνα με φόντο τον Πειραιά.....	75
Εικόνα 31: Η Ίλια και ο Homer συνομιλούν μπροστά στον Παρθενώνα.....	76
Εικόνα 32: Η Ίλια και ο Homer συνομιλούν μπροστά στον Παρθενώνα.....	76
Εικόνα 33: Η Ίλια στο παράθυρο του σπιτιού της με θέα τον Πειραιά.....	76
Εικόνα 34: Η καθημερινότητα του λιμανιού.....	77
Εικόνα 35: Οι «γυναίκες του λιμανιού» συναντιούνται με τον «μεσίτη» τους.....	77
Εικόνα 36: Οι «γυναίκες του λιμανιού» διαμαρτύρονται για τα υψηλά ενοίκια.....	78
Εικόνα 37: Ελληνικό γλέντι ως αποχαιρετισμός.....	78
Εικόνα 38: Ο αποχαιρετισμός του Homer στο τελευταίο πλάνο της ταινίας.....	78
Εικόνα 39: Πανοραμική Άποψη του Φρουρίου της Κέρκυρας, όπως παρουσιάζεται στη ταινία.....	85
Εικόνα 40: Το Καμπαναριό του Αγίου Σπυρίδωνα, όπως φαίνεται στην ταινία.....	86
Εικόνα 41: Ο αρχαίος ναός στο βυθό του Ιονίου, πηγή έρευνας για τον Timothy Havelock.....	86
Εικόνα 42: Το Αχίλλειο ως καζίνο, όπως αποτυπώνεται στη ταινία.....	88
Εικόνα 43: Οι πρωταγωνιστές απολαμβάνουν τη θέα από το Αχίλλειο.....	88
Εικόνα 44: Οι πρωταγωνιστές James και Μελίνα μπροστά στη Παναγία των Βλαχερνών στη Κέρκυρα.....	89
Εικόνα 45: Οι James και Μελίνα στην αγορά του Ιστορικού κέντρου της Κέρκυρας.....	89
Εικόνα 46: Οι James και Μελίνα στα δρομάκια του Ιστορικού κέντρου της Κέρκυρας.....	89
Εικόνα 47: Η Ροτόντα του Maitland στη πλατεία Σπιανάδα, της Κέρκυρας, όπως απεικονίζεται στην ταινία.....	90
Εικόνα 48: Ο Bond και η Lisl κάνουν βόλτα στη λιμνοθάλασσα Κορισσίων στην Κέρκυρα.....	91
Εικόνα 49: Οι πρωταγωνιστές της ταινίας με φόντο τη Μονή Αγίας Τριάδας των Μετεώρων.....	92
Εικόνα 50: Ο προαύλιος χώρος της Μονής Αγίας Τριάδας.....	92
Εικόνα 51: Ο Κριστάτος στο εσωτερικό της Μονής.....	92
Εικόνα 52: Το μηχάνημα θρυμματίζεται στα βράχια των Μετεώρων.....	93
Εικόνα 53: Το σκάφος των Havelock στο λιμάνι της Κέρκυρας, το τελευταίο πλάνο της Ταινίας.....	93

Εικόνα 54: Η παραλία της Αγίας Άννας, σε ασπρόμαυρο φόντο, όπως προβάλλεται στην αρχή της ταινίας.....	100
Εικόνα 55: Ανέμελα παιδικά καλοκαίρια στην Αμοργό.....	100
Εικόνα 56: Ο Enzo Molinari σε παιδική ηλικία μπροστά από το μοναστήρι της Παναγίας Χοζοβιώτισσας.....	101
Εικόνα 57: Το <i>Απέραντο Γαλάζιο</i> , όπως απεικονίζεται στην ταινία.....	101
Εικόνα 58: Η παραλία της Αγίας Άννας, όπως απεικονίζεται στην ταινία.....	102
Εικόνα 59: Οι πρωταγωνιστές Jacques Mayol και Johana Baker στα Κατάπολα της Αμοργού.....	102
Εικόνα 60: Οι πρωταγωνιστές Jacques Mayol και Johana Baker στα βράχια της παραλίας της Αγίας Άννας της Αμοργού.....	102
Εικόνα 61: Η πρωταγωνίστρια Johana Baker σε κάποιο στενό δρομάκι στα Κατάπολα της Αμοργού.....	103
Εικόνα 62: Η πρωταγωνίστρια Πελαγία σε παραλία της Σάμης στη Κεφαλονιά.....	108
Εικόνα 63: Η Πελαγία και ο Μαντράς στη παραλία της Σάμης στη Κεφαλονιά.....	109
Εικόνα 64: Το Αργοστόλι του 40', τεχνητό σκηνικό για της ανάγκες της ταινίας.....	110
Εικόνα 65: Το σπίτι της Πελαγίας και του πατέρα της γιατρού Γιάννη.....	110
Εικόνα 66: Η Πελαγία και ο πατέρας της παρακολουθούν έντρομοι το βομβαρδισμό του Νησιού.....	110
Εικόνα 67: Ο λοχαγός Corelli στη παραλία Αντίσαμος.....	111
Εικόνα 68: Ο καταστροφικός σεισμός της Κεφαλονιάς, όπως απεικονίζεται στην ταινία.....	112
Εικόνα 69: Το φινάλε της ταινίας μετά το τέλος του πολέμου και τον καταστροφικό σεισμό.....	112
Εικόνα 70: Η Sophie στην αρχή της ταινίας με φόντο το γαλάζιο του Αιγαίου.....	119
Εικόνα 71: Το Λιμάνι της Νταμούχαρης, όπως παρουσιάζεται στην ταινία.....	120
Εικόνα 72: Ο Sam, ο Bill και ο Harry στην προβλήτα του Αγνώντα Σκοπέλου.....	120
Εικόνα 73: Το σπίτι της Donna στο Γλυστέρι της Σκοπέλου.....	121
Εικόνα 74: Η Sophie και ο Sky στη παραλία Καστάνη της Σκοπέλου.....	121
Εικόνα 75: Οι πρωταγωνιστές στην παραλία του Αγνώντα στη Σκόπελο.....	122
Εικόνα 76: Η εκκλησία του Αγίου Ιωάννη στη Σκόπελο.....	122
Εικόνα 77: Πάρτι στη παραλία Καστάνη της Σκοπέλου.....	123
Εικόνα 78: Το τελευταίο πλάνο της ταινίας με θέμα και πάλι το γαλάζιο του Αιγαίου.....	123

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Πίνακας 1: Το σύνολο των ταινιών που έχουν γυριστεί στην Ελλάδα.....	28
Διάγραμμα 1: Ποσοστά των ξένων ταινιών ανά δεκαετία.....	29
Διάγραμμα 2: Συγκέντρωση ταινιών ανά περιοχή.....	30
Διάγραμμα 3: Οι χώρες παραγωγής των ξένων ταινιών.....	30
Διάγραμμα 4: Τα Είδη των ξένων ταινιών, που γυρίστηκαν στην Ελλάδα.....	31

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΧΑΡΤΩΝ

Χάρτης 1: Χάρτης της Ύδρας.....	56
Χάρτης 2: Χάρτης της Αττικής.....	69
Χάρτης 3: Χάρτης της Κέρκυρας.....	81
Χάρτης 4: Χάρτης της Αμοργού.....	96
Χάρτης 5: Χάρτης της Κεφαλονιάς.....	105
Χάρτης 6: Χάρτης Σκιάθου και Σκοπέλου.....	114

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ.....	142
ΦΙΛΜΟΓΡΑΦΙΑ.....	148

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο κινηματογράφος αποτελεί μια, κατά κύριο λόγο, οπτική πηγή τεράστιας σημασίας ενώ τα ιστορικά του όρια είναι αρκετά περιορισμένα. Έχει έναν μόλις αιώνα ζωής. Ως εκ τούτου θα μπορούσε να πει κανείς ότι ο κινηματογράφος θα μπορούσε να μιλήσει μόνο για τον 20ο αιώνα. Κι όμως ως αναγνωρισμένη μορφή τέχνης έχει το προνόμιο να μην περιορίζεται μόνο στο παρόν αλλά και στο παρελθόν και στο μέλλον. Κατ' επέκταση «χρησιμοποιώντας» τον ως ιστορική πηγή έχουμε την δυνατότητα να δούμε, πως οι άνθρωποι μιας συγκεκριμένης εποχής έβλεπαν το παρελθόν και πως φαντάζονταν το μέλλον.

Η φιλοσοφία του κινηματογράφου είναι σήμερα ένας από τους πιο γρήγορα αναπτυσσόμενους τομείς της αισθητικής. Ωστόσο το ενδιαφέρον για τον κινηματογράφο δεν έχει υπάρξει ούτε συνεχές ούτε ομοιογενές. Τα πρώτα χρόνια μετά τη γένεση του, πολλές από τις πιο έντονες διαμάχες που διεξήχθησαν για το συγκεκριμένο μέσο ήταν κυρίως φιλοσοφικές, με θέματα όπως: ο κινηματογράφος ως υψηλή τέχνη, η οντολογία του, η αντικειμενική αναπαράσταση της πραγματικότητας, κ.ά.

Η «μυθική εικόνα» είναι η συναισθηματική εικόνα που δημιουργείται κυρίως από την παρακολούθηση κινηματογραφικών ταινιών οι οποίες έχουν γυριστεί σε μία χώρα χρησιμοποιώντας το περιβάλλον, την ιστορία, την εικόνα των κατοίκων κλπ για την ανάπτυξη της ιστορίας του σεναρίου τους. Ο κινηματογράφος λειτουργεί ως εργαλείο φυγής από την καθημερινότητα, Ακριβώς γι αυτό το λόγο και πολλές φορές στην επιλογή ενός τόπου προορισμού διακοπών ή αναψυχής επιλέγεται ένας τόπος για τον οποίο έχουμε σχηματίσει μια συγκεκριμένη «συναισθηματική εικόνα». Σε όλους έχει συνδυαστεί η έννοια του ρομαντισμού με την πόλη του Παρισιού. Είναι γνωστό ότι η περισσότερες ρομαντικές κομεντί των μεγάλων αμερικάνικων στούντιο χρησιμοποιούν σαν σκηνικό το Παρίσι. Η διαδικασία αυτή λειτουργεί γιατί μία κινηματογραφική ταινία αναπτύσσει μέσα από το σενάριο της μία ιστορία η οποία επικοινωνεί συναισθηματικά με τον θεατή, τον οδηγεί να ταυτιστεί με τους ήρωες της και άρα ο θεατής υποσυνείδητα όταν θέλει να βιώσει ένα κομμάτι των ηρώων επιδιώκει να βρεθεί στο αντίστοιχο περιβάλλον. Ο κινηματογράφος αναπτύσσει χαρακτήρες.

Η κινηματογραφική ταινία έχει μακροχρόνια δράση γιατί από την στιγμή που "πιάνει" τον θεατή ικανοποιώντας τις αισθητικές του προτιμήσεις, και εφόσον εντάσσεται στις γενικότερες ιδεολογικές του ανησυχίες, δημιουργεί την διάθεση να επανέρχεται σε αυτή. Η λειτουργία αυτή αποκτάει ειδική αξία για την τουριστική ανάπτυξη μίας περιοχής όταν η ταινία ικανοποιεί τις παραπάνω συνθήκες σε μεγάλο μέρος του πληθυσμού σε αρκετές χώρες, αυτό που απλά αποκαλούμε παγκόσμια επιτυχία.

Σ' αυτήν την εργασία, μέσω του ξένου κινηματογράφου, γίνεται μια προσπάθεια παρουσίασης της αποτύπωσης του ελληνικού χώρου και πως αυτό συντέλεσε στην ανάπτυξη του ελληνικού τουριστικού προϊόντος.

Το **πρώτο κεφάλαιο** παρουσιάζει την αποτύπωση γενικά του χώρου από τον κινηματογραφικό φακό. Μέσω των κινηματογραφικών απεικονίσεων, αναπαριστάται, περιγράφεται και αναλύεται ο χώρος. Ταυτόχρονα αναλύεται και η σχέση του κινηματογράφου με τον τουρισμό.

Το **δεύτερο κεφάλαιο** αναφέρει το σύνολο των πιο γνωστών ταινιών που έχουν σαν κινηματογραφικό σκηνικό την Ελλάδα, όπως επίσης και κάποια συγκριτικά στοιχεία για τις ταινίες αυτές. Το **τρίτο κεφάλαιο** περιλαμβάνει την ανάλυση του τουριστικού φαινομένου στον ελληνικό χώρο. Αναφέρεται η εξέλιξη του κατά τις πέντε τελευταίες δεκαετίες, τα πλεονεκτήματα και οι αδυναμίες του αλλά και οι μορφές του σύγχρονου τουρισμού. Ενώ στο **τέταρτο κεφάλαιο** αναλύεται η δημόσια χρηματοδότηση του τουρισμού κατά τις τελευταίες δεκαετίες και ειδικότερα για την Ύδρα, τον Πειραιά, την Κέρκυρα, την Αμοργό, την Κεφαλονιά, την Σκιάθο και την Σκόπελο, όπου είναι οι τόποι-πλαίσιο αυτής της εργασίας.

Στο **πέμπτο κεφάλαιο**, παρουσιάζεται η ιστορία του κάθε χώρου αντίστοιχα, περιγράφεται η σημερινή τους κατάσταση, μελετάται η σχέση τους με τον κινηματογράφο ενώ γίνεται και ανάλυση του τουριστικού χαρακτήρα των περιοχών αυτών. Η εργασία αυτή έχει σκοπό, μέσω της μελέτης έξι ταινιών, να παρατηρήσει τις παραπάνω περιοχές και να τις περιγράψει. Οι αναφορές στις κινηματογραφικές εικόνες της Ύδρας, του Πειραιά, της Κέρκυρας, της Αμοργού, της Κεφαλονιάς, της Σκιάθου και της Σκοπέλου, έχουν ως στόχο να τεκμηριώσουν ότι η τουριστική ανάπτυξη είναι συνδεδεμένη με τις ταινίες που γυρίστηκαν στις συγκεκριμένες περιοχές.

Τέλος το **έκτο κεφάλαιο** περικλείει τα συμπεράσματα της εργασίας και απαντήσεις σε ερωτήματα που αφορούν, την εικόνα της Ελλάδας που απεικονίζουν οι ταινίες, τη σύνδεση της μακροπρόθεσμης ή βραχυπρόθεσμης αύξησης του τουρισμού με την κινηματογραφική προβολή των συγκεκριμένων περιοχών και βέβαια κατά πόσο το να αποτελεί ο ελληνικός χώρος κινηματογραφικό σκηνικό βοήθησε στην ανάπτυξη του ελληνικού τουρισμού στο σύνολο του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

Η ΑΝΑΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ ΣΤΟΝ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟ

1.1. Ο ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ

Η έννοια του χώρου έχει απασχολήσει από πολύ παλιά την ανθρώπινη σκέψη, τόσο γενικά φιλοσοφικά όσο και ειδικότερα σε διάφορους τομείς της επιστήμης και μέχρι σήμερα έχουν εκφραστεί πολλές απόψεις από διαφορετικές σκοπιές. Το ενδιαφέρον αυτό είναι αρκετά φυσικό, καθώς είναι αδύνατο να φανταστεί κανείς ανθρώπινη δραστηριότητα που να μην είναι συσχετισμένη με κάποιο χώρο.

Βλέποντας μια κινηματογραφική ταινία, προσέχουμε μόνο το πρώτο πλάνο, την πλοκή και όσα διαδραματίζονται επί της οθόνης από τους ηθοποιούς. Η ταινία όμως είναι ένα σύνολο, είναι το αποτέλεσμα της αρμονικής συνεργασίας πολλών παραγόντων. Είναι ο χώρος, φυσικός ή σχεδιασμένος, αληθινός ή επινοημένος, μέσα στον οποίο κατά κανόνα «λαμβάνουν χώρα» οι σκηνές, τα πλάνα και οι δράση της ταινίας (Χατζηγώγας, 2004).

Η κινηματογραφική δράση μπορεί καταρχάς να εξελιχθεί σε φυσικούς χώρους που με την πιστότητα της απεικόνισής τους προσφέρουν στον αποδέκτη σημαντικά στοιχεία της κοινωνικό-πολιτιστικής πραγματικότητας και της προσωπικής στάσης των ηρώων. Η πλοκή διαδραματίζεται σε επιλεγμένες περιοχές, σε γωνιές, δρόμους, εσωτερικά σπιτιών, ναών, εργοστασίων, ξενοδοχείων, που δεν αποτελούν τίποτ' άλλο παρά τις διαδρομές του βλέμματος του σκηνοθέτη, ο οποίος μ' αυτόν τον τρόπο κτίζει τον μοναδικό και ανεπανάληπτο χώρο της συγκεκριμένης ταινίας του. Η επιλογή των χώρων μιας ταινίας, καθορίζεται και από το ύφος και το είδος της. Συχνά παρατηρείται ο σκηνοθέτης να αναμειγνύει φυσικούς χώρους με κατασκευασμένα ντεκόρ. Μέσα σε μεγάλα στούντιο έχουν παραχθεί αριστουργήματα που συνέβαλαν στη διαμόρφωση και ανάπτυξη της κινηματογραφικής γλώσσας (πορείας) (Σωτηροπούλου, 2001).

Η ικανότητα των κινηματογραφικών ταινιών να παράγουν τη δική τους αρχιτεκτονική στο φως και τη σκιά, την κλίμακα και την κίνηση, επέτρεψε τη διασταύρωση των δύο αυτών «χωρικών τεχνών». Από την προσεκτική περιγραφή της κατάλληλης χωρικής οργάνωσης του στούντιο του Georges Melies το 1907 στην

επιβεβαίωση του κινηματογράφου ως «χωρική τέχνη» από τον Eric Rohmer, ή ακόμα την άποψη του Noel Burch ότι «η ταινία είναι μια διαδοχή από κομμάτια χρόνου και κομμάτια χώρου», επιβεβαιώνεται ότι η έννοια του χώρου, αν όχι η υλική του πραγματικότητα, κρίθηκε από την αρχή ως βασικό συστατικό της κινηματογραφικής δημιουργίας (Βενετσιάνου, 2005).

Από τη στιγμή της δημιουργίας του, ο κινηματογράφος ασκεί σημαντική επιρροή στον τρόπο με τον οποίο το κοινό «καταναλώνει» την αρχιτεκτονική, επηρεάζοντας και εμπλουτίζοντας τη χωρική εμπειρία του, διαπραγματευόμενος υπάρχοντα, ή γεννώντας νέα ζητήματα γύρω από την αρχιτεκτονική. Οι κινηματογραφικές εικόνες καταγράφονται στο νου και μεσολαβούν στη σχέση με το χώρο, λειτουργώντας παράλληλα ως γέφυρες επικοινωνίας με το δημιουργό, την εποχή και τον τόπο του.

Είναι όμως γεγονός ότι ο κινηματογράφος μπορεί να προσφέρει έντονες βιωματικές σχέσεις με το χώρο, ακόμα και σε περιπτώσεις όπου η αρχιτεκτονική απουσιάζει από το φιλμ, ή ο χώρος και ο χρόνος αναπαρίστανται αποσπασματικά ή αφηρημένα. Μπορεί να αποτυπώσει τον χρόνο στην ολότητα του, να τον αντιστρέψει, να τον παγώσει, να τον επιταχύνει. Ο χρόνος σε μια ταινία εκφράζεται μέσω του ρυθμού και του μοντάζ.

Ο κινηματογράφος πάντα ωθεί στη συγκρότηση χώρων, έστω και στη φαντασία του θεατή. Η επαφή με τη χωρική διάσταση είναι πιο έντονη στις ταινίες από ό,τι σε άλλες μορφές αναπαράστασης, καθώς τα συναισθήματα και οι σκέψεις ή το κοινωνικό πλαίσιο δεν περιγράφονται, αλλά γίνονται αντιληπτά μέσω οπτικών ή ακουστικών ερεθισμάτων και κυρίως μέσω των χωρικών αναπαραστάσεων. Στη σύνθεση του κινηματογραφικού πλάνου, εμπεριέχονται έννοιες αρχιτεκτονικής σύνθεσης, όπως αρμονία, ισορροπία ή ένταση ενός κάδρου κ.ά. (Βενετσιάνου, 2005).

Αντίστροφα, από τη στιγμή που ο κινηματογράφος είναι μια μορφή αναπαράστασης του χώρου που συμπεριλαμβάνει την κίνηση, κινηματογραφικοί όροι έχουν σε πολλές περιπτώσεις χρησιμοποιηθεί για τη μελέτη του δομημένου περιβάλλοντος, όπως επίσης και για την ανάλυση της αρχιτεκτονικής σύνθεσης. Μέσω του κινηματογράφου, προσεγγίζεται ο αστικός χώρος και αναδεικνύονται οι πόλεις (Τριανταφύλλου, 1990).

Από τη σκοπιά του αρχιτέκτονα Σόλωνα Ξενόπουλου: «Ο όρος “Αρχιτεκτονική”, χρησιμοποιείται με διττή έννοια. Η πρώτη αναφέρεται στις τεχνικές

και τους τρόπους με τους οποίους μια κατασκευή όπως π.χ. μια ταινία αποκτά συγκεκριμένη και κατανοητή μορφή. Η δεύτερη αναφέρεται στην Αρχιτεκτονική όπως συνήθως ορίζεται η σχετική δραστηριότητα σχεδιασμού και παραγωγής δομημένου χώρου.

Απ’ την άλλη, ο σκηνοθέτης Carl Theodor Dreyer, ένας από τους γνησιότερους δημιουργούς της φορμαλιστικής αισθητικής τάσης, προσπαθώντας να ορίσει το έργο της κινηματογραφικής τέχνης προσφεύγει στην αρχιτεκτονική, θεωρώντας την ως τη συγγενέστερη με τον κινηματογράφο μορφή τέχνης. Τη χαρακτηρίζει μια από τις τελειότερες γιατί δεν μιμείται δουλικά τη φύση αλλά αποτελεί καθαρό προϊόν της φαντασίας του ανθρώπου. Η ικανότητα των κινηματογραφικών ταινιών να παράγουν τη δική τους αρχιτεκτονική στο φως και τη σκιά, την κλίμακα και την κίνηση, επέτρεψε τη διασταύρωση των δύο αυτών «χωρικών τεχνών» (Κοτσιλίνη, 2009).

Ο γάλλος σκηνοθέτης Éric Rohmer στο βιβλίο του *Η οργάνωση του χώρου στον Faust του Murnau* διακρίνει τρία διαφορετικά είδη χώρου:

- *Εικονογραφικός χώρος*

Ο χώρος της κινηματογραφικής εικόνας, ο χώρος του κάδρου. Ο εικονογραφικός χώρος είναι το αποτέλεσμα της σύνθεσης της εικόνας (μέγεθος πλάνου, βάθος πεδίου, θέση και σχέση αντικειμένων, κ.λπ.) και της οργάνωσης των φωτισμών.

- *Αρχιτεκτονικός χώρος*

Ο χώρος ο οποίος κινηματογραφείται. Ο φυσικός χώρος (αστικό τοπίο, ύπαιθρος κ.λπ.) μέσα στον οποίο γίνεται η λήψη ή ο κατασκευασμένος χώρος, σκηνικός χώρος.

- *Αφηγηματικός χώρος*

Ο νοητικός χώρος που κατασκευάζει η αφήγηση, το μοντάζ των εικόνων. Μπορεί να αποτελείται από διαφορετικούς αρχιτεκτονικούς χώρους, όπως το έδειξε ο Lev Kulesov στα πειράματά του (Παπακωνσταντίνου, 2005).

Πολλοί ισχυρίζονται ότι αν ο χώρος στον κινηματογράφο γίνεται αντιληπτός αποσπασματικά και μόνον μέσα από τη συνέχεια ενός μοντάζ, ο πραγματικός χώρος γίνεται αντιληπτός με αντίστοιχο τρόπο. Ένα κτίσμα δεν θα το αντιληφθούμε ποτέ «συνολικά», δεν θα το δούμε σε κάτοψη, αλλά θα βιώσουμε αποσπασματικά τοπία, γωνιές, στιγμές, και μέσω ενός εσωτερικού μοντάζ θα μπορέσουμε να το καταλάβουμε, να το αντιληφθούμε σαν μία ολότητα.

Μοντάζ, η λέξη κλειδί για τον κινηματογράφο -ο τρόπος που συνθέτουμε τα πλάνα, ο χρόνος που συνθέτουμε τα πλάνα -είναι ταυτόχρονα και ο πιο ακριβής ίσως

όρος που περιγράφει την αντίληψη μίας αρχιτεκτονικής πραγματικότητας που δεν μπορούμε να συλλάβουμε οπτικά σε ένα ολοκληρωμένο σύνολο.

Αν θέλουμε να μιλήσουμε όμως για μία θεμελιώδη όσο και προφανή διαφορά στον τρόπο αντίληψης του χώρου στη μία και στην άλλη περίπτωση, αυτή βρίσκεται σαφώς στη «θέση» μας. Στον κινηματογράφο αντιλαμβανόμαστε τον χώρο μέσα από τις διαστάσεις της οθόνης, βρισκόμενοι απέναντι από αυτήν. Είμαστε το κοινό. Στον πραγματικό χώρο είμαστε οι χρήστες-ηθοποιοί, παίρνουμε μέρος στη δράση, λειτουργούμε με βάση το αρχιτεκτονημένο περιβάλλον, και την ίδια στιγμή το μεταλλάσσουμε, το εμπλουτίζουμε ή το αναιρούμε, του δίνουμε νόημα, και κάποτε το αλλοιώνουμε προκειμένου να το προσαρμόσουμε στη δράση μας. Αν στον κινηματογράφο είμαστε το υποκείμενο, στην αρχιτεκτονική είμαστε ταυτόχρονα το υποκείμενο και μέρος του αντικειμένου, καθώς αποτελούμε στοιχείο του (Βοζάνη, 2005).

Ο κινηματογραφικός χώρος είναι ένας σύνθετος χώρος που έχει τρεις πτυχές: την πρόθεση του σκηνοθέτη, την πρόσληψη του θεατή και την δυναμική των ιδίων των εικόνων. Ο ρόλος του θεατή είναι ενεργός κατά την διάρκεια της προβολής της ταινίας. Ο θεατής καλείται να συμπληρώσει αυτό που βλέπει, να συγκροτήσει τη δική του αφήγηση. Φαντάζεται τον χώρο και τον χρόνο που δεν φανερώνει η κάμερα και το μοντάζ (Μαρινοπούλου, 2009).

1.2. Η ΣΧΕΣΗ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Από την πρώτη κιόλας εμφάνισή του, ο κινηματογράφος αποτέλεσε ένα φαινόμενο που κατέκτησε τον κόσμο. Εισχώρησε στην καθημερινότητα της κοινωνίας και δημιούργησε με την πάροδο του χρόνου έναν καλλιτεχνικό κόσμο που είχε ως απώτερο σκοπό την προβολή και την δημιουργία ολοκληρωμένων ταινιών, αποτυπώνοντας μέσα από αυτές τις ταινίες την ίδια τη ζωή. Ο κινηματογράφος πλέον, εδώ και αρκετά χρόνια, χαρακτηρίζεται ως «*έβδομη τέχνη*», όπως την όρισε πρώτος ο Canuto. Είναι δύσκολο όμως να κατανοήσει κανείς αν όντως είναι τέχνη ο κινηματογράφος ή είναι αισθητικό-κοινωνικό φαινόμενο, μιας και η λειτουργία που κάνει το μάτι ως αισθητήριο όργανο είναι αντίστοιχη με την λειτουργία της κινηματογραφικής μηχανής και του καρέ (Ζαχαριουδάκη, 2009).

Για μια ταινία, σε οποιοδήποτε επίπεδο και αν την εξετάσουμε (του έργου τέχνης, του βιομηχανικού προϊόντος ή της μαζικής επικοινωνίας), το ζήτημα είναι πως προσλαμβάνεται από το κοινό της και πως κατανοείται. Ο κινηματογράφος είναι ένα ιδιαίτερο σύστημα επικοινωνίας, όπως η λογοτεχνία, η ζωγραφική, η μουσική. Στο φιλικό κείμενο, που από την άποψη της σημειωτικής αποτελεί κάθε ταινία, κωδικοποιείται από τους συντελεστές του μια σειρά μηνυμάτων που εκπέμπονται και μεταδίδονται από αυτό κατά τη διάρκεια της προβολής και της θέασης, της «ανάγνωσης» του από τους θεατές. Ο σκηνοθέτης, ο σεναριογράφος, οι ηθοποιοί, ο μουσικοσυνθέτης «θέλουν να μας πουν κάποια πράγματα με το συλλογικό έργο τους», το οποίο ενσωματώνεται στην ταινία, κάνοντας χρήση των εικονικών και ηχητικών σημείων. Για να αντιληφθούμε όμως τα μηνύματα αυτά και να μπορέσουμε να τα απαντήσουμε, πρέπει να μάθουμε τη «γλώσσα» και τους τρόπους αποκρυπτογράφησης των κωδικών της.

Ο θεατής έρχεται σε συγκινησιακή- εκφραστική σχέση με όσα δείχνονται στην οθόνη κατά τη διάρκεια της προβολής, αλλά και μετά από αυτή. Συμμετέχει κατά κάποιο τρόπο σ' αυτά. Παρακολουθεί την εξέλιξη των γεγονότων και την τύχη των ηρώων μέσα από την αφήγηση. Ταυτίζεται με αυτά ή απλώς δέχεται από αυτά περιστασιακές επιδράσεις και μεταβολές στην ψυχική του κατάσταση. Κάθε ταινία συγκεντρώνει έναν αριθμό πληροφοριών για τα πρόσωπα, τη διήγηση, το περιβάλλον όπου ζουν, την εποχή στην οποία τοποθετείται η μυθοπλασία. Οι πληροφορίες αυτές κατά κανόνα αρχίζουν από τον τρόπο ένδυσης και φθάνουν έως το στυλ των

κτισμάτων, τα είδη των αυτοκινήτων, το πολιτικό καθεστώς και τις κοινωνικές σταθερές του συγκεκριμένου κοινωνικού σχηματισμού, το φυσικό περιβάλλον, ακόμα και τις καιρικές συνθήκες. Η ταινία καταγράφει πλήθος ιστορικών, επιστημονικών, εκπαιδευτικών και κοινωνικών γενικά πληροφοριών. Το γνωστικό υλικό που εγγράφεται σε πολλές ταινίες, κυρίως μυθοπλασίας, είναι τέτοιας ποιότητας, ώστε γίνεται σοβαρά λόγος να θεωρηθεί ιστορική πηγή και στοιχείο κοινωνικής έρευνας. Ο εντοπισμός και η αναγνώριση των κοινωνικών αξιών τις οποίες περιλαμβάνει, προβάλλει ή αποδοκιμάζει μια ταινία αποτελούν αντικείμενο αξιολόγησης από τον θεατή (Κολοβός, 2000).

Η κινηματογραφική ταινία αναπτύσσει μέσα από το σενάριο της μία ιστορία, η οποία επικοινωνεί συναισθηματικά με τον θεατή, τον οδηγεί να ταυτιστεί με τους ήρωες της και άρα ο θεατής υποσυνείδητα όταν θέλει να βιώσει ένα “κομμάτι” των ηρώων επιδιώκει να βρεθεί στο αντίστοιχο περιβάλλον. Ο κινηματογράφος αναπτύσσει χαρακτήρες και προσπαθεί να “περάσει” μηνύματα.

Η Ελλάδα ανήκει στις χώρες, εκτός των Ηνωμένων Πολιτειών, με την μεγαλύτερη προβολή στον κινηματογράφο. Η Αθήνα, τα Ελληνικά νησιά και η Ελληνική κουλτούρα, αρχαία και σύγχρονη, έχουν αποτελέσει αντικείμενο ενδιαφέροντος πολλών ταινιών του Hollywood και όχι μόνο. Η Ελλάδα ακολουθεί κατά πόδας την Γαλλία, την Βρετανία και την Ιταλία όσον αφορά σε αναφορές σε μεγάλες ταινίες. Στις Μεσογειακές χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ανάμεσα τους βέβαια και η Ελλάδα, κάνουν διακοπές το 35% όλων των τουριστών του κόσμου.

Αν εξετάσει κανείς τις περιοχές που αναπτύχθηκαν πρώτες τουριστικά στην Ελλάδα θα διαπιστώσει ότι τόποι όπως η Κέρκυρα, η Ύδρα, η Ρόδος και η Κρήτη, αποτέλεσαν το σκηνικό χώρο ταινιών που έτυχαν μεγάλης αποδοχής στο διεθνές κοινό. Ίσως το φαινόμενο της τουριστικής ανάπτυξης στην Ελλάδα, χάρις στον κινηματογράφο, να θεωρηθεί τυχαίο ή συνδεδεμένο με μία ορισμένη εποχή, όμως το φαινόμενο είναι διαχρονικό και επαναλαμβάνεται και σε άλλες ταινίες.....

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

Ο ΞΕΝΟΣ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

2.1. Η ΕΛΛΑΔΑ «ΦΙΛΟΞΕΝΕΙ» ΤΟ ΞΕΝΟ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟ*

Από τη δεκαετία του 1950, όταν η Sophia Loren υποδύθηκε τη φτωχή δύτη σφουγγαριών στην Ύδρα, μέχρι σήμερα, δεν είναι λίγες οι φορές που η Ελλάδα έχει επιλεγεί ως φυσικό κινηματογραφικό σκηνικό σε ξένες παραγωγές.

Εικ. 1: Κύριο θέμα η αφίσα της ταινίας *Boy on a Dolphin* και αναφορές σε άλλες ταινίες που «γυρίστηκαν» στην Ελλάδα
Πηγή: περιοδικό *Μοτέρ*, 2009

*Η συγγραφή του κεφαλαίου στηρίχθηκε κυρίως στις πληροφορίες του κειμένου *Made in Greece, η Ελλάδα φιλοξενεί το Hollywood* της Νικολοπούλου Δ, στο κείμενο *Στην Μεγάλη Οθόνη Ταξιδεύει η Ελλάδα* της Σκανδάλη Φ. και σε προσωπική έρευνα

Από την δεκαετία του 1950, όταν ξεκίνησε η σχέση της Ελλάδας με τον ξένο κινηματογράφο, μέχρι σήμερα, παραγωγές από όλο τον κόσμο επέλεξαν τη χώρα μας για γυρίσματα. Το 1957, η Sophia Loren, πλάι στον Αλέξη Μινωτή και τον Alan Ladd, στην ταινία *Το παιδί και το δελφίνι* (*Boy on a Dolphin*), έφερε το πρώτο ξένο κινηματογραφικό συνεργείο στην Ύδρα και άρχισε έτσι η κινηματογραφική προβολή της Ελλάδας. Το 1959, βρίσκεται στην Αθήνα ο Robert Mitchum για τα γυρίσματα της ταινίας του Robert Aldrich *Οργισμένοι λόφοι* (*The Angry Hills*), που αφηγείται την ιστορία ενός δημοσιογράφου κυνηγημένου από τους Γερμανούς στη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου.

Το πρώτο σήμα κατατεθέν για την Ελλάδα, στο εξωτερικό πάντα, ήρθε το 1960 με το *Ποτέ την Κυριακή* (*Never on Sunday*) του Jules Dassin που έκανε πασίγνωστη τη μουσική του Μάνου Χατζιδάκι και, φυσικά, τον Πειραιά σε όλο τον κόσμο. Η Μελίνα Μερκούρη απέσπασε το βραβείο καλύτερης γυναικείας ερμηνείας (εξ ημισείας με τη Jeanne Moreau στο *Moderato Cantabile* του Peter Brook).

Ένα χρόνο αργότερα, γυρίστηκαν στη Ρόδο *Τα κανόνια του Ναβαρόνε* (*The Guns of Navarone*), με τον Gregory Peck, David Niven, τον Antony Quinn και την Ειρήνη Παπά. Κατά την διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, μια ομάδα συμμάχων καταδρομέων και Ελλήνων ανταρτών αναλαμβάνει να ανατινάξει τα δύο τεράστια κανόνια των Γερμανών που δεσπόζουν σε ένα μικρό νησί, εμποδίζοντας τις συμμαχικές δυνάμεις να απελευθερώσουν περίπου 2.000 εγκλωβισμένους Βρετανούς στρατιώτες.

Τη σκυτάλη πήρε για ακόμη μία φορά το 1962 ο Jules Dassin με τη *Φαίδρα* (*Phaedra*). Η Μελίνα Μερκούρη και ο Anthony Perkins βρέθηκαν ξανά στην Ύδρα για τα γυρίσματα της ταινίας που κέρδισε υποψηφιότητες τόσο στα Oskar όσο και στα Bafta και τις Χρυσές Σφαίρες. Την ίδια χρονιά γυρίζεται στην Αθήνα το *Συνέβη στην Αθήνα* (*It happened in Athens*) του Andrew Marton με πρωταγωνιστές τους Jayne Mansfield και Trax Colton. Το 1963 γυρίζεται η ταινία *Καλοκαιρινές Διακοπές* (*Summer Holiday*) στην Αθήνα. Σκηνοθέτης της ταινίας είναι ο Peter Yates.

Το απόλυτο σήμα κατατεθέν ήρθε το 1964 με τον *Αλέξη Ζορμπά* (*Zorba the Greek*) του Μιχάλη Κακογιάννη, που κέρδισε τρία Oskar (Β' γυναικείου ρόλου, σκηνογραφίας και φωτογραφίας) σε επτά συνολικά υποψηφιότητες και εδραίωσε την Κρήτη ως δημοφιλή τουριστικό προορισμό και τον Antony Quinn ως τον πιο αναγνωρίσιμο «Έλληνα» του κινηματογράφου ενώ πολιτογραφήθηκε ανεπίσημα

Έλληνας πολίτης. Η Κρήτη άρχισε να γίνεται ο πιο δημοφιλής τουριστικός προορισμός της Μεσογείου. Την ίδια χρονιά, ο Jules Dassin γυρίζει, το βραβευμένο με Όσκαρ Β' ανδρικού ρόλου για τον Peter Ustinov, *Topkapi* στην Κωνσταντινούπολη αλλά και στην Καβάλα.

Εικ. 2: Ο Αλέξης Ζορμπάς μαθαίνει στον ξένο να χορεύει συρτάκι
Πηγή: Κακογιάννης Μ., ταινία *Αλέξης Ζορμπάς*, 1964

Το 1967, ο Claude Chabrol γυρίζει στην Κόρινθο την περιπέτεια *ο Δρόμος της Κορίνθου* (*La route de Corinthe*) με πολυεθνικό καστ: Jean Seberg, αλλά και οι Βασίλης Διαμαντόπουλος, Αρτέμης Μάτσας, Γιώργος Μαρίνος κ.ά. Την ίδια χρονιά οι Jeanne Moreau, Vanessa Redgrave και Orson Welles έρχονται στον Πειραιά για τα γυρίσματα της ταινίας *Ναύτης του Γιλβρατάρ* (*Sailor from Gibraltar*) του Tony Richardson. Το 1968 βρίσκονται στην Αθήνα αλλά και σε πολλά ελληνικά νησιά ο Anthony Quinn, ο Michael Caine και η Candice Bergen για τα γυρίσματα της ταινίας *Μάγος* (*Magus*) με σκηνοθέτη τον Guy Green. Την ίδια χρονιά γυρίζεται στην Αθήνα, την Κέρκυρα, το Ναύπλιο και την Επίδαυρο η ταινία *Επιχείρηση Απόλλων*, σε σενάριο Volodja Semitjon. Πρόκειται για μια ελληνοσοβιετική συμπαραγωγή με επίσης πολυεθνικό καστ: Thomas Fritsch, Ulf Brunnberg, Caroline Christensen, Ulla Bergryd και οι Έλενα Ναθαναήλ, Αθηνόδωρος Προύσαλης κ.ά. Η μουσική της ταινίας έχει δεχθεί διθυραμβικές κριτικές και ανήκει στον Γιάννη Μαρκόπουλο. Φημολογείται μάλιστα ότι η ταινία διδάσκεται ακόμη ως δείγμα cult cinema στο πανεπιστήμιο του Barkley.

Εικ. 3: Ο πρωταγωνιστής Jan στο αρχαίο θέατρο της Επιδαύρου
Πηγή: Σκαλενάκης Γ., ταινία *Επιχείρηση Απόλλων*, 1968

Εικ. 4: Ο πρωταγωνιστής Jan στο λιμάνι του Ναυπλίου με θέα το Μπούρτζι
Πηγή: Σκαλενάκης Γ., ταινία *Επιχείρηση Απόλλων*, 1968

Εικ. 5: Οι πρωταγωνιστές Έλενα και Jan στη Κέρκυρα με θέα το Ποντικονήσι και τη Παναγία των Βλαχερνών
Πηγή: Σκαλενάκης Γ., ταινία *Επιχείρηση Απόλλων*, 1968

Το 1970, ο Franklin Schaffner γυρίζει το *Πάττον, ο θρύλος Νορμανδίας (Patton)*, ταινία που κερδίζει επτά Oskar. Γυρίσματα πραγματοποιούνται στο Μαρόκο, στην Ισπανία, στην Αγγλία, στην Ιταλία, αλλά και στην Ελλάδα και πιο συγκεκριμένα, στην Κρήτη. Την ίδια χρονιά, γυρίζεται στην Αθήνα και την Κέρκυρα, ο *Εκτελεστής (The Executioner)*, με πρωταγωνιστές τον George Peppard και την Joan Collins. Το 1971, ο Jean-Paul Belmondo πρωταγωνιστεί σε σκηνές δράσης στο κέντρο της Αθήνας, με τον Omar Sharif στο ρόλο του αστυνομικού, στην ταινία *Διαρρήκτες (The Burglars)* του Henri Verneuil.

Πέντε χρόνια αργότερα (1976), η Romy Schneider βρίσκεται στην Ελλάδα και συγκεκριμένα στη Σαντορίνη, για τα γυρίσματα της ταινίας *Μια γυναίκα στο παράθυρό (Une femme à sa fenêtre)* του Pierre Granier-Deferre που δεν απέσπασε και τις καλύτερες κριτικές. Ενώ στα Μετέωρα γυρίζεται η ταινία *Sky riders* του Douglas Hickox και πρωταγωνιστές τους James Coburn και Susannah York. Το 1977 γυρίζεται το *For the love of Benji* στην Αθήνα και συγκεκριμένα στην Πλάκα. Την ταινία σκηνοθετεί ο Joe Camp και πρωταγωνιστούν Patsy Garrett, Cynthia Smith και βέβαια η σκυλίτσα Benji. Το 1978, ο J. Lee Thompson γυρίζει σε Αθήνα, Μύκονο και Κέρκυρα τον *Έλληνα μεγιστάνα (The Greek Tycoon)* με τον Anthony Quinn και τη Jacqueline Bisset. Την ίδια χρονιά, βρίσκεται στην Ελλάδα, πιο συγκεκριμένα στην Κέρκυρα, και ο Billy Wilder για τα γυρίσματα της ταινίας *Fedora*. Η ομότιτλη ηρωίδα του, απομονώνεται στην Κέρκυρα, όπου και δέχεται τις πιέσεις ενός παραγωγού για να επιστρέψει στη μεγάλη οθόνη. Το 1979 ο George Cosmatos βρίσκεται στη Ρόδο για τα γυρίσματα της περιπέτειας *Απόδραση στην Αθήνα (Escape to Athena)*, με πρωταγωνιστές τους Roger Moore, David Niven, Elliott Gould, Telly Savalas και Claudia Cardinale.

Το 1980 γυρίζεται στην Αθήνα και την Κέρκυρα το *Πράκτορας μας στην Ελλάδα (On a vole la cuisse de Jupiter)* του Philippe de Broca και πρωταγωνιστές τους Annie Girardot και Philippe Noiret. Ένα χρόνο αργότερα, το 1981, ο Roger Moore επιστρέφει στην Ελλάδα, αυτή τη φορά ως James Bond, με την περιπέτεια της σειράς *Για τα μάτια σου μόνο (For Your Eyes Only)*, σε σκηνοθεσία John Glen. Τα γυρίσματα γίνονται σε Κέρκυρα και Μετέωρα. Ενώ την ίδια χρονιά γυρίζεται η ταινία *Fantasies* στην Αθήνα. Τον πρωταγωνιστικό ρόλο έχουν οι Bo Derek και Peter Hooten.

Το 1982 για την *Τρικυμία (Tempest)* του Paul Mazursky, βρίσκονται στην Αθήνα μεγάλα ονόματα, όπως ο John Cassavetes και η Gena Rowlands. Ο ίδιος ο Paul Mazursky και ο Leon Capetanos διασκευάζουν (αρκετά ελεύθερα) το σαιξπηρικό έργο και συνεργάζονται μ' ένα εξαιρετικό καστ που, εκτός από τους John Cassavetes και Gena Rowlands, περιλαμβάνει και τους Susan Sarandon και Vittorio Gassman. Την ίδια χρονιά, γυρίζεται στη Σαντορίνη*, το *Summer Lovers* με την Daryl Hannah, τον Peter Gallagher και τη Valérie Quennessen. Το σενάριο της ταινίας αυτής είναι απλοϊκό και οι ερμηνείες μέτριες, όμως στην κάθε σκηνή υμνείται το ελληνικό φως των νησιών της Σαντορίνης, της Μυκόνου και της Δήλου.

Το 1984 γυρίζεται στην Ελλάδα η *Μικρή τυμπανίστρια (Little drummer girl)* με πρωταγωνιστές τους Γιώργο Βογιατζή και Diane Keaton. Το 1985 Peter Yates γυρίζει στην Ελλάδα την *Ελένη (Eleni)* μεταφέροντας στη μεγάλη οθόνη το ομότιτλο ημι-αυτοβιογραφικό best seller του Νίκου Γκατζογιάννη. Το 1987 η Jacqueline Bisset υποδύεται μια φωτογράφο που ζει στη Ρόδο, με συμπρωταγωνιστές τους James Fox, Kenneth Branagh και Ειρήνη Παπά, στην κωμωδία *High Season* της Clare Peploe.

Καλοκαίρι του '88 και ο Luc Besson έρχεται στην Αμοργό για τα γυρίσματα της ταινίας *Απέραντο γαλάζιο (The Big Blue)*. Η ταινία, με πρωταγωνιστές τους Jean Reno και Rosanna Arquette, συστήνει τον, άγνωστο μέχρι τότε, Jean-Marc Barr στο ευρύ κοινό και την Αμοργό στους απανταχού λάτρεις των ελληνικών νησιών. Στα συν της ταινίας και το soundtrack του Eric Serra. Την ίδια περίοδο στη Ρόδο και τη Σύμη γυρίζεται η ταινία *Το νησί του Πασχάλη (Pascali's Island)* του James Dearden, με τους Ben Kingsley και Helen Mirren.

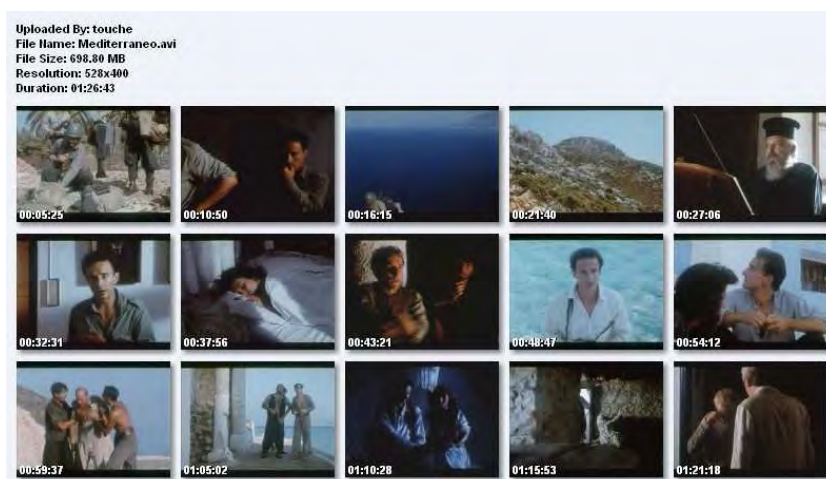
Η ταινία *Shirley Valentine* του Lewis Gilbert γυρίστηκε στη Μύκονο, το 1989. Η ταινία έγινε η σημαία των μεσήλικων γυναικών, που «δραπετεύοντας» από τη ρουτίνα της καθημερινότητας, θέλουν να απελευθερωθούν και να ζήσουν ένα καινούργιο πάθος. Την ίδια χρονιά γυρίστηκε στη Θεσσαλονίκη η ταινία *Δύναμη της θέλησης (Triumph of the spirit)* του Robert M. Young και στον πρωταγωνιστικό ρόλο ο Willem Dafoe.

*Ο πρόεδρος της Ένωσης Ξενοδόχων Σαντορίνης κ. Φύτρος Ε. επισημαίνει «Οι κινηματογραφικές παραγωγές δίνουν δημοσιότητα στον προορισμό και τον υπενθυμίζουν σε όλη την υφήλιο. Το νησί των Κυκλάδων έχει πρωταγωνιστήσει σε πολλές ταινίες και δέχεται επισκέπτες από όλη την Ευρώπη, ενώ συχνά σε θερινούς κινηματογράφους της Σαντορίνης παίζονται παλαιότερες ταινίες που έχουν γυριστεί εδώ.»

Εικ. 6: Η Shirley Valentine σε κάποια παραλία της Μυκόνου
Πηγή: <http://www.google.gr/images?hl=el&q=shirley+valentine>

Το 1991 γυρίζεται στο Καστελόριζο το βραβευμένο με ξενόγλωσσο Oskar, το *Mediterraneo* του Ιταλού Gabriele Salvatores. Περιγράφει τις κωμικοτραγικές περιπέτειες μιας ομάδας Ιταλών στρατιωτών, οι οποίοι τον Ιούνιο του 1941 πηγαίνουν στο νησί σαν κατακτητές, αλλά στο τέλος ενσωματώνονται στον τοπικό πληθυσμό ξεχνώντας τελείως τον πόλεμο.

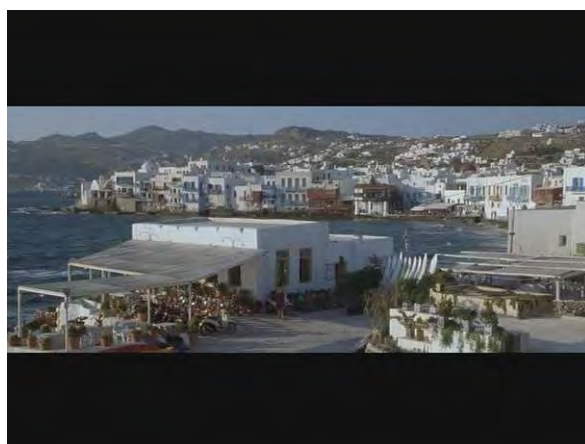

Εικ. 7: Εικόνες από τη ταινία *Mediterraneo* με φόντο το Καστελόριζο
Πηγή: <http://www.google.gr/imgres?imgurl=http://i37.tinypic.com>

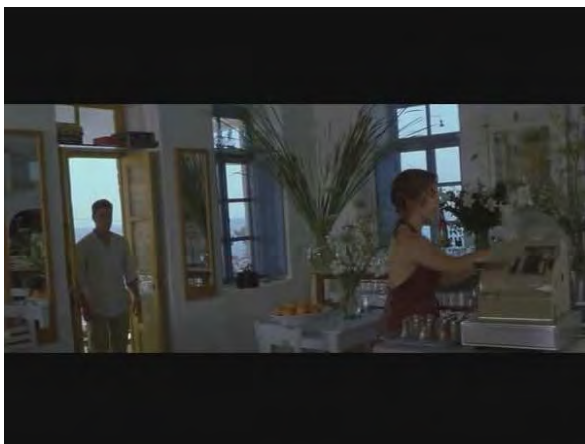
Το 1993 γυρίζεται στην Αθήνα και τον Πειραιά η ταινία *Κυνηγητό τριών ηπείρων* (*Ruby Cairo*) του Graeme Clifford με τους Andie MacDowell, Liam Neeson και Viggo Mortensen. Έξι χρόνια αργότερα γυρίζεται στην Αθήνα η γαλλική παραγωγή *Κορίτσι στη γέφυρα* (*Fille sur la ponte*) του Patrice Leconte και πρωταγωνιστές τους Vanessa Paradis και Daniel Auteuil. Την ίδια χρονιά και πάλι στην Αθήνα γυρίζεται ο *Κόσμος της Σοφίας* (*Sofies verden*) του Erik Gustavson. Σκηνές από την ταινία *Υπό πίεση* (*Escape under pressure*) του Jean Pellerin γυρίζονται το 2000, στην Αθήνα με πρωταγωνιστές τους Rob Lowe και Larisa Miller.

Η ξένη παραγωγή που κυριάρχησε το 2001, ήταν *Το Μαντολίνο του Λοχαγού Corelli* (*Captain Corelli's Mandolin*) του John Madden, με τον Nicolas Cage και την Penélope Cruz να ερωτεύονται με φόντο την Κεφαλονιά. Την ίδια χρονιά γυρίζεται στη Κυπαρισσία της Πελοποννήσου και η αμερικανό-γερμανική παραγωγή *Νιαούρισμα της γάτας* (*The Cat's Meow*) με τους Kirsten Dunst και Edward Herrmann. Το 2002 ο Πειραιάς και η Ύδρα έρχονται πάλι στο προσκήνιο και ο Roger Moore στην Ελλάδα, με αφορμή την ταινία *Boat trip* του Mort Nathan.

Το φινάλε της περιπέτειας *Χωρίς ταυτότητα* (*The Bourne Identity*), με πρωταγωνιστές τον Matt Damon και την Franka Potente κινηματογραφεί ο Doug Liman στη Μύκονο το 2002, ενώ την επόμενη χρονιά η Angelina Jolie φτάνει στη Σαντορίνη για μία από τις πρώτες σκηνές της περιπέτειας *Λάρα Κροφτ: Το λίκνο της ζωής* (*Lara Croft Tomb Raider: The Cradle of Life*), σε σκηνοθεσία του Jan de Bont.

Εικ. 8: Η χώρα της Μυκόνου, όπως απεικονίζεται στα τελευταία πλάνα της ταινίας Πηγή: Doug Liman, ταινία *The Bourne Identity*, 2002

Εικ. 9: Οι πρωταγωνιστές της ταινίας στο παραλιακό εστιατόριο Sea Satin, στην πόλη της Μυκόνου, το οποίο έχει μετατραπεί, για την ταινία, σε κατάστημα ενοικιάσεως μοτοποδηλάτων Πηγή: Doug Liman, ταινία *The Bourne Identity*, 2002

Εικ. 10: Zoom Out στη χώρα της Μυκόνου, το τελευταίο πλάνο της ταινίας
Πηγή: Doug Liman, ταινία *The Bourne Identity*, 2002

Το 2004 γυρίζεται στις Σπέτσες το *Freediver* του Alki David με πρωταγωνιστές τους Adam Baldwin και Camilla Rutherford. Το 2008 γυρίζεται η ταινία *Mamma mia!* της Phyllida Lloyd με πρωταγωνιστές τους Meryl Streep, Amanda Seyfried, Pierce Brosnan, Colin Firth κ.ά. στο Πήλιο, στη Σκιάθο και τη Σκόπελο. Ενώ το 2009 το Hollywood «επισκέπτεται» και πάλι την Ελλάδα με τη ταινία *Έρωτας αλλά Ελληνικά* (*My Life In Ruins*) του Donald Petrie με τους Nia Vardalos, Richard Dreyfuss κ.ά. Γυρίσματα της ταινίας έγιναν σε διάφορους αρχαιολογικούς χώρους της χώρας μας, συμπεριλαμβανομένης και της Ακρόπολης.

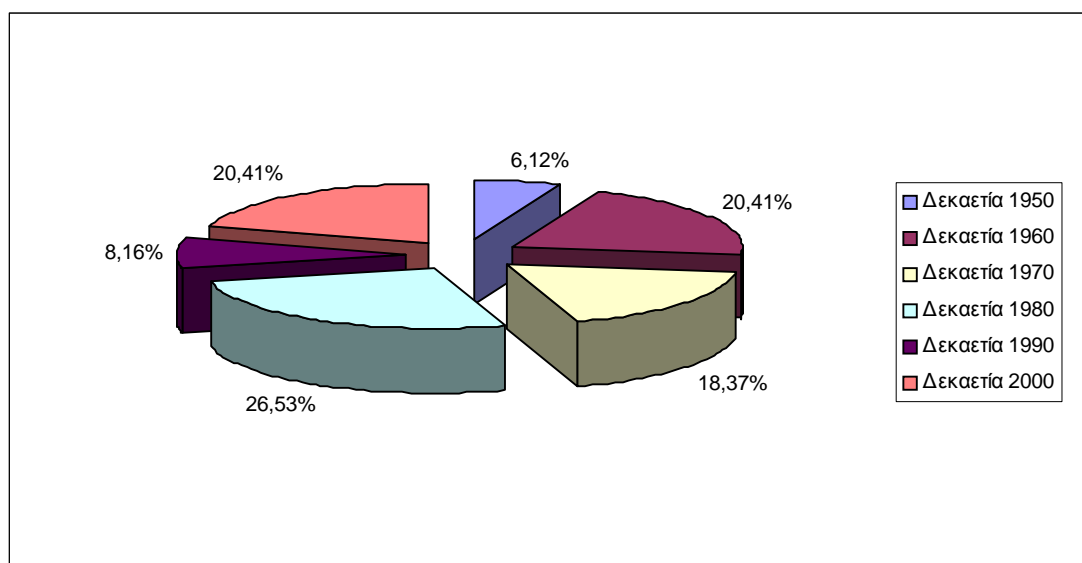
Εικ. 11: Οι ξένες ταινίες στον Ελληνικό χάρτη
Πηγή: περιοδικό Μοτέρ, 2009

2.2. ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΤΩΝ ΤΑΙΝΙΩΝ

Αναφορικά με το προηγούμενο κεφάλαιο, οι κυριότερες και ίσως πιο γνωστές ταινίες που γυρίστηκαν με σκηνικό τον ελληνικό χώρο, αριθμούνται στις σαράντα-εννέα και απεικονίζονται συνοπτικά στον συνημμένο Πίνακα 1.

Συγκρίνοντας τα δεδομένα των ταινιών όπως η χρονολογία που γυρίστηκε η κάθε ταινία, το συγκεκριμένο μέρος που έγιναν τα γυρίσματα, τη χώρα ή τις χώρες παραγωγής και το είδος της κάθε ταινίας, προκύπτουν τα ακόλουθα:

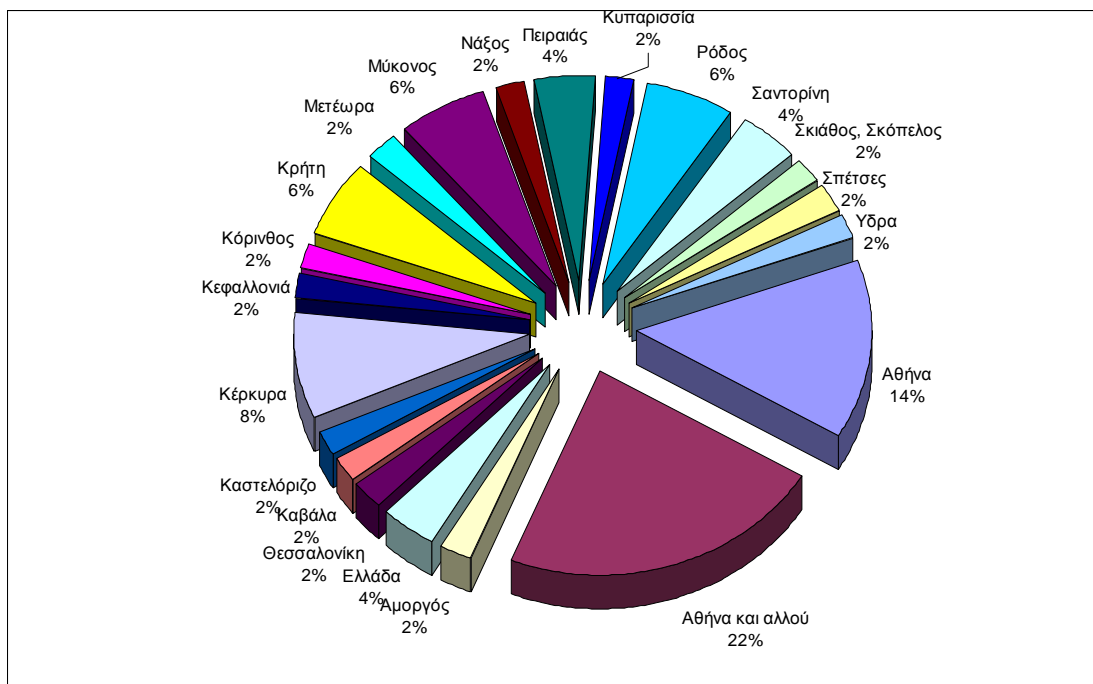
Στο ερώτημα σε ποια δεκαετία γυρίστηκαν οι περισσότερες ταινίες (Διαγ.1), προκύπτει ότι το μεγαλύτερο ποσοστό ταινιών (26,53%) γυρίστηκε κατά τη διάρκεια της δεκαετίας 80'. Ακολουθούν με ποσοστά (20,41%) οι δεκαετίες 60' και 2000. Το ποσοστό (18,37%) ταινιών συγκεντρώνεται στη δεκαετία 70'. Τέλος τα ποσοστά (8,16%) και (6,12%) διαμορφώνονται στις δεκαετίες 90' και 50' αντίστοιχα.

Διάγραμμα 1: Ποσοστά των ξένων ταινιών ανά δεκαετία
Πηγή: Ιδία επεξεργασία, 2010

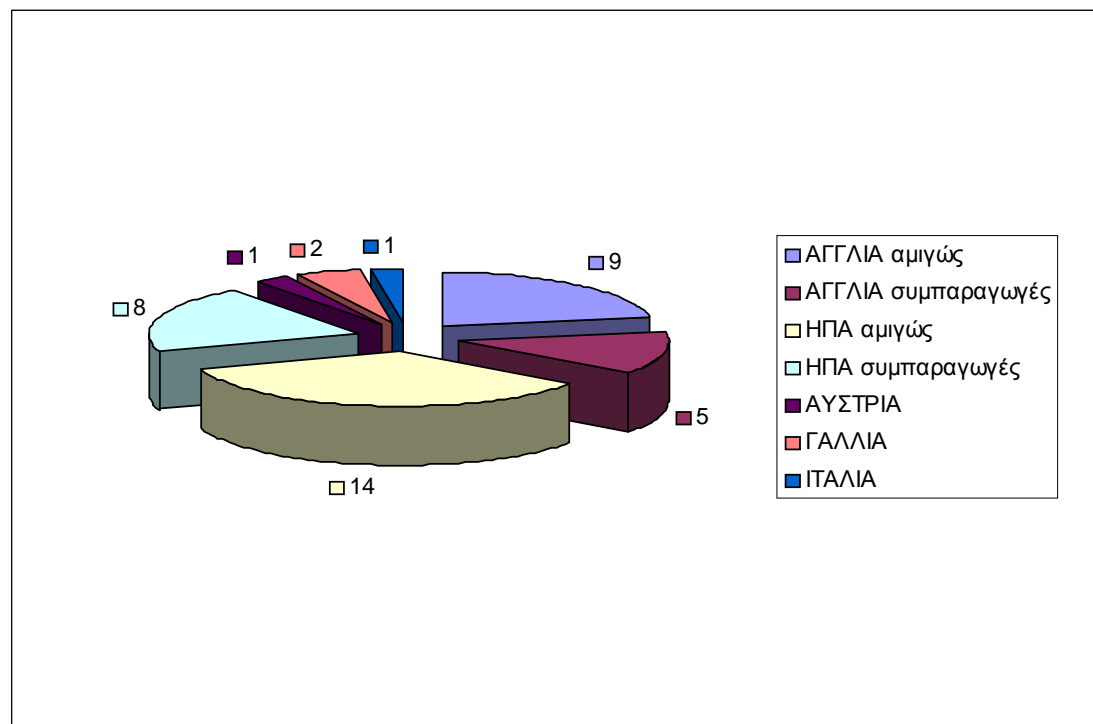
Στο ερώτημα σε ποια περιοχή της Ελλάδας έχουν γυριστεί οι περισσότερες ταινίες (Διαγ. 2) προκύπτει ότι με ποσοστό συνολικά (36%) οι περισσότερες ταινίες γυρίστηκαν στην Αθήνα. Ακολουθεί το νησί της Κέρκυρας με ποσοστό (8%) ενώ στα νησιά της Ρόδου, της Κρήτης και της Μυκόνου συγκεντρώνεται ποσοστό (6%). Ποσοστό (4%) διαμορφώθηκε για το νησί της Σαντορίνης και τη περιοχή του Πειραιά. Οι υπόλοιπες περιοχές Ύδρα, Σκιάθος, Σκόπελος, Σπέτσες, Κυπαρισσία,

Νάξος, Μετέωρα, Κόρινθος, Κεφαλονιά, Καστελόριζο, Καβάλα, Θεσσαλονίκη και Αμοργός αναλογεί ποσοστό από (2%).

Διάγραμμα 2: Συγκέντρωση ταινιών ανά περιοχή

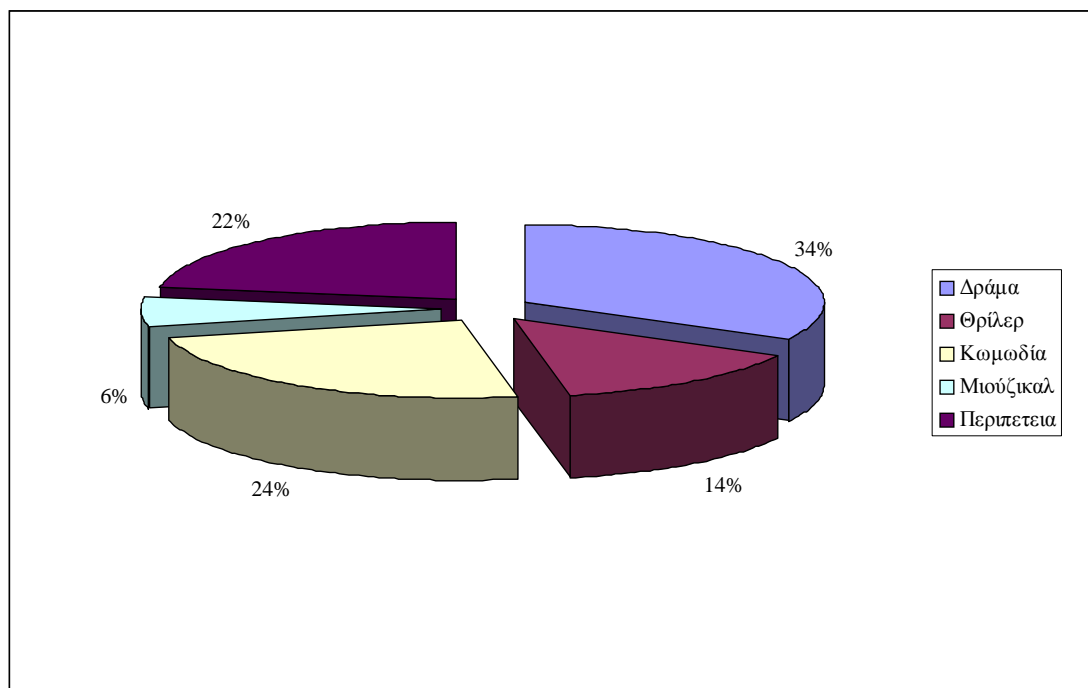
Πηγή: Ιδία επεξεργασία, 2010

Διάγραμμα 3: Οι χώρες παραγωγής των ξένων ταινιών

Πηγή: Ιδία επεξεργασία, 2010

Στο ερώτημα ποια χώρα συγκεντρώνει τις περισσότερες παραγωγές σε ελληνικό έδαφος (Διαγ. 3) προκύπτει ότι με το ποσοστό (22%) προπορεύονται οι ΗΠΑ. Ακολουθεί το Ηνωμένο Βασίλειο με ποσοστό (14%) και η Γαλλία με ποσοστό (2%) Τέλος στην Αυστρία και την Ιταλία αναλογεί ποσοστό (1%).

Διάγραμμα 4: Τα είδη των ξένων ταινιών, που γυρίστηκαν στην Ελλάδα

Πηγή: Ιδία επεξεργασία, 2010

Σχετικά με το είδος των ταινιών που γυρίστηκαν στην Ελλάδα (Διαγ. 4) προκύπτει ότι η πλειοψηφία των ταινιών με ποσοστό (34%) είναι δραματικές. Ενώ με αρκετά σημαντικό ποσοστό (24%) έπονται οι κωμωδίες. Ποσοστό (22%) συγκεντρώνουν οι περιπέτειες και ακολουθούν με ποσοστό (14%) οι ταινίες θρίλερ. Τέλος ποσοστό (6%) συγκεντρώνουν τα μιούζικαλ.

Συνοψίζοντας τα παραπάνω στοιχεία προκύπτουν ορισμένα συμπεράσματα.

Η πλειοψηφία των ταινιών γυρίστηκε στην Αθήνα, λόγω των στοιχείων αναγνωρισιμότητας που διαθέτει η πόλη, όπως είναι οι αρχαιολογικοί χώροι, αλλά και της δυνατότητας παροχής κινήτρων και διευκολύνσεων στα κινηματογραφικά συνεργεία ιδιαίτερα κατά τις δεκαετίες 50' και 60', όπου καμία άλλη περιοχή της Ελλάδας εκείνη την εποχή δεν είχε αυτή τη δυνατότητα. Την πρωτοκαθεδρία χάνει η Αθήνα κατά τη διάρκεια της δεκαετίας 80', στην οποία συγκεντρώνεται ο μεγαλύτερος αριθμός των ταινιών, όπου ελάχιστες ταινίες γυρίζονται στην Αθήνα. Το

ενδιαφέρον στρέφεται σε ολόκληρη την ελληνική περιφέρεια και αυτό προκύπτει από τα ποσοστά που συγκεντρώνονται στα υπόλοιπα μέρη, που είναι αρκετά και με μικρές αυξομειώσεις.

Από τη δεκαετία 80', όταν η ελληνική περιφέρεια, ιδιαίτερα η νησιωτική, είχε τη δυνατότητα να φιλοξενήσει ξένα κινηματογραφικά συνεργεία, το ενδιαφέρον των ξένων κινηματογραφιστών στράφηκε προς τον ήλιο και την θάλασσα των ελληνικών νησιών. Αξίζει επίσης να επισημανθεί ότι το συμπέρασμα αυτό προκύπτει και από το γεγονός ότι ενώ το συνολικό ποσοστό των ταινιών που γυρίστηκαν στην Αθήνα είναι το (36%), ένα σημαντικό μέρος αυτού το (22%), πραγματοποιήθηκαν γυρίσματα και σε άλλες περιοχές.

Κατά τη διάρκεια των δεκαετιών 60' και 70', το τουριστικό ενδιαφέρον των περιοχών ήταν συνδεδεμένο με την πολιτισμική τους κληρονομιά. Έως το 1970 ο τουρισμός στην Ελλάδα δεν είχε αντιμετωπιστεί με βεβιασμένες ενέργειες. Η ιδέα του "πολιτιστικού τουρισμού", που προωθήθηκε από την επιθυμία για ταξίδια γεμάτα δημιουργικές εμπειρίες, είχε θεωρηθεί από την αρχή ως εξίσου σημαντική με την ανάπτυξη ζωνών μαζικού τουρισμού. Η Ελλάδα και συγκεκριμένα η Αθήνα είχε να επιδείξει αρχαιολογικούς θησαυρούς. Σε αυτή τη προβολή συντέλεσαν και οι ταινίες της εποχής εκείνης, ενισχύοντας αυτή την εικόνα. Όταν οι τάσεις του τουρισμού διαφοροποιήθηκαν κατά τις επόμενες δεκαετίες υπήρξε και μεταστροφή στη θεματολογία και το “σκηνικό” των ξένων παραγωγών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3ο

Ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

3.1. Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ*

Παρά το γεγονός ότι η Ελλάδα αποτέλεσε από νωρίς τόπο προορισμού περιηγήσεων και ταξιδιών, ο τουρισμός αλλοδαπών ως συγκροτημένο οικονομικό και κοινωνικό φαινόμενο εμφανίζεται στις δεκαετίες του είκοσι και του τριάντα. Τα μεγέθη μάλιστα που παρουσίασε ήταν ήδη αξιόλογα, ώστε να αποτελέσει από τότε αντικείμενο της κρατικής μέριμνας. Η επιταχυνόμενη όμως αύξηση της τουριστικής κίνησης και τα μαζικά χαρακτηριστικά του φαινομένου παρατηρούνται από τις αρχές της δεκαετίας του πενήντα. Από τότε η άνοδος του τουρισμού στην Ελλάδα συνοδεύεται από μία συνεχώς αυξανόμενη κρατική παρέμβαση, που προσαρμόζεται στις εκάστοτε διαφοροποιούμενες γενικές πολιτικές συνθήκες.

Ο βασικός σκοπός αυτής της παρέμβασης, που σταδιακά προσέλαβε τη μορφή της τουριστικής πολιτικής ήταν αφενός να προσελκύεται όλο και μεγαλύτερος αριθμός τουριστών στη χώρα και αφετέρου να επιλύονται τα προβλήματα θεσμικού και οικονομικού χαρακτήρα, αναφορικά με τη διαβίωση και εξυπηρέτηση των εκατομμυρίων, σήμερα πλέον, τουριστών.

Στα τέλη της δεκαετίας του 60', δίνεται έμφαση μέσω των δημοσίων επενδύσεων στη δημιουργία των αναγκαίων υποδομών για την υποστήριξη της τουριστικής δραστηριότητας, που βρισκόταν ουσιαστικά στο ξεκίνημά της. Βασικός στόχος ήταν να δημιουργηθεί κατ' αρχήν ένα πάγιο κεφάλαιο μέσω σειράς αμέσων επενδύσεων. Με τον τρόπο αυτό κατασκευάστηκαν αλυσίδα ξενοδοχείων, ιδιοκτησίας του ΕΟΤ, με την επωνυμία ΞΕΝΙΑ, τουριστικά περίπτερα, διαμορφώσεις ακτών και διαμορφώσεις στους σημαντικότερους τόπους πολιτιστικού-ιστορικού ενδιαφέροντος, που ως τότε δεν διέθεταν καμία υποδομή υποδοχής επισκεπτών.

*Η συγγραφή του κεφαλαίου στηρίχθηκε κυρίως στις πληροφορίες του κειμένου

Η χρηματοδότηση και η Γεωγραφική Ανάπτυξη του Ελληνικού Τουρισμού: Η περίπτωση της Ελληνικής ξενοδοχείας 1950-2005 της Βλάμη Α, στο κείμενο Χωρικές Δυναμικές του Τουρισμού στην Ελλάδα (1961-1999) της Αυγερινού Σ. και σε στοιχεία του ΕΟΤ.

Παράλληλα ενισχύθηκε η τουριστική ανάπτυξη έμμεσα με επενδύσεις στο οδικό δίκτυο, στις μεταφορές γενικότερα και στις επικοινωνίες. Την περίοδο αυτή παρατηρείται η προσπάθεια της ελληνικής τουριστικής πολιτικής να προωθεί μέτρα με σκοπό εκτός των άλλων να προσελκυστεί, αλλά και να παραδειγματιστεί το ιδιωτικό ενδιαφέρον, που αντιμετώπιζε διστακτικά τη μόλις αναπτυσσόμενη τουριστική δραστηριότητα.

Η περίοδος, μέχρι και τα μέσα της δεκαετίας του ογδόντα, χαρακτηρίζεται από την εισαγωγή της πολιτικής κινήτρων, η οποία πρόβλεπε δυνατότητα κλιμάκωσης των αφορολογήτων ποσών στα καθαρά κέρδη ως 100%, άλλες φοροαπαλλαγές και μειώσεις ως απαλλαγές και μειώσεις των εισφορών, εργοδοτών και εργαζομένων.

Ο πρώτος νόμος για τα τουριστικά κίνητρα ήταν ο *Αναγκαστικός Νόμος 147/1967* που προέβλεπε ενισχύσεις όσων επιχειρήσεων ενδιαφέρονταν για τουριστικές επενδύσεις. Η σχετική νομοθεσία πήρε πιο ολοκληρωμένη μορφή με το *ΝΔ 1313/72*, που καθιέρωσε τρεις περιοχές κινήτρων τουριστικής ανάπτυξης ως εξής:

- *Περιοχή Α*

Ν. Αττικής & Πειραιώς εκτός των επ. Τροιζηνίας, Ύδρας, Αιγίνης, Κυθήρων & Σπετσών, Ν. Θεσσαλονίκης και τα νησιά Ρόδος, Κέρκυρα.

- *Περιοχή Β*

Επ. Τροιζηνίας, Ύδρας, Αιγίνης, Σπετσών, Επ. Χαλκίδας & Καρυστίας. Νομοί: Κορινθίας, Αργολίδος, Αχαΐας (εκτός των Καλαβρύτων), Βοιωτίας, Λαρίσης, Φθιώτιδας, Χαλκιδικής & Πιερίας, Επ. Αλμυρού και Δήμοι Βόλου και Ν. Ιωνίας, Επ. Τεμένους και Πεδιάδος του Ν. Ηρακλείου, Επ. Μιραμπέλλου του Ν. Λασηθίου, τα νησιά Σκιάθος, Μύκονος και Κως.

- *Περιοχή Γ*

η υπόλοιπη χώρα.

Όσον αφορά στη γεωγραφική έκφραση του τουριστικού φαινομένου η ζήτηση κατευθύνθηκε μαζικά προς τους παραθαλάσσιους οικισμούς και περιοχές.

Κατά την περίοδο αυτή διαμορφώθηκαν τρεις βασικοί τύποι περιοχών:

Η πρωτεύουσα και η ευρύτερη περιοχή της, που διαθέτουν πολλούς πολιτιστικούς και φυσικούς πόρους τουριστικού ενδιαφέροντος και προσφέρουν μεγάλο αριθμό υπηρεσιών και ικανοποιητικό ξενοδοχειακό εξοπλισμό. Συνδέονται επίσης χάριν του αεροδρομίου του Ελληνικού και του Πειραιά με μεγάλα

μητροπολιτικά κέντρα της αλλοδαπής από όπου προέρχονται κυρίως οι ξένοι τουρίστες.

Τρεις δυναμικές τουριστικές περιφέρειες μεσαίου μεγέθους (Ρόδος, Κέρκυρα, Β. Κρήτη) όπου ήδη συγκεντρώνεται μεγάλο μέρος των διανυκτερεύσεων αλλοδαπών τουριστών και όπου ήδη κατευθύνεται το ιδιωτικό επενδυτικό ενδιαφέρον. Ο δυναμισμός των περιοχών αυτών ενισχύεται από τα διεθνή τους αεροδρόμια, τα οποία εξασφαλίζουν σχετική αυτονομία στις αφίξεις έναντι της αθηναϊκής περιοχής.

Περιοχές όπου η ζήτηση από αλλοδαπούς τουρίστες ή ημεδαπούς παραθεριστές συνήθως συναρτάται είτε προς τη γειτνίαση με τις μεγάλες αστικές περιοχές (π.χ. περιοχές δεύτερης κατοικίας), είτε προς σημαντικούς τουριστικούς πόρους φυσικού ή πολιτιστικού ενδιαφέροντος είτε προς τους σταθμούς εισόδου-εξόδου του τουριστικού ρεύματος.

Η Τρίτη περίοδος σηματοδοτείται από την ολοκλήρωση της ένταξης της χώρας στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα. Το 1982 θεσπίζεται ο Ν.1262, και αργότερα ο 1892/90 που διαφοροποιούν ως ένα βαθμό τις περιοχές κινήτρων από τις προηγούμενες νομοθεσίες με βασικό κριτήριο να αντιμετωπιστεί το φαινόμενο της υπερσυγκέντρωσης στην προσφορά τουριστικών καταλυμάτων, στις λεγόμενες «κορεσμένες» τουριστικά περιοχές (ισχύοντα ΦΕΚ 797/Β/86 και 550/Β/91).

- Περιοχή Α (νομοί Αττικής και Θεσσαλονίκης).
- Περιοχή Β (Αίγινα-Τροιζηνία, Β. Κέρκυρα, Β. Ρόδος, Ηράκλειο και Αγ. Νικόλαος Κρήτης-κορεσμένες περιοχές).
- Περιοχή Γ (όλη η χώρα).
- Περιοχή Δ (παραμεθόριες περιοχές Ευρυτανία, Φωκίδα, Νήσοι Αν. Αιγαίου, Δωδεκάνησα, Δ. Πελοπόννησος).
- Θράκη

Παράλληλα εισάγονται από τον ΕΟΤ και άλλα επιπλέον κριτήρια (ΕΟΤ,1985), που εναρμονίζονται με τους στόχους άμβλυνσης της εποχικότητας και αύξησης της ανταγωνιστικότητας όπως είναι:

- ✓ η ενίσχυση εγκαταστάσεων που συμβάλλουν στην ανάπτυξη ειδικών μορφών τουρισμού (π.χ. αγροτουρισμός, χειμερινός κ.ά.),
- ✓ ο εμπλουτισμός της τουριστικής προσφοράς με συμπληρωματικές εγκαταστάσεις π.χ. αθλητικές, πολιτιστικές κ.ά.,
- ✓ η ενθάρρυνση των ΟΤΑ για την ανάπτυξη τουριστικών δραστηριοτήτων,

- ✓ η ενίσχυση της μετατροπής παραδοσιακών κτισμάτων σε τουριστικά καταλύματα μέσω του προγράμματος παραδοσιακών οικισμών του ΕΟΤ,
- ✓ η βιωσιμότητα των μονάδων,
- ✓ η ενίσχυση των ακριτικών νομών

Σήμερα, υπολογίζεται ότι πάνω από το 60% των ξενοδοχειακών κλινών και το 75% της αλλοδαπής κίνησης συγκεντρώνεται στους νομούς Αττικής, Δωδεκανήσου, Κυκλάδων, Κέρκυρας, Ηρακλείου, Λασιθίου και Θεσσαλονίκης. Φαίνεται μάλιστα ότι ως επακόλουθο της εφαρμοζόμενης τουριστικής πολιτικής έχει κατευθυνθεί επιλεκτικά σε εντοπισμένες τουριστικές ζώνες, που υφίστανται τις μεγαλύτερες πιέσεις. Ένα νέο στοιχείο όμως που πρέπει να σημειωθεί είναι η κρίση, που φαίνεται ότι παρουσιάζει η ζήτηση στην κυρίως Αθηναϊκή περιοχή αφενός και αφετέρου η διασπορά των ξενοδοχειακών, αλλά κυρίως των υπολοίπων μορφών καταλυμάτων, σε πολλές περιοχές της χώρας. Το γεγονός αυτό συνοδεύεται φυσικά και από άλλα χαρακτηριστικά, όπως είναι η έντονη ανάμειξη της παραθεριστικής κατοικίας με τις τουριστικές μονάδες και η εκτεταμένη διάδοση της παραξενοδοχίας.

Σύμφωνα με εκτιμήσεις του Σχεδίου Ανάπτυξης της χώρας για την περίοδο 2000-2006 ο τουρισμός συμβάλλει κατά 10% περίπου στο ΑΕΠ, περισσότερο από 10% στην απασχόληση και περισσότερο από 7% στο καθαρό πάγιο κεφάλαιο της εθνικής οικονομίας. Εκτιμάται επίσης ότι συνέβαλε σημαντικά σε μία πιο ισόμετρη κατανομή του περιφερειακού εισοδήματος της χώρας κατά τα τελευταία τριάντα χρόνια. Οι γενικές τάσεις του ελληνικού τουρισμού είναι μακροχρόνια αυξητικές, ώστε σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Τουρισμού να κατατάσσεται η Ελλάδα, με 12,5 εκατομμύρια τουριστών για το 2000, στην 15η θέση στον κόσμο και στην 10η θέση μεταξύ των ευρωπαϊκών προορισμών. Ενώ το 94.3 % των τουριστών που επισκέπτονται την Ελλάδα προέρχονται από την Ευρώπη

Η προσέγγιση των γενικών χαρακτηριστικών του ελληνικού τουρισμού που ακολουθεί, βασίζεται στα στατιστικά στοιχεία του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού, ο οποίος καταγράφει συγκεντρωτικά τα δεδομένα της τουριστικής κίνησης από το 1960 και αναλυτικά ανά νομό από τα μέσα της δεκαετίας του εβδομήντα. Ειδικότερα:

Το 1961 η Ελλάδα διαθέτει 11.873 καταλύματα με 30.834 δωμάτια και 57.022 κλίνες. Αντίστοιχα οι ξένοι τουρίστες, όπου πλειοψηφούν οι Ευρωπαίοι (51,9%) καταγράφουν 494.191 αφίξεις. Το τουριστικό συνάλλαγμα που εισπράττεται στην Ελλάδα ανέρχεται στα 62,5 εκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ.

Το 1971 οι αφίξεις αλλοδαπών τουριστών έχουν υπερτετραπλασιαστεί (2257994) καταγράφοντας υψηλούς ρυθμούς αύξησης, ενώ οι εισπράξεις φθάνουν στα 300 εκατομμύρια δολάρια. Τα τουριστικά καταλύματα σημειώνουν αύξηση που υπερβαίνει το 30% και ο αριθμός των κλινών φθάνει τις 134.706. Η μεγάλη αύξηση αφορά στις χαμηλές κατηγορίες, συνοδεύεται μάλιστα από μεγάλη γεωγραφική διασπορά στην εγκατάσταση. Ως προς τη σύνθεση της προέλευσης των τουριστών σημειώνεται μία σημαντική διαφοροποίηση με τον μεγάλο περιορισμό των Αμερικανών (από 18,8% σε 2,4%).

Με την αρχή της δεκαετίας του ογδόντα (1981) σημειώνεται μία επιβράδυνση των προηγούμενων ρυθμών. Ήδη όμως οι αλλοδαποί τουρίστες είναι διπλάσιοι του 1971 (5.577.109), ενώ οι εισπράξεις φθάνουν στα 1881 εκατομμύρια δολάρια. Αντίστοιχα το ξενοδοχειακό δυναμικό διπλασιάζεται επίσης φθάνοντας στις 4.104 μονάδες με 285.991 κλίνες. Για πρώτη φορά επωφελούνται οι υψηλές κατηγορίες ξενοδοχειακών καταλυμάτων με αποτέλεσμα μία ποιοτική βελτίωση της υποδομής του τουριστικού προϊόντος της χώρας.

Το 1991 οι αφίξεις των αλλοδαπών φθάνουν τα 8.271.258 και οι εισπράξεις αντίστοιχα σε 2.566 εκατ. δολάρια. Παρατηρείται όμως σχετική στασιμότητα στις διανυκτερεύσεις έναντι του 1981 (41.468 έναντι των 41.032 εκατομμυρίων), γεγονός από το οποίο προκύπτει ότι μειώνεται η παραμονή των αλλοδαπών τουριστών.

Αντίστοιχα τα τουριστικά καταλύματα φθάνουν στα 6.991 με 459.297 κλίνες (αύξηση 64,25%) με στασιμότητα αν όχι μείωση των υψηλών κατηγοριών. Επομένως η πληρότητα των ξενοδοχειακών μονάδων χαρακτηρίζεται από κάμψη. Παράλληλα καταγράφεται η διάδοση του φαινομένου της «παραξενοδοχίας».

Αξιοσημείωτη, πάντως, είναι η πτωτική πορεία των αφίξεων και των διανυκτερεύσεων ξένων μετά το 2000 και μέχρι το 2004. Η τάση αυτή αντικατοπτρίζει την πτώση των αφίξεων ξένων τουριστών στην Ελλάδα (εκτός των αφίξεων από τις βαλκανικές χώρες), καθώς και τον έντονο ανταγωνισμό στην προσέλκυση τουριστών που υφίστανται τα ξενοδοχεία από την ανάπτυξη των τουριστικών καταλυμάτων σε επίπεδο οικογενειακής τουριστικής εκμετάλλευσης.

Τα επόμενα χρόνια, ο αριθμός των τουριστών αυξάνεται σταθερά. Το 2004, 14,2 εκατομμύρια άτομα επισκέφθηκαν την Ελλάδα, αριθμός που αυξήθηκε σε 17 εκατομμύρια το 2009 και αναμένεται ότι οι επισκέπτες θα αυξηθούν σε 20 εκατομμύρια τα επόμενα χρόνια.

3.2. ΤΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Ακολουθώντας, έναν εντυπωσιακό ρυθμό ανάπτυξης κατά τις δεκαετίες 1960 και 1970, και μια σταθερά ανοδική πορεία τις δεκαετίες 1980 και 1990, ο ελληνικός τουρισμός αποτελεί σήμερα μια από τις βασικότερες πηγές εσόδων για την ελληνική οικονομία. Η Ελλάδα μαζί με άλλες μεσογειακές χώρες προσφέρουν παρόμοια αν όχι ακριβώς τα ίδια τουριστικά προϊόντα (ήλιο - θάλασσα - παραλία - ιστορία - λαογραφία).

Την δεκαετία του 1960 η χώρα μας εμφανίστηκε στον παγκόσμιο χάρτη ως τουριστικός προορισμός. Οι τουρίστες στην πλειονηφία τους έφθαναν μεμονωμένα, επισκεπτόταν αρχαιολογικά μνημεία, ενδιαφερόταν να γνωρίσουν τα ήθη και τα έθιμα του τόπου και γενικά τον πολιτισμό. Ο απλός τρόπος ζωής του Έλληνα σε συνδυασμό με την εγкарδιότητα και την ζεστασιά που εκπέμπουν κατέταξαν την Ελλάδα σύντομα σε δημοφιλή τουριστικό προορισμό. Οι κλιματολογικές συνθήκες μαζί με τον μεγάλο αριθμό νησιών και τις απέραντες παραλίες αποτελούν θετικά στοιχεία για την εικόνα του ελληνικού τουρισμού. Το γεωγραφικό εύρος των τουριστικών προορισμών είναι ιδιαίτερα μεγάλο, εξαιτίας του γεγονότος ότι η Ελλάδα διαθέτει πάνω από 6.000 μεγάλα και μικρότερα νησιά. Επιπλέον, η μεγάλη ποικιλία σε φυσικά τοπία, ο μεγάλος αριθμός ιστορικών μνημείων και χωριών και η δυνατότητα πολλών δραστηριοτήτων υποδηλώνουν ότι οι ευκαιρίες ουσιαστικά είναι απεριόριστες.

Ο ελληνικός τουρισμός χαρακτηρίζεται από άνισες χωρικές κατανομές, οι οποίες οφείλονται ως ένα βαθμό στο ηλιοτροπικό πρότυπο, στο οποίο προσαρμόστηκε από την αρχή, με αποτέλεσμα να δημιουργηθούν ισχυρές συγκεντρώσεις ζήτησης και προσφοράς, μέσα από διασπορά της τουριστικής δραστηριότητας. Γενικά παρατηρούνται:

α) γεωγραφική κατανομή των αφίξεων-διανυκτερεύσεων σε όφελος των νομών που διαθέτουν τουριστικούς πόρους θερινών διακοπών, όπως τα παράλια και τα νησιά.

β) χρονική κατανομή των αφίξεων-διανυκτερεύσεων, η οποία επιβαρύνει τους τουριστικούς νομούς κατά τους θερινούς τουριστικούς μήνες (Μάιος-Οκτώβριος), παρά τις τάσεις διεύρυνσης της περιόδου αυτής, οι οποίες είναι εμφανείς κατά τα τελευταία χρόνια (Αυγερινού, 2000).

Ο μεγάλος όγκος των αφίξεων ξένων τουριστών, το 50% περίπου, πραγματοποιείται κατά το τρίμηνο Ιουλίου -Σεπτεμβρίου, ενώ κατά το τρίμηνο

Απριλίου - Ιουνίου πραγματοποιείται το 30%. Οι ξένοι τουρίστες προέρχονται στη συντριπτική πλειοψηφία από λίγες μεγάλες ευρωπαϊκές χώρες. Το 40% των ταξιδιωτικών εισπράξεων της Ελλάδας από ξένους κατοίκους στην τριετία 2005-2008 προήλθε μόνο από τη Γερμανία (21%) και το Ηνωμένο Βασίλειο (19%). Ένα πρόσθετο 30% περίπου προήλθε από τις υπόλοιπες χώρες μέλη της ΕΕ-15. Η Ελλάδα αποτελεί κορυφαίο τουριστικό προορισμό παγκοσμίως και κατατάσσεται ανάμεσα στους Top 10 τουριστικούς προορισμούς για το 2009. Σύμφωνα με τη Lonely Planet βρίσκεται στη δεύτερη θέση ενώ σύμφωνα με τα Telegraph Travel Awards 2008 της Αγγλίας στην κατηγορία της Καλύτερης Ευρωπαϊκής Χώρας.

Αναγνωρίζοντας τη συμβολή του τουρισμού στην εθνική, περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη απαιτείται μια δυναμική μακροχρόνια στρατηγική με απώτερο στόχο την ανάδειξη της χώρας μας ως δυναμικό τουριστικό προορισμό σε παγκόσμιο επίπεδο. Δυο θα πρέπει να είναι οι στόχοι για την επόμενη δεκαετία:

- 1) Αναβάθμιση της ποιότητας του τουριστικού προϊόντος και
- 2) Διεύρυνση και εμπλουτισμός του τουριστικού προϊόντος (Κοκκώσης, 2009).

3.3. ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ

Ο τουρισμός παραμένει ένας δυναμικός κλάδος της παγκόσμιας οικονομίας. Σύμφωνα με πρόσφατες εκτιμήσεις ο διεθνής τουρισμός (αφίξεις) αναμένεται να συνεχίσει να αυξάνεται παγκόσμια μεσοπρόθεσμα με ετήσιο ρυθμό άνω του 6% που αν συνδυαστεί με το γεγονός ότι το 1/3 περίπου έχει ως προορισμό την Ευρώπη αναδεικνύεται μια συνεχιζόμενη ανοδική πορεία στην ευρύτερη περιοχή μας. Άλλωστε οι μακροχρόνιες προβλέψεις (και για την Μεσόγειο) είναι επίσης ιδιαίτερα θετικές (Κοκκώσης, 2009).

Μέσα στο έντονα αυτό ανταγωνιστικό περιβάλλον, η Ελλάδα κατέχει μια εξαιρετικά προνομιούχα θέση, διαθέτοντας εκτός από την αναγνωρισιμότητα, τις εξαιρετικές φυσικές ομορφιές και το μεσογειακό κλίμα, μοναδικά ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα. Τα κυριότερα από αυτά είναι:

1. Η αφθονία και ποικιλομορφία των φυσικών πόρων που επιτρέπουν τουρισμό δωδεκάμηνης (12) βάσης.
2. Η θέση της χώρας μας στον παγκόσμιο τουρισμό αφού κατέχει την δέκατη-έβδομη (17) θέση σε αφίξεις και σε εισπράξεις την εικοστή-έβδομη (27).
3. Το σημαντικό ιστορικό και πολιτιστικό απόθεμα καθώς και η σύγχρονη πολιτιστική παραγωγή.
4. Ο σημαντικός ρόλος του Τουρισμού στην Περιφερειακή Ανάπτυξη
5. Η θετική συνεισφορά του Αναπτυξιακού Νόμου στην αναβάθμιση των ξενοδοχειακών και τουριστικών υποδομών γενικότερα
6. Η δημιουργία κατά την τελευταία δεκαπενταετία (15) σημαντικών επιχειρήσεων που προσφέρουν εμπλουτισμένο προϊόν για την προσέλκυση τουριστών ειδικών ενδιαφερόντων και
7. Η πλούσια παραγωγή παραδοσιακών προϊόντων πρωτογενούς και δευτερογενούς παραγωγής.

Παράλληλα όμως ο τουρισμός στην Ελλάδα έχει αδυναμίες. Όπως:

1. Ο έντονος εποχικός χαρακτήρας
2. Η επιβάρυνση του φυσικού περιβάλλοντος λόγω των τουριστικών δραστηριοτήτων αφού δεν τηρούνται οι περιβαλλοντικοί όροι.
3. Η μείωση της ανταγωνιστικότητας του τουριστικού προϊόντος εξαιτίας της ανάπτυξης νέων αγορών όπως είναι της Τουρκίας
4. Η αλλοίωση των πολιτιστικών χαρακτηριστικών στις τοπικές κοινωνίες

5. Η μη διαφοροποίηση του ελληνικού τουριστικού προϊόντος.
6. Η άνιση τουριστική ανάπτυξη των Περιφερειών της χώρας.
7. Οι σημαντικές ελλείψεις σε υποδομές όπως είναι οι μεταφορές, οι ξενοδοχειακές υποδομές και οι συνεδριακοί χώροι
8. Το υψηλό ποσοστό μέσης και χαμηλής τάξης κλινών
9. Η συντριπτική πλειοψηφία των τουριστικών μονάδων είναι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις με περιορισμένη ικανότητα προώθησης, αξιοποίησης και αποτελεσματικής οικονομικής διαχείρισης
10. Δεν υπάρχει επαρκώς ειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό (Υπουργείο Ανάπτυξης, 2007).*

*Η συγγραφή των πλεονεκτημάτων και αδυναμιών του ελληνικού τουρισμού εκτός από στοιχεία του Υπουργείου Ανάπτυξης στηρίχθηκε και σε προσωπικές εκτιμήσεις

3.4. Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΩΣ ΒΑΣΙΚΟΣ ΦΟΡΕΑΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥ ΜΑΡΚΕΤΙΝΓΚ

Στις συνθήκες της δεκαετίας του 1950, οι ανάγκες ισόρροπης ανάπτυξης του τουρισμού οδήγησαν στην δημιουργία ενός κρατικού φορέα, ο οποίος είχε ρυθμιστικό χαρακτήρα και παράλληλα έπρεπε να λειτουργήσει και ως επιχειρηματίας επειδή η ιδιωτική πρωτοβουλία δεν μπορούσε να αναπτύξει σημαντική δραστηριότητα. Ο φορέας που έπαιξε αυτό το ρόλο ήταν ο Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού (ΕΟΤ), ο οποίος επανασυστήθηκε το 1950 με την ίδια περίπου θεσμική μορφή με την οποία είχε ιδρυθεί επί Ελευθερίου Βενιζέλου.

Μέχρι πρόσφατα ο ΕΟΤ, ως Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου, κατέβαλε προσπάθεια να ανταποκριθεί στο ρόλο του ρυθμιστή, του σχεδιαστή και του επιχειρηματία έχοντας την διοίκηση, την διαχείριση και την εκμετάλλευση των επιχειρηματικών μονάδων και πλήθους τουριστικών περιουσιακών στοιχείων.

Ο οργανισμός συνεισέφερε και συνεισφέρει στον συντονισμό και την προαγωγή των τουριστικών δραστηριοτήτων, που εκτός της επίβλεψης και των ενεργειών, καταρτίζει και εφαρμόζει τουριστικά πλάνα - προγράμματα για την προσέλκυση αλλοδαπών τουριστών και την τόνωση του εγχώριου τουρισμού. Κύριο χαρακτηριστικό των προγραμμάτων αυτών, είναι η ιδιαίτερη βαρύτητα που δίνεται στις δραστηριότητες του Μάρκετινγκ και ιδιαίτερα στην πολιτική προβολής. Ειδικότερα ο ΕΟΤ ασχολείται με:

- α) τα ετήσια προγράμματα προβολής στο εξωτερικό,
- β) το συντονισμό των δραστηριοτήτων με τους εκπροσώπους του τουριστικού κλάδου (πράκτορες, γραφεία, επιχειρήσεις μεταφοράς επιβατών, ξενοδοχεία),
- γ) την ενίσχυση των φορέων με την παροχή κινήτρων και διευκολύνσεων (προώθηση αναπτυξιακών κινήτρων και προγραμμάτων - παροχή πιστώσεων), έτσι ώστε να ανανεωθούν και να αναπτυχθούν οι τουριστικές δραστηριότητες στα πλαίσια του ανταγωνισμού,
- δ) τον καθορισμό της τιμολογιακής πολιτικής, με στόχο την πάταξη της αισχροκέρδειας,
- ε) την επίβλεψη και έλεγχο της τήρησης της σχετικής νομοθεσίας (καθαριότητα ακτών, ηχορύπανση, καταστροφή ελκυστικότητας, θέματα υγιεινής),

στ) την οργάνωση, το συντονισμό και την προαγωγή των προσπαθειών των τουριστικών φορέων σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, σε συνεργασία και με άλλες διευθύνσεις υπουργείων (ΥΠΕΧΩΔΕ, Πολιτισμού, Ναυτιλίας, Μεταφορών, Οικονομικών, Εμπορίου, Μακεδονίας – Θράκης, Αιγαίου),

ζ) την κατάρτιση και εφαρμογή τουριστικών προγραμμάτων, για την αποδοτικότερη εκμετάλλευση των τουριστικών μας πόρων. Για την επίβλεψη και εφαρμογή του εκάστοτε τουριστικού προγράμματος ο ΕΟΤ συνεργάζεται με τους περιφερειακούς φορείς (περιφερειακά γραφεία του ΕΟΤ, τουριστική αστυνομία, ΟΤΑ, νομαρχιακές επιτροπές, τοπικές επιτροπές – ενώσεις) (www.eot.gr).

Με την ίδρυση του Υπουργείου Τουρισμού, έγιναν προσπάθειες να αποδευστεί ο ΕΟΤ από μέρος των δραστηριοτήτων του, ώστε να ασκήσει ικανοποιητικά τις υπόλοιπες. Όμως κάτι τέτοιο στην πράξη δεν ολοκληρώθηκε αφού δεν υπήρξε η κατάλληλη οργάνωση και στελέχωση των υπηρεσιών σε επίπεδο Υπουργείου. Το 1998 με την ψήφιση του Ν. 2636/98 δημιουργήθηκαν δύο ανώνυμες εταιρείες για να αναλάβουν μέρος των δραστηριοτήτων του ΕΟΤ που δεν ήταν δυνατόν να ασκούνται πλέον από φορέα με την μορφή Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου. Οι εταιρείες αυτές ήταν το «Ελληνικό Φεστιβάλ Α.Ε.», το οποίο ανέλαβε αμέσως το σύνολο των δραστηριοτήτων του ΕΟΤ στον τομέα των καλλιτεχνικών εκδηλώσεων και η «Εταιρεία Αξιοποίησης Περιουσίας ΕΟΤ», η οποία άρχισε να παραλαμβάνει τις επιχειρηματικές μονάδες και τα περιουσιακά στοιχεία του ΕΟΤ. Η εταιρεία αυτή μετονομάστηκε σε «Ελληνικά Τουριστικά Ακίνητα Α.Ε.» και οι μετοχές της περιήλθαν στο δημόσιο.

Το 2001 δημιουργήθηκε η Γενική Γραμματεία Τουρισμού στο Υπουργείο Ανάπτυξης, στην οποία περιήλθε το μεγαλύτερο τμήμα των αρμοδιοτήτων του ΕΟΤ, ενώ την ίδια στιγμή το μεγαλύτερο τμήμα των ελεγκτικών αρμοδιοτήτων του ΕΟΤ αποκεντρώθηκε στις νεοσύστατες Διευθύνσεις Τουρισμού των 13 Περιφερειών.

Παράλληλα με τον ΕΟΤ, ένας άλλος οργανισμός ο οποίος ασχολείται και μελετά τον Τουρισμό είναι το Ινστιτούτο Τουριστικών Ερευνών και Προβλέψεων (ΙΤΕΠ) το οποίο ιδρύθηκε το 1996 με πρωτοβουλία των επιχειρηματικών φορέων, που δραστηριοποιούνται στον τομέα του τουρισμού της χώρας.

Το πεδίο εντός του οποίου κινείται η ερευνητική προσπάθεια του Ινστιτούτου είναι αρκετά ευρύ και προβλήματα, όπως η ανάδειξη του τουριστικού πλούτου της χώρας, η γεωγραφική κατανομή της τουριστικής δραστηριότητας, η άμβλυνση της εποχικότητας και ο λειτουργικός προσδιορισμός των ορίων άριστης σωρεύσεως

τουριστικών δραστηριοτήτων στον χώρο ανήκουν στα ερευνητικά ενδιαφέροντα του Ινστιτούτου (ΕΟΤ, 2001).

3.5. ΟΙ ΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΤΟΝ 21Ο ΑΙΩΝΑ

Με το ξεκίνημα του 21 αιώνα, διαπιστώνεται ήδη η εμφάνιση ορισμένων νέων βασικών τάσεων στον τουρισμό:

- Έντονο ενδιαφέρον για την ασφάλεια.
- Συντομότερα και πιο συχνά ταξίδια διακοπών, αλλά λιγότερα διαλείμματα Σαββατοκύριακου.
- Μεταστροφή από τα μακρινά ταξίδια προς τα εσωτερικά και τα ενδοπεριφερειακά ταξίδια.
- Συνεχιζόμενη τάση προς όψιμες κρατήσεις και αυξανόμενη χρήση του διαδικτύου για αγορές ταξιδιών.
- Αυξανόμενη ζήτηση για μερικά πακέτα διακοπών ή ανεξάρτητα και ατομικά διαμορφωμένες διακοπές, σε βάρος των παραδοσιακών συνολικών πακέτων.
- Μεγαλύτερο ενδιαφέρον για διακοπές που προσφέρουν εμπειρίες και επαφή με τη φύση.
- Επικράτηση και αναμονή προσφορών και ευκαιριών τελευταίας στιγμής.

Σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα, οι τάσεις αυτές, αν συγκριθούν με τα χαρακτηριστικά που είχε ο τουρισμός σε προηγούμενες δεκαετίες, θα προσδιορίζονται από τρεις καθοριστικούς πόλους:

- την τεχνολογία
- τη σχέση εργασίας και ελεύθερου χρόνου
- την ασφάλεια του ταξιδιού

Οι εντυπωσιακές και ποικίλες εξελίξεις στην τεχνολογία έχουν εφαρμογή σε πολλά πεδία που αφορούν στον τουρισμό.

- Ταχύτερα και πιο άνετα μέσα μεταφοράς, που παρέχουν αναπτυγμένη δέσμη υπηρεσιών.
- Νέα μέσα επικοινωνίας και ο παγκόσμιος ιστός του Διαδικτύου.
- Νέες υποδομές, σε ελεγχόμενα περιβάλλοντα

Οι εξελίξεις αυτές θα παρέχουν ολοένα πλουσιότερες δυνατότητες πληροφόρησης και παροχής υπηρεσιών προς τους καταναλωτές και θα αναδιαρθρώσουν το σύστημα κρατήσεων και το συνολικό δίκτυο πωλήσεων των ταξιδιών και του τουρισμού. Στο μέτρο που θα πραγματοποιείται η βιώσιμη οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη σε ολοένα μεγαλύτερο αριθμό χωρών, ενισχύονται και τα πληθυσμιακά στρώματα που απαιτούν μερίδιο στον ελεύθερο χρόνο και τις διακοπές.

Δημιουργούνται νέες μορφές αξιοποίησης του ελεύθερου χρόνου, με συνεχή ανανέωση και διαφοροποίηση σε ταξίδια, σε δραστηριότητες υπαίθρου, σε πολιτιστική ενημέρωση, σε επιμόρφωση και ανάπτυξη νέων δεξιοτήτων, και στον εθελοντισμό. Από αυτές τις αλλαγές ο τουρισμός θα ωφεληθεί πολύ. Πρέπει όμως να αναδειχθούν αντίστοιχα και νέες μορφές τουριστικών προϊόντων τα οποία θα είναι σε θέση να ανταποκριθούν στις καινούργιες απαιτήσεις της ζήτησης, δίνοντας έμφαση στην εξατομίκευση και την εξειδίκευση και όχι στην μαζική προσφορά και την τυποποίηση.

Νέες δυνατότητες για συνδυασμένες δραστηριότητες τουρισμού και αναψυχής θα προσφέρει η ανάπτυξη της τηλε-εργασίας, οπότε και οι προορισμοί θα αποκτήσουν νέο περιεχόμενο και νέες λειτουργίες. Τέλος, η αναζήτηση συνθηκών ασφάλειας για τη ζωή και την υγεία θα αποτελέσει την πιο σημαντική προτεραιότητα των τουριστών. Χρέος όλων των κρατών είναι να κάνουν ότι μπορούν ώστε να περιορίσουν με την ανάπτυξη της διεθνούς συνεργασίας, κάθε απειλή για την ειρήνη και την επιβίωση της ανθρωπότητας, ώστε να ωφεληθούν έτσι όχι μόνο τον τουρισμό, αλλά και την βιωσιμότητα. (EOT, 2003).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4ο

Η ΔΗΜΟΣΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ*

Η στροφή προς το τουρισμό άρχισε να διακρίνεται από το Μακροχρόνιο Πρόγραμμα Ανασυγκρότησης της Ελλάδας 1948 - 1952 το οποίο τόνιζε ότι για την βελτίωση του επιπέδου ζωής του λαού και την μείωση της υποαπασχόλησης του πληθυσμού, είναι αναγκαία η ανάπτυξη της αγροτικής παραγωγής, η εκβιομηχάνιση της Χώρας καθώς επίσης και η τόνωση της τουριστικής της ανάπτυξης. Κατά την διάρκεια της περιόδου 1948-1974, ο τουρισμός αναδείχθηκε σε σημαντική ανεκμετάλλευτη πλουτοπαραγωγική πηγή εισροή συναλλάγματος και ανάπτυξης των περιοχών που μαστίζονταν από την ανεργία.

Η παρέμβαση του ελληνικού κράτους με την άμεση χρηματοδότηση ανέγερσης πρότυπων ξενοδοχειακών μονάδων σε διάφορες περιοχές της χώρας και την παράλληλη ανάληψη της διοίκησης και λειτουργίας τους, φαίνεται να επέτυχε τους σκοπούς της για ταχεία αναγνώριση της Ελλάδας ως δημοφιλούς τουριστικού προορισμού, διαμορφώνοντας ικανοποιητικές συνθήκες διαμονής τουριστών και προσελκύοντας το ενδιαφέρον του ιδιωτικού τομέα σε έναν νέο τομέα επενδυτικής κερδοφορίας, τον τουρισμό.

Την περίοδο 1965 - 1974, όπως διαφαίνεται από τα στοιχεία του ΕΟΤ, η συμμετοχή των δημοσίων επενδύσεων στο σύνολο των επενδύσεων της χώρας μειώθηκε σημαντικά (από 32,2% σε 28.5%), καθώς η ιδιωτική πρωτοβουλία άρχισε να δραστηριοποιείται. Διαπιστώνεται ότι ο ΕΟΤ την περίοδο αυτή κατέβαλε εντατική προσπάθεια για την συστηματική προβολή της Χώρας, διαμέσου της διεξαγωγής διαφημιστικών εκστρατειών και της παραγωγής κινηματογραφικών ταινιών, που προέβαλλαν τα πλεονεκτήματα της Ελλάδας έναντι των άλλων μεσογειακών προορισμών.

*Η συγγραφή του κεφαλαίου στηρίχθηκε κυρίως στις πληροφορίες του κειμένου

Η χρηματοδότηση και η Γεωγραφική Ανάπτυξη του Ελληνικού Τουρισμού: Η περίπτωση της Ελληνικής ξενοδοχείας 1950-2005 της Βλάμη Α. και σε στοιχεία του ΕΟΤ.

Ο ΕΟΤ αποφάσισε να δημιουργήσει γήπεδα γκολφ τόσο στην Γλυφάδα και την Ρόδο (1973). Η ιδιωτική πρωτοβουλία, μέχρι τότε, δίσταζε να αναλάβει τέτοιου είδους επενδυτικά σχέδια μεγάλης κλίμακας χωρίς να έχει εξασφαλίσει από το κράτος τις απαιτούμενες συμπληρωματικές ενέργειες, που θα κατασττούσαν την επένδυση αυτή αποδοτική. Το χρονικό διάστημα 1975-1980 η ελληνική οικονομία εισήλθε σε φάση ύφεσης, σε σχέση με την γρήγορη ανάπτυξη της προηγούμενης περιόδου, η οποία οφείλεται σε πολλές αλλαγές που σημειώθηκαν διεθνώς.

Μέσα σε αυτές τις συνθήκες, την δεκαετία του 1980 το μερίδιο της συμμετοχής των δημόσιων τουριστικών επενδύσεων στο Γενικό Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων συνέχισε να μειώνεται, και κάποια σημάδια ανάκαμψης άρχισαν να φαίνονται από το 1988 και έπειτα. Συγκεκριμένα, το Πρόγραμμα Τουρισμού που αντιστοιχούσε στο 1,19% του Συνολικού Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων το 1980, το 1987 περιορίστηκε στο 0,56% ενώ τα τελευταία έτη εμφάνισε μια σχετική ανάκαμψη. Στο πρόγραμμα του 1983 - 1987 διαπιστώνεται μια τάση υποβάθμισης του τουρισμού στα πλαίσια της κυβερνητικής πολιτικής, με την αμφισβήτηση της συμβολής του τουρισμού στην εθνική οικονομία και τον υπέρ-τονισμό των αρνητικών του επιπτώσεων στο περιβάλλον.

Την περίοδο 1990-1997 έγινε, πλέον, φανερό ότι ο τουρισμός για να συμβάλει στην οικονομική και κοινωνική σύγκλιση των περιφερειών της Ελλάδας με εκείνες των άλλων κρατών-μελών της Ε.Ε., ήταν απαραίτητος ο σχηματισμός του ποσοτικά και ποιοτικά αναγκαίου πάγιου και λειτουργικού τουριστικού κεφαλαίου. Ο τουρισμός δεν αποτέλεσε αυτοτελές πρόγραμμα, αλλά εντάχθηκε σε Επιχειρησιακό Πρόγραμμα μαζί με τον πολιτισμό.

Η ελληνική οικονομία την περίοδο 1998 - 2004 βρίσκεται σε αναπτυξιακή τροχιά με κινητήριο μοχλό τις επενδύσεις. Συγκεκριμένα, στα πλαίσια της οργάνωσης και της επιτυχής πραγμάτωσης των Ολυμπιακών Αγώνων στην Αθήνα ασκήθηκαν μεγάλες πιέσεις για την ανάληψη και υλοποίηση σημαντικών δράσεων σε διάφορους τομείς, οι οποίες συνδέθηκαν άμεσα με τις επιδιώξεις της τουριστικής πολιτικής, αφού σκοπός ήταν οι μεγάλες παρεμβάσεις υποδομής να λειτουργήσουν συμπληρωματικά και ενισχυτικά με τα Ολυμπιακά έργα και να δρομολογήσουν μια συνεχή εξελικτική πορεία βελτίωσης, αναβάθμισης και επέκτασης της διεθνούς εικόνας πρωταρχικά της πόλης που φιλοξένησε το γεγονός, αλλά και γενικότερα της Ελλάδας στο ευρωπαϊκό και παγκόσμιο περιβάλλον.

Από το 1998 κι έπειτα ξεκίνησε ένα εκτεταμένο πρόγραμμα ιδιωτικοποιήσεων της περιουσίας του ΕΟΤ το οποίο περιελάμβανε την αποκρατικοποίηση των ακινήτων με αποφάσεις της Διυπουργικής Επιτροπής. Αποκρατικοποιήσεων και την διεξαγωγή δημόσιων διαγωνισμών με βασικά αντικείμενα

α) την πώληση (μέρους ή του συνολικού πακέτου) μετοχών των επιχειρηματικών μονάδων της ΕΤΑ (όπως τα καζίνο και οι μαρίνες) και την ανάληψη της διαχείρισης τους σε συνδυασμό με την εκτέλεση έργων αναβάθμισης και εκσυγχρονισμού,

β) την μακροχρόνια εκμίσθωση (διάρκειας 60 ετών) ή την πώληση ενιαίων χωρικών ενοτήτων κυρίως σε παράκτιες περιοχές με στόχο την ανάπτυξη, λειτουργία και διαχείριση τους και

γ) την μακροχρόνια εκμίσθωση διάρκειας 30-40 ετών ή ακόμα και την πώληση ξενοδοχειακών μονάδων «Ξενία» αποσκοπώντας οι επενδυτές να προβούν άμεσα σε έργα ανακαίνισης και εκσυγχρονισμού των μονάδων, έτσι ώστε να μπορούν να λειτουργήσουν ως σύγχρονα ξενοδοχεία.

Από το 2005 και έπειτα παρατηρείται ότι οι πληρωμές του δημόσιο-επενδυτικού προγράμματος αυξήθηκαν σημαντικά, και ιδίως αυξήθηκαν ραγδαία οι δαπάνες προώθησης και προβολής. Παρατηρείται αύξηση μεγαλύτερη του 400% του κονδυλίου που διατέθηκε για την διαφημιστική καμπάνια του ΕΟΤ το 2006 έναντι του 2003.

Παρατηρείται ότι παρόλο που οι προσπάθειες του Υπουργείου για προβολή και προώθηση του τουριστικού προϊόντος έχουν θετικά αποτελέσματα (τουλάχιστον έως το 2009), φαίνεται ότι το επίκεντρο είναι και πάλι η προβολή του παραδοσιακού τουριστικού προϊόντος της χώρας «ήλιος και θάλασσα», χωρίς να δίνεται ιδιαίτερη βαρύτητα στις ειδικές μορφές τουρισμού.

4.1. Η ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΥΔΡΑ

Την περίοδο 1951 - 1964 οι δημόσιες επενδύσεις περιελάμβαναν τόπους ιδιαίτερης τουριστικής σημασίας όπως ήταν οι σημαντικότεροι αρχαιολογικοί χώροι της Αθήνας, τα ιδανικά τοπία για την ανάπτυξη του ορεινού τουρισμού (Κηφισιά, Πάρνηθα, Πεντέλη κ.α.), καθώς επίσης και ένα σημαντικό δίκτυο από παράκτιες περιοχές (Ραφήνα, Πόρτο-Ράφτη, Σούνιο, Βουλιαγμένη, Γλυφάδα κ.α.) αλλά και τα νησιά του Αργωσαρωνικού Ύδρα, Σπέτσες κ.ά.

Την περίοδο 1965 – 1974 άρχισε να δίνεται ιδιαίτερη βαρύτητα στα νησιά του Αργωσαρωνικού, η οποία φαίνεται από τα έργα γενικής υποδομής (κυρίως οδοποιίας και ύδρευσης στην Αίγινα, την Σαλαμίνα, τον Πόρο, την Ύδρα κ.α.) και τον αριθμό των οργανωμένων πλαζ που προγραμματίσει ο ΕΟΤ να πραγματοποιήσει με στόχο την τουριστική ανάπτυξη των νησιών.

Από το 1975 αρχίζει σταδιακά να μειώνεται το ενδιαφέρον του κράτους για επενδύσεις στα νησιά του Αργωσαρωνικού με αποτέλεσμα το ποσό των χορηγούμενων κονδυλίων να είναι μηδαμινό σε συνάρτηση με εκείνα που διαθέτονταν σε άλλες περιοχές με υψηλότερο τουριστικό ενδιαφέρον (ΕΟΤ,2009).

4.2. Η ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

Την περίοδο 1951 - 1964 οι δημόσιες επενδύσεις συσσωρεύτηκαν στην Περιφέρεια Αττικής στην οποία φαίνεται να κατευθύνθηκε το 29% των συνολικών οικονομικών πόρων που διατέθηκαν από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων του ΕΟΤ την περίοδο αυτή. Η Αττική ήταν από τα πρώτα τουριστικά κέντρα της Χώρας λόγω της συνύπαρξης των συνθηκών για μια έστω στοιχειώδη παραγωγή αναγκαίων υπηρεσιών τουριστικής κατανάλωσης από την περίοδο του μεσοπολέμου.

Την περίοδο 1965 – 1974 ο ΕΟΤ προχώρησε στην κατασκευή διαφόρων έργων γενικής και ειδικής τουριστικής υποδομής (όπως οι οργανωμένες ακτές στην Βούλα, στην Βάρκιζα κ.ά., η δημιουργία τουριστικών λιμένων στην Βουλιαγμένη και στην Ζέα). Προγραμματίσει την ανάπτυξη και άλλων παράκτιων περιοχών της περιφέρειας όπως η Γλυφάδα (όπου εγκρίθηκε η διαμόρφωση παραλίας και η

δημιουργία γηπέδων γκολφ) και το Σούνιο, αλλά και ορισμένων σημείων ιδιαίτερης τουριστικής σημασίας που βρίσκονται μέσα στην Αθήνα όπως είναι ο Λυκαβηττός (με την δημιουργία έργων αναψυχής, αναβατήρα, θεάτρου κ.α.), ο λόφος του Φιλοπάππου και η Πάρνηθα (με την διενέργεια εξωραϊστικών έργων και την βελτίωση του ξενοδοχειακού συγκροτήματος).

Στην περίοδο 1975-80 συνεχίζεται η χρηματοδότηση στη περιοχή της Αττικής δίνοντας ιδιαίτερη βαρύτητα στον χειμερινό τουρισμό. Η διαθεσιμότητα του χώρου και το υψηλό επενδυτικό και λειτουργικό κόστος επέβαλλαν τη παρέμβαση του κράτους στη δημιουργία χιονοδρομικών κέντρων. Μόνο από την πλευρά των αναγκαίων εδαφικών εκτάσεων χιλιάδων στρεμμάτων που απαιτήθηκε για την κατασκευή του χιονοδρομικού κέντρου στον Παρνασσό, φαίνεται ότι καμία ιδιωτική ιδιοκτησία δεν ήταν σε θέση να καλύψει αυτές τις απαιτήσεις.

Η περιφέρεια της Αττικής εξακολούθησε και την περίοδο 1980-1989 να κατέχει τα πρωτεία ως προς το μερίδιο συμμετοχής της στις δημόσιες τουριστικές επενδύσεις της Χώρας (26,4%), το μερίδιο αυτό όμως ήταν αισθητά μειωμένο (κατά 17,6%), σε σχέση με την προηγούμενη περίοδο, όπου η Αττική κατείχε το 44% των δημόσιων τουριστικών επενδύσεων. Χρηματοδοτήθηκαν νέα και συνεχιζόμενα έργα ιδίως στην παραλιακή ζώνη της Αττικής, με στόχο, πλέον, την εκτόνωση του πληθυσμού του λεκανοπεδίου και την κάλυψη των αναγκών σε χώρους και εγκαταστάσεις αστικής αναψυχής. Ειδικότερα, το μεγαλύτερο μέρος των δημοσίων τουριστικών επενδύσεων διατέθηκε για την ολοκλήρωση των λιμένων αναψυχής του Αλίμου και του Φαληρικού Δέλτα, την δημιουργία δυο πάρκων πρασίνου σε αυτές τις περιοχές και ένα στο Καβούρι, την εκπόνηση μελέτης επέκτασης της μαρίνας του Φαληρικού Δέλτα, όπως και για την διενέργεια μιας σειράς εξωραϊστικών έργων στην Βουλιαγμένη και την Βάρκιζα.

Το μερίδιο της Αττικής από τις δημόσιες τουριστικές επενδύσεις κατά την περίοδο 1990-1997 μειώθηκε ακόμη περισσότερο στο 9,19%. Το γεγονός αυτό επέφερε μια ακόμη μεγαλύτερη υποβάθμιση του τουριστικού προϊόντος της Αττικής, και συγκεκριμένα η περιφέρεια εμφανίζει μια σταθερή μείωση της τουριστικής ζήτησης (EOT,2009).

4.3. Η ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΚΕΡΚΥΡΑ

Χωρίς να παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον χρηματοδότησης κατά τα προηγούμενα έτη, από την περίοδο 1975-80 στη Περιφέρεια Ιονίων Νήσων παρατηρείται ότι το συντριπτικό μέρος των επενδύσεων (το 7.8%) απορρόφησε ο Ν. Κερκύρας κυρίως για την δημιουργία μαρίνας στην περιοχή Γουβιών. Ενώ στη περίοδο 1980-1989 παρατηρείται ότι και πάλι οι περισσότερες επενδύσεις συγκεντρώθηκαν στον Ν. Κερκύρας (4,3%) και διατέθηκαν κυρίως για την μελέτη και την κατασκευή λιμένων αναψυχής στα Γουβιά (συνεχιζόμενο έργο).

Κατά την περίοδο 1998-2004 στην περιφέρεια Ιονίων Νήσων για πρώτη φορά παρατηρείται αναστροφή της τάσης συσσώρευσης των δημόσιων τουριστικών επενδύσεων στον Ν. Κερκύρας, και διασπορά των πόρων σε όλους του νομούς της περιφέρειας. Ενώ πραγματοποιείται ένα πλήθος εξωραϊστικών έργων με στόχο την προστασία και την γενική διαμόρφωση των ακτών της (ΕΟΤ,2009).

4.4. Η ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΑΜΟΡΓΟ

Τα νησιά του Αιγαίου μέχρι τις αρχές του 1990 δεν είχαν ιδιαίτερο τουριστικό ενδιαφέρον, πλην ορισμένων εξαιρέσεων, ώστε να λαμβάνουν κρατικής χορήγησης. Τα ποσά που χορηγούνταν σε επίπεδο περιφέρειας ήταν ελάχιστα.

Την περίοδο 1990-1997 το μερίδιο συμμετοχής των νησιών του Αιγαίου, συμπεριλαμβανομένης της Αμοργού είναι (12,6%) η οποία για πρώτη φορά αναρριχήθηκε στην τρίτη θέση της συνολικής κατάταξης της χωρικής διάρθρωσης των δημοσίων τουριστικών επενδύσεων σε επίπεδο περιφερειών. Ενώ για την περίοδο 1998 κι έπειτα τα μερίδια συμμετοχής τους στο δημόσιο-επενδυτικό πρόγραμμα Τουρισμού Ελλάδας, μειώθηκαν αισθητά (ΕΟΤ,2009).

4.5. Η ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑ

Χωρίς να παρουσιάζει ιδιαίτερο τουριστικό ενδιαφέρον τα προηγούμενα χρόνια, στο χρονικό διάστημα 1975-1980 παρατηρείται ότι στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων του Τουρισμού εντάσσονται δυο νέα ειδικά επενδυτικά προγράμματα μεγάλης κλίμακας, αποσκοπώντας στον εμπλουτισμό της τουριστικής προσφοράς και στην επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου:

α. την διάσωση και τουριστική αξιοποίηση παραδοσιακών οικισμών και την μετατροπή κτιρίων τους σε ξενώνες, και

β. την δημιουργία χιονοδρομικών κέντρων.

Για την εφαρμογή του προγράμματος συστάθηκε μια ειδική ομάδα στον Ε.Ο.Τ από αρχιτέκτονες με υπεύθυνο τον Άρη Κωνσταντινίδη. Αρχικά επιλέχθηκαν έξι (6) οικισμοί (Βάθεια Μάνης, Βυζίτσα Πηλίου, Μεστά Χίου, Οία Σαντορίνης, Πάπιγκο Ζαγορίου και Φισκάρδο Κεφαλληνίας) για την διενέργεια του προγράμματος, το οποίο περιελάμβανε την επιλογή ενός αριθμού κτηρίων από τον εκάστοτε οικισμό, την σύναψη δεκαετών συμβολαίων επικαρπίας με τον ΕΟΤ, και την ανάληψη από τον Οργανισμό του κόστους και την εκτέλεση της επισκευής, της διαρρύθμισης και του εξοπλισμού των κτηρίων αυτών, έτσι ώστε να λειτουργήσουν ως παραδοσιακοί ξενώνες. Στη περίοδο 1980-1989 χρηματοδοτήθηκαν οι μελέτες για την κατασκευή μαρίνων στο Αργοστόλι του Ν. Κεφαλληνίας.

Την περίοδο 1998-2004 αναδεικνύεται η δυναμική του Ν. Κεφαλληνίας και ένα μεγάλο μέρος των δημόσιων και των κοινοτικών πόρων (4,33%) διατέθηκε για την δημιουργία μαρίνας στο Αργοστόλι. Ακόμα, χρηματοδοτήθηκαν έργα ανάπλασης και αξιοποίησης του παραδοσιακού οικισμού Φισκάρδου και της ευρύτερης περιοχής της παραλίας Μύρτου (ΕΟΤ, 2009).

4.6. Η ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΙΣ ΣΠΟΡΑΔΕΣ

Στην περίοδο 1975-80 ο νομός Μαγνησίας έλαβε ένα ικανό τμήμα των δημόσιων τουριστικών επενδύσεων (το 2,8%), για την τουριστική ανάπτυξη της περιοχής Κουκουναριών της νήσου Σκιάθου (ΕΟΤ,2009). Η περιοχή των Σποράδων δεν έτυχε σε καμία από τις προηγούμενες και επόμενες περιόδους, ιδιαίτερης οικονομικής υποστήριξης από την κεντρική εξουσία, αφού δεν θεωρούνταν top προορισμός για τον ξένο τουρισμό.

4.7. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Ισχυρή δημόσια χρηματοδότηση του τουρισμού στην Ύδρα πραγματοποιήθηκε στο χρονικό διάστημα 1951-1974, ενώ η ταινία *Το Παιδί και το Δελφίνι*, όπου η απήχηση της στο εξωτερικό υπήρξε τεράστια, γυρίστηκε το 1959. Η χρηματοδότηση του τουρισμού στην περιοχή της Αττικής είναι σημαντική και μακροχρόνια. Από την δεκαετία 50 έως και 90. Η ταινία *Ποτέ την Κυριακή* γυρίστηκε στον Πειραιά και την Αθήνα, το 1960. Στην περίπτωση της Κέρκυρας η περίοδος που έλαβε οικονομική στήριξη από τη κεντρική διοίκηση ήταν από το 1975 έως το 1989. Η Κέρκυρα προβλήθηκε ως ένας από τους καλύτερους τουριστικούς προορισμούς της Ελλάδας με την ταινία *Για τα μάτια σου μόνο* το 1981. Η Αμοργός δεν υπήρξε προτεραιότητα της κεντρικής εξουσίας για χρηματοδότηση, εκτός από το χρονικό διάστημα 1990-1997. Η Αμοργός ταυτίστηκε με το *Απέραντο γαλάζιο* της ομώνυμης ταινίας, το 1988. Η Κεφαλονιά άρχισε να λαμβάνει ουσιαστική οικονομική στήριξη την περίοδο 1989-2004. Ενώ η ταινία *Το Μαντολίνο του λοχαγού Corelli* από την οποία έγινε παγκοσμίως γνωστή, γυρίστηκε το 2001. Τέλος τα νησιά των Σποράδων και συγκεκριμένα η Σκιάθος και η Σκόπελος δεν έλαβαν καμιά αξιόλογη οικονομική ενίσχυση κατά τις τελευταίες δεκαετίες. Η ταινία *Mamma mia!* γυρίστηκε το 2008 και έκανε γνωστά αυτά τα νησιά σε ολόκληρο τον κόσμο.

Συγκρίνοντας τα παραπάνω στοιχεία δηλαδή τη δημόσια χρηματοδότηση του τουρισμού στην Ύδρα, την Αττική, την Κέρκυρα, την Αμοργό, την Κεφαλονιά και τις Σποράδες, με το γύρισμα των ξένων ταινιών στις συγκεκριμένες περιοχές, συμπεραίνουμε ότι συμπίπτουν χρονικά και αυτό μόνο τυχαίο δεν μπορεί να θεωρηθεί. Στα κεφάλαια που ακολουθούν, γίνεται εκτενέστερη αναφορά για την

τουριστική ανάπτυξη της κάθε περιοχής, που μελετάται, ύστερα από την παραγωγή και προβολή της ταινίας. Μπορούμε λοιπόν να συμπεράνουμε ότι η κρατική χρηματοδότηση των περιοχών αυτών κατευθύνθηκε από τη τουριστική ζήτηση, ως συνέπεια της προβολής τους από τις ταινίες. Εξαίρεση ίσως θα μπορούσε να αποτελέσει η περίπτωση της Αθήνας και του Πειραιά σε σχέση με την ταινία *Ποτέ την Κυριακή*, διότι ο τουρισμός στις περιοχές ήταν ήδη δεδομένος και συνεχόμενος. Όμως δεν πρέπει να παραληφθεί ότι η ταινία καθιέρωσε την Ελλάδα ως έναν από τους ισχυρούς τουριστικούς προορισμούς παγκοσμίως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

Η «ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΕΛΛΑΔΑ»

Ήταν η δεκαετία του '60, η εποχή που η Ελλάδα άρχιζε να γίνεται γνωστή ως τουριστικός προορισμός, φθάνουν τουρίστες απ' όλο τον κόσμο, φέρνοντας μαζί τους και τους κινηματογραφικούς παραγωγούς.

Στο κεφάλαιο αυτό αναλύονται έξι επιλεγμένες ταινίες, που έχουν γυριστεί στην Ελλάδα κατά τις τελευταίες δεκαετίες. Οι συγκεκριμένες ταινίες επιλέχθηκαν με κύριο κριτήριο το μέγεθος της αποδοχής τους από το κοινό του εξωτερικού και το έτος παραγωγής τους, δεδομένου ότι καλύπτουν χρονικά ολόκληρο το φάσμα των έξι τελευταίων δεκαετιών. Οι ταινίες είναι *Το Παιδί και το Δελφίνι* (1959), *Ποτέ την Κυριακή* (1960), *Για τα μάτια σου μόνο* (1981), *Απέραντο Γαλάζιο* (1988), *Το Μαντολίνο του Λοχαγού Corelli* (2001) και *Mamma Mia!* (2008).

Η ανάλυση κατευθύνεται και διαμορφώνεται μέσα από συγκεκριμένες αναζητήσεις. Ως πρώτος προβληματισμός τίθεται η προβολή του Ελληνικού στοιχείου γενικά. Σε κάποιες ταινίες προβάλλεται μόνο το ελληνικό τοπίο, σε κάποιες άλλες προβάλλονται στοιχεία του χαρακτήρα και της ζωής του Έλληνα ενώ σε κάποιες από τις ταινίες προβάλλονται και τα δυο. Κάποιο άλλο κριτήριο είναι ο ρεαλισμός της εικόνας της Ελλάδας, που αποδίδει η κάθε ταινία, σε σχέση με τη χρονική στιγμή που γυρίστηκε. Ένα ακόμη στοιχείο, που διερευνάται είναι η σχέση τοπίου και σεναρίου. Σε ποιες περιπτώσεις ο θεατής «έλκεται» από την πλοκή και την ευρηματικότητα του σεναρίου και σε ποιες από το ελληνικό τοπίο. Επίσης διερευνάται ο ρεαλισμός του χώρου, ανεξάρτητα από τη θεματολογία της κάθε ταινίας.....

5.1. Η ΎΔΡΑ

Χάρτης 1. Χάρτης της Ύδρας

Πηγή: <http://www.united-hellas.com/tourism/saronic/hydra/index-gr.php>

Η Ύδρα είναι ένα μικρό νησί με έκταση 64 τετραγωνικά χιλιόμετρα και ακτογραμμή 50 χιλιομέτρων και πληθυσμό λιγότερο από 3.000 μόνιμους κατοίκους, που ασχολούνται σχεδόν αποκλειστικά με τον τουρισμό. Θεωρείται δικαίως το κόσμημα του Αργοσαρωνικού, προσελκύει πολλούς Έλληνες και ξένους επισκέπτες και λόγω του κοσμοπολίτικου χαρακτήρα της, αλλά και λόγω του ένδοξου ιστορικού παρελθόντος και του πανέμορφου φυσικού περιβάλλοντος. Το κυριότερο ειδικό χαρακτηριστικό που την ξεχωρίζει από όλα τα άλλα ελληνικά νησιά, μικρά, ή μεγάλα είναι το γεγονός ότι εδώ το θορυβώδες αυτοκίνητο είναι απαγορευμένο και οι μετακινήσεις γίνονται με τα πόδια, δια θαλάσσης και με ζώα.

Η προκυμαία είναι το πιο ζωντανό κομμάτι του οικισμού και συγκεντρώνει πολλά ωραία, παλιά αρχοντικά μερικά από τα οποία στεγάζουν διάφορες υπηρεσίες, ή ακόμα και μουσεία. Πίσω από την προκυμαία αρχίζουν τα ανηφορικά, στενά και γραφικά σοκάκια που οδηγούν στην παλιά πόλη, την μεσαιωνική και οχυρωμένη Κιάφα με την ωραία θέα έως την απέναντι στεριά της Πελοποννήσου.

Όλα τα παραπάνω προκάλεσαν μια «εκρηκτική» ανάπτυξη της τουριστικής κίνησης προς το νησί που σήμερα προσφέρει μια σειρά από υψηλού επιπέδου τουριστικές υπηρεσίες σε Έλληνες και κυρίως Ευρωπαίους και άλλους τουρίστες από όλα τα μέρη του κόσμου (www.wikipedia.gr).

5.1.1. ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΥΔΡΑΣ

Όλα τα δεδομένα της αρχαιολογικής έρευνας, δηλαδή επιφανειακά ευρήματα, αγγεία και όστρακα, όπως και εκτεταμένα ίχνη οικισμού στην θέση Επισκοπή και άλλα πολλά, συγκλίνουν προς το ότι η κατοίκηση του νησιού ανάγεται στους χρόνους της Ύστερης Νεολιθικής Εποχής, δηλαδή το πρώτο μισό της 3ης π.Χ. χιλιετίας.

Στα μέσα του 15ου αιώνα, καταφεύγουν στο νησί πολλές οικογένειες πολεμιστών Αλβανών που κυνηγήθηκαν από τους Τούρκους κατά την διάρκεια του Ενετό-τουρκικού πολέμου (1463-1479) και βρήκαν καταφύγιο εδώ, στο δυσπρόσιτο και ορεινό νησί, όπου γρήγορα ήρθαν σε επιμειξία με τους ντόπιους. Επίσης λόγω του άγονου χαρακτήρα του νησιού γρήγορα στράφηκαν προς την θάλασσα και έγιναν οι γνωστοί ατρόμητοι θαλασσομάχοι των μετέπειτα χρόνων.

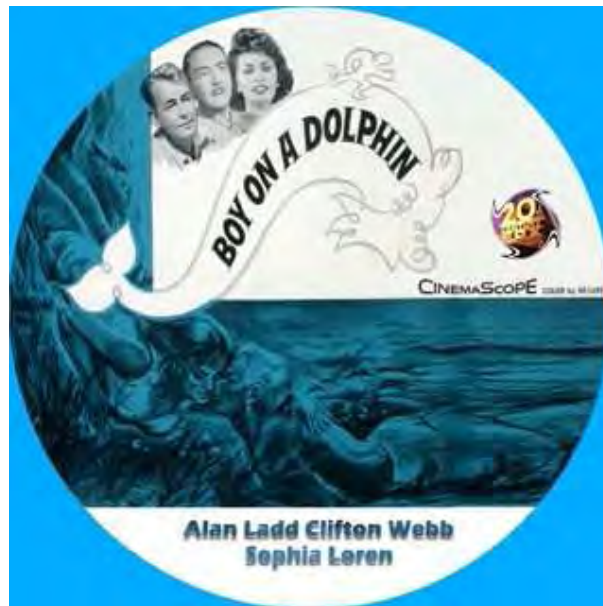
Από τους χρόνους αυτούς χρονολογείται η απαρχή της οικοδόμησης της σημερινής πόλης της Ύδρας στον ασφαλή λόφο της Κιάφας. Οι πολεμικές αναταραχές που συμβαίνουν συνεχώς στον Ελλαδικό χώρο αυτά και τα μετέπειτα χρόνια προσελκύουν στην ασφάλεια της Ύδρας ολόένα και νέους έποικους από την Ήπειρο, την Σμύρνη, την Κύθνο, το Κρανίδι, την Επίδαυρο και άλλα μέρη της ταλαιπωρημένης από τον πόλεμο Ελλάδας. Η συνεχής αυτή εποίκιση που συνεχίστηκε αδιαλείπτως μέχρι και την Επανάσταση του 1821 είχε ως αποτέλεσμα την κατακόρυφη αύξηση του πληθυσμού, την ανάπτυξη του εμπορίου και την συγκέντρωση πλούτου και δύναμης σε πολλές οικογένειες της Ύδρας. Χαρακτηριστικό είναι ότι τις παραμονές της Επανάστασης ο πληθυσμός του νησιού ανέρχεται σε 27.000 κατοίκους, κυρίως ναυτικούς.

Μετά την Επανάσταση αρχίζει μια περίοδος σταδιακής παρακμής του νησιού που συνεχίστηκε και τον 20ο αιώνα, παρά την σχετική ανάπτυξη της αλιείας και του εμπορίου σπόγγων, γεγονός που οδήγησε σε προοδευτική και συνεχή μείωση του πληθυσμού που συνοδεύτηκε και με φαινόμενα οικονομικού μαρασμού.

Μόλις μετά τον πόλεμο άρχισε δειλά-δειλά να παρουσιάζεται μια σχετική ανάπτυξη που βασιζόταν στο γεγονός ότι διάφοροι ευρύτερα γνωστοί καλλιτέχνες, Έλληνες και ξένοι, διάλεξαν την Ύδρα για τόπο, μόνιμης, ή προσωρινής κατοικίας τους. Έτσι μόνιμοι κάτοικοι, ή μόνιμοι παραθεριστές έγιναν οι γνωστοί Έλληνες πνευματικοί άντρες Σεφέρης, Εγγονόπουλος, Τέτσης καθώς και πολλοί ξένοι, με κυριότερο εκπρόσωπο τον παγκόσμιας φήμης συγγραφέα Arthur Miller. Άμεση συνέπεια υπήρξε η προσέλκυση και πολλών κινηματογραφικών παραγωγών στο νησί

με αποτέλεσμα πολλές κινηματογραφικές ταινίες να «διαφημίζουν» τις ομορφιές και την γραφικότητα του νησιού με κορυφαίες στιγμές *Το παιδί και το δελφίνι* με την Sophia Loren και την *Φαίδρα* με την Μελίνα Μερκούρη ([www. greekislands. com](http://www.greekislands.com)).

5.1.2. Η ΥΔΡΑ ΣΤΗ ΤΑΙΝΙΑ *BOY ON A DOLPHIN*, (ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΚΑΙ ΤΟ ΔΕΛΦΙΝΙ), 1959, ΤΟΥ JEAN NEGULESCO

Εικ. 12: Άγαλμα στην Ύδρα με θέμα *Το παιδί και το δελφίνι*, αφιερωμένο στην ομώνυμη ταινία (2006).
Πηγή: <http://www.greekscapes.gr>

Δεκαετία του 1950. Μία εποχή όπου η μαραζωμένη Ύδρα αντικατόπτριζε την εικόνα μιας ρημαγμένης μεταπολεμικής Ελλάδας, μια στιγμή στην Ιστορία της, μεταίχμιο επαναπροσδιορισμού και αλλαγής. Το 1956 ο Σπύρος Σκούρας, πρόεδρος της 20th Century Fox δεν έχασε ευκαιρία να προβάλει την χώρα της καταγωγής του και αποφασίζει να γυρίσει στην Ελλάδα την ταινία *Boy on a Dolphin*, βασισμένη σ' ένα μυθιστόρημα του David Divine.

Η Φαίδρα (Sophia Loren) είναι μια φτωχή ελληνοπούλα που βουτάει στο βυθό για σφουγγάρια και ανακαλύπτει ένα αξιόλογο αρχαίο άγαλμα. Παριστάνει ένα παιδί πάνω σε ένα δελφίνι. Ο αρχαιολόγος Jim Calder (Alan Ladd) προσπαθεί να την πείσει να ενεργήσει νόμιμα, αντίθετα με τον πονηρό πλούσιο αρχαιοκάπηλο Victor Parmalee (Clifton Webb) που προσπαθεί εξαγοράζοντας την, να καπηλευτεί το εύρημα.

Η πρόθεση για προβολή της Ελλάδας από την αρχή ακόμη της ταινίας είναι σαφέστατη. Υποδεικνύει κυριολεκτικά τα ελληνικά νησιά στον χάρτη, διακρίνοντας την Ρόδο, την Δήλο, την Μύκονο, τον Πόρο και την Ύδρα.

Εικ. 13: Ο χάρτης των ελληνικών νησιών, όπως προβάλλεται στην ταινία
Πηγή: Jean Negulesco, 1959, *Το παιδί και το Δελφίνι*

Εικ. 14: Ο χάρτης της Ύδρας, όπως προβάλλεται στην ταινία
Πηγή: Jean Negulesco, 1959, *Το παιδί και το Δελφίνι*

Ο θεατής, παρακολουθώντας της ιστορία της Φαίδρας, με φόντο κυρίως την Ύδρα της δεκαετίας του 50', ανακαλύπτει πολλά για την καθημερινή ζωή των κατοίκων της. Αμέσως μετά τους τίτλους αρχής η Φαίδρα ανακαλύπτει σε μια από τις καταδύσεις της για σφουγγάρια, το χρυσό άγαλμα και τραυματίζεται με κάποιο καρφί από το κουφάρι του ναυαγισμένου πλοίου, που υπάρχει στον βυθό, δίπλα στο εύρημα. Στην διαδρομή της Φαίδρας για τον άγγλο γιατρό, ο κινηματογραφικός φακός κινείται εντός του λιμανιού της χώρας του νησιού, αιχμαλωτίζοντας τις γειτονιές της χώρας του νησιού και τις προσόψεις των κτιρίων.

Εικ. 15: Η Φαίδρα παρατηρεί την Ύδρα μέσα από το καΐκι, επισκεπτόμενη το γιατρό
Πηγή: Jean Negulesco, 1959, *Το παιδί και το Δελφίνι*

Ενώ αρχικά η ταινία προβάλλει την σκληρή καθημερινότητα των κατοίκων των ελληνικών νησιών μέσα από τον αγώνα της επιβίωσης, της φτώχειας και της ανέχειας τους, όπου οι ίδιοι άνθρωποι ταυτόχρονα γελούν, διασκεδάζουν, προσεύχονται, ερωτεύονται, το σκηνικό ανατρέπεται στη συνέχεια προβάλλοντας μια διαφορετική Ελλάδα.

Η επίσκεψη της Φαίδρας στην Αθήνα δίνει στον σκηνοθέτη την ευκαιρία να προβάλλει την Ακρόπολη, τον αρχαιολογικό χώρο της Επιδαύρου ακόμη και τα Μετέωρα. Η πρόθεση του να αναδείξει τους χώρους αυτούς είναι ξεκάθαρη και μέσα από τις εικόνες που διαδέχονται η μια την άλλη αλλά και μέσα από τους διάλογους των ηρώων, αναφερόμενοι στους χώρους αυτούς ως η πολιτισμική κληρονομιά της Ελλάδας.

Εικ. 16: Ο βράχος της Ακρόπολης, όπως απεικονίζεται στην ταινία
Πηγή: Jean Negulesco, 1959, *Το παιδί και το Δελφίνι*

Εικ. 17: Η Φαίδρα καθισμένη στον Παρθενώνα
Πηγή: Jean Negulesco, 1959, *Το παιδί και το Δελφίνι*

Εικ. 18: Η όψη του πρώην μουσείου της Ακρόπολης, όπως απεικονίζεται στην ταινία
Πηγή: Jean Negulesco, 1959, *Το παιδί και το Δελφίνι*

Εικ. 19: Η Φαίδρα μέσα στο πρώην μουσείο της Ακρόπολης
Πηγή: Jean Negulesco, 1959, *Το παιδί και το Δελφίνι*

Χαρακτηριστικός είναι ο διάλογος ανάμεσα σε δυο αμερικανούς αρχαιολόγους μέσα στο χώρο του μουσείου της Ακρόπολης και η προσπάθεια ενός από αυτούς, του Jim Calder που είναι και ένας από τους πρωταγωνιστές της ταινίας, να υπογραμμίσει την κλοπή πολλών αρχαίων ελληνικών ευρημάτων από ξένους. Συγκεκριμένα:

- Αρχαιολόγος: «Αυτό το μουσείο Calder είναι σκέτη απογοήτευση, μετά τη Ρώμη, το Παρίσι και το Λονδίνο.»

- Jim Calder: «Τι περίμενες όλοι οι απατεώνες και κλέφτες της Ευρώπης κουβαλάνε το μεγαλείο της Ελλάδας και γεμίζουν τα μουσεία του κόσμου.»

Εικ. 20: Η διαδρομή για την Επίδαυρο , όπως απεικονίζεται στην ταινία
Πηγή: Jean Negulesco, 1959, *Το παιδί και το Δελφίνι*

Εικ. 21: Η διαδρομή για την Επίδαυρο, όπως απεικονίζεται στην ταινία
Πηγή: Jean Negulesco, 1959, *Το παιδί και το Δελφίνι*

Εικ. 22: Το Αρχαίο θέατρο της Επιδαύρου, όπως απεικονίζεται στην ταινία
Πηγή: Jean Negulesco, 1959, *Το παιδί και το Δελφίνι*

Εικ. 23: Τα Μετέωρα, όπως απεικονίζονται στην ταινία
Πηγή: Jean Negulesco, 1959, *Το παιδί και το Δελφίνι*

Πρόθεση του σκηνοθέτη όμως, είναι να αναδείξει και την πλούσια πλευρά της Ελλάδας. Μίας σύγχρονης και ελιτίστικης Ελλάδας. Ο αρχαιολόγος Calder θα ξεκουραστεί παρέα με τη βοηθό του, πίνοντας Martini στο Zonar's. Αξίζει να σημειωθεί ότι το Zonar's βρισκόταν στη γωνία των οδών Πανεπιστημίου, Ελ. Βενιζέλου & Βουκουρεστίου, κοντά στο Σύνταγμα και είναι ίσως το ιστορικότερο καφέ-ζαχαροπλαστείο της Αθήνας. Για πρώτη φορά άνοιξε το 1934 από τον Κάρολο Ζωναρά, ομογενή από την Αμερική, που μαζί με τους δύο συνεταίρους του έφεραν νέες ιδέες στη ζαχαροπλαστική. Γνώρισε τις μεγάλες δόξες του από το 1950-1970.

Λίγο αργότερα, ο Calder ζητάει από την Φαίδρα να τον συναντήσει στα «Αστέρια Γλυφάδας». Χαρακτηριστικό είναι το πλάνο που η φτωχή νησιώτισσα Φαίδρα επισκέπτεται τα «Αστέρια Γλυφάδας», τονίζοντας έτσι ακόμη περισσότερο τις δυο πλευρές του ίδιου νομίσματος. Την Ελλάδα δηλαδή της φτώχειας από τη μια και την Ελίτ Ελλάδα από την άλλη με το ανώτερο βιοτικό επίπεδο και με ότι συνεπάγεται αυτού.

Εικ. 24: Η Φαίδρα επισκέπτεται τα Αστέρια Γλυφάδας
Πηγή: Jean Negulesco, 1959, *Το παιδί και το Δελφίνι*

Όταν ο Parmalee έφθασε στην Ύδρα, “έδεσε” το σκάφος του στη παραλία Μανδράκι μια ήσυχη και ερημική παραλία μακριά από τα αδιάκριτα βλέμματα των κατοίκων και των τουριστών για να μπορεί να κάνει ανενόχλητος τις απαραίτητες ενέργειες. Από αυτό το μέρος που θα αποτελέσει το ορμητήριο του, θα προσπαθήσει να στρέψει την Φαίδρα εναντίον του Calder, θα συνωμοτήσει με τον Rhif κρυφά από τους άλλους και όταν θα αντιμετωπίσει δυσκολίες στην εφαρμογή των στόχων του, αντιλαμβανόμενος τα αισθήματα της Φαίδρας για τον Calder, θα την κρατήσει με τη βία στο σκάφος του. Όλα αυτά υπό το άγρυπνο βλέμμα της ελληνικής αστυνομίας, όπου τον ρόλο του αστυνομικού υποδύεται αριστοτεχνικά ο Αλέξης Μινωτής στην τελευταία του κινηματογραφική εμφάνιση.

Στο φινάλε της ταινίας τον κύριο λόγο έχει ο μικρός αδελφός της Φαίδρας, Νίκος, όπου υπακούοντας τις υποδείξεις της αδελφής του, θα βοηθήσει ώστε το εύρημα να περιέλθει στις ελληνικές αρχές. Χαρακτηριστική είναι η ερώτηση προς την αδελφή του: «Δεν έκανα το σωστό Φαίδρα?» και η άμεση απάντηση της Φαίδρας: «Το σωστό έκανες».

Εικ. 25: Οι Calder και Parmalee στην παραλία Μανδράκι της Ύδρας
Πηγή: Jean Negulesco, 1959, *Το παιδί και το Δελφίνι*

Εικ. 26: Η Φαίδρα περπατά στα δρομάκια της Ύδρας
Πηγή: Jean Negulesco, 1959, *Το παιδί και το Δελφίνι*

5.1.3. Ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΎΔΡΑ

Η Ύδρα είναι ένα από τα πλέον κοσμοπολίτικα νησιά της Μεσογείου και ένα από τα πιο ευπρόσιτα Ελληνικά νησιά από το Διεθνές αεροδρόμιο των Αθηνών. Το συγκριτικό πλεονέκτημα της Ύδρας σήμερα, κι εκείνο που καθορίζει τη μορφή και τον χαρακτήρα της, είναι η γειτνίασή της με τον Πειραιά και η αυστηρή προστασία της από την Αρχαιολογική Υπηρεσία που χρονολογείται από τη δεκαετία του 1950. Το πρώτο, σε συνδυασμό με την αμφιθεατρική διάταξη του σύγχρονου, ικανού μεγέθους, ιστορικού οικισμού της κατέστησε την Ύδρα ασυναγώνιστη ως τουριστικό προορισμό για διαμονή σύντομης διάρκειας, την εποχή που απογειωνόταν η σχετική βιομηχανία στην Ελλάδα, στις αρχές του '60. Αυτά τα χαρακτηριστικά εξυπηρετούσαν εξίσου ιδανικά ξένους και έλληνες κοσμικούς με βάση την Αθήνα, που αναζητούσαν εναλλακτικές λύσεις, πιο ευέλικτες, σε σύγκριση με τη Ρόδο και την Κέρκυρα, τότε κύρια τουριστικά κέντρα της χώρας.

Στη δημιουργία της κατάλληλης εικόνας είχαν τότε συμβάλει ιδιαίτερα η προβολή της ταινίας *Το παιδί και το δελφίνι*, την πρώτη αμερικάνικη παραγωγή που ήρθε στη χώρα μας για γυρίσματα και αποτέλεσε την αφετηρία για τις επόμενες που ακολούθησαν, η καλλιτεχνική κίνηση και η κάλυψη από τον τύπο κάθε ξένης προσωπικότητας που επισκεπτόταν το νησί. Ήδη λοιπόν είχε γίνει η αρχή να ξυπνήσει το νησί και να ενταχτεί στους κοσμοπολίτικους τουριστικούς προορισμούς.

Από την άλλη πλευρά, η Ύδρα εξακολουθεί να συγγενεύει με την Πάτμο και τη Μονεμβασία, καθώς μοιράζεται μαζί τους την ίδια πολιτική προστασίας. Εκείνο δηλαδή που εδραίωσε και εξασφάλισε την επιβίωσή της στην κρίσιμη περίοδο της αρχικής της "ανακάλυψης" και "ανάπτυξης", ήταν το είδος και η συνέπεια της προστασίας που επιβλήθηκε στον οικισμό. Η επίσημη πολιτική προστασίας, σε συνδυασμό βέβαια με την υψηλή εισοδηματική στάθμη και την πλεονεκτική παιδεία των νεώτερων κατοίκων της, επέβαλε ένα ευρύτατα αποδεκτό καθεστώς ελέγχου του δομημένου περιβάλλοντος. Η κοινωνική αποδοχή σε ιδεολογικό επίπεδο, που ως ένα σημείο απέρρεε από την οικονομικά επωφελή απόδοση της εκεί ακίνητης περιουσίας, σύντομα οδήγησε σε σειρά πρακτικών μέτρων όπως η απαγόρευση τροχοφόρων και ο αυστηρός έλεγχος επέκτασης του οικισμού. Χωρίς αυτές τις προϋποθέσεις η επιβολή μορφολογικού κανονισμού για τις οικοδομές, ώστε να τηρηθεί το ενδεδειγμένο "τοπικό χρώμα», θα είχε πολύ λιγότερο νόημα.

Τις τελευταίες δεκαετίες μπορεί η Ύδρα να έχασε μέρος από την άλλοτε κοσμοπολίτικη αίγλη της, αλλά εξακολουθεί να αποκρούει με επιτυχία τις συχνές απόπειρες εκμαυλισμού της από επιθετικά κεφάλαια μεγάλων τουριστικών επενδύσεων. Με αυτό τον τρόπο παραμένει σχεδόν αναλλοίωτη ως τουριστικός προορισμός σε ισορροπία ανάμεσα σε "μόνιμο" και "εποχικό" πληθυσμό εδώ και μισό αιώνα - κι αυτό δεν είναι λίγο. Οι τουριστικές χρήσεις, όπως είναι φυσικό, έχουν διαβρώσει την παραλιακή ζώνη ως ένα ελεγχόμενο βάθος, αλλά το νησί δεν ενέδωσε στην ανάγκη δημιουργίας μιας τεχνητής πλαζ, που σήμερα λείπει, ούτε θέλησε να εξαφανίσει τα άλλοτε κυρίαρχα στοιχεία του αστικού εξοπλισμού της Ύδρας, όπως τα Καλά Πηγάδια και τα μεγαλόπρεπα αρχοντικά, δείγματα της ιστορίας της.

Αυτή η ηθελημένη "απολίθωση" της Ύδρας σε καθορισμένη μορφή πολεοδομική και αρχιτεκτονική, είναι πρωτοφανής στην ιστορία του νησιού, καθώς σε κάθε προηγούμενη χρονική τομή της, από την αρχική της δημιουργία ως το 1950, το "ξύπνημα" της Ύδρας στον τουρισμό, η Ύδρα χαρακτηριζόταν από έντονες αλλαγές (<http://www.greekscapes.gr>).

5.2. Ο ΠΕΙΡΑΙΑΣ

Χάρτης 2. Χάρτης της Αττικής

Πηγή: <http://www.united-hellas.com/tourism/attica/index-gr.htm>

Στη διαμόρφωση της ιστορικής μοίρας του Πειραιά, υπήρξε πράγματι καθοριστική η επίδραση του φυσικού χώρου και της γεωγραφικής θέσης του. Για τον Πειραιά, στην διαδρομή των αιώνων, ίσχυσε με μαθηματική ακρίβεια, ό,τι συνήθως παρατηρείται στις περισσότερες - αν όχι όλες - παραθαλάσσιες πόλεις. Η κατά καιρούς, ανάπτυξη του λιμένα του συνδέθηκε πάντα με περιόδους ανάλογης ακμής και προόδου της πόλης.

Το Λιμάνι του Πειραιά, εκτός από το μεγαλύτερο και σπουδαιότερο Λιμάνι της χώρας, αποτελεί και το μεγαλύτερο διαμετακομιστικό σταθμό στο χώρο της Ανατολικής Ευρώπης, κατατάσσοντας το μεταξύ των πενήντα μεγαλύτερων λιμένων παγκοσμίως. Επίσης αποτελεί και το δεύτερο μεγαλύτερο λιμάνι της Μεσογείου. Έτσι συμβάλει οικονομικά και αναπτυξιακά σε ολόκληρη τη χώρα, ενώ όντας πλέον ένα λιμάνι τρίτης γενιάς, η εμβέλεια του κλιμακώνεται από την τοπική κλίμακα, στην περιφερειακή, στην εθνική και από εκεί στην υπερεθνική και τη παγκόσμια. Είναι λοιπόν αρκετά δύσκολο σε ένα λιμάνι τέτοιας εθνικής και διεθνούς σημασίας αλλά και εμβέλειας, να διακρίνεις και να απομονώσεις τα όρια της συμβολής του στο κάθε επίπεδο χωριστά.

Η περιοχή του Πειραιά είναι από τα πιο ιδιόμορφα νομαρχιακά διαμερίσματα της χώρας, λόγω των ανομοιομορφιών (π.χ. περιλαμβάνει νησιωτικές και ηπειρωτικές περιοχές) και αντιθέσεων (π.χ. περιλαμβάνει αστικές με μεγάλη πληθυσμιακή πυκνότητα και αγροτικές με πολύ μικρή πληθυσμιακή πυκνότητα περιοχές) που παρουσιάζουν οι περιοχές της.

5.2.1. ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΠΕΙΡΑΙΑ

Ο Πειραιάς κατοικήθηκε γύρω στα μέσα της 3ης π.Χ. χιλιετηρίδας. Η άποψη αυτή ενισχύεται από κατάλοιπα πρωτοελλαδικών οικισμών που αποκαλύφθηκαν στην Παλαιά Κοκκινιά και το Κερατσίνι - και τοποθετούνται χρονικά ανάμεσα στο 2600 και το 1900 π.Χ. -σε συσχέτισμό με άλλα ευρήματα της ίδιας εποχής. Ως πρώτοι κάτοικοι του Πειραιά αναφέρονται, εκτός από τους Πελασγούς και άλλοι γνωστοί προϊστορικοί κάτοικοι του Ελλαδικού χώρου (Κάρες, Λέλεγες, Κρήτες, Θράκες, Φοίνικες) και -κυρίως - οι Μινύες, οι οποίοι ήταν οι περισσότεροι προηγμένοι από όλους, με πολλές ικανότητες και τεχνικές γνώσεις, εκπληκτικές για την εποχή τους.

Η ανάδειξη του Πειραιά, που ως σημειωθεί, ανακηρύχθηκε Δήμος το 517 π.Χ. στη διοικητική μεταρρύθμιση του Κλεισθένη, του θεμελιωτή της Αθηναϊκής Δημοκρατίας, συμπίπτει χρονικά με την περίοδο της ακμής της Δημοκρατίας αυτής. Και οφείλεται στο ενδιαφέρον και τις δημιουργικές πραγματώσεις δύο μεγάλων πολιτικών μορφών της εποχής: του Θεμιστοκλή και του Περικλή.

Από το 1318 μ.Χ. ο Πειραιάς έχασε το αρχαίο όνομα του. Έγινε το "PORTO LEONE", το "PORTO DRACO" των Φράγκων και από το " Ασλάν λιμάνι" των Τούρκων (λιμάνι λέοντος), από το άγαλμα Λέοντος, που βρισκόταν περίπου στη θέση όπου αργότερα το Παλαιό Δημαρχείο (Ρολόι) - και το οποίο το 1688, στη διάρκεια της γνωστής εκστρατείας του κατά Αθηνών, ο Morosini και μετέφερε στο Ναύσταθμο της όπου εξακολουθεί να βρίσκεται. Το άγαλμα του Λέοντος, του οποίου δεν γνωρίζουμε ούτε τον γλύπτη που το φιλοτέχνησε, ούτε τον χρόνο της κατασκευής του, ή, έστω, της τοποθέτησής του στον Πειραιά, "με το υπερφυσικό μέγεθος, με την ανθρώπινη μορφή και τις μυστηριώδεις επιγραφές αποτελεί - όπως εύστοχα παρατηρεί ο Ιωάννης Μελετόπουλος- και θα αποτελέσει ίσως εσαεί ένα από τα άλυτα μυστήρια της ιστορίας...".

Σε όλη την περίοδο της Τουρκοκρατίας, η ερήμωση και η εγκατάλειψη εξακολουθούν να είναι τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα του πειραιϊκού χώρου. Το

λιμάνι χρησιμοποιήθηκε σε αραιά χρονικά διαστήματα και για ελάχιστες εμπορικές συναλλαγές. Το 1829, όταν ακούγονταν οι τελευταίοι απόηχοι από τους κρότους των αρμάτων του οχτάχρονου εθνικού ξεσηκωμού και μέσα από τα χαλάσματα και τ' αποκαΐδια ξεπρόβαλλε η αρτιγέννητη "Ελληνική Πολιτεία", όλα έδειχναν πως δεν θα αργούσε να ξανανθίσει η ζωή στον έρημο αυτό τόπο. Και "η θέσις, η καλούμενη Πειραιεύς" των τελευταίων επαναστατικών χρόνων θ' ανασυρόταν από την αφάνεια των αιώνων της παρακμής κι αποβάλλοντας οριστικά τα ξενικά της ονόματα, θα αποκτούσε πάλι την παλιά της αίγλη. Όπως και έγινε σε μία σύντομη σχετικά χρονική διαδρομή, που καλύπτει τις έξι τελευταίες δεκαετίες του δεκάτου ενάτου αιώνα με το θαύμα της δημιουργίας του νεότερου Πειραιά

Το 1835 ιδρύεται ο Δήμος Πειραιώς, με πρώτο δήμαρχο τον ΥδραίΟ Κυριακό Σερφιώτη. Εν τω μεταξύ, μετά τη μεταφορά της πρωτεύουσας του νεοσύστατου ελληνικού κράτους από το Ναύπλιο στην Αθήνα (1834) και τη διαγραφόμενη πλέον προοπτική για μελλοντική ανάπτυξη του πειραιϊκού λιμένα, αρχίζει να εκδηλώνεται εντονότερο το ενδιαφέρον για τον εποικισμό του Πειραιά από τους ανθρώπους που προέρχονταν από όλα τα σημεία του ελληνικού χώρου, με σταθερή αύξηση από χρόνο σε χρόνο του αριθμού τους. Οι άνθρωποι αυτοί που, όπως αποδείχθηκε στην πράξη, διέθεταν και ικανότητες και δυνατότητες, αποτέλεσαν το δυναμικό "πυρήνα" του πληθυσμού της νέας πόλης.

Στα τέλη του 19ου αιώνα το "θαύμα" της αναδημιουργίας είχε ολοκληρωθεί. Με την οριστική διαμόρφωση της πόλης, αρχικά σύμφωνα με το άριστο, για την εποχή του, πολεοδομικό σχέδιο των Κλεάνθη - Schaubert - Klenze και αργότερα με τις αναγκαίες τροποποιήσεις και συμπληρώσεις του. Με την οικοδόμηση πολλών δημόσιων και ιδιωτικών κτιρίων, που ξεχώριζαν για την καλαισθησία τους - και από τα οποία ελάχιστα διασώθηκαν ως τις μέρες μας. Με την ανάπτυξη του εμπορίου και της βιομηχανίας. Και με τη σταθερή αύξηση του πληθυσμού της πόλης που έφτασε το 1896 τους 51.020 κατοίκους (Λεουτσάκου, 2009).

5.2.2. Ο ΠΕΙΡΑΙΑΣ ΣΤΗ ΤΑΙΝΙΑ *NEVER ON SUNDAY*, (*ΠΟΤΕ ΤΗ ΚΥΡΙΑΚΗ*), 1960, ΤΟΥ JULES DASSIN

Αρχές της δεκαετίας του 1960, γυρίζεται στην Ελλάδα από τον σκηνοθέτη Jules Dassin η διασκεδαστική ταινία *Ποτέ την Κυριακή*. Υποψήφια για πέντε Όσκαρ, ανάμεσα στα οποία Α' Γυναικείου ρόλου, Σκηνοθεσίας και Σεναρίου, η ταινία κατορθώνει τελικά να κερδίσει το Όσκαρ Μουσικής στις 18 Απριλίου 1961. Όσκαρ καλύτερου τραγουδιού στον Έλληνα μουσικοσυνθέτη Μάνο Χατζιδάκι για το τραγούδι *Τα παιδιά του Πειραιά*. Η τελετή απονομής γίνεται χωρίς τον Χατζιδάκι και το Όσκαρ για πρώτη φορά στην ιστορία μένει ανεπίδοτο... *Τα παιδιά του Πειραιά* είναι το απόλυτο «διεθνές» ελληνικό τραγούδι, ενώ θα ταλαιπωρήσουν για πολλά χρόνια το μουσικό τους πατέρα με τη φήμη τους. Εκείνος θα συνεχίσει να προβάλλει τα οράματά του στην πιο ακραία μορφή τους και να φανερώνει με κάθε τρόπο το βαθύτερο νόημα της τέχνης. Η Μελίνα Μερκούρη για τον ρόλο της ως Ίλια, κερδίζει το Βραβείο Γυναικείας Ερμηνείας στο Φεστιβάλ Κανών όπου διαγωνίσθηκε η ταινία, ενώ η Ελλάδα και πιο συγκεκριμένα το λιμάνι του Πειραιά γίνονται διάσημα σε όλο τον κόσμο.

Εδώ παρακολουθούμε τις εν Ελλάδι εμπειρίες του Homer Thrace (τον υποδύεται ο ίδιος ο Jules Dassin), ενός «ερασιτέχνη φιλοσόφου» που γοητευμένος από τον ελληνικό πολιτισμό επισκέπτεται την Ελλάδα με στόχο τη λύση του αινίγματος της «αιώνιας αλήθειας». Η ιστορία της Ίλιας, μιας πόρνης που αγαπάει όλο τον Πειραιά και την αρχαία τραγωδία, αν και δεν καταλαβαίνει τίποτα και επιλέγει μόνη την πελατεία της, θα ανοίξει νέους δρόμους στη ζωή τού Homer, ο

οποίος θαμπωμένος από την ομορφιά και την τραγικότητα της κληρονομιάς της την ερωτεύεται και σαν ένας άλλος Πυγμαλίων αφοσιώνεται στην καλλιέργεια και εκπαίδευσή της στοχεύοντας στη διάπλαση της προσωπικότητάς της, ταξίδεψε σε όλο τον κόσμο.

Αρχές της δεκαετία του 60' στον Πειραιά, η ταινία αρχίζει αποτυπώνοντας μια συνηθισμένη μέρα στο ναυπηγείο, όπου οι εργάτες μοχθούν για τον επιούσιο, χωρίς όμως να λείπει το χαμόγελο και η ζεστασιά στην επαφή των ανθρώπων. Χαρακτηριστικό είναι το πρώτο πλάνο της ταινίας, όπου το μπουζούκι και κατά συνέπεια η μουσική γίνεται “ένα” με το λιμάνι και τους εργάτες. Σαν επισφράγιση σε όλα αυτά αποτελεί η εντυπωσιακή εμφάνιση της Ίλιας (Μελίνα Μερκούρη) για να “πάρει το μπάνιο” της παρέα με τους εργάτες του ναυπηγείου, που για την Ίλια είναι φίλοι της και οικογένεια της.

Εικ. 27: Η Μουσική συνδεδεμένη με το λιμάνι του Πειραιά
Πηγή: Jules Dassin , 1960, “*Ποτέ την Κυριακή*”

Εικ. 28: Οι εργάτες και φίλοι της Ίλιας, αφήνουν τη δουλειά και την ακολουθούν στο μπάνιο
Πηγή: Jules Dassin , 1960, “*Ποτέ την Κυριακή*”

Εικ. 29: Οι Ίλια και οι φίλοι της κολυμπούν με φόντο τον Πειραιά
Πηγή: Jules Dassin , 1960, “*Ποτέ την Κυριακή*”

Όλα αυτά διαδραματίζονται υπό το βλέμμα του αμερικανού Homer που εκείνη τη στιγμή φθάνει με το καράβι στον Πειραιά. Εκπλήσσεται ευχάριστα για κάτι που παρόμοιο δεν έχει ξανασυναντήσει αλλά και θαμπώνεται με την ομορφιά της ελληνίδας, που κολυμπάει στα νερά του λιμανιού.

Στη ταινία αποτυπώνεται ένα συγκεκριμένο κομμάτι της Ελλάδας, εκείνο των ανθρώπων του λιμανιού και του υποκόσμου, το οποίο σίγουρα δεν είναι αντιπροσωπευτικό αλλά που διαθέτει όλα εκείνα τα στοιχεία που χαρακτηρίζουν τον κόσμο της Ελλάδας εκείνης της εποχής. Έντονα σημάδια φτώχειας με χαμηλό βιοτικό επίπεδο από τη μια, αλλά με έντονο το αίσθημα της ανθρωπιάς και του κεφιού από την άλλη. Όλα αυτά αποτυπώνονται αριστοτεχνικά στη διάρκεια της ταινίας.

Ο Homer επισκέπτεται κάποια ταβέρνα στο λιμάνι, όπου βλέπει τον τρόπο που διασκεδάζουν και επικοινωνούν οι έλληνες. Όλες οι εκφράσεις των ανθρώπων στο χορό, στην κίνηση ακόμη και στην έκφραση διέπονται από διάφορους κανόνες, άγνωστους για τον Homer, που όμως θα τους διδαχθεί με άσχημο τρόπο. Την επιθυμία του να χειροκροτήσει τον Γιώργο (Τίτος Βανδής) για το ζεϊμπέκικο που χόρευε, θα την πληρώσει με βίαιη επίθεση του Γιώργου εναντίον του. Η παρουσία της Ίλιας θα λύσει το μυστήριο λέγοντας χαρακτηριστικά: «*Στην Ελλάδα ο άντρας χορεύει για τον εαυτό του. Είναι για την ψυχή του. Είναι θυμωμένος γιατί τον πέρασες για θεατρίνο*». Η παρεξήγηση θα πάρει τέλος και οι δύο άντρες θα δώσουν τα χέρια.

Όταν ο Homer πληροφορείται από τον Καπετάνιο το ποιόν της Ίλιας, ανακαλύπτει ότι αυτό ήταν που έψαχνε, ο λόγος που ήρθε στην Ελλάδα. Η Ίλια αντιπροσώπευε το πρότυπο που αναζητούσε. Απευθυνόμενος στον καπετάνιο λέει: «*Καπετάνιε, ίσως αυτό ψάχνω. Τι τύχη! Η Ίλια το σύμβολο της αναζήτησης μου. Η προσωποποίηση. Εκείνη η απάντηση του μυστηρίου. Μια προσωπική αντιστοιχία της*

πτώσης της Αρχαίας Ελλάδας». Αυτό το αίσθημα επιτείνεται ακόμη περισσότερο όταν η Ίλια του δηλώνει ότι δεν μπορεί να συναντηθεί μαζί του την επόμενη μέρα, επειδή αρχίζει το φεστιβάλ της αρχαίας τραγωδίας. Η αγάπη της Ίλιας για το αρχαίο θέατρο και γενικότερα για την αρχαιοελληνική κουλτούρα θα εντυπωσιάσει τον Homer.

Εικ. 30: Η Ίλια και ο Homer πηγαίνουν με το τραμ στην Αθήνα με φόντο τον Πειραιά
Πηγή: Jules Dassin , 1960, “Ποτέ την Κυριακή”

Εκείνο όμως που ο Homer δεν γνώριζε ήταν ότι η Ίλια αντιλαμβανόταν το αρχαίο δράμα μέσα από τα προσωπικά της κριτήρια όπου ουδεμία σχέση είχαν με το νόημα της αρχαίας τραγωδίας. Επισκεπτόμενοι την Επίδαυρο για να παρακολουθήσουν τη παράσταση *Μήδεια* του Ευριπίδη, μέσα από τις αντιδράσεις της ανακαλύπτει την άγνοια της. Αναφερόμενοι συνοπτικά στην ιστορία του αρχαίου δράματος, ο Ιάσων προδίδοντας την γυναίκα του Μήδεια και τα παιδιά του λαμβάνει σε γάμο την Γλαύκη την κόρη του Βασιλιά της Κορίνθου, Κρέοντα. Η δε Μήδεια προκειμένου να εκδικηθεί στέλνει δηλητηριώδη δώρα με τα οποία φονεύει τόσο την νύφη όσο και τον πεθερό, στη συνέχεια, αφού σφάζει τα ίδια της τα παιδιά Φέρητα και Μέρμερο, προς απέραντη λύπη του προδότη συζύγου της, με την βοήθεια άρματος που το σέρνουν πτερωτοί δράκοντες, απέρχεται στην Αθήνα. « *Homer μην είσαι χαζός. Η Μήδεια αγαπάει τον άντρα της. Ο άντρας της ενδιαφέρεται για μια άλλη γυναίκα. Είπε στον άντρα της ότι σκότωσε τα παιδιά για να τον φοβίσει και να γυρίσει σε εκείνη. Και γυρίζει σε εκείνη. Και όλοι φεύγουν κι όλοι είναι χαρούμενοι.....και πάνε στην ακρογιαλιά κι αυτό είναι όλο*».

Εικ. 31: Η Ίλια και ο Homer συνομιλούν μπροστά στον Παρθενώνα
Πηγή: Jules Dassin , 1960, “*Ποτέ την Κυριακή*”

Εικ. 32: Η Ίλια και ο Homer συνομιλούν μπροστά στον Παρθενώνα
Πηγή: Jules Dassin , 1960, “*Ποτέ την Κυριακή*”

Εικ. 33: Η Ίλια στο παράθυρο του σπιτιού της με θέα τον Πειραιά
Πηγή: Jules Dassin , 1960, “*Ποτέ την Κυριακή*”

Εικ. 34: Η καθημερινότητα του λιμανιού
Πηγή: Jules Dassin , 1960, “*Ποτέ την Κυριακή*”

Εικ. 35: Οι «γυναίκες του λιμανιού» συναντιούνται με τον «μεσίτη» τους
Πηγή: Jules Dassin , 1960, “*Ποτέ την Κυριακή*”

Αν και ενίοτε το *Ποτέ την Κυριακή* υποκύπτει στις απαιτήσεις μιας τουριστικής ταινίας, ως καλλιτεχνικό έργο φέρει γνήσια ίχνη ελληνικότητας, κυρίως σε ό,τι αφορά την καταγραφή του υποκόσμου του Πειραιά, τοποθεσία στην οποία, κατά το μεγαλύτερο μέρος, διαδραματίζεται η ιστορία. Δεν είναι τυχαία άλλωστε η διεθνής καριέρα που ακολούθησε η ταινία, η οποία προβλήθηκε μεγαλοπρεπώς στο Φεστιβάλ των Κανών.

«Με το *Ποτέ την Κυριακή* ο Dassin έγραψε ένα μεγάλο ερωτικό γράμμα για την Ελλάδα» επρόκειτο να πει αργότερα σε τηλεοπτική συνέντευξή της η Μερκούρη για την αμερικανική συμπαραγωγή που υπήρξε το διαβατήριό της για μια πλούσια διεθνή καριέρα στον κινηματογράφο. Πράγματι, με το πηγαίο κέφι της ιστορίας, τη ζωντάνια της κινηματογράφησης, την εκρηκτική παρουσία της πρωταγωνίστριας, αλλά και την καίρια συμβολή της μουσικής του Μάνου Χατζιδάκι, το φιλμ μετέτρεψε την Ελλάδα

σε τουριστική ατραξιόν βγάζοντάς την από την εσωστρέφεια που ως τότε την επισκίαζε (Ζουμπουλάκης, 2010).

Εικ. 36: Οι «γυναίκες του λιμανιού» διαμαρτύρονται για τα υψηλά ενοίκια
Πηγή: Jules Dassin , 1960, *Ποτέ την Κυριακή*

Εικ. 37: Ελληνικό γλέντι ως αποχαιρετισμός
Πηγή: Jules Dassin , 1960, *Ποτέ την Κυριακή*

Εικ. 38: Ο αποχαιρετισμός του Homer στο τελευταίο πλάνο της ταινίας
Πηγή: Jules Dassin , 1960, *Ποτέ την Κυριακή*

5.2.3. Ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΠΕΙΡΑΙΑ

Η Αθήνα και ο Πειραιάς αποτελούν τη μεγαλύτερη αστική περιοχή της χώρας με τα μεγαλύτερα μεγέθη τουριστικής ζήτησης και καταλυμάτων. Χαρακτηρίζεται όμως από κάμψη των μεγεθών τα τελευταία χρόνια. Η μέση διάρκεια παραμονής δεν φθάνει τις 3 ημέρες για τους αλλοδαπούς, ενώ δεν υπερβαίνει τις 4 για τους ημεδαπούς.

Αμέσως μετά τον πόλεμο, αναπτύχθηκε σταδιακά στην Αθήνα η αντίληψη ότι ήταν αναπόφευκτο το άνοιγμα της χώρας προς τον μαζικό τουρισμό. Ήδη από το 1946 είχε ζητηθεί από τον καθηγητή Πικιώνη να διατυπώσει οδηγίες για μια εθνική τουριστική πολιτική, ως εκπρόσωπος ειδικής επιτροπής. Ο Πικιώνης δήλωσε ότι: ο τουρισμός θα έπρεπε να θεωρηθεί μια εκπαιδευτική εμπειρία που θα είχε ως αποτέλεσμα *"τη θρησκευτική κοινωνία με την φύσιν, τη γνήσια γνωριμία με το βαθύτερον πνεύμα μιας χώρας κι ενός λαού"*. Γι' αυτό το λόγο οι τουριστικές εγκαταστάσεις θα έπρεπε να πάρουν μια αρχιτεκτονική μορφή απλή, που θα ήταν εναρμονισμένη με το περιβάλλον και μακριά από τους αρχαιολογικούς χώρους. Αυτές οι υποδείξεις σπανίως ακολουθήθηκαν (Μαλικούτη, 2003).

Ός τα τέλη της δεκαετίας του '60 η Αθήνα παρέμενε η κύρια πύλη εισόδου στη χώρα και στους πιο σημαντικούς τόπους της Ελλάδας. Παρόλο που οι περιφερειακές ζώνες είχαν εξοπλιστεί για θαλάσσιο τουρισμό, η συμβολική σημασία και η πολιτιστική ακτινοβολία της Αθήνας παρέμενε δυνατή. Αυτή όμως η κατάσταση έμελλε ν' αλλάξει δραματικά εις βάρος της Αθήνας στις επόμενες δύο δεκαετίες. Σήμερα, παρόλο που η Ελλάδα στοχεύει ακόμα στον "πολιτιστικό τουρισμό, η εισροή τουριστών πλέον έχει δύο όψεις: Τις μαζικές καλοκαιρινές διακοπές στα νησιά και σε άλλα παραλιακά μέρη, με μέσο όρο παραμονής τις 8 ημέρες, και τον μαζικό κατακλυσμό της Αθήνας για μια συμβολική επίσκεψη στα γνωστά αρχαία μνημεία της.

Η σχετικά ισορροπημένη αναπτυξιακή πολιτική των τελευταίων δεκαετιών για τη δημιουργία ειδικών παραλιακών ζωνών για "μαζικές διακοπές" στις παραθαλάσσιες περιοχές, συνδυασμένη με μια πολιτιστική επίσκεψη στη χώρα, έχει εξουδετερωθεί τα τελευταία χρόνια λόγω του κακού πολεοδομικού σχεδιασμού και των περιβαλλοντικών συνθηκών της Αθήνας. Ο πληθυσμός της πρωτεύουσας διπλασιάστηκε, φθάνοντας τα τέσσερα εκατομμύρια (το 40% του πληθυσμού της χώρας). Η αποσυντονισμένη ανάπτυξη των περιφερειακών συνοικιών, η αυθαίρετη

δόμηση, η πυκνή δόμηση στο κέντρο, η έλλειψη εγκαταστάσεων αναψυχής και πράσινου, το κυκλοφοριακό πρόβλημα και η βαριά μόλυνση του περιβάλλοντος έχουν δώσει στην Αθήνα την κακή φήμη μιας από τις πιο παραμορφωμένες μητροπόλεις της Ευρώπης.

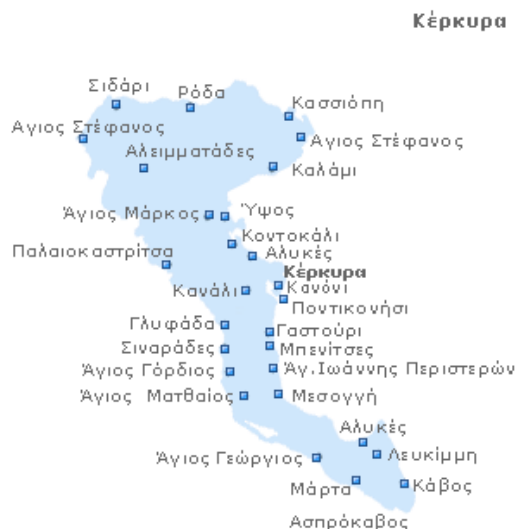
Το μεγαλύτερο μέρος του "πράσινου τόξου" έχει λιγοστούς επισκέπτες. Αντιθέτως, σε ορισμένες περιοχές (όπως για παράδειγμα η Ακρόπολη και, μέχρις ενός σημείου, η Αγορά την ημέρα και το Ωδείο Ηρώδου του Αττικού τα βράδια) παρατηρείται μεγάλη συγκέντρωση τουριστών. Κάτω από αυτές τις συνθήκες, όχι μόνο δυσκολεύεται ο επισκέπτης να σχηματίσει μια σωστή γνώμη για τα μνημεία, αλλά και τα ίδια τα μνημεία απειλούνται με φθορά (Παπαγεωργίου-Βενετάς, 1996).

Από την άλλη πλευρά ο Πειραιάς, εκτός από μια όμορφη νεοκλασική πόλη είναι, ταυτόχρονα, ένα δυναμικό αστικό κέντρο με πολύ ενδιαφέρουσα φυσιογνωμία. Από τις αρχές του 19ου αιώνα, το αδιαμόρφωτο και έρημο τότε λιμάνι του χρησιμοποιείται από τους περιηγητές ως τόπος αποβίβασης για το ταξίδι προς την Ακρόπολη. Αλλά και στα πρώτα βήματα της νεώτερης πόλης, οι επισκέπτες της Αθήνας περνούν από το επίνειο.

Ο Πειραιάς περιορίζεται στο ρόλο του συγκοινωνιακού κόμβου. Το εκτεταμένο και αξιόλογο ιστορικό κέντρο του τέμνεται από τους νέους απρόσωπους άξονες και υποβαθμίζεται ακόμη περισσότερο. Και, ασφαλώς, δεν αναδεικνύεται με τη δημιουργία τουριστικής υποδομής κατάλληλης για διερχόμενους επισκέπτες, όσο και αν αυτή είναι ελκυστική, επαρκής και ιδιαίτερα αποδοτική.

Σταδιακά, με την ανάπτυξη της πόλης και τις αρχαιολογικές ανασκαφές, ο τόπος προσελκύει περισσότερους επισκέπτες και αυτό δημιουργεί την επιτακτική ανάγκη εκπόνησης σχεδίου ολοκληρωμένης δράσης για την προβολή της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς, με στόχο την προσέλκυση τουριστικού ενδιαφέροντος. Στην περίπτωση αυτή, αντίθετα από τη περίπτωση της Αθήνας, δεν τίθεται το πρόβλημα της άμβλυνσης των επιπτώσεων στο πολιτιστικό περιβάλλον από τον τουρισμό, αλλά προτείνεται η εισαγωγή τουρισμού για τη διάσωση του πολιτιστικού περιβάλλοντος (Μαλικούτη, 2003).

5.3. Η ΚΕΡΚΥΡΑ

Χάρτης 3: Χάρτης της Κέρκυρας

Πηγή: <http://www.united-hellas.com/tourism/ionian/corfu/index-gr.php>

Η Κέρκυρα είναι ένα από τα βορειότερα νησιά του Ιονίου Πελάγους. Βρίσκεται στην είσοδο της Αδριατικής Θάλασσας, κοντά στις Ηπειρωτικές ακτές. Τα παράλια της έχουν συνολικό μήκος 217 χιλιόμετρα και σχηματίζουν αρκετούς όρμους και ακρωτήρια. Το έδαφός της είναι κυρίως ορεινό, ιδιαίτερα στο βόρειο τμήμα. Είναι από τα πλέον πυκνοκατοικημένα νησιά της Μεσογείου με πυκνότητα πληθυσμού 193 κατοίκους ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο.

Η πόλη της Κέρκυρας χαρακτηρίζεται από το έντονο Βενετσιάνικο στοιχείο, αλλά και από πολλές Αγγλικές και Γαλλικές επιρροές. Η Ακρόπολη στο λιμάνι έγινε από τους Ενετούς. Το παλάτι στην πόλη χτίστηκε από τους Βρετανούς και οι Γάλλοι έφτιαξαν αντίγραφο της Rue de Rivoli, του Παρισιού. Είναι κοσμοπολίτικη πόλη που αποπνέει μια αίσθηση αρχοντιάς, με κύρια αξιοθέατα τη μεγάλη πλατεία Σπιανάδα, που είναι η μεγαλύτερη πλατεία των Βαλκανίων, το Παλιό και το Νέο Φρούριο, το Δημαρχείο (Θέατρο Σαν Τζιάκομο), το Κανόνι, το Mon Repos αλλά και τα Μουσεία Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Ιστορίας (<http://el.wikipedia.org>).

Κατά το μεγάλο σεισμό που έπληξε τα νησιά του Ιονίου, το 1953, όπου ενώ πολλά νησιά υπέστησαν μεγάλες απώλειες σε ζωές και κτίρια, η Κέρκυρα γλίτωσε από την καταστροφή.

5.3.1. ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Στους Ιστορικούς χρόνους αποτελούσε μέρος του πολιτισμού της Αρχαίας Ελλάδας. Το κράτος των Φαιάκων ταλαιπωρημένο από εσωτερικές έριδες Δημοκρατικών και Ολιγαρχικών και κατεστραμμένο από την απόβαση το 229 π. Χ. της βασίλισσας των Ιλλυριών, Τεύκης, αναγκάζονται, αφού μάταια αντιστάθηκαν, να δεχθούν κατοχική φρουρά.

Το 1214 έως το 1267, η Κέρκυρα έρχεται στην κυριαρχία των Ελλήνων ηγεμόνων και ανήκει στο δεσποτάτο της Ηπείρου. Ενώ το 1272 κύριος της Κέρκυρας γίνεται ο Κάρολος βασιλέας του Γαλλικού Κράτους και της Νεαπόλεως, Ανδηγαυός. Στις 9 Ιουνίου 1386 ο Βενετικός στρατός στρατοπεδεύει στο φρούριο και τον επόμενο χρόνο υπογράφεται το οριστικό χρυσόβουλο με τους όρους της κατοχής. Στις 29 Αυγούστου 1537 ο τουρκικός στόλος με 25 χιλιάδες τούρκους στρατιώτες αποβιβάζεται στα Γουβιά και ενώνεται με το στρατό, που προ ολίγων ημερών είχε αποβιβαστεί με αρχηγό τον στρατηγό Χαϊρεδίν Βαρβαρόσσα. Στις 3 με 4 Σεπτεμβρίου 1571, δέχτηκε σφοδρή επίθεση το Αγγελόκαστρο. Εκεί είχαν συγκεντρωθεί οι κάτοικοι των γύρω περιοχών και μαζί με την φρουρά, αναχαίτισαν με επιτυχία τους Τούρκους επιδρομείς. Έτσι στις 5 Σεπτεμβρίου, αναγκάστηκαν να λύσουν την πολιορκία και να αναχωρήσουν, αφού άφησαν πίσω τους στάχτες και ερείπια. Όπως είναι φυσικό μετά από μια μεγάλη συμφορά, οι Κερκυραίοι, άρχισαν να κτίζουν τα ερειπωμένα τους σπίτια, να φυτεύουν καινούρια δένδρα, να καλλιεργούν τα χωράφια τους, να οργανώνουν την κτηνοτροφία τους και σιγά - σιγά βρίσκουν ξανά τον ειρηνικό ρυθμό της ζωής τους.

Στις 8 Ιουλίου 1716, 30 χιλιάδες τούρκοι αποβιβάζονται στα Γουβιά και στον Υψο. Όλες αυτές οι πολεμικές καταιγίδες, έφεραν την μείωση του πληθυσμού. Για να καλυφθεί το κενό, μεγάλες αποικίες εγκαταστάθηκαν στην Κέρκυρα από το Ναύπλιο, την Κρήτη, την Ηπειρο, την Πελοπόννησο και αλλού. Ο αριθμός των κατοίκων έφθασε τις 50 χιλιάδες και άρχισε πάλι η Κερκυραϊκή γη ν' ανθίζει. Επίσης στην περίοδο της Βενετοκρατίας κατασκευάστηκαν 850 εκκλησίες και 23 Μοναστήρια, μεταξύ αυτών το Ασκηταριό Νυμφών. Στις 12 Μαΐου 1797 ο Μέγας Ναπολέων εισβάλλει στο Βενετικό έδαφος. Στην δύσκολη αυτή ώρα ο δόγης εισηγείται στην Γερουσία την μεταβολή του πολιτεύματος σε Δημοκρατικό. Οι Γάλλοι Δημοκρατικοί, γίνονται κύριοι της Βενετίας. Στις 17 Οκτωβρίου 1797 υπογράφεται στο σπίτι του πρώην δόγη της Βενετίας Μανίν στο Campo - Formio συνθήκη, σύμφωνα με το

άρθρο 5 ο Αυτοκράτορας της Αυστρίας, δέχεται όπως η Γαλλική Δημοκρατία κατέχει τα Βενετικά νησιά της Ανατολής, καθώς επίσης περιοχές της Αλβανίας, την Πάργα, την Βόνιτσα και γενικά όλες τις κτήσεις που κατείχε η Βενετία. Η γαλλική σημαία υψώνεται στον Άγιο Μάρκο. Μετά από λίγο, γαλλικά και βενετικά πλοία στις 17/28 Ιουνίου 1797 κατέπλευσαν στο λιμάνι της Κέρκυρας.

Στις 24 Απριλίου 1799 συνενώνονται όλα τα νησιά του Ιονίου σε μια Ελληνική και ανεξάρτητη πολιτεία με δική της κυβέρνηση και πρωτεύουσα την Κέρκυρα. Έτσι δημιουργήθηκε το πρώτο ανεξάρτητο Ελληνικό Κράτος με το όνομα Επτάνησος Πολιτεία. Επτάνησος Πολιτεία, προσπάθησε να μείνει έξω από τους πολέμους και τις αναταραχές της εποχής. Στην επτάχρονη περίοδο της Επτανήσου Πολιτείας, έχουμε την καταστροφή του Σουλίου το 1803 και την μετακίνηση ενός μεγάλου μέρους του πληθυσμού στην Κέρκυρα, που εγκαταστάθηκαν στην περιοχή της Λευκίμμης.

Το 1827, ανασυσταίνεται το Ελληνικό κράτος. Οι αγώνες των Επτανησίων Ενωτικών έφεραν το 1864 την πολυπόθητη ένωση της Επτανήσου με την Ελλάδα. Έκτοτε τα Επτάνησα ακολουθούν την μοίρα και την ιστορία της Ελλάδος. Στον Α' παγκόσμιο πόλεμο, συμμαχικά στρατεύματα Άγγλων, Γάλλων και Ιταλών, στις αρχές του 1916 καταλαμβάνουν την Κέρκυρα. Στις 9 Οκτωβρίου 1944, ο γερμανικός στρατός, ηττημένος από τους συμμάχους, εγκαταλείπει την Κέρκυρα (<http://www.ionion.com>).

5.3.2. Η ΚΕΡΚΥΡΑ ΚΑΙ ΤΑ ΜΕΤΕΩΡΑ ΣΤΗ ΤΑΙΝΙΑ

FOR YOUR EYES ONLY, (ΓΙΑ ΤΑ ΜΑΤΙΑ ΣΟΥ ΜΟΝΟ), 1981, ΤΟΥ JOHN GLEN

Ο κοσμογυρισμένος βρετανός πράκτορας James Bond δεν θα μπορούσε να μην έχει αφήσει τα ίχνη του στην Ελλάδα, αν και αυτό έγινε σε μια όχι ιδιαίτερα πετυχημένη περιπέτεια του. Το μεγαλύτερο μέρος των γυρισμάτων της ταινίας *Για τα μάτια σου μόνο* πραγματοποιήθηκε στην Κέρκυρα και τα Μετέωρα, ενώ έχουν προηγηθεί αρκετά στην περιοχή San Martin της Ισπανίας και στη Cortina d'Ampezzo της Βόρειας Ιταλίας.

Ένα κατασκοπευτικό πλοiάριο βυθίζεται κοντά στις ακτές της (κομμουνιστικής) Αλβανίας, παίρνοντας μαζί του στο βυθό τον υπέρ-εξελιγμένης τεχνολογίας εξοπλισμό του, το ATAC, μια συσκευή η οποία δίνει τη δυνατότητα στον κάτοχο της τον έλεγχο πυρηνικών υποβρυχίων. Οι Βρετανοί «τρέμουν» στην ιδέα πως η συσκευή μπορεί να πέσει στα χέρια των Σοβιετικών και ο μόνος που μπορεί να εμποδίσει την καταστροφή είναι ο James Bond, ο οποίος φθάνει εσπευσμένα στην.....Ελλάδα! Ο διάσημος βρετανός πράκτορας παρέα με την Melina Havelock (Carole Bouquet), κυνηγά έναν έλληνα εγκληματία ονόματι Αριστοτέλης Κριστάτος, τον οποίο υποδύθηκε ο βρετανός σαιξπηρικός ηθοποιός Julian Glover. Πολλές από τις σκηνές της ταινίας, έχουν γυριστεί στο Αχίλλειο (το ροκοκό πρώην παλάτι της αυτοκράτειρας Sissy στο Γαστούρι, που τότε λειτουργούσε ως καζίνο), ενώ κάπου ξεπροβάλλει και το καμπαναριό του Αγίου Σπυρίδωνα.

Αρχές της δεκαετίας του 80'. Αρχή μιας πολλά υποσχόμενης, σε πολλούς τομείς, δεκαετίας τόσο σε παγκόσμιο όσο και σε ελληνικό επίπεδο. Οι νέες συνθήκες που επικρατούν σε πολιτικό επίπεδο (η είσοδος της Ελλάδας στην *Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα*) έχουν, όπως είναι φυσικό, αντίκτυπο και στο βιοτικό και κοινωνικό επίπεδο. Η Ελλάδα έχει αποκτήσει σημαντική θέση στον παγκόσμιο χάρτη κυρίως ως τουριστικός προορισμός. Έχουν περάσει ήδη δυο δεκαετίες από τότε που γυρίστηκε η πρώτη ξένη παραγωγή και στο διάστημα που μεσολάβησε γυρίστηκαν τουλάχιστον είκοσι ταινίες με φόντο το ελληνικό τοπίο. Η εικόνα της Ελλάδας ως μιας πανέμορφης χώρας αποτελούμενη από πολιτισμό, ήλιο, θάλασσα, χαλαρούς ρυθμούς ζωής αλλά και φτώχεια με ότι αυτό συνεπάγεται, έχει ανατραπεί και τη θέση της παίρνει η εικόνα μιας σύγχρονης, κοσμοπολίτικης Ελλάδας.

Στη ταινία *Για τα μάτια σου μόνο* μπορούμε να πούμε ότι αποδεικνύεται ο παραπάνω ισχυρισμός. Τη θέση του φτωχού αλλά τίμιου Έλληνα (εικόνα που αντιπροσωπεύουν οι δυο προηγούμενες ταινίες) αντικαθιστά ο πλούσιος, τυχοδιώκτης Έλληνας Αριστοτέλης Κριστάτος ο οποίος καταδιώκεται από τον ικανότατο μυστικό πράκτορα Bond από τη μια, αλλά και δυο ακόμη χαρακτήρες Ελλήνων από την άλλη. Αυτός της Μελίνας, που θα βοηθήσει τον Bond με σκοπό να πάρει εκδίκηση για τη δολοφονία των γονιών της από τον Κριστάτο και του Columbo, που κι αυτός θα βοηθήσει τον Bond για να πληρώσει ο Κριστάτος για την προδοσία του, κυρίως απέναντι στην Ελλάδα.

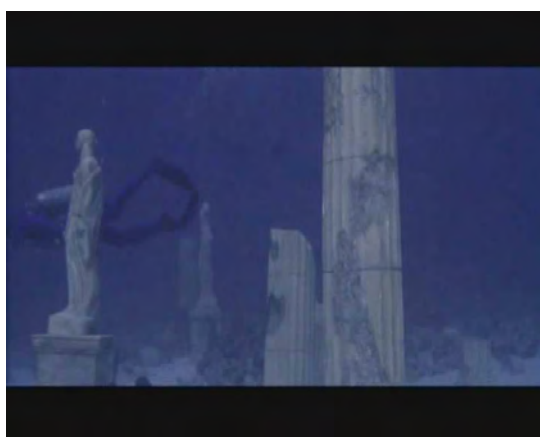
Εικ. 39: Πανοραμική Άποψη του Φρουρίου της Κέρκυρας, όπως παρουσιάζεται στη ταινία
Πηγή: John Glen, 1981, *Για τα μάτια σου μόνο*

Εικ. 40: Το Καμπαναριό του Αγίου Σπυρίδωνα, όπως φαίνεται στην ταινία

Πηγή: John Glen, 1981, *Για τα μάτια σου μόνο*

Εκτός από τους παραπάνω χαρακτήρες ο σκηνοθέτης προσπαθεί να προβάλει στοιχεία για την Ελλάδα και τον Ελληνικό τρόπο ζωής όπως είναι τα ήθη και οι παραδόσεις ακόμη και η ελληνική κουζίνα. Χαρακτηριστικός είναι ο διάλογος ανάμεσα στην Μελίνα και τους γονείς της λίγη ώρα πριν γίνει η εναντίον τους επίθεση. Δεν αποτελεί το δείγμα μιας τυπικής ελληνικής οικογένειας, δηλώνεται όμως το δέσιμο που υπάρχει σε αυτή. Η οικογένεια Havelock έχει ως μόνιμη κατοικία το σκάφος της, διευκολύνοντας τον Timothy Havelock στις έρευνες του στους υποθαλάσσιους αρχαιολογικούς χώρους από τη μια και στις έρευνες υπέρ των βρετανικών μυστικών υπηρεσιών από την άλλη.

Εικ. 41: Ο αρχαίος ναός στο βυθό του Ιονίου, πηγή έρευνας για τον Timothy Havelock

Πηγή: John Glen, 1981, *Για τα μάτια σου μόνο*

Ύστερα από την δολοφονία των γονιών της η Μελίνα αναζητά εκδίκηση. Ενώ ο Bond προσπαθεί να την εμποδίσει, η Μελίνα ανένδοτη ξεσπά:

« Δεν μπορείς να καταλάβεις. Είσαι Άγγλος. Εγώ είμαι μισή Ελληνίδα. Οι Έλληνες όπως η Ηλέκτρα, παίρνουν πάντα εκδίκηση για τους αγαπημένους τους.»

Στη συνέχεια ο σκηνοθέτης μας μεταφέρει στο πρώην παλάτι της Αυτοκρατορίας Sissy της Αυστρίας, που εκείνη την εποχή λειτουργούσε ως καζίνο. Η Αυτοκράτειρα της Αυστρίας αγόρασε την έκταση αυτή το 1890 και διέταξε να κατασκευαστεί εκεί το θερινό της ανάκτορο. Στις αρχές της δεκαετίας του 60, η ελληνική κυβέρνηση μίσθωσε το παλάτι σε μια γερμανική κοινοπραξία, η οποία το ανακαίνισε πλήρως, ανακατασκευάζοντας τους τελευταίους ορόφους και μεταμορφώνοντας το στο πρώτο και μοναδικό καζίνο του νησιού.

Ο Bond θα συναντηθεί με τον Κριστάτο στο Αχίλλειο και θα δειπνήσουν στο υπαίθριο εστιατόριο. Στην αρχή του δείπνου και μέσα από έναν σύντομο διάλογο, ο σκηνοθέτης θα προβάλει τις ελληνικές γεύσεις.

- Κριστάτος: *« Για απεριτίφ, ένα ούζο για μένα παρακαλώ»*

- Bond: *«Εγώ για φαγητό θα πάρω Γαρίδες Πρεβέζης, Σαλάτα και ένα Μπουρδέτο* παρακαλώ»*

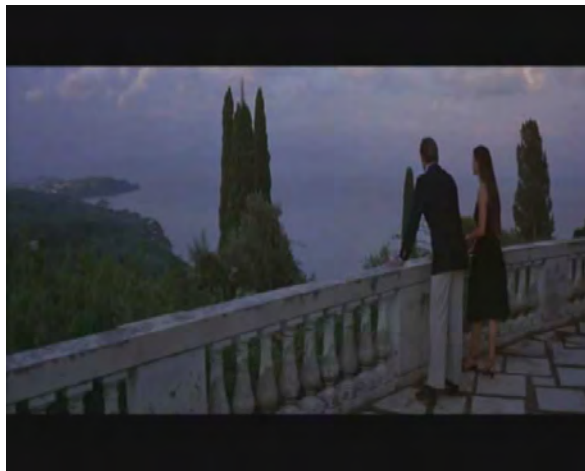
- Κριστάτος: *«Μπορώ για κρασί να προτείνω το λευκό Ρομπόλα από την πατρίδα μου, την Κεφαλονιά»*

- Bond: *«Συγγνώμη, το άρωμα του είναι πολύ πλούσιο. Προτιμώ το λευκό Θεοτάκη»*

*Το Μπουρδέτο είναι παραδοσιακή Κερκυραϊκή συνταγή με κύρια συστατικά το ψάρι και το κόκκινο πιπέρι.

Εικ. 42: Το Αχίλλειο ως καζίνο, όπως αποτυπώνεται στη ταινία
Πηγή: John Glen, 1981, *Για τα μάτια σου μόνο*

Εικ. 43: Οι πρωταγωνιστές απολαμβάνουν τη θέα από το Αχίλλειο
Πηγή: John Glen, 1981, *Για τα μάτια σου μόνο*

Εντυπωσιακή είναι επίσης και η συνάντηση του Bond, λίγες ώρες πριν, με την Μελίνα στο γεφυράκι της παναγιάς των Βλαχερνών. Μαζί, και ενώ συντονίζουν τις από κοινού ενέργειες τους, θα περιπλανηθούν στα στενά δρομάκια της Παλιάς πόλης του νησιού και θα έρθουν σε επαφή με την καθημερινότητα των Κερκυραίων.

Εικ. 44: Οι πρωταγωνιστές James και Μελίνα μπροστά στη Παναγία των Βλαχερνών στη Κέρκυρα
Πηγή: John Glen, 1981, *Για τα μάτια σου μόνο*

Εικ. 45: Οι James και Μελίνα στην αγορά του Ιστορικού κέντρου της Κέρκυρας
Πηγή: John Glen, 1981, *Για τα μάτια σου μόνο*

Εικ. 46: Οι James και Μελίνα στα δρομάκια του Ιστορικού κέντρου της Κέρκυρας
Πηγή: John Glen, 1981, *Για τα μάτια σου μόνο*

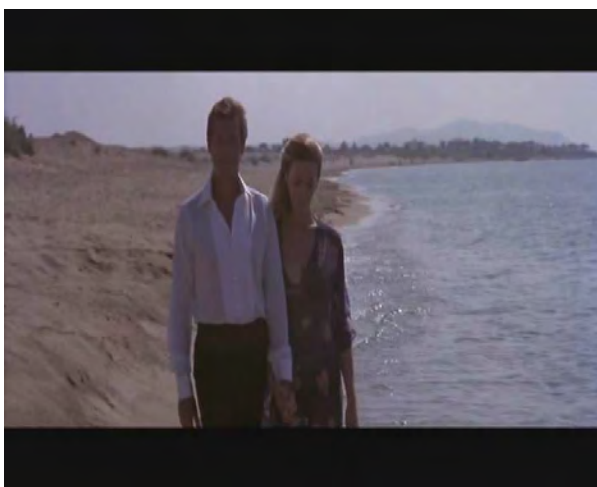

Εικ. 47: Η Ροτόντα του Maitland στη πλατεία Σπιανάδα*, της Κέρκυρας, όπως απεικονίζεται στην ταινία

Πηγή: John Glen, 1981, *Για τα μάτια σου μόνο*

*Η Σπιανάδα, η μεγαλύτερη, ζωντανότερη και πιο εντυπωσιακή πλατεία του ελληνικού χώρου, είναι αποτέλεσμα των στρατιωτικών οχυρωματικών έργων των Βενετών για την προστασία της πόλης, κατά τον 17ο και 18ο αιώνα. Οι Βενετοί διάνοιξαν την «Spianata» ως πρόσθετη αμυντική προφύλαξη, μπροστά από το Παλιό Φρούριο. Πολύ αργότερα η Σπιανάδα διαμορφώθηκε σε πλατεία. Η κατασκευή του εντυπωσιακού συγκροτήματος κατοικιών Λιστόν, μεταξύ 1807- 1814 από τους Γάλλους Αυτοκρατορικούς, και η ανέγερση του Παλατιού Μιχαήλ και Γεωργίου του Άγγλου αρμοστή Maitland, επί Αγγλοκρατίας, στο βορειότερο άκρο της Σπιανάδα, διαμόρφωσε το σπουδαίο αστικό μέτωπο της πλατείας. Ειδικά η στοά στο ισόγειο του συγκροτήματος Λιστόν, με την έντονη δραστηριότητα χρήσεων αναψυχής, καθόρισε το χαρακτήρα της πλατείας και της κοινωνικής δραστηριότητας σε αυτή, εδώ και πολλά χρόνια, αποτελώντας το κοσμικότερο σημείο συνάντησης (<http://wikipedia.gr>).

Κατά τη διάρκεια του δείπνου του με τον Κριστάτο, ο Bond γοητεύεται από την συνοδό του Columbo, κόμισσα Lisl von Schlaf. Ο Bond περνάει τη νύχτα μαζί της. Το bungalow όπου πέρασαν τη νύχτα ο Bond και η Lisl δεν υπήρχε στην πραγματικότητα. Δημιουργήθηκε σαν σκηνικό για τις ανάγκες της ταινίας. Η παραλία διακρίνεται καλύτερα στα πλάνα του πρωινού με το ζευγάρι να κάνει μια ανέμελη βόλτα. Στη πραγματικότητα αυτή η παραλία βρίσκεται στη Λιμνοθάλασσα Κορισσίων στις νοτιοδυτικές ακτές της Κέρκυρας και αποτελεί τον κυριότερο υγρότοπο του νησιού.

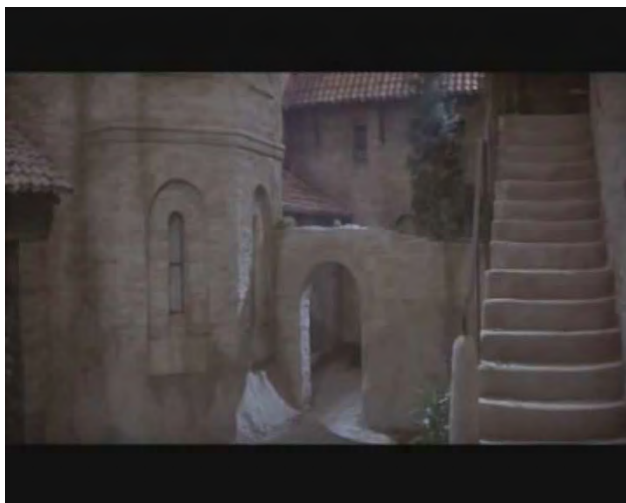

Εικ. 48: Ο Bond και η Lisl κάνουν βόλτα στη λιμνοθάλασσα Κορισσίων στην Κέρκυρα
Πηγή: John Glen, 1981, *ια τα μάτια σου μόνο*

Ο Κριστάτος κατάφερε να πάρει στα χέρια του το μηχάνημα του ανιχνευτή και προκειμένου να το παραδώσει στους Σοβιετικούς, «οχυρώνεται» σε ένα μοναστήρι των Μετεώρων. Στην ταινία το μοναστήρι αυτό είναι το εγκαταλελειμμένο μοναστήρι του Αγίου Κύριλλου, το οποίο ο Κριστάτος μαζί με τον Columbo χρησιμοποιούσαν ως κρησφύγετο στη διάρκεια της Αντίστασης. Στην πραγματικότητα πρόκειται για το μοναστήρι της Αγίας Τριάδας. Ο σκηνοθέτης δεν χρησιμοποίησε μεγάλο μέρος της πραγματικής Μονής, αλλά ένα νεότερο μοναστήρι, που υπάρχει πάνω στο βράχο δίπλα στην Αγία Τριάδα, κυρίως λόγω αυστηρών κανονισμών που ισχύουν στις Μονές των Μετεώρων.

Εικ. 49: Οι πρωταγωνιστές της ταινίας με φόντο τη Μονή Αγίας Τριάδας των Μετεώρων
Πηγή: John Glen, 1981, *Για τα μάτια σου μόνο*

Εικ. 50: Ο προαύλιος χώρος της Μονής Αγίας Τριάδας
Πηγή: John Glen, 1981, *Για τα μάτια σου μόνο*

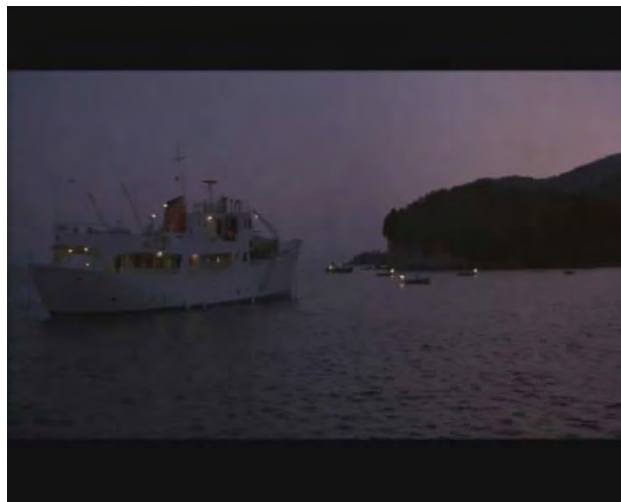

Εικ. 51: Ο Κριστάτος στο εσωτερικό της Μονής
Πηγή: John Glen, 1981, *Για τα μάτια σου μόνο*

Στο τέλος της ταινίας, προκειμένου το ATAC να έρθει στα χέρια των Σοβιετικών αντιπάλων, ο Bond το ρίχνει στο γκρεμό. Η στιγμή που το μηχάνημα θρυμματίζεται στα βράχια των Μετεώρων είναι χαρακτηριστική.

Εικ. 52: Το ATAC θρυμματίζεται στα βράχια των Μετεώρων
Πηγή: John Glen, 1981, *Για τα μάτια σου μόνο*

Εικ. 53: Το σκάφος των Havelock στο λιμάνι της Κέρκυρας, το τελευταίο πλάνο της ταινίας
Πηγή: John Glen, 1981, *Για τα μάτια σου μόνο*

5.3.3. Ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΚΕΡΚΥΡΑ ΚΑΙ ΤΑ ΜΕΤΕΩΡΑ

ΚΕΡΚΥΡΑ

Η Κέρκυρα, βρίσκεται στο σταυροδρόμι των εμπορικών οδών της Μεσογείου. Δημοφιλέστερος τουριστικός προορισμός στα Ιόνια νησιά και ένας από τους πιο δημοφιλείς τουριστικούς προορισμούς στην Ελλάδα. Η πόλη της Κέρκυρας, που απαριθμεί πάνω από 40.000 κατοίκους είναι ένας τόπος όπου το διεθνές αεροδρόμιο, το λιμάνι και το σύγχρονο οδικό δίκτυο έχουν δημιουργήσει μια ικανοποιητική υποδομή.

Είναι ένα από τα “πιο τουριστικά” ελληνικά νησιά. Ορισμένοι θεωρούν ότι το νησί έχει έντονη κίνηση κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού, και είναι γεγονός ότι τα πολλά χρόνια του τουρισμού έχουν δώσει μεγάλη εμπειρία στο νησί και στην τουριστική υποδομή του. Τα πιο σύγχρονα ξενοδοχειακά συγκροτήματα βρίσκονται στα βόρεια του νησιού όπου έλκουν και τους περισσότερους επισκέπτες. Η πόλη της Κέρκυρας διαθέτει ένα από τα καλύτερα ξενοδοχεία της Ευρώπης ενώ προς το νότο οι επενδύσεις για τον τουρισμό λιγοστεύουν. Στα μέσα της δεκαετίας του 1970, η Κέρκυρα ήταν ένας αγαπημένος προορισμός για τουρίστες μεσαίων και κυρίως υψηλών εισοδημάτων. Η ύπαρξη ξενοδοχείου HILTON σε ένα τόσο μικρό νησί εκείνη την εποχή αντανακλά και το προφίλ των τουριστών που την επισκέπτονταν τότε για την φυσική της ομορφιά, τα τοπικά ήθη και έθιμα, τις παραδόσεις της, την φιλοξενία των κατοίκων της και λιγότερο για τον ήλιο και την θάλασσα της. Χαρακτηριστικό είναι το παλάτι της αυστριακής αυτοκράτειρας Ελισάβετ, το περίφημο Αχίλλειο, το οποίο αργότερα αγοράστηκε από τον Γερμανό αυτοκράτορα Γουλιέλμο Β. Η εισαγωγή ωστόσο στην τουριστική αγορά νέων προορισμών με αρκετά χαμηλότερες τιμές και ικανοποιητική ποιότητα συνέβαλλε στην μείωση της έλευσης τουριστών στο νησί τα τελευταία χρόνια.

Η στρατηγική η οποία έχει χαραχτεί τα τελευταία χρόνια αποβλέπει στην αναβάθμιση της ποιότητας των υπηρεσιών χωρίς αυτό να σημαίνει ότι αποκλείει τον μαζικό τουρισμό. Με άλλα λόγια, αυτό που προσπαθούν να επιτύχουν είναι η “συνύπαρξη” «ακριβού - ποιοτικού» με αναβάθμιση του «φθηνού» σε καλό «φθηνό τουρισμό» (Πανάρετου, 2006)

ΜΕΤΕΩΡΑ

Τα Μετέωρα αποτελούν, μετά το Άγιο Όρος, το μεγαλύτερο και με συνεχή παρουσία από την εποχή της εγκατάστασης των πρώτων ασκητών μέχρι σήμερα μοναστικό σύνολο στον ελλαδικό χώρο. Χίλιοι περίπου βράχοι που υψώνονται κατακόρυφα πάνω από το Καστράκι και την Καλαμπάκα είναι τα σπουδαιότερα Τουριστικά κέντρα της Θεσσαλίας. Από τις ιστορικές μαρτυρίες συμπεραίνουμε ότι οι μονές των Μετεώρων ήταν στο σύνολό τους τριάντα. Από τις τριάντα αυτές μονές οι έξι λειτουργούν έως σήμερα και δέχονται πλήθος προσκυνητών. Υπάρχουν όμως και πολλά μικρότερα μοναστήρια εγκαταλελειμμένα. Τα περισσότερα από αυτά είχαν ιδρυθεί στον 14ο αι. (Ντελλή, 2008).

Ενδεικτικά αναφέρονται τα κυριότερα αξιοθέατα θρησκευτικού και πολιτιστικού χαρακτήρα στην περιοχή:

- Βυζαντινός ναός Κοιμήσεως της Θεοτόκου (στην Καλαμπάκα)
- Μονή Αγίου Νικολάου του Αναπαύσα
- Μονή Ρουσάνου
- Μονή Βαρλαάμ
- Μονή Αγίας Τριάδος
- Μονή Αγίου Στεφάνου
- Σκήτη Παναγίας Δούπιανης
- Άγιος Γεώργιος Μανδηλάς
- Μονή Αγίου Νικολάου Μπαντόβα και η γύρω τοποθεσία

Ο θρησκευτικός τουρισμός αφορά κυρίως ευσεβείς περιηγητές, φιλέρευνους τουρίστες, αλλά και θαυμαστές της βυζαντινής τέχνης, οι οποίοι, μέσα από πολιτιστικά οδοιπορικά στον ελληνικό χώρο, έρχονται σε επαφή με την πνευματικότητα της ορθοδοξίας. Χωρίζεται σε δύο κατηγορίες. Πρώτον σε προσκυνητές τουρίστες, στους οποίους επικρατεί το θρησκευτικό κίνητρο. Οι τουρίστες αυτοί επισκέπτονται μία περιοχή αποκλειστικά για την επίσκεψη στο θρησκευτικό χώρο. Δεύτερον σε τουρισμό θρησκευτικής κληρονομιάς, του οποίου οι τουρίστες ταξιδεύουν ομαδικά και συνδυάζουν το ταξίδι τους και με άλλες τουριστικές δραστηριότητες.

5.4. Η ΑΜΟΡΓΟΣ

Χάρτης 4: Χάρτης της Αμοργού

Πηγή: <http://www.united-hellas.com/tourism/amorgos/index-gr.htm>

Η Αμοργός βρίσκεται στο νοτιοανατολικό άκρο των Κυκλάδων, σε απόσταση 136 ναυτικών μιλίων από τον Πειραιά. Είναι νησί με απότομη ορεινή μορφολογία εδάφους. Η χώρα με τα ασβεστομένα σπίτια της αναπτύσσεται γύρω από το βενετσιάνικο κάστρο στην κορυφή του λόφου. Διαθέτει δύο φυσικά λιμάνια τα Κατάπολα, το καλύτερο φυσικό λιμάνι των Κυκλάδων, στο κέντρο του νησιού και την Αιγιάλη, με την πανέμορφη αμμουδιά, στα βόρεια. Τα δυο λιμάνια μαζί με την Αρκεσίνη, χτισμένη κοντά στην αρχαία ομώνυμη πόλη, αποτελούν γραφικά σημεία που τραβούν την προσοχή.

Οι κάτοικοι ασχολούνται παραδοσιακά με τις αγροτικές εκμεταλλεύσεις, την κτηνοτροφία αλλά και την αλιεία που διαθέτει μεγάλο δυναμισμό στην περιοχή η οποία αποτελεί ένα από τα πιο σημαντικά αλιευτικά πεδία της Ελλάδος. Τα τελευταία χρόνια, η στροφή στις τουριστικές δραστηριότητες αναζωογόνησε τα εισοδήματα και έδωσε τη δυνατότητα επιστροφής στην Αμοργό σε πολλές οικογένειες που σε δύσκολες περιόδους αναγκάστηκαν να ξενιτευτούν.

5.4.1. ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Τα αρχαιότερα ίχνη ανθρώπινης ύπαρξης στην Αμοργό χρονολογούνται στα τέλη της 4ης χιλιετίας π.Χ, και βρίσκονται κοντά στα Κατάπολα. Η Αμοργός, χάρις στα πολυάριθμα αρχαιολογικά ευρήματα, ήταν γνωστή ήδη από τον δέκατο ένατο αιώνα ως ένα από τα σημαντικότερα κέντρα του Κυκλαδικού Πολιτισμού, κατά την 3η π.Χ. χιλιετία, την Πρώιμη Εποχή του Χαλκού. Πρόσφατες όμως αρχαιολογικές μαρτυρίες κυρίως στην Μινώα έδειξαν ότι κατοικείται ήδη από την ύστερη Εποχή του Λίθου, την 4η π.Χ. χιλιετία. Οι Μίνωες της Κρήτης εμφανίζονται περίπου στη λεγόμενη προ-Μυκηναϊκή περίοδο. Η Αμοργός και κυρίως το λιμάνι στα Κατάπολα, έγιναν διαμετοκομιστικό κέντρο και σταδιακά οι Κρητικοί αρχίζουν να εγκαθίστανται στο νησί. Το όνομα Μίνωα ήταν μία μικρή πόλη στο λόφο του όρους Μουντούλια, και έγινε γνωστό στα μέσα της 2ης χιλιετίας π.Χ.

Σύμφωνα με τις πληροφορίες των αρχαίων γεωγράφων και λεξικογράφων καθώς και τις επιγραφικές μαρτυρίες, είχε τρεις πόλεις: στο ΒΑ άκρο, την Αιγιάλη, αποικία της Μικρασιατικής Μιλήτου, στην ΒΔ ακτή την Αρκεσίνη, αποικία των Ναξίων και την Μινώα, αποικία Σαμίων στο μέσον περίπου της βόρειας ακτής.

Μεγάλος αριθμός ευρημάτων, όπως αρχαίοι τάφοι (θόλοι) και πολλά κυκλαδικά αγγεματίδια, επιμαρτυρούν τις διάφορες φάσεις της Κυκλαδικής Περιόδου που έζησε το νησί, δεν είναι όμως και λίγα τα ιστορικά και προϊστορικά ευρήματα και μνημεία που βρίσκονται σε ολόκληρο το νησί και μαρτυρούν το πέρασμα των αιώνων.

Γύρω στα τέλη του 8ου αιώνα οι γειτονικοί Ναξιώτες ήταν οι πρώτοι που κατοίκησαν στην Αμοργό, ιδρύοντας την Αρκεσίνη, στη σημερινή περιοχή Καστρί. Την ίδια εποχή, έποικοι από τη Μιλητό πηγαίνουν στην βορειανατολική μεριά του νησιού, και εγκαθίστανται στην Αιγιάλη, το σημερινό χωριό Θολάρια. Αυτή ήταν η τρίτη αρχαία πόλη της Αμοργού μετά την Αρκεσίνη και τη Μινώα. Κατά τη διάρκεια των πρώτων χρόνων της κλασσικής εποχής (5ο αιώνα), η Αμοργός δημιούργησε εμπορικές σχέσεις με την Αθήνα. Ανάμεσα στα προϊόντα που εξήγαγε ήταν οι χιτώνες που εκτιμούνταν πολύ από τις Αθηναίες, όπως αναφέρει και ο Αριστοφάνης. Η Αμοργός έλαβε μέρος στη Μάχη της Σαλαμίνας με ένα πλοίο και μετά έγινε μέλος της Αθηναϊκής Συμμαχίας.

Στη συνέχεια πέρασε στους Μακεδόνες, στους Πτολεμαίους και τέλος στους Ρωμαίους. Οι τελευταίοι πρώτοι χρησιμοποίησαν την Αμοργό ως τόπο εξορίας για

κατάδικους. Στις αρχές του 13ου αιώνα το νησί πέρασε στους Ενετούς, ενώ, στις αρχές του 16ου αιώνα, ο πειρατής Βαρβαρόσα υποδούλωσε την Αμοργό και την Παρέδωσε στην Οθωμανική Αυτοκρατορία.

Η Αμοργός επανέκτησε την ανεξαρτησία της το 1823. Στην Αμοργό, υπό την αιγίδα της Ιεράς Μονής της Παναγίας της Χοζοβιώτισσας, ιδρύθηκε το πρώτο Γυμνάσιο της Ελεύθερης Ελλάδας, το 1827.

Από την αρχαιότητα έως σήμερα η Αμοργός άλλαξε πολλά ονόματα. Μερικά απ' αυτά ήταν, Παγκάλη, Καρκησία και Ψυχία. Το σημερινό της όνομα προέρχεται, κατά πάσα πιθανότητα, από το φυτό «άμοργος», του οποίου το σπάνιο πορφυρό χρώμα χρησιμοποιήθηκε για την βαφή των αυτοκρατορικών χιτώνων, στην κλασική και ρωμαϊκή εποχή.

Ο σημερινός τρόπος ζωής των κατοίκων είναι ακόμη επηρεασμένος από το πλούσιο ιστορικό παρελθόν. Είναι ένα νησί που εμφανίζεται σχεδόν απείραχτο απ' το χρόνο, όπου οι κάτοικοι κρατούν ζωντανή μια απ' τις πιο καλοδιατηρημένες αιγαιοπελαγίτικες κληρονομίες (Μάργαρης, 2008).

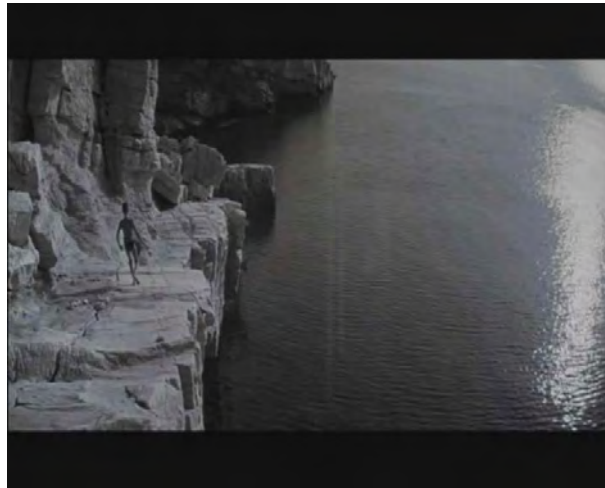
5.4.2. Η ΑΜΟΡΓΟΣ ΣΤΗ ΤΑΙΝΙΑ *LE GRAND BLUE*, (*ΑΠΕΡΑΝΤΟ ΓΑΛΑΖΙΟ*), 1988, ΤΟΥ LUC BESSON

Η ταινία *Απέραντο Γαλάζιο* του Luc Besson υπήρξε μια από τις καλύτερες ταινίες όλων των εποχών σχετικές με την θάλασσα. Εξελίσσεται στο Περού, στην Adimb της γαλλικής Ριβιέρας, στην Taormina της Σικελίας και στην Αμοργό.

Τοποθετείται χρονικά στη δεκαετία, όπου γυρίζεται η ταινία, κάνοντας όμως στην αρχή, ένα flashback στα παιδικά χρόνια των ηρώων, κάπου στη δεκαετία του 60'. Βασισμένη σε στοιχεία πραγματικής ιστορίας, περιγράφει την ιστορία του δύτη Jacques Mayol, που κατάφερε να κερδίσει τον τίτλο του παγκόσμιου πρωταθλητή φθάνοντας στα 300 πόδια κάτω από την επιφάνεια της θάλασσας, και την αντιζηλία του με έναν επίσης ικανότατο δύτη και φίλο του, τον Enzo Molinari, για τον τίτλο του παγκόσμιου πρωταθλητή καταδύσεων. Ο Enzo Molinari, τυπικός νότιος Ιταλός είναι πολυλογάς, χαίρεται τη ζωή και έχει άνεση με τις γυναίκες. Αντίθετα ο Jacques Mayol μοιάζει να βρίσκει τον εαυτό του μόνο κάτω από το νερό, οι καλύτεροι φίλοι του είναι τα δελφίνια ενώ οι σχέσεις του με τους ανθρώπους δύσκολες. Περιγράφει επίσης τον δυνατό έρωτα που νιώθουν ο Jacques Mayol και η Johana Baker που στο τέλος οδηγεί τον καθένα από αυτούς στην οικογένεια της επιλογής του, δηλαδή στην οικογένεια της καρδιάς του.

Η Αμοργός αναδύεται μέσα από ένα υπέροχα απέραντο, αιγαιοπελαγίτικο γαλάζιο, αποτελώντας το βασικό σκηνικό της ταινίας. Η κινηματογραφική αναδρομή στις καλοκαιρινές διακοπές των παιδικών χρόνων των ηρώων στην Αμοργό γίνεται σε ασπρόμαυρο φόντο, δημιουργώντας στο θεατή ένα αίσθημα μελαγχολίας και νοσταλγίας των ανέμελων παιδικών χρόνων.

Η παραλία της Αγίας Άννας είναι ένα μοναδικό θέαμα, ένα υπέροχο τοπίο που προβάλλεται στην αρχή της ταινίας και ενέπνευσε τον Luc Besson για να δημιουργήσει την ταινία. Τα υπόλοιπα πλάνα είναι από τα Κατάπολα. Το μοναστήρι της Χοζοβιώτισσας στέκει επιβλητικό, σφηνωμένο μέσα στα απόκρημνα βράχια.

Εικ. 54: Η παραλία της Αγίας Άννας, σε ασπρόμαυρο φόντο, όπως προβάλλεται στην αρχή της ταινίας
Πηγή: Luc Besson, 1988, *Απέραντο Γαλάζιο*

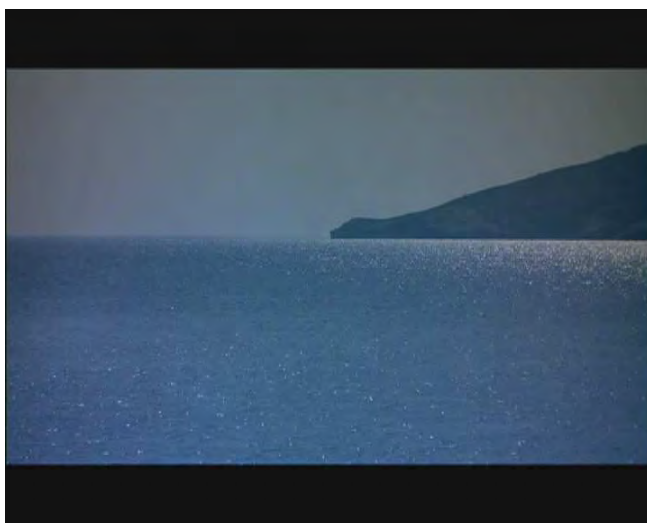

Εικ. 55: Ανέμελα παιδικά καλοκαίρια στην Αμοργό
Πηγή: Luc Besson, 1988, *Απέραντο Γαλάζιο*

Εικ. 56: Ο Enzo Molinari σε παιδική ηλικία μπροστά από το μοναστήρι της Παναγιάς Χοζοβιώτισσας
Πηγή: Luc Besson, 1988, *Απέραντο Γαλάζιο*

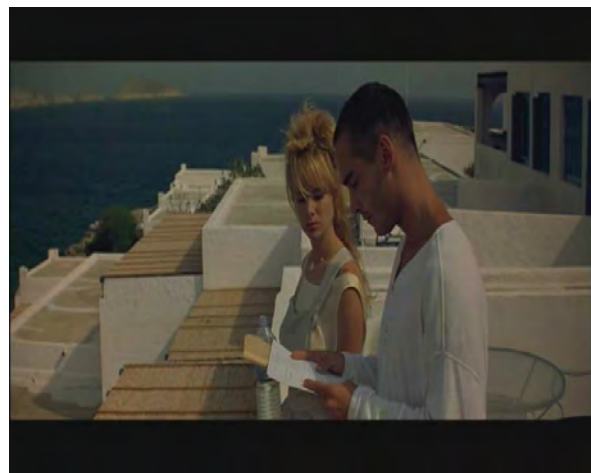
Η ταινία ενθουσιάζει με τα τοπία, τις υποβρύχιες λήψεις, τη μαγεία του υδάτινου κόσμου. Πέρα από τη ηρεμία που τη χαρακτηρίζει, υπάρχουν και αρκετές στιγμές έντασης, ιδίως κατά τη διάρκεια των ελεύθερων καταδύσεων. Δεν λείπει και το μελαγχολικό στοιχείο, το οποίο είναι στενά συνδεδεμένο με τα άτομα που αγαπούν τη θάλασσα και ιδιαίτερα το βυθό και τις καταδύσεις. Καταφέρνει να κάνει μια βαθιά ανάλυση πάνω στην μοναξιά, την αντρική φιλία και τα όρια του ίδιου του ανθρώπου. Ο Besson με την έξυπνη σκηνοθεσία αλλά και την επιβλητική φωτογραφία της ταινίας, παρουσιάζει έναν καινούργιο "υποβρύχιο" κόσμο. Ακόμα και στα πλάνα κάτω από το νερό δίνεται η αίσθηση ότι υπάρχει ένας "διάλογος" και μια αναζήτηση των χαρακτήρων των δύο πρωταγωνιστών.

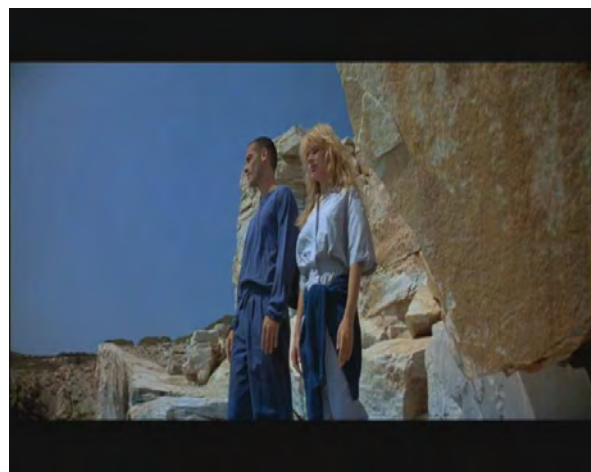
Εικ. 57: Το *Απέραντο Γαλάζιο*, όπως απεικονίζεται στην ταινία
Πηγή: Luc Besson, 1988, *Απέραντο Γαλάζιο*

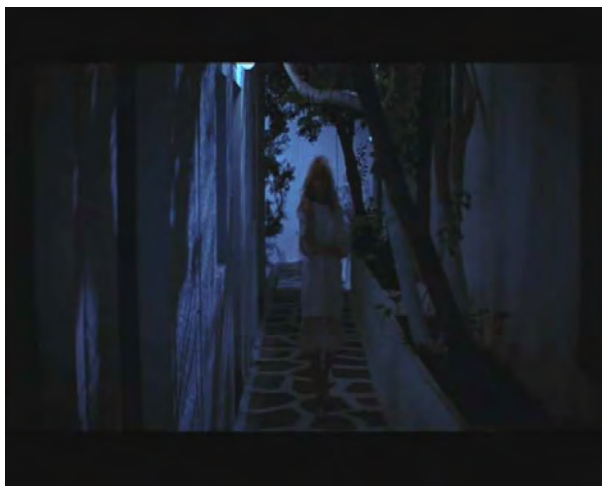
Εικ. 58: Η παραλία της Αγίας Άννας, όπως απεικονίζεται στην ταινία
Πηγή: Luc Besson, 1988, *Απέραντο Γαλάζιο*

Εικ. 59: Οι πρωταγωνιστές Jacques Mayol και Johana Baker στα Κατάπολα της Αμοργού
Πηγή: Luc Besson, 1988, *Απέραντο Γαλάζιο*

Εικ. 60: Οι πρωταγωνιστές Jacques Mayol και Johana Baker στα βράχια της παραλίας της Αγίας Άννας της Αμοργού
Πηγή: Luc Besson, 1988, *Απέραντο Γαλάζιο*

Εικ. 61: Η πρωταγωνίστρια Johana Baker σε κάποιο στενό δρομάκι στα Κατάπολα της Αμοργού
Πηγή: Luc Besson, 1988, *Απέραντο Γαλάζιο*

Το *Απέραντο Γαλάζιο* είναι ουσιαστικά μια ωδή στο απέραντο γαλάζιο του Αιγαίου, ακόμα και σήμερα, 20 χρόνια μετά τα γυρίσματα της ταινίας, στην οποία έχει ένα μικρό ρόλο στην αρχή ο Ανδρέας Βουτσινάς. Ο σκηνοθέτης «ερωτεύτηκε» τόσο πολύ το νησί και το Αιγαίο, που θέλησε να το κινηματογραφήσει με τον ωραιότερο δυνατό τρόπο.

Σε αντίθεση με τις προηγούμενες ταινίες που αναλύθηκαν, στην ταινία αυτή δεν υπάρχει καθόλου το στοιχείο του Έλληνα. Κυριαρχεί μόνο το φυσικό τοπίο. Έχει αρχίσει μια νέα εποχή για τις ξένες ταινίες που γυρίζονται στην Ελλάδα. Έχοντας πλέον καθιερωθεί ως τουριστικός προορισμός, με την ταινία αυτή «υπενθυμίζεται» η παρουσία της στον παγκόσμιο χάρτη αλλά κυρίως επιτυγχάνεται η προβολή της Αμοργού. Η ταινία αυτή αποτελεί το έναυσμα για την άνθιση του τουρισμού στο νησί.*

*Ο αντιδήμαρχος του νησιού κ. Ευ. Δεσποτίδης διευκρινίζει, πως το νησί αυξήθηκε ο αριθμός των Γάλλων τουριστών ύστερα από το *Απέραντο γαλάζιο*, ο οποίος συμμετείχε ως κομπάρσος στα γυρίσματα, που έγιναν στην παραλία της Αγίας Άννας. Μάλιστα αν και έχουν περάσει 20 χρόνια από τότε, υπάρχει καφέ στα Κατάπολα με το όνομα «Le Grand Bleu» όπου κάθε βράδυ παίζεται η ταινία.

5.4.3. Ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΑΜΟΡΓΟ

Η Αμοργός θεωρείται κατά βάση τελικός προορισμός διακοπών, πράγμα που σημαίνει ότι η μέση παραμονή στο νησί κατά την περίοδο αιχμής κυμαίνεται μεταξύ 5-7 ημέρες. Συγκεκριμένα στοιχεία για τη χωρική κατανομή των επισκεπτών δεν υπάρχουν, μπορεί όμως να ειπωθεί με βεβαιότητα, πως τα ορμητήρια των περισσότερων επισκεπτών προς το υπόλοιπο νησί, αποτελούν η Χώρα, τα Κατάπολα και η ευρύτερη περιοχή της Αιγιάλης όπου συγκεντρώνονται και τα περισσότερα καταλύματα.

Για τη χρονική κατανομή, επίσης δεν βρέθηκαν στοιχεία, ωστόσο μπορεί πάλι με βεβαιότητα να ειπωθεί πως ακολουθείται πιστά το κλασικό πρότυπο, που ορίζει σταδιακή αύξηση των αφίξεων από το Πάσχα κι έπειτα, κορύφωση του αριθμού επισκεπτών το καλοκαίρι (και ιδιαίτερα τον Αύγουστο) και σταδιακή πτώση μετά το Σεπτέμβρη η οποία γίνεται οριστική κατά το τέλος του Οκτώβρη.

Στην Αμοργό συνίσταται κυρίως ο εναλλακτικός τουρισμός, σε περιπατητικό τουρισμό, ο οποίος παρουσιάζεται αυξημένος κατά το τέλος της άνοιξης αρχές καλοκαιριού και αρχές με μέσα φθινοπώρου. Η εποχή δεν είναι τυχαία, καθώς οι περιπατητές προσπαθούν να αποφεύγουν τους καλοκαιρινούς μήνες, όπου η πολυκοσμία αποτρέπει από μια ήσυχη περιήγηση.

Ένα επιπλέον εξαιρετικό δυναμικό αφορά στον καταδυτικό τουρισμό, ο οποίος μέσω της κινηματογραφικής ταινίας *Απέραντο Γαλάζιο*, η Αμοργός έγινε διάσημη σε όλο τον κόσμο για της καθαρές βαθιές της θάλασσες. Προς το παρόν το καταδυτικό δυναμικό του νησιού παραμένει αναξιοποίητο σε οργανωμένη και ελεγχόμενη βάση. Όπως μπορεί να διαπιστωθεί σχεδόν σε όλη την περίμετρο του νησιού, υπάρχει το φυσικό υπόβαθρο για καταδύσεις. Προς το παρόν αξιοποιείται μεμονωμένα και για λόγους υποβρύχιας αλιείας, όχι παρατήρησης και μελέτης.

5.5. Η ΚΕΦΑΛΟΝΙΑ

Χάρτης 5: Χάρτης της Κεφαλονιάς

Πηγή: <http://www.united-hellas.com/tourism/ionian/cefallonia/index-gr.php>

Η Κεφαλονιά (Κεφαλληνία) είναι το μεγαλύτερο και το πιο ορεινό νησί των Επτανήσων. Βρίσκεται απέναντι από την είσοδο του Πατραϊκού Κόλπου, βόρεια της Ζακύνθου, νότια της Λευκάδας και δυτικά της Ιθάκης. Το νησί έχει έκταση περίπου 781 τ.χλμ. Μεγάλο μέρος της έκτασης του καταλαμβάνει η οροσειρά Αίνος. Οι ακτές της Κεφαλονιάς σχηματίζουν πολλούς κόλπους και ακρωτήρια. Σπουδαιότεροι κόλποι είναι της Σάμης, του Μύρτου, του Λουρδά, του Αθέρα, του Φισκάρδου, του Γαϊδάρου, του Λιβαδιού, του Αργοστολίου κ.ά. Οι ακτές είναι γενικά βραχώδεις και απότομες προς το Ιόνιο, ενώ έχουν ηπιότερους σχηματισμούς προς την ανατολική πλευρά.

Η Κεφαλονιά είναι ένα νησί που εντυπωσιάζει με τις φυσικές ομορφιές και τα ιστορικά μνημεία. Οι τουριστικές υποδομές του νησιού βελτιώνονται χρόνο με το χρόνο. Η Κεφαλονιά έχει εξελιχθεί σε σημαντικό τουριστικό θέρετρο. Κάθε χρόνο χιλιάδες τουρίστες από κάθε γωνιά της γης επισκέπτονται το νησί για να γνωρίσουν τις καλλονές του.....(www.wikipedia.gr).

5.5.1. ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Ο Κέφαλος είχε τέσσερις γιους τον Κράνιο, τον Παλέα, τον Πρόνησο και τον Σάμο. Τα ονόματά τους συνδυάστηκαν με την "Τετράπολις" τα διοικητικά διαμερίσματα του νησιού, "πόλεις-κράτη" σύμφωνα με τον ιστορικό Θουκυδίδη, την Πάλη, την Κράνη, τους Πρόννους και τη Σάμη.

Στις αρχές του 2ου αιώνα π.χ. η Κεφαλονιά γίνεται στόχος των επεκτατικών βλέψεων της Ρώμης. Αρχικά και σε συμφωνία με τους Αιτωλούς οι τέσσερις πόλεις του νησιού παραδίδονται στους Ρωμαίους. Οι Σαμαίοι όμως, που μαθαίνουν εκ των υστέρων ότι οι κάτοικοι της πόλης θα μεταφερθούν αλλού για να χρησιμοποιηθεί από τους Ρωμαίους λόγω της στρατηγικής της θέσης, ξεσηκώθηκαν.

Στην Βυζαντινή περίοδο η Κεφαλονιά με τη μεγάλη της ναυτική δύναμη και την εμπειρία των ανθρώπων της στις θαλάσσιες μάχες φαίνεται ότι συνέβαλε στην προστασία του Βυζαντίου από τις εκδρομές των Αράβων, των Σαρακηνών πειρατών, Βενετών, Γενουατών και άλλων. Μόνο το 1085 ο Νορμανδός τυχοδιώκτης Ροβέρτος Γυισκάρδος κατάφερε να προσαράξει στο βόρειο λιμάνι του νησιού και να το καταλάβει. Είναι το γνωστό σήμερα Φισκάρδο. Τον Οκτώβριο του 1204 οι Σταυροφόροι και οι Βενετοί σύμμαχοι τους υπέγραψαν στην Κωνσταντινούπολη την περίφημη συνθήκη της διανομής της βυζαντινής αυτοκρατορίας.

Τα νησιά του Ιονίου ήταν μια από τις λίγες Ελληνικές περιοχές που δεν είχαν καταφέρει να υποτάξουν οι Τούρκοι. Το 1479 οι Τούρκοι πάτησαν στο νησί. Όμως 3 χρόνια αργότερα στα 1500 οι Βενετοί πολιορκήσαν το κάστρο του Αγίου Γεωργίου το κατέλαβαν και έσφαξαν την τουρκική φρουρά. Το 1538 οι Τούρκοι επιτίθενται ξανά στο νησί και αιχμαλώτισαν 14.000 περίπου ντόπιους που τους πήραν μαζί ως σκλάβους. Το 1797 τελειώνει η περίοδος της Βενετοκρατίας.

Με την συνθήκη του Κάμπο Φόρμιο (1797) τα Ιόνια νησιά περιήλθαν στην Γαλλία. Ο λαός του Ιονίου τους υποδέχθηκε με ανακούφιση και χαρά αφού απαλλάχθηκε από την έλλειψη δημοκρατίας κατά την περίοδο της βενετοκρατίας. Τον Οκτώβριο του 1809 οι Άγγλοι με αρχηγό τον στρατηγό Osvald έφταναν στο νησί, ύστερα από αίτημα των κατοίκων ως ελευθερωτές του από τους Γάλλους. Στις 17 Νοεμβρίου 1815 υπογράφεται η συνθήκη των Παρισίων σύμφωνα με την οποία τα Ιόνια Νησιά θα αποτελούσαν κράτος ελεύθερο και ανεξάρτητο με την επωνυμία "Ενωμένα Κράτη των Ιονίων Νησιών" κάτω από την άμεση και αποκλειστική

προστασία της Μεγάλης Βρετανίας. Η Αγγλική κατοχή διήρκεσε από τον Αύγουστο του 1817 μέχρι το 1864.

Η Κεφαλονιά, αν και υπήρξε ιδιαίτερα δεκτική στα φιλελεύθερα και εθνικά μηνύματα της επανάστασης του 1821', πρωτοστατεί με όλα τα μέσα έμπυχο και άψυχο υλικό στους αγώνες για την εθνική ανεξαρτησία, και οι Κεφαλλονίτες δίνοντας το ηρωικό τους "παρών" και διατηρούν το ζήλο τους διακαή μέχρι το τέλος του αγώνα.

Το 1850 διεξήχθησαν οι πρώτες ουσιαστικά ελεύθερες εκλογές των οποίων αποτέλεσμα υπήρξε η εκλογή πανίσχυρης ριζοσπαστικής αντιπροσωπείας. Μέσα από διάφορες ζυμώσεις και μετά από σκληρό αγώνα υπογράφεται στις 21 Μαΐου 1864 η αναχώρηση των βρετανικών στρατευμάτων από τα νησιά και η πολυπόθητη ένωση με την Ελλάδα.

Στα χρόνια που ακολουθούν έντονη είναι η παρουσία ανθρώπων που με τις ριζοσπαστικές του ιδέες προσπάθησαν να διαφωτίσουν το λαό και να τον αποτραβήξουν από το τέλμα του συντηρητισμού και της ολιγαρχίας. Αξίζει να αναφερθούν τα ονόματα των Παναγιώτη Πανά, Ρόκκου Χοϊδά και Μαρίνου Αντύπα.

Στις 12 Αυγούστου 1953 ισχυρή σεισμική δόνηση επέφερε ολοκληρωτική καταστροφή στη Κεφαλονιά. Η κατάσταση ολόκληρου του νησιού είναι τραγική και ο όγκος των καταστροφών είναι πρωτοφανής. Ο σεισμός δεν άγγιξε μόνο το Φισκάρδο στη βόρεια πλευρά του νησιού, γι' αυτό και διατηρεί μέχρι σήμερα την παραδοσιακή του αρχιτεκτονική (<http://www.ionion.com>).

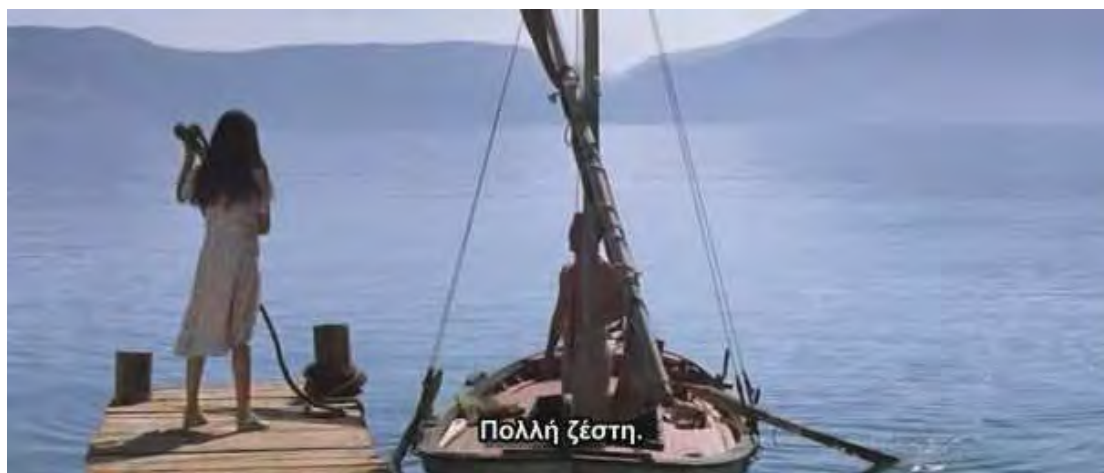
**5.5.2. Η ΚΕΦΑΛΟΝΙΑ ΣΤΗ ΤΑΙΝΙΑ *CAPTAINS CORELLI'S MANDOLIN*,
(*ΤΟ ΜΑΝΤΟΛΙΝΟ ΤΟΥ ΛΟΧΑΓΟΥ CORELLI*), 2001, ΤΟΥ JOHN MADDEN**

Το καλοκαίρι του 2001 και ενώ είχαν μεσολαβήσει αρκετά χρόνια απουσίας ελληνικού φόντου σε ξένες ταινίες, *Το Μαντολίνο του Λοχαγού Corelli* (*Captain Corelli's mandolin*) έβαλε και πάλι τη χώρα μας στον κινηματογραφικό χάρτη. Ανήκει στις ακριβότερες παραγωγές που έχουν γυριστεί ποτέ στην Ελλάδα, ενώ λόγω των αυξημένων απαιτήσεων σε σκηνικά και ντεκόρ (ιταλική κατοχή), η Κεφαλονιά βρέθηκε σε κατάσταση «ανακατασκευής». Τα γυρίσματα πραγματοποιήθηκαν στη Σάμη, στην παραλία Αντίσαμου και στο χωριό Διχαλιά.

Εικ. 62: Η πρωταγωνίστρια Πελαγία σε παραλία της Σάμης στη Κεφαλονιά
Πηγή: John Madden, 2001, *Το Μαντολίνο του Λοχαγού Corelli*

Το βιβλίο του Louis de Bernières έγινε ταινία το 2001 στην Κεφαλονιά. Η υπόθεση του ρομαντικού δράματος διαδραματίζεται στα 1942. Στο πλαίσιο της κοινής ιταλό-γερμανικής κατοχής, μια διμοιρία Ιταλών στρατιωτών φθάνει στην Κεφαλονιά για να ενισχύσει την τυπική στο νησί παρουσία των λιγοστών ναζιστικών δυνάμεων. Το ξέγνοιαστο μεσογειακό ταμπεραμέντο της φρουράς σύντομα θα αμβλύνει την αρχική δυσφορία των χωρικών. Όσπου, αναπόφευκτα, τα σύννεφα του πολέμου θα φτάσουν μέχρι τις ακτές του νησιού, απειλώντας την ηρεμία τόσο των κατοίκων όσο και των ανυποψίαστων κατακτητών. Ο λοχαγός Corelli (Nicolas Cage) ερωτεύεται την Πελαγία (Penelope Cruz), οι Ιταλοί μονιάζουν με τους Έλληνες. Οι πρωταγωνιστές δεν πείθουν με τις προφορές τους, αλλά αυτό είναι το λιγότερο. Υπάρχουν στιγμές που δεν πείθουν ούτε σαν ερωτευμένο ζευγάρι. Ο John Hurt στο ρόλο του γιατρού Γιάννη είναι εξαιρετικός ενώ υποβαθμισμένοι είναι οι ρόλοι του Christian Bale, στο ρόλο του Μαντρά ενός Έλληνα ψαρά, και της Ειρήνης Παπά στο ρόλο της μητέρας του Μαντρά. Ο Shawn Slovo γράφοντας το σενάριο έκανε σημαντικές αλλαγές στο βιβλίο του Louis De Bernieres, για να αποφύγει τα "δύσκολα σημεία" (π.χ σχετικά με την αντίσταση) αλλά και για να προσθέσει σκηνές για την ενίσχυση της δράσης και του ρομάντζο.

Εικ. 63: Η Πελαγία και ο Μαντράς στη παραλία της Σάμης στη Κεφαλονιά
Πηγή: John Madden, 2001, *Το Μαντολίνο του Λοχαγού Corelli*

Εικ. 64: Το Αργοστόλι του 40', τεχνητό σκηνικό για της ανάγκες της ταινίας
Πηγή: John Madden, 2001, *Το Μαντολίνο του Λοχαγού Corelli*

Εικ. 65: Το σπίτι της Πελαγίας και τον πατέρα της γιατρού Γιάννη
Πηγή: John Madden, 2001, *Το Μαντολίνο του Λοχαγού Corelli*

Εικ. 66: Η Πελαγία και ο πατέρας της παρακολουθούν έντρομοι το βομβαρδισμό του νησιού
Πηγή: John Madden, 2001, *Το Μαντολίνο του Λοχαγού Corelli*

Οι παραγωγοί της ταινίας «χτένισαν» όλα τα νησιά του Αιγαίου και του Ιονίου προκειμένου να βρουν την ιδανική τοποθεσία για τα γυρίσματα. Τελικά, η αύρα της Κεφαλονιάς, και ιδιαίτερα της Σάμης, τους έπεισε ότι το φιλμ έπρεπε να γυριστεί στο ίδιο νησί που ενέπνευσε τον Bernieres να γράψει το βιβλίο. Ξεχωρίζει η φωτογραφία της ταινίας, αν και δίνει την εντύπωση ότι μάλλον δεν αξιοποιήθηκαν όλες οι ομορφιές του νησιού. Ο ίδιος ο διευθυντής φωτογραφίας John Toll ομολογεί ότι η ομορφιά του νησιού ήταν ένα πρόβλημα, αφού το ζητούμενο ήταν ο ρεαλισμός και όχι ο συναισθηματισμός, ενώ τα κτίσματα της κατοχικής περιόδου που βλέπουμε είναι όλα κατασκευασμένα από την αρχή, αφού καταστράφηκαν από το σεισμό του 1953. Το σκηνικό της ταινίας ήταν μια τεχνητή ανακατασκευή του Αργοστολίου στο λιμάνι της Σάμης, ώστε να μοιάζει με τη δεκαετία του 40'. Ύστερα από το τέλος του πολέμου, ο σκηνοθέτης τοποθετεί τον καταστροφικό σεισμό που ισοπέδωσε την Κεφαλονιά το 1947, για λόγους ποιητικής αδείας. Η σωστή ημερομηνία είναι βέβαια το 1953- γεγονός που αναφέρεται στην αρχή της ταινίας και αφιερώνεται σε όσους χάθηκαν τότε.

Εικ. 67: Ο λοχαγός Corelli στη παραλία Αντίσαμος
Πηγή: John Madden, 2001, *Το Μαντολίνο του Λοχαγού Corelli*

Εικ. 68: Ο καταστροφικός σεισμός της Κεφαλονιάς, όπως απεικονίζεται στην ταινία
Πηγή: John Madden, 2001, *To Μαντολίνο του Λοχαγού Corelli*

Εικ. 69: Το φινάλε της ταινίας μετά το τέλος του πολέμου και τον καταστροφικό σεισμό
Πηγή: John Madden, 2001, *To Μαντολίνο του Λοχαγού Corelli*

Η ταινία έκανε διάσημο το νησί, καθώς υπολογίζεται ότι, το 2002, περίπου ένα χρόνο μετά την προβολή της, περισσότεροι από 227.000 επιβάτες σε 2.388 αεροπορικές πτήσεις από το εσωτερικό και το εξωτερικό της χώρας επέλεξαν την Κεφαλονιά για τις διακοπές τους. Οι ξένοι αεροπορικοί τουρίστες έφτασαν τους 169.100, αριθμός που αυξήθηκε ραγδαία το 2003, στους 339.222 επιβάτες (ΕΟΤ, 2009). Από το 2001 και μετά «χιλιάδες ήταν αυτοί που επισκέφθηκαν το νησί για να δουν τα σημεία όπου γυρίστηκε η ταινία» λέει ο πρόεδρος της Ένωσης Ξενοδόχων κ. Γαλιατσάτος.

5.5.3. Ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑ

Η Κεφαλονιά ανήκει στις περιοχές εκείνες, όπου χαρακτηρίζονται από συγκριτικά μεγάλες αυξήσεις της ζήτησης του αλλοδαπού τουρισμού. Οι τουριστικές υποδομές βρίσκονται σε συγκριτικά χαμηλές θέσεις με αποτέλεσμα η μέση διάρκεια παραμονής να διατηρείται σε μέτρια επίπεδα. Στις περιοχές αυτές κατευθύνεται σημαντικός αριθμός επενδύσεων, οι οποίες απορροφώνται με ικανοποιητικούς ρυθμούς. Η τουριστική ζήτηση αναπτύσσεται μετά το 1981 και οι πιέσεις από την τουριστική συχνότητα στο φυσικό περιβάλλον είναι συγκριτικά μέτριες. Οι επισκέπτες αυξήθηκαν αισθητά από την στιγμή που γυρίστηκε στο νησί η ταινία *"Το μαντολίνο του λοχαγού Corelli"* το (2001), κάνοντας έτσι το νησί γνωστό παγκοσμίως.

Η Κεφαλονιά τα τελευταία δυο χρόνια κατάφερε να εισπράξει -σε αφίξεις τουλάχιστον- τις επενδύσεις που έκανε τα προηγούμενα χρόνια σε υποδομές, σε υπηρεσίες και σε προβολή. Οι αφίξεις παρουσιάζονται αυξημένες κατά περίπου 20% και όπως επισημαίνει ο κ. Σπύρος Γαλιατσάτος*, πρόεδρος της Ένωσης Ξενοδόχων Κεφαλληνίας *«έγιναν άλματα στις υπηρεσίες και στις εγκαταστάσεις και ο επαγγελματισμός έχει φτάσει σε πολύ υψηλά επίπεδα, και βελτιώνεται συνεχώς. Οι άνθρωποι στην Κεφαλονιά είναι πολύ φιλικοί και αυτό μετράει ιδιαίτερα για τον τουρίστα. Επίσης, το φυσικό περιβάλλον του νησιού είναι εκπληκτικό, κάτι που εκτιμάται πολύ και φροντίζουμε να το διατηρούμε πάντα καθαρό»*.

*Ο πρόεδρος της Ένωσης Ξενοδόχων Κεφαλονιάς Γαλιατσάτος Σ. επισημαίνει *“Για δύο-τρία χρόνια μετά την προβολή της ταινίας Το Μαντολίνο του Λοχαγού Corelli, η Κεφαλονιά βίωσε αύξηση της τουριστικής κίνησης, που έφτασε έως και το 30%. Το νησί υπέρ-διαφημίστηκε, αυτό όμως είχε ως συνέπεια διάφορες στρεβλώσεις, μία εκ των οποίων η άναρχη δόμηση τουριστικών resorts χωρίς σχεδιασμό. Περιοχές καταστράφηκαν, προκειμένου να καλυφθεί η μεγάλη ζήτηση μετά την ταινία”*. Σύμφωνα με τον πρόεδρο της Ένωσης Ξενοδόχων Κεφαλονιάς, η ταινία έδωσε την ευκαιρία για την ανάδειξη του τουρισμού του νησιού, όμως οι τουριστικοί παράγοντες δεν την εκμεταλλεύτηκαν, όπως έπρεπε, ώστε να δοθεί ποιότητα στις υπηρεσίες.

5.6. Η ΣΚΙΑΘΟΣ ΚΑΙ Η ΣΚΟΠΕΛΟΣ

Χάρτης 6: Χάρτης Σκιάθου και Σκοπέλου

Πηγή: <http://www.united-hellas.com/tourism/sporades/skopelos/index-gr.php>

Η Σκιάθος και η Σκόπελος ανήκουν στις Σποράδες, το σύμπλεγμα νησιών του Αιγαίου πελάγους, που βρίσκονται στην περιοχή βορείως της Εύβοιας και ανατολικά της Μαγνησίας. Κατά την αρχαιότητα λέγονταν και "Μαγνήτων νήσοι".

Αποτελούνται από αρκετά νησιά, άλλα μεγαλύτερα και άλλα μικρότερα. Τα σημαντικότερα είναι τέσσερα: η Σκύρος, η Σκιάθος, η Σκόπελος και η Αλόνησος. Από τα νησιά αυτά η Σκύρος ανήκει διοικητικά στο νομό Εύβοιας, ενώ τα υπόλοιπα (μαζί με όλα τα άλλα μικρότερα νησιά) ανήκουν στο νομό Μαγνησίας και είναι γνωστά και σαν Βόρειες Σποράδες.

Ιδιαίτερο χαρακτηριστικό των νησιών είναι οι υπέροχες παραλίες με την πολύ πλούσια βλάστηση που συχνά φτάνει μέχρι τις ακτές, σε αντίθεση με τα περισσότερα άλλα νησιά του Αιγαίου.

Η Σκιάθος είναι το πιο κοντινό στη στεριά από τα νησιά των Σποράδων. Απέχει 41 ναυτ. μίλια από την πρωτεύουσα του νομού Μαγνησίας, τον Βόλο και μόλις 2,4 μίλια από τις ακτές του νοτίου Πηλίου. Η έκταση του νησιού είναι 48 τ.χλμ. Η πρωτεύουσα του νησιού είναι κτισμένη αμφιθεατρικά στη βορειοανατολική πλευρά του λιμανιού και διατηρεί την ίδια θέση και ονομασία από τα αρχαία χρόνια. Η Χώρα είναι ο μοναδικός οικισμός του νησιού. Οι λεγόμενοι παραθαλάσσιοι οικισμοί δημιουργήθηκαν τα τελευταία χρόνια με την έκρηξη της οικοδομικής δραστηριότητας στο τομέα του τουρισμού.

Στην αρχιτεκτονική δόμηση της πόλης, η οποία κτίστηκε γύρω στο 1830 στη θέση της Παλιάς Πόλης, κυριαρχεί το παραδοσιακό νησιώτικο ύφος, με εμφανής όμως τις επιρροές από την ηλιονομική αρχιτεκτονική. Μικρά κατάσπρα σπίτια με κεραμοσκεπές, μπαλκόνια και μικρές αυλές με πολύχρωμα λουλούδια συνθέτουν τις παραδοσιακές γειτονιές της Σκιάθου, δημιουργώντας την ιδιαίτερη φυσιογνωμία του νησιού.

Η Σκιάθος είναι το κοσμικότερο όλων των νησιών των Σποράδων. Χάρη στο φυσικό της τοπίο και τις πολύ καλές τουριστικές υποδομές έχει εξελιχθεί σ’ ένα παραθεριστικό θέρετρο διεθνούς φήμης.

Η Σκόπελος έχει έκταση περίπου 96 τετραγωνικά χιλιόμετρα και περίμετρο 67 χιλιόμετρα. Έχει δυο βουνά, το Παλούκι (565 μ. ύψος) και το Δελφί (680 μ. ύψος). Γεμάτη με πυκνά δάση που καλύπτουν σχεδόν το 80% της έκτασής της, θεωρείται το πιο πράσινο νησί του Αιγαίου. Έχει καλή τουριστική υποδομή, συγκεντρώνει όμως λιγότερο κόσμο από τη γειτονική κοσμοπολίτικη Σκιάθο και διατηρεί σε μεγαλύτερο βαθμό τον παραδοσιακό χαρακτήρα της (<http://el.wikipedia.org>).

5.6.1 ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Κατά τους προϊστορικούς χρόνους, σύμφωνα με τις μυθολογικές παραδόσεις, το νησί κατοικήθηκε από τους Πελασγούς, τους Κάρες, τους Κρήτες. Αργότερα, κατά τους ιστορικούς χρόνους, τον 8ο και 7ο π.Χ. αιώνα ήρθαν και εγκαταστάθηκαν στο νησί οι Ίωνες από την Χαλκίδα στην προσπάθειά τους να ιδρύσουν αποικίες στην Χαλκιδική. Αυτή η πόλη που ίδρυσαν οι αρχαίοι Χαλκιδείς κατοικούνταν συνεχώς μέχρι τους μεσαιωνικούς χρόνους, οπότε οι κάτοικοί της ίδρυσαν το Κάστρο στα βόρεια του νησιού.

Στον Ηρόδοτο αναφέρεται ότι οι Σκιαθίτες ειδοποίησαν τον ελληνικό στόλο στο Αρτεμίσιο για την πορεία του περσικού στόλου, με το σύστημα των φρυκτωριών που διέθετε το νησί. Αναφέρεται επίσης ότι οι Σκιαθίτες ήταν από τους λίγους Έλληνες που βρέθηκαν στην πορεία των Περσών και δεν μήδισαν και, αμέσως μετά την νίκη των Ελλήνων στον πόλεμο, μπήκαν στην Α' Αθηναϊκή Συμμαχία που συστήθηκε το 478 π.Χ. Οι Σκιαθίτες πλήρωναν μικρό φόρο στους Αθηναίους, δεδομένου ότι ήταν ένας φτωχός τόπος που εκείνη την εποχή είχε δημοκρατικό πολίτευμα. Μετά την ήττα των Αθηναίων στον Πελοποννησιακό Πόλεμο η Σκιάθος περιήλθε στην κυριαρχία των Σπαρτιατών και της επιβλήθηκε ολιγαρχικό πολίτευμα. Μετά την Ανταλκίδειο ειρήνη το 386 π.Χ. η Σκιάθος έγινε και πάλι αυτόνομη, αλλά σύντομα οι Σπαρτιάτες την ανακατέλαβαν επιβάλλοντας βαριά φορολογία στους κατοίκους. Με την σύσταση της Β' Αθηναϊκής Συμμαχίας το 378 π.Χ. το νησί ξαναβρέθηκε στο πλευρό της δημοκρατικής Αθήνας που το χρησιμοποίησε ως ναυτική βάση για τον στόλο της μέχρι το 338 π.Χ., οπότε μετά την ήττα των Ελλήνων στην Χαιρώνεια από τον Φίλιππο περιήλθε στην κυριαρχία των Μακεδόνων.

Τους επόμενους αιώνες η Σκιάθος χάνεται από το προσκήνιο και δεν έχουμε καθόλου ασφαλείς πληροφορίες για τα συμβάντα στον τόπο, εκτός από το ότι δημιουργήθηκε επισκοπή που ανήκε στη Μητρόπολη της Λάρισας. Σε όλη την εποχή της κυριαρχίας των Βυζαντινών η Σκιάθος υποφέρει από τις επιδρομές των πειρατών του Αιγαίου. Το 1204 περιέρχεται στους Βενετσιάνους αδελφούς Γκούζη που εγκαταστάθηκαν στο καινούριο κάστρο που έκτισαν στο Μπούρτζι. Αργότερα την ανακατέλαβαν οι Βυζαντινοί μέχρι το 1453 που επέστρεψαν οι Βενετσιάνοι, μετά από αίτημα των κατοίκων του νησιού, για να προστατευτούν από τους Τούρκους. Η δεύτερη αυτή ενετοκρατία διάρκεσε μέχρι το 1538, οπότε κατέλαβαν το νησί οι Τούρκοι, που επισημοποίησαν την κυριαρχία τους το 1540 με την συνθήκη ειρήνης.

Η Σκιάθος διοικείται πλέον από Βοεβόδα με την βοήθεια των δημογερόντων που είναι αιρετοί και διοικητικά ανήκει στον Καπουδάν Πασά, τον Τούρκο αρχιναύρχο δηλαδή. Στην αρχή οι Σκιαθίτες πλήρωναν πολλούς φόρους στους Τούρκους γιατί είχαν εξαγοράσει και την υποχρέωσή τους να υπηρετούν στο ναυτικό των Οθωμανών. Μετά την καταστροφή του νησιού από τον Μοροζίνη το 1660 οι Τούρκοι άρχισαν να λιγοστεύουν στο νησί και στο τέλος οι δημογέροντες εξαγόρασαν και το αξίωμα του Βοεβόδα και το νησί ήταν σχεδόν αυτόνομο πληρώνοντας μόνο φόρο.

Και κατά την επανάσταση του 1821 οι Σκιαθίτες αντιστάθηκαν σθεναρά στις επιδρομές του τουρκικού ναυτικού με αποτέλεσμα να μείνουν ελεύθεροι από την αρχή της. Σύντομα φιλοξένησαν πολλούς πρόσφυγες από τον Όλυμπο, το Πήλιο και την Θεσσαλία που ξεπέρασαν τις 30.000 ανθρώπους. Αυτό δημιούργησε προβλήματα στο νησί μέχρι το σημείο να περιέλθει σε πλήρη αναρχία. Το 1823 απέκρουσαν επιτυχώς την μεγαλύτερη απόπειρα των Τούρκων να ανακαταλάβουν το νησί και μετά την αναγνώριση της ανεξαρτησίας της Ελλάδας ακολούθησαν την τύχη της.

Στα αρχαία χρόνια, η Σκόπελος ονομαζόταν Πεπάρηθος. Στη Στάφυλο υπάρχει μυκηναϊκός τάφος, ενώ στην ανατολική πλευρά της Χώρας υπάρχει το Ασκληπιείο, σε μικρή απόσταση από τη θάλασσα. Κατά την αρχαιότητα φημιζόταν για το κρασί της (Πεπαρήθιος οίνος). Αναφέρεται ότι κατοικήθηκε από Κρήτες, αρχηγός των οποίων ήταν ο Στάφυλος, γιος της Αριάδνης. Η μετονομασία του νησιού στο σημερινό της όνομα, Σκόπελος έγινε κατά τους ελληνιστικούς χρόνους. Τον 4ο αιώνα, επίσκοπος Σκοπέλου ήταν ο Άγιος Ρηγίνος, ο οποίος σήμερα είναι πολιούχος άγιος της Σκοπέλου. Κατά την περίοδο της Φραγκοκρατίας το νησί ανήκε στην οικογένεια Γκίζη. Μετά τη λεηλασία της από τον Μπαρμπαρόσσα το 1538, υποδηλώθηκε από τους Τούρκους, στην κυριαρχία των οποίων έμεινε μέχρι το 1830, οπότε ενώθηκε με την Ελλάδα, που μόλις είχε ιδρυθεί (<http://el.wikipedia.org>).

5.6.2. Η ΣΚΙΑΘΟΣ ΚΑΙ Η ΣΚΟΠΕΛΟΣ ΣΤΗ ΤΑΙΝΙΑ *MAMMA MIA!*, 2008, ΤΗΣ PHYLLIDA LLOYD

Το 2008 ήταν πάλι η ευκαιρία να «ταξιδέψει η Ελλάδα στην μεγάλη οθόνη» με το κλασικό μιούζικαλ *Mamma mia!*, στο οποίο κυριαρχούν τα τραγούδια του διάσημου συγκροτήματος της δεκαετίας του 1970, ABBA. Λαμβάνουν μέρος διάσημοι πρωταγωνιστές, αυτό όμως που κυριαρχεί είναι το υπέροχο ελληνικό καλοκαίρι: οι πράσινες ακτές των Σποράδων και του Πηλίου και το βαθύ γαλάζιο του Αιγαίου.

Με φόντο ένα ελληνικό νησί, παρακολουθούμε την ιστορία μίας μητέρας και της κόρης της, αλλά και την πορεία μιας ολόκληρης ζωής... Την παραμονή του γάμου της, η Sophie (Amanda Seyfried), αποφασίζει να μάθει με οποιονδήποτε τρόπο ποιος είναι ο πατέρας της για να βρει επιτέλους την αλήθεια για την ταυτότητά της. Όταν πέφτει στα χέρια της το ημερολόγιο της μητέρας της, Donna (Meryl Streep), ο μίτος αρχίζει να ξετυλίγεται και να διαγράφεται στον ορίζοντα η ταυτότητα του πατέρα της, καθώς την εποχή εκείνη υπήρχαν τρεις άντρες στη ζωή της μητέρας της, άρα ισάριθμοι πιθανοί μπαμπάδες... Έτσι, τρεις άγνωστοι μεταξύ τους άντρες (Pierce Brosnan, Colin Firth, Stellan Skarsgard) φτάνουν στο ειδυλλιακό ελληνικό νησί, καλεσμένοι στο γάμο και το ερωτικό παρελθόν της μητέρας της νύφης, αναβιώνει... Ποιος θα συνοδεύσει τελικά τη Sophie την εκκλησία; Η συνταγή είναι δοκιμασμένη και πετυχημένη στο West End και στο Broadway.

Εικ. 70: Η Sophie στην αρχή της ταινίας με φόντο το γαλάζιο του Αιγαίου
Πηγή: Phyllida Lloyd, 2008, *Mamma mia!*

Ο ήλιος, η θάλασσα και η ομορφιά του Ελληνικού τοπίου κατακλύζουν την μεγάλη οθόνη. Τα σκηνικά και τα κοστούμια, αν και κάποιες φορές αγγίζουν τα όρια του kitsch, - μας θυμίζουν την εικόνα που έχει ο υπόλοιπος κόσμος για την σύγχρονη Ελλάδα- δημιουργούν μια χαριτωμένη ατμόσφαιρα, ιδανική για φόντο μιας ιστορίας με “αβάσταχτη ελαφρότητα”.

Το μεγαλύτερο μέρος των γυρισμάτων έγινε σε Σκόπελο και Σκιάθο, σε μια πλήρως οργανωμένη παραγωγή που την υποστήριξε με πάθος η τοπική κοινωνία, με μόνη «απαίτηση» να μουν στους τίτλους τα ονόματα των νησιών τους. Η έναρξη των γυρισμάτων έγινε στις 29 Αυγούστου 2007 στο παλιό Λιμάνι της Σκιάθου, όπου τα καταστήματα είχαν αλλάξει όψη μετατρέποντας τις προσόψεις τους σε μαγαζιά των '60s. Ένα από τα πιο χαρακτηριστικά γυρίσματα του *Mamma Mia!* έγινε στον Άγιο Νικόλαο, εντυπωσιακό σημείο σ' ένα λόφο με πανοραμική θέα. Ο βασικός κορμός της ταινίας κινηματογραφήθηκε στη Σκόπελο στην παραλία Καστάνη, στον Αμάραντο, στην Παναγίτσα του Πύργου, στον Αϊ-Γιάννη το «θαλασσινό Μετέωρο», όπως ονομάζεται, καθώς είναι κρεμασμένο σ' ένα βράχο που θυμίζει αντίστοιχο των Μετεώρων.

Γυρίσματα πραγματοποιήθηκαν και στη Νταμούχαρη του Πηλίου. Ο χώρος της Νταμούχαρης είχε κατακλυστεί από εκατοντάδες γυναίκες και παιδιά που έλαβαν μέρος στη ταινία *Mamma Mia!*, συνοδεύοντας το ξύλινο караβάκι, το οποίο μετέφερε στο λιμάνι της Νταμούχαρης την Sophie για την αναζήτηση του πραγματικού της πατέρα. Αυτό το αντάμωμα είχε σαν αποτέλεσμα, όλες οι γυναίκες να εγκαταλείψουν τις δουλειές τους και να ζήσουν τις μαγικές στιγμές

απελευθερωμένες χορεύοντας και τραγουδώντας, στα μονοπάτια και στην προβλήτα του λιμανιού του *Καλοκαίρι*, όπως είναι το όνομα του νησιού στη ταινία.

Η ταινία είναι μουσικό-χορευτική, δηλαδή πολύ απλά σε «ανύποπτες» φάσεις, οι ηθοποιοί σταματούν τους διάλογους και αρχίζουν να τραγουδούν και να χορεύουν.

Εικ. 71: Το Λιμάνι της Νταμούχαρης, όπως παρουσιάζεται στην ταινία
Πηγή: Phyllida Lloyd, 2008, *Mamma mia!*

Εικ. 72: Ο Sam, ο Bill και ο Harry στην προβλήτα του Αγνόντα Σκοπέλου
Πηγή: Phyllida Lloyd, 2008, *Mamma mia!*

Εικ. 73: Το σπίτι της Donna στο Γλυστέρι της Σκοπέλου
Πηγή: Phyllida Lloyd, 2008, *Mamma mia!*

Η προβολή των ελληνικών νησιών αποτελεί επιδίωξη της σκηνοθέτιδας. Ο Sky μιλώντας στη Donna και τις φίλες της αναφέρει: «*Φτιάχνω μια ιστοσελίδα. Αυτό το ξενοδοχείο προσφέρει τόσα πολλά αλλά κανείς δεν ξέρει που είναι. Αν το προωθήσουμε σωστά, ελπίζω να έχουμε κοσμοσυρροή. Θα θέλαμε να γίνει ο νούμερο ένα ρομαντικός προορισμός*». Η ταινία έκανε γνωστή τη Σκιάθο και τη Σκόπελο στο Hollywood, ενώ η περιρρέουσα ατμόσφαιρα που έχει δημιουργηθεί για τις περιοχές όπου έγιναν τα γυρίσματα είναι ιδιαίτερα θετική ανά τον κόσμο, κάνοντας πολλούς να αναρωτηθούν πώς μπορούν να φτάσουν στον ελληνικό “παράδεισο”.

Εικ. 74: Η Sophie και ο Sky στη παραλία Καστάνη της Σκοπέλου
Πηγή: Phyllida Lloyd, 2008, *Mamma mia!*

Εικ. 75: Οι πρωταγωνιστές στην παραλία του Αγώνα στη Σκόπελο
 Πηγή: Phyllida Lloyd, 2008, *Mamma mia!*

Εικ. 76: Η εκκλησία του Αγίου Ιωάννη στη Σκόπελο
 Πηγή: Phyllida Lloyd, 2008, *Mamma mia!*

Ο δήμαρχος Σκοπέλου κ. Χρ. Βασιλούδης αναφέρει στον ΕΤ. Κ. «Αυτό που συμβαίνει στη Σκόπελο είναι πρωτοφανές. Άλλοι θέλουν να παντρευτούν, άλλοι να κάνουν πάρτι για την επέτειο του γάμου τους και άλλοι να αγοράσουν οικόπεδο. Οι περισσότεροι δεν ζητούν πολυτέλειες. Άλλωστε, πρόκειται για πολιτικούς γάμους. Συνήθως προσπαθούν να κλείσουν για την τελετή το προαύλιο της εκκλησίας του Αϊ-Γιάννη, όπου έγινε ο γάμος των πρωταγωνιστών στην ταινία».

«Στην πλειονότητά τους οι ξένοι που σχεδιάζουν να παντρευτούν εδώ θέλουν να ζήσουν το όνειρο. Να συνδέσουν μια σημαντική ημέρα της ζωής τους με την παραδεισένια φωτογραφία που είδαν στον κινηματογράφο. Δεν πρέπει, βέβαια, να ξεχνάμε και ότι ο τουρισμός έχει αλλάξει. Οι περισσότεροι τουρίστες δεν ζητούν απλώς θάλασσα και ήλιο. Ταξιδεύουν έχοντας κάτι συγκεκριμένο στο μυαλό τους. Στην περίπτωση της Σκοπέλου, λοιπόν, κάποιοι έρχονται για να κάνουν το γάμο τους σε ένα παραμυθένιο τοπίο» Και συνεχίζει «Το νησί “δούλεψε” ως τώρα κυρίως με Έλληνες, Βρετανούς με “φουσκωμένα” πορτοφόλια και λάτρεις εναλλακτικών μορφών τουρισμού. Τώρα μας ανακάλυψαν κι άλλοι».

Εικ. 77: Πάρτι στη παραλία Καστάνη της Σκοπέλου
Πηγή: Phyllida Lloyd, 2008, *Mamma mia!*

Εικ. 78: Το τελευταίο πλάνο της ταινίας με θέμα και πάλι το γαλάζιο του Αιγαίου
Πηγή: Phyllida Lloyd, 2008, *Mamma mia!*

«Επιλέξαμε τη Σκόπελο ύστερα από σχολαστικότατη έρευνα που άρχισε τον Νοέμβριο του 2006» είπε ο Mark Huffam, ένας από τους διευθυντές παραγωγής του *Mamma mia!*. Επισκέφτηκαν με ελικόπτερο 22 ελληνικά νησιά, προτού καταλήξουν στη Σκόπελο, όχι μόνο για τους ευνόητους, ειδυλλιακούς λόγους, αλλά και για πρακτικούς. «Σε μια μεγάλη παραγωγή όπως το *Mamma mia!* τα θες όλα σε ένα σημείο γιατί η δουλειά γίνεται ευκολότερα» είπε ο παραγωγός, ο οποίος είχε περάσει το καλοκαίρι του 1999 στην Κεφαλονιά δουλεύοντας στο «Μαντολίνο του λοχαγού Corelli». «Εδώ χρειαζόμασταν ένα μεγάλο λιμάνι - της Σκιάθου -, έναν μικρό κόλπο που θα ήταν το λιμάνι της Donna για το φινάλε της ταινίας - αυτό το βρήκαμε στη Νταμούχαρη του Πηλίου - μια όμορφη ακρογιαλιά και ένα ύψωμα με ζωκλήσι. Ήταν απαραίτητο οι αποστάσεις ανάμεσά τους να είναι μικρές και δεν βρήκαμε πολλά ελληνικά νησιά που να μπορούν να προσφέρουν αυτόν τον συνδυασμό». Ένας ακόμη λόγος για τον οποίο προτιμήθηκε η Σκόπελος ήταν ότι δεν ήταν τόσο απομακρυσμένη, όπως π.χ. το Καστελόριζο ή η Σύμη της Ρόδου. Πηγή:

<http://www.tovima.gr/default.asp?pid=2&artid=189480&ct=34&dt=22/06/2008#ixzz0yjndZKNJ>

5.6.3. Ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΣΚΙΑΘΟ ΚΑΙ ΤΗ ΣΚΟΠΕΛΟ

Η Σκιάθος, το πλέον κοσμοπολίτικο νησί με πάνω από 60 παραλίες, παρά την μεγάλη τουριστική ανάπτυξη των τελευταίων χρόνων, διατηρεί την γραφικότητα του, την παραδοσιακή γοητεία και την αρχιτεκτονική της κληρονομιά προσφέροντας τουρισμό υψηλών προδιαγραφών. Πράσινο, μνημεία, πολιτισμός, παραδοσιακοί οικισμοί, συνυπάρχουν αρμονικά. Τα ξενοδοχεία με τις πολλές παροχές βρίσκονται κυρίως στη δασώδη νοτιοανατολική πλευρά του νησιού, με καλύτερη την προστατευόμενη παραλία των Κουκουναριών. Οι παραλίες της δυτικής πλευράς – Μπανάνα, Ασέληνο, Κεχριά, Κρασσά, Αγία Ελένη– είναι λιγότερο αναπτυγμένες. Στη βορινή πλευρά, η άγρια ομορφιά του τοπίου γοητεύει, με τα κατάσπρα Λαλάρια να ξεχωρίζουν. Προσελκύει παραθεριστές κάθε τύπου. Στις αφίξεις των τουριστών στο νησί τις προηγούμενες δεκαετίες παρατηρούνταν σχετική σταθερότητα με μικρές αυξομειώσεις. Το διαρκώς αυξανόμενο ενδιαφέρον των ξένων τουριστών είναι, όπως εκτιμάται, ιδιαίτερα σημαντικός παράγοντας σε σχέση με την περαιτέρω τουριστική ανάπτυξη του νησιού και στο σημείο αυτό επικεντρώνονται οι προσπάθειες και το ενδιαφέρον των ιθυνόντων. Ο απόηχος της ταινίας *Mamma mia* δεν έχει πάψει και για αυτό τον λόγο διευρύνεται διαρκώς ο κύκλος των εθνικοτήτων που επισκέπτονται την περιοχή.

Με βάση διαθέσιμα στοιχεία, η τουριστική κίνηση στη Σκόπελο έφτασε στο ζενίθ της τη χρονιά του 2001 και έκτοτε είχε αρχίσει να μειώνεται σημαντικά. Ο αριθμός των 150.000 επιβατών που αποβιβάστηκαν στο νησί το 2005 μπορεί να μεταφραστεί περίπου στους 120.000 τουρίστες. Το κλίμα αυτό ανατρέπεται από το 2009 για τη Σκόπελο χάρη στην ταινία *Mamma mia!*, αφού η αύξηση της κίνησης σε σχέση με το 2008 ξεπερνά το 20%, σύμφωνα με τον πρόεδρο της Ένωσης Ξενοδόχων του νησιού κ. Γιολδάση Ι.

Όπως φαίνεται στον πίνακα, η κυρίως κίνηση στο νησί πραγματοποιείται τους καλοκαιρινούς μήνες και το Σεπτέμβριο, όσο δηλαδή διαρκεί και η τουριστική περίοδος. Όσον αφορά την προέλευση των τουριστών η αναλογία αλλοδαπών / Ελλήνων βρίσκεται κοντά στο 1 προς 2. Οι ξένοι τουρίστες προέρχονται κυρίως από Σκανδιναβία, Ιταλία, Γερμανία και Ηνωμένο Βασίλειο. Προτιμούν ως περίοδο διακοπών τους τον Ιούνιο και το Σεπτέμβριο. Οι Έλληνες προέρχονται κυρίως από βόρεια Ελλάδα και Θεσσαλία και επισκέπτονται το νησί κυρίως Ιούλιο - Αύγουστο.

Υπάρχουν οι προοπτικές, για συνεδριακό τουρισμό αφού το νησί διαθέτει τις υποδομές (2-3 μεγάλα ξενοδοχεία) για να φιλοξενήσει τέτοιες δραστηριότητες. Δεν υπάρχει οργανωμένος θρησκευτικός τουρισμός, αλλά η ύπαρξη 300 εκκλησιών και αρκετών πανέμορφων μοναστηριών σε όλο το νησί δείχνει τις προοπτικές ανάπτυξης του. Το ορεινό περιβάλλον με τα καταπράσινα δάση είναι ιδανικό για την ανάπτυξη του περιπατητικού τουρισμού. Είναι βέβαια αναγκαία η δημιουργία μονοπατιών και περιπτέρων ώστε τα πανέμορφα μέρη του νησιού να είναι προσβάσιμα.

5.7. ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΤΑΙΝΙΩΝ

Συγκρίνοντας τις ταινίες ως προς τη προβολή του ελληνικού στοιχείου γενικότερα, συμπεραίνουμε ότι υπάρχει διαφοροποίηση. Στις πρώτες ταινίες της δεκαετίας 60', *Το Παιδί και το Δελφίνι* και *Ποτέ την Κυριακή*, είναι σαφής η πρόθεση για προβολή της Ελλάδας στο σύνολο της. Κύρια επιδίωξη η διάδοση της πολιτισμικής κληρονομιάς των Ελλήνων και των αρχαιολογικών ευρημάτων της. Το στοιχείο αυτό είναι ιδιαίτερα έντονο στο *Παιδί και το Δελφίνι*, ενώ στο *Ποτέ την Κυριακή*, ο σκηνοθέτης εστιάζει στην πνευματικότητα και την κουλτούρα των Ελλήνων μέσα από την αναφορά του στην αρχαία ελληνική τραγωδία. Κοινός είναι ο τρόπος παρουσίασης του “Ελληνα”, που διέπεται από την αγάπη για τη μουσική και το χορό, διαθέτοντας αξιοπρέπεια, αρχοντιά, ελεύθερο πνεύμα, πονηριά και στη περίπτωση του *Ποτέ την Κυριακή* και χαλαρά ήθη, μη διαφέροντας αρκετά από τη πραγματικότητα.

Στη ταινία *Για τα μάτια σου μόνο* η εικόνα διαφοροποιείται. Δίνεται ιδιαίτερη βαρύτητα στην ομορφιά του τοπίου της Κέρκυρας, προβάλλοντας ταυτόχρονα και την ιδιαιτερότητα των Μετεώρων, αλλά η εικόνα των Ελλήνων προβάλλεται με εντελώς διαφορετικά χαρακτηριστικά από εκείνα των προηγούμενων δεκαετιών. Οι Έλληνες πλέον εμφανίζονται με καλύτερη οικονομική ευχέρεια, κοσμοπολίτες και συνειδητοποιημένοι. Η εικόνα αυτή δεν είναι βέβαια εντελώς ρεαλιστική, σίγουρα όμως αντικατοπτρίζει το ρεύμα εκείνης της εποχής και την αισιοδοξία που υπήρχε στην ελληνική πραγματικότητα.

Ενώ, στις επόμενες ταινίες *Απέραντο Γαλάζιο*, *Το Μαντολίνο του Λοχαγού Corelli* και *Mamma Mia!* κύριο στοιχείο προβολής της Ελλάδας, αποτελεί η ομορφιά του τοπίου. Ιδιαίτερα στο *Απέραντο Γαλάζιο* και *Mamma Mia!*, όπου δεν υπάρχει κανένας ελληνικός χαρακτήρας, προβάλλεται μόνο, με μεγάλη επιτυχία, η ομορφιά των ελληνικών νησιών. Στη περίπτωση του *Μαντολίνο του Λοχαγού Corelli* υπάρχει η ιδιαιτερότητα του σεναρίου. Επιχειρείται η αποτύπωση των δύσκολων κατοχικών χρόνων με κύριο γνώμονα το ομότιτλο βιβλίο. Ο χαρακτήρας των Ελλήνων προσαρμόζεται στις ανάγκες του σεναρίου. Εντύπωση προκαλεί ο τρόπος που παρουσιάζονται οι έλληνες αντάρτες ως αμόρφωτοι και άξεστοι. Ενδεικτική είναι η περίπτωση του Μαντρά.

Στις ταινίες *Ποτέ την Κυριακή* και *Απέραντο Γαλάζιο* σενάριο και σκηνικό «δένουν» αριστοτεχνικά μεταξύ τους. Χωρίς να έχει ιδιαίτερη σημασία, ποιο από τα

δυο στοιχεία υπερτερεί, αφού το αποτέλεσμα αποζημιώνει τον θεατή. Το ίδιο ισχύει και για τη ταινία *Το Παιδί και το Δελφίνι*, με τη διαφορά ότι ο Ελληνικός χώρος ξεπερνά σε πολλές περιπτώσεις, τη πλοκή και την ερμηνεία των πρωταγωνιστών.

Η ταινία *Για τα μάτια σου μόνο* αποτελεί ξεχωριστή περίπτωση λόγω των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών που διέπουν τις ταινίες αυτής της σειράς. Η σχέση σεναρίου-σκηνικού είναι αμφίδρομη. Το σενάριο προσαρμόστηκε στην ελληνική πραγματικότητα αλλά ταυτόχρονα και ο χώρος στις ανάγκες του σεναρίου. Οι απόψεις δίστανται για την επιτυχία της ταινίας γενικότερα. Το σίγουρο όμως είναι ότι το ελληνικό στοιχείο της ταινίας θριαμβεύει.

Στις ταινίες *Το Μαντολίνο του Λοχαγού Corelli* και *Mamma Mia!* όπου ανήκουν χρονικά στη δεκαετία που διανύουμε, δεν υπάρχει συσχέτιση σεναρίου και χώρου. Και οι δυο παραγωγές θα μπορούσαν να χρησιμοποιήσουν οποιοδήποτε περιοχή ως σκηνικό, χωρίς να σχετίζεται απαραίτητα με τον Ελληνικό χώρο. Στην πρώτη περίπτωση για τις ανάγκες της ταινίας δημιουργήθηκε σκηνικό στη περιοχή της Σάμης, ως αναπαράσταση της πόλης του Αργοστολίου στη διάρκεια της κατοχής, όπου εκτυλίσσεται η ταινία. Στη δεύτερη περίπτωση, υπάρχει η μεταφορά ενός επιτυχημένου θεατρικού έργου, στην Μεγάλη Οθόνη. Το έργο προσαρμόστηκε στον ήλιο και τη θάλασσα των νησιών του Αιγαίου αλλά όχι και στη πραγματικότητα. Έκπληξη προκαλούν τα σκηνικά, τα κοστούμια ακόμη και τα Ταξί που προέρχονται από μια άλλη εποχή, άσχετη με τα ελληνικά δεδομένα. Ουσιαστικά η ταινία δεν παίρνει η ίδια στα σοβαρά τον εαυτό της και δεν “ντρέπεται” καθόλου για αυτό. Επίσης χαρακτηρίζεται και από την ιδιαιτερότητα της ασυνέχειας του χώρου, κάτι που δεν υφίσταται στις άλλες ταινίες. Επειδή τα γυρίσματα πραγματοποιήθηκαν σε τρεις περιοχές με χωρική ομοιογένεια είναι δύσκολο για τον θεατή να ξεχωρίσει, ποια περιοχή προβάλλεται κάθε φορά στην οθόνη.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

ΤΙΤΛΟΣ ΤΑΙΝΙΑΣ	ΕΤΟΣ	ΤΟΠΟΣ ΓΥΡΙΣΜΑΤΟΣ	ΧΩΡΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ	ΥΦΟΣ ΤΑΙΝΙΑΣ
The Boy on a Dolphin	1957	Υδρα	ΗΠΑ	Περιπέτεια
Sissi, Schicksalsjahre einer Kaiserin	1957	Κέρκυρα	ΑΥΣΤΡΙΑ	Δράμα
Angry Hills	1959	Αθήνα, Καστέλλα	ΑΓΓΛΙΑ	Δράμα
Phaedra	1960	Αθήνα, Σούνιο	ΓΑΛΛΙΑ, ΗΠΑ,ΕΛΛΑΔΑ	Δράμα
The Guns of Navarone	1961	Ρόδος	ΑΓΓΛΙΑ, ΗΠΑ	Περιπέτεια
It happened in Athens	1962	Αθήνα	ΗΠΑ	Κωμωδία
Never on Sunday	1962	Πειραιάς	ΕΛΛΑΔΑ, ΗΠΑ	Κωμωδία
Summer Holiday	1963	Αθήνα	ΑΓΓΛΙΑ	Μιούζικαλ
Alexis Zorbas	1964	Κρήτη	ΗΠΑ, ΑΓΓΛΙΑ, ΕΛΛΑΔΑ	Περιπέτεια
Topkapi	1964	Καβάλα	ΗΠΑ	Θρίλερ
La Route de Corinthe	1967	Κόρινθος	ΓΑΛΛΙΑ,ΙΤΑΛΙΑ ,ΕΛΛΑΔΑ	Θρίλερ
Sailor from Gibraltar	1967	Πειραιάς	ΑΓΓΛΙΑ	Δράμα
Apollo Goes on Holiday	1968	Αθήνα, Κέρκυρα,Ναύπλιο, Επίδαυρος	ΣΟΥΗΔΙΑ, ΕΛΛΑΔΑ	Μιούζικαλ
The Magus	1968	Αθήνα, Ελληνικά νησιά	ΑΓΓΛΙΑ	Περιπέτεια
Executioner	1970	Αθήνα, Κέρκυρα	ΑΓΓΛΙΑ	Δράμα
Patton	1970	Κρήτη	ΗΠΑ	Δράμα
Le Casse	1971	Αθήνα, Πλάκα, Κέρκυρα	ΓΑΛΛΙΑ, ΙΤΑΛΙΑ	Θρίλερ
Sky riders	1976	Μετέωρα	ΗΠΑ	Περιπετεια
Une Femme a sa Fenetre	1976	Κέρκυρα, Αθήνα	ΓΑΛΛΙΑ, ΙΤΑΛΙΑ, ΔΥΤΙΚΗ ΓΕΡΜΑΝΙΑ	Δράμα
For the Love of Benji	1977	Αθήνα,Πλάκα	ΗΠΑ	Κωμαδία
Fedora	1978	Κέρκυρα	ΓΑΛΛΙΑ, ΔΥΤΙΚΗ ΓΕΡΜΑΝΙΑ	Δράμα
Greek Tycoon	1978	Αθήνα, Μύκονος	ΗΠΑ	Δράμα
Escape to Athena	1979	Ρόδος	ΑΓΓΛΙΑ	Περιπέτεια
On a Vole la Cuisse de Jupiter	1980	Αθήνα, Κέρκυρα	ΓΑΛΛΙΑ	Κωμωδία
Fantasies	1981	Αθήνα	ΗΠΑ	Δράμα
For Your Eyes Only	1981	Κέρκυρα	ΑΓΓΛΙΑ, ΗΠΑ	Περιπέτεια
Summer lovers	1982	Σαντορίνη	ΗΠΑ	Κωμωδία
Tempest	1982	Αθήνα	ΗΠΑ	Κωμωδία

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

ΤΙΤΛΟΣ ΤΑΙΝΙΑΣ	ΕΤΟΣ	ΤΟΠΟΣ ΓΥΡΙΣΜΑΤΟΣ	ΧΩΡΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ	ΥΦΟΣ ΤΑΙΝΙΑΣ
The Little Drummer Girl	1984	Ελλάδα	ΗΠΑ	Θρίλερ
Eleni	1985	Ελλάδα	ΗΠΑ	Δράμα
High season	1987	Ρόδος	ΑΓΓΛΙΑ	Κωμωδία
Le Grand Bleu	1988	Αμοργός	ΓΑΛΛΙΑ, ΗΠΑ, ΙΤΑΛΙΑ	Δράμα
Pascali's Island	1988	Νάξος	ΑΓΓΛΙΑ	Δράμα
Forbidden Sun	1989	Κρήτη	ΑΓΓΛΙΑ, ΗΠΑ	Θρίλερ
Shirley Valendine	1989	Μύκονος, Πάρος	ΗΠΑ, ΑΓΓΛΙΑ	Κωμωδία
Tiump of the Spirit	1989	Θεσσαλονίκη	ΗΠΑ	Δράμα
Mediterraneo	1991	Καστελόριζο	ΙΤΑΛΙΑ	Κωμωδία
Ruby Cairo	1993	Αθήνα, Πειραιάς	ΗΠΑ, ΑΓΓΛΙΑ, ΙΑΠΩΝΙΑ	Θρίλερ
La Fille sur la Ponte	1999	Αθήνα	ΓΑΛΛΙΑ	Κωμωδία
Sofies Verden	1999	Αθήνα	ΝΟΡΒΗΓΙΑ, ΣΟΥΗΔΙΑ	Δράμα
Escape Under Pressure	2000	Αθήνα, παραλιακή	ΗΠΑ	Θρίλερ
Captain Corelli's Mandonlin	2001	Κεφαλλονιά	ΑΓΓΛΙΑ, ΗΠΑ, ΓΑΛΛΙΑ	Δράμα
ThevCat's Meow	2001	Πελοπόννησος, Κυπαρισσία	ΑΓΓΛΙΑ, ΗΠΑ, ΓΕΡΜΑΝΙΑ	Δράμα
Boat Trip	2002	Πειραιάς, Ύδρα	ΗΠΑ, ΓΕΡΜΑΝΙΑ	Κωμωδία
The Bourne Identity	2002	Μύκονος	ΗΠΑ, ΓΕΡΜΑΝΙΑ, ΤΣΕΧΙΑ	Θρίλερ
Lara Croft Tomb Raider: The Cradel of I	2003	Σαντορίνη	ΗΠΑ, ΑΓΓΛΙΑ, ΓΕΡΜΑΝΙΑ, ΙΑΠΩΝΙΑ	Περιπέτεια
Freediver	2004	Σπέτσες	ΑΓΓΛΙΑ	Περιπέτεια
Mamma mia	2008	Σκιάθος, Σκόπελος	ΗΠΑ, ΑΓΓΛΙΑ, ΓΕΡΜΑΝΙΑ	Μιούζικαλ
My life in Ruins	2009	Αθήνα	ΗΠΑ, ΙΣΠΑΝΙΑ	Κωμωδία

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6ο

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η αξία των κινηματογραφικών ταινιών ως “εργαλείο” προώθησης της εικόνας μίας χώρας είναι μεγάλη. Η εικόνα της Ελλάδας ως αναγνωρίσιμος τουριστικός προορισμός αλλά και ως τόπος με ιδιαίτερο φυσικό πλούτο, μοναδικούς ανθρώπους και σημαντική ιστορία δημιουργήθηκε τα τελευταία 50 χρόνια, κυρίως μέσα από τις ξένες κινηματογραφικές παραγωγές, που επέλεξαν ως σκηνικό την Ελλάδα.

Η εικόνα αυτή στα χρόνια που ακολούθησαν, χρησιμοποιήθηκε και από τον ΕΟΤ για τις διαφημιστικές του εκστρατείες. Αυτά τα στερεότυπα και ειδικά αυτά που αναφέρονται στο χώρο συναντώνται ιδιαίτερα έντονα στις τουριστικές περιοχές και ειδικά στις Κυκλάδες, που για τους ξένους συμπυκνώνουν όλα τα θετικά στοιχεία και όλη την ομορφιά της Ελλάδας.

Η πολιτική μάρκετινγκ, η οποία ακολουθήθηκε κυρίως από τον ιδιωτικό τουριστικό κλάδο, βασίστηκε στην αρχή της μεγιστοποίησης του οικονομικού οφέλους από τον τουρισμό, μέσω της αύξησης του όγκου των πωλήσεων. Η πολιτική αυτή σε συνδυασμό με την υποτονική διαφημιστική παρουσία του ΕΟΤ στο εξωτερικό λόγω του σκληρού ανταγωνισμού, οδήγησε την πλευρά της προσφοράς στη συρρίκνωση των τιμών, στην πτώση του επιπέδου των υπηρεσιών.

6.1. Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΞΕΝΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Οι ξένες ταινίες που γυρίστηκαν στην Ελλάδα τη δεκαετία του '60 προκάλεσαν το τουριστικό ενδιαφέρον, σε μία εποχή που η Ελλάδα αναζητούσε την ανάπτυξη μέσα από την οικονομική δραστηριότητα του τουρισμού. Η σημασία των ξένων παραγωγών για την προβολή της Ελλάδας στο εξωτερικό συνεχίζεται και στα επόμενα χρόνια με ταινίες όπως *Το Απέραντο Γαλάζιο* που έδωσε τεράστια ώθηση σε νησιά όπως η Αμοργός και το *Summer Lovers* που προετοίμασε το έδαφος για το κοσμοπολίτικο χρώμα που επρόκειτο αργότερα να αποκτήσουν η Σαντορίνη και η Μύκονος, αλλά και ταινίες όπως *Το Μαντολίνο του Λοχαγού Corelli* και *Mamma Mia!* που εξακολουθούν να συντηρούν ζωντανό το μύθο της ηλιόλουστης και

φιλόξενης χώρας. Οι ταινίες μπορούν να κάνουν τη διαφορά στην ανάδειξη ενός τουριστικού προορισμού.

Ο ελληνικός τουρισμός ενισχύεται μέσω της κινηματογραφικής προβολής, ενώ όσο περισσότερο προβάλλεται το ελληνικό στοιχείο στην ταινία, τόσο μεγαλύτερη είναι και η επερχόμενη “πελατεία” στο νησί όπου γυρίστηκε. Σήμερα, οι εποχές που η Ελλάδα αποτελούσε για τον μέσο Αμερικανό την πατρίδα του Ζορμπά, όπου οι Έλληνες αμέριμνοι και φτωχοί χόρευαν συρτάκι στις παραλίες και οι Ελληνίδες είχαν κάτι από τον αέρα και τη ζωντάνια της Μελίνας Μερκούρη, έχουν περάσει ανεπιστρεπτί. Τα πρότυπα αυτά της “ελληνικότητας” που διαδόθηκαν στο εξωτερικό, μέσω των ταινιών, χαρακτηρίζουν την κοινωνική ζωή μιας υποτιθέμενης τοπικής πραγματικότητας και παραπέμπουν σε έναν παρωχημένο χρόνο και σε ξεπερασμένες συνήθειες. Και επειδή αυτή η εικόνα συνεχίζει να αναπαράγεται, παρατηρώντας το παράδειγμα του *Mamma Mia!*, η οποία προβάλλει μια Ελλάδα «ξεχασμένη» στη δεκαετία του 60', δεν θα ήταν λανθασμένος ο ισχυρισμός, ότι η παρωχημένη αυτή εικόνα της Ελλάδας εξακολουθεί να υπάρχει στα μάτια των ξένων τουριστών.

Από την ανάλυση προκύπτει, ότι η πλειοψηφία των ταινιών βοήθησαν αποκλειστικά τις περιοχές στις οποίες γυρίστηκαν. Χαρακτηριστικές είναι η περίπτωση της Κεφαλονιάς με το *Μαντολίνο του Λοχαγού Corelli*, οι Σποράδες με το *Mamma Mia!*, η Κέρκυρα με το *Για τα Μάτια σου Μόνο*, η Αμοργός με το *Απέραντο Γαλάζιο*, η Ύδρα με *Το Παιδί και το Δελφίνι*. Ωστόσο ο αριθμός των ταινιών που γυρίστηκαν στην Ελλάδα είναι μεγάλος, καλύπτοντας σχεδόν ολόκληρο το φάσμα των περιοχών με τουριστικό ενδιαφέρον. Επομένως δεν θα ήταν λανθασμένος ο ισχυρισμός ότι οι ταινίες πρόβαλαν την Ελλάδα και βοήθησαν συνολικά τον τουρισμό. Μάλιστα η ώθηση που δόθηκε στην τουριστική ανάπτυξη αυτών των περιοχών υπήρξε, στη συντριπτική πλειοψηφία των περιπτώσεων, μακροπρόθεσμη. Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία, όλες οι περιοχές που αναπτύχθηκαν τουριστικά μέσα από τις ταινίες, συνεχίζουν να προσελκύουν το ενδιαφέρον των ξένων τουριστών.

Όμως πέρα από τη θετική επίδραση στην τουριστική βιομηχανία, οι περισσότερες ταινίες «μεταφέρουν» και τον πολιτισμό της Ελλάδας, άλλες φορές δίνοντας βαρύτητα στην ιστορία της και άλλες φορές αντανακλώντας την εικόνα του σύγχρονου πολιτισμού της. Σημαντικό επίσης είναι ότι μια ξένη ταινία, κατά τη διάρκεια των γυρισμάτων, επενδύει ένα χρηματικό ποσό, καλύπτοντας μεγάλο εύρος τομέων: οικονομικά οφέλη από τα χρήματα που ξοδεύονται στη χώρα, τουριστική

ανάπτυξη, συνεργασία του ελληνικού τμήματος στο συνεργείο που συμμετέχει στην παραγωγή και ασφαλώς εμπλουτισμός σε εμπειρία και τεχνογνωσία. Οι ευκολίες και οι ελκυστικές φορολογικές απαλλαγές που προσφέρουν πολλές άλλες χώρες, δεν ισχύουν ακόμη στην Ελλάδα. Πρόσφατα άρχισε τη λειτουργία της, η Ελληνική Κινηματογραφική Επιτροπή (Hellenic Film Commission), η οποία διευκολύνει τις κινηματογραφικές παραγωγές, αλλά χρειάζονται κι άλλα βήματα για την προσέλκυση ξένων ταινιών. Η καθυστέρηση δημιουργίας αυτής της επιτροπής στην Ελλάδα καθρεφτίζει την απουσία πολιτικής βούλησης στο κομμάτι του πολιτισμού. Το αίτημα αφορά τη διαμόρφωση ενός θεσμικού πλαισίου που θα παρέχει φορολογικά και άλλα κίνητρα για ξένες παραγωγές, μια συνθήκη που εδώ και χρόνια βρίσκεται σε εξέλιξη σε πολλές χώρες στον κόσμο και επομένως εκείνο που απαιτείται είναι η καλή γνώση της ελληνικής πραγματικότητας και χάραξη της αντίστοιχης πολιτικής.

Η Ελλάδα μπορεί από την πλευρά των φυσικών και αρχαιολογικών χώρων, να καλύψει ανάγκες πολλών και διαφορετικών κινηματογραφικών παραγωγών. Είναι επιτακτική η ανάγκη αξιοποίησης των δυνατοτήτων προβολής της χώρας με αφορμή την παραγωγή ξένων κινηματογραφικών ταινιών, ανανεώνοντας έτσι τη «μυθική εικόνα».

6.2. Η ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Ο ελληνικός τουρισμός καταγράφει ικανοποιητικές επιδόσεις σε παγκόσμιο επίπεδο.. Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία του Παγκόσμιου Οργανισμού Τουρισμού (WTO), η Ελλάδα το 2009 ήταν 16η σε επίπεδο διεθνών αφίξεων και 15η σε επίπεδο εσόδων. Επίσης, σύμφωνα με το Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ (WEF) το 2009, η χώρα μας καταλαμβάνει την 24η θέση μεταξύ 133 χωρών στο Δείκτη Ταξιδιωτικής και Τουριστικής Ανταγωνιστικότητας, ενώ στο Γενικό Δείκτη Ανταγωνιστικότητας καταλαμβάνει μόλις την 71η. Τα στοιχεία αυτά αποδεικνύουν ότι ο ελληνικός τουρισμός είναι ένας από τους ελάχιστους τομείς της εθνικής οικονομίας, ο οποίος είναι ανταγωνιστικός σε παγκόσμιο επίπεδο (ΣΕΤΕ,2009).

Στις προηγούμενες δεκαετίες, και ιδιαίτερα στις δεκαετίες του '50 και του '60, ο ελληνικός τουρισμός γνώρισε ιδιαίτερη άνθιση με την προσέλκυση επισκεπτών με ισχυρή οικονομική επιφάνεια. Αυτό είχε επιτευχθεί κυρίως με τις πολιτικές πρωτοβουλίες εκείνης της εποχής και ενισχύθηκε μέσα από μια σειρά ενεργειών, όπως ο θεσμός των φεστιβάλ Επιδαύρου και Αθηνών στα αρχαία θέατρα Επιδαύρου

και Ηρώδου του Αττικού, τα Ξενοδοχεία Ξενία, ο Αστέρας της Βουλιαγμένης, το ξενοδοχείο και το Casino της Πάρνηθας κ.ά. Αργότερα, και πάλι μέσα από πολιτικές κατευθύνσεις, υπήρξε μια στροφή προς το τουρισμό, χαμηλότερου εισοδηματικού επιπέδου. Το αποτέλεσμα ήταν να αυξηθεί ο αριθμός των τουριστών σημαντικά αλλά να μην ακολουθείται από την ταυτόχρονη αύξηση των εσόδων.

Η εισροή συναλλάγματος και η τόνωση της τοπικής οικονομίας ορισμένων περιοχών μέσω του κινηματογράφου, έγινε τυχαία και δεν αξιοποιήθηκε συστηματικά το φαινόμενο αυτό, διότι δεν υπήρξε η ανάλογη πολιτική. Ο ελληνικός τουριστικός τομέας, αν και αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους παράγοντες της Ελληνικής οικονομίας, εξακολουθεί, παρά τα όποια βήματα έχουν γίνει, να μην αντιμετωπίζεται από την πολιτεία ως πρωτεύων οικονομικός παράγοντας.

Ο ξένος κινηματογράφος στην Ελλάδα εκτός από την ώθηση στον τουρισμό δημιούργησε και στερεότυπα τα οποία χρησιμοποιούνται από τον ΕΟΤ για να προωθήσει τη χώρα μας στη διεθνή αγορά τουρισμού. Ένα θέμα που είναι ιδιαίτερος δημοφιλής, στα διαφημιστικά spot είναι εκείνο της μακρόχρονης ιστορίας της Ελλάδας, την οποία ο τουρίστας μπορεί να διακρίνει κατά τη διάρκεια της επίσκεψής του. Παλαιότερα προωθούνταν άλλα χαρακτηριστικά “ελληνικότητας”, όπως είναι ο ρομαντισμός του ηλιοβασιλέματος, η ζωντάνια και το γλέντι που επικρατούν στις Ελληνικές γειτονιές, το έντονο γαλάζιο χρώμα που χαρακτηρίζει τις Ελληνικές θάλασσες και τον ουρανό.

Όσον αφορά στην πολιτική των κινήτρων τουριστικής ανάπτυξης και την εξέλιξη των ιδιωτικών επενδύσεων, φαίνεται ότι σε αρκετές περιπτώσεις οι ιδιωτικές τουριστικές επενδύσεις αντιπροσωπεύουν ένα μεγάλο ποσοστό αν όχι το σύνολο για ορισμένες περιοχές. Μάλιστα στις δυναμικές τουριστικές περιοχές, παρουσιάζουν ταχείς ρυθμούς απορρόφησης.

Ο Ελληνικός Τουρισμός έχει ανάγκη από μια νέα θεώρηση Τουριστικού Μάρκετινγκ. Ειδικότερα, οι ελληνικές τουριστικές επιχειρήσεις θα ήταν σκόπιμο να καλλιεργήσουν τη φιλοσοφία του μάρκετινγκ μέσα από την ταυτόχρονη αξιολόγηση του εσωτερικού και εξωτερικού περιβάλλοντος, αναγνωρίζοντας την αξία του τουριστικού προϊόντος που προσφέρεται, σε μια προσέγγιση που θα προσδώσει προστιθέμενη αξία στην απόδοση των απασχολούμενων με το τουρισμό και κατά συνέπεια στην ανταγωνιστικότητά.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ακουμιανάκης Γ. (2006) *Ανάπτυξη του Μάρκετινγκ στον Τουρισμό σαν Φιλοσοφία και σαν Εργαλείο Επιχειρηματικής Πρακτικής*, Ηράκλειο, Σχολή Διοίκησης Οικονομίας, Τμήμα Τουριστικών Επιχειρήσεων, Διπλωματική εργασία

Αλιφραγκής Σ. (2005) Αθήνα-Θεσσαλονίκη, Αστικά Τοπία Αναμονής στο Ταξίδι στα Κύθηρα του Θ. Αγγελόπουλου, *Αρχιτέκτονες*, τεύχος 53- περίοδος Β- Σεπτέμβριος/ Οκτώβριος, Σελ. 75-77

Ανδρόνικου Α. (2007), *Πολεοδομική & Αρχιτεκτονική προσέγγιση της Νάπολης και της Ρώμης μέσω του Κινηματογράφου*, Βόλος, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Τμήμα Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης, Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία

Ανθρακοπούλου Μ. & Καμπέρη Κ. (2008), *Η Αναπαράσταση της Πόλης στον Κινηματογράφο: Το Παρίσι μέσα από το Κινηματογραφικό Κίνημα της Nouvelle Vague*, Βόλος, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Τμήμα Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης, Διπλωματική Εργασία

Αυγερινού Σ. (1996), *Επιπτώσεις της Ελληνικής Τουριστικής Πολιτικής στους Οικισμούς και στο Φυσικό Περιβάλλον*, Αθήνα, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, Παράδοση μαθήματος Ειδικά θέματα Αναπτυξιακού σχεδιασμού

Αυγερινού Σ. (2000), *Χωρικές Δυναμικές του Τουρισμού στην Ελλάδα (1961-1991)*, Αθήνα, πρακτικά της Διημερίδας Παντείου Πανεπιστημίου-CNRS

Βασιλάκη Π., Βερτεούρη Α., Χαζάπη Α. (2009), *Θέμα και Σκηνικό- ο Τουρισμός στην Ελλάδα*, Αθήνα, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, Τμήμα Αρχιτεκτόνων, Τομέας Πολεοδομίας- Χωροταξίας,

Βασιλειάδης Χ. (2003), *Η Διοικητική και το Μάρκετινγκ των Τουριστικών περιοχών*, Αθήνα, εκδόσεις Σταμούλης

Βενετσιάνου Ο. (2001), *Αρχιτεκτονική και Κινηματογράφος*, Αθήνα, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, Τμήμα Αρχιτεκτόνων, Τομέας Πολεοδομίας- Χωροταξίας

Βενετσιάνου Ο., Μπαζαίου Ν. (2005), Αρχιτεκτονική- Χώρος Κινηματογράφος, *Αρχιτέκτονες*, τεύχος 53- περίοδος Β- Σεπτέμβριος/ Οκτώβριος, Σελ. 52-54

Βλάμη Α. (2008), *Η χρηματοδότηση και η Γεωγραφική Ανάπτυξη του Ελληνικού Τουρισμού: Η περίπτωση της Ελληνικής ξενοδοχείας 1950-2005*, Πάτρα, Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων, Διδακτορική διατριβή

Βοζάνη Α. (2005), Η Αντίληψη του Χώρου στην Αρχιτεκτονική και τον Κινηματογράφο, *Αρχιτέκτονες*, τεύχος 53- περίοδος Β- Σεπτέμβριος/ Οκτώβριος, Σελ. 55-57

Beeton S, (2006), *Film-Induced Tourism*, Clevedon, Channel View Publications

Buchmann A. & Moore K. (2009) “*Experiencing Film Tourism*”, Publised by Elsevier Ltd

Γκανιά Β. (2007), *Επιλογή Τουριστικών Προορισμών από τους Καταναλωτές*, Αθήνα, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο, Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών σπουδών «Βιώσιμης Ανάπτυξης», Μεταπτυχιακή Διπλωματική εργασία

Γρούτας Χ. & Νικολαΐδης Χ. (2000), *Τουριστικό Μάρκετινγκ Φορέων, Οργανώσεων και Επιχειρήσεων*, Τόμος Γ, *Διαφήμιση, Δημόσιες Σχέσεις, Προώθηση Πωλήσεων στον Τουρισμό*, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο

Δαλαβούρας Π. & Ζευκίλλη Ν. *Χώροι και Όροι του θεάματος*, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, Ερευνητική εργασία

Δογάνη Ε. (2009), *Ανάπτυξη του Τουρισμού στην Ελλάδα*, Αθήνα, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, Ερευνητική εργασία

Ζούμπου Α. (2009), *Ειδικό Χωροταξικό Πλαίσιο Τουρισμού-Μια κριτική Τεχνοοικονομική Προσέγγιση*, Αθήνα, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, Διεπιστημονικό Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΠΜΣ), Ερευνητική εργασία

Θεοδώρου Κ. (2000), *Η Αναπαράσταση της Πόλης στον Κινηματογράφο-Η Θεσσαλονίκη σε οκτώ ταινίες*, Βόλος, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Τμήμα Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης, Διπλωματική εργασία

Καλούδης Ν. (2008), *Δυνατότητα Ανάπτυξης Εναλλακτικών μορφών Τουρισμού στα Ιόνια Νησιά*, Θεσσαλονίκη, Αλεξάνδρειο Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα, Διπλωματική Εργασία

Κοκκώσης Χ. (2009), *Χωροταξικό του Τουρισμού: Προτεραιότητες και Κατευθύνσεις*, Βόλος, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Θεσσαλίας, Συλλογικός τόμος «25 κείμενα για το σχεδιασμό και την ανάπτυξη του χώρου»

Κοκκώσης, Χ & Τσάρτας, Γ. (2001), *Βιώσιμη Τουριστική Ανάπτυξη και Περιβάλλον*, Αθήνα, Εκδόσεις Κριτική

Κολοβός Ν. (2000) “*KINHMATOTΓPAΦOΣ, η Τέχνη της Βιομηχανίας*”, Αθήνα, Εκδόσεις Καστανιώτη

Κοντοπίδη Κ. (1999), *Η Εικόνα της Αθήνας μέσα από τον Κινηματογράφο της δεκαετίας του 60', Δώδεκα ταινίες, μια Πόλη*”, Βόλος, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Τμήμα Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης, Διπλωματική Εργασία

Κοτσιλίνη Μ. (2009), *Αρχιτεκτονική-Κινηματογράφος: Οπτική Αντίληψη-Χώρος*, Πάτρα, Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών, Ερευνητική εργασία

Κράβαρης Π. (2006), *Ανάλυση Τουριστικού Μάρκετινγκ: Στρατηγική Μάρκετινγκ για Προσέλκυση Αλλοδαπών Τουριστών στην Κεντρική Μακεδονία*, Βόλος, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Τμήμα Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης, Μεταπτυχιακή Διπλωματική εργασία

Kotler P. (2000), *Μάρκετινγκ Μάνατζμεντ: Ανάλυση, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Έλεγχος*, (9η έκδοση), Αθήνα: EMI – Interbooks.

Λαγός Δ (1998), *Ο Τουρισμός ως Παράγοντας Προώθησης της Περιφερειακής Ανάπτυξης, Τόπος*, Επιθεώρηση Αστικών και Περιφερειακών μελετών

Λεουτσάκου Σ. (2009), *Το Λιμάνι του Πειραιά και η συμβολή του στη Τοπική ανάπτυξη*, Αθήνα, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο, Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών σπουδών «Βιώσιμης Ανάπτυξης», Μεταπτυχιακή Διπλωματική εργασία

Leglise P (2007) “*Architecture and Cinema*”, Plan de cours- seminaire

Μαλικούτη Σ. (2003), *Το ιστορικό κέντρο του Πειραιά. Διάσωση και τουριστική ανάπτυξη*, Αθήνα, κείμενο Εισήγησης

Μάργαρης Κ. (2008), *Έρευνα για την Αειφόρο Ανάπτυξη στο νησί της Αμοργού*, Αθήνα, Δίκτυο Αειφόρων νήσων- Δάφνη, Ερευνητική εργασία

Μαρινοπούλου Μ. (2009) *Tarkovsky και Fellini: η Στιγμή και η Διάρκεια ως Συστατικά του Κινηματογραφικού Χώρου*, Αθήνα, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία

Μεταξά Μ. (2010), *Λίγο Χόλιγουντ, λίγο θάλασσα και τα' αγόρι μου.....*, *Καθημερινή, ένθετο GK*, Τεύχος 34, Αύγουστος- Σεπτέμβριος, σελ. 76-83

Μιχάλαϊνα Ε. & Χριστοπούλου Ο. (2006) *Ενεργειακή και Τουριστική Στρατηγική Ανάπτυξης στη Νήσο Σκόπελο*, *Αειχώρος*, 5, (2): 122-135

Μποτίνας Θ. (1988) *Η κρυφή γοητεία του Κινηματογράφου*, Αθήνα, Εκδόσεις Παρασκήνιο

Middleton V. (2001) *Marketing in Travel and Tourism*, (3rd edition), Oxford: Butterworth Heinemann.

Middleton V. & Hawkins R.(2004), *Τουριστικό Μάρκετινγκ για Βιώσιμη Ανάπτυξη*, Αθήνα, εκδόσεις «Κριτική»

Morrison M. Alastair (1999), *Τουριστικό και Ταξιδιωτικό Μάρκετινγκ*, Αθήνα, Εκδόσεις «Ελληνί»

Νικολοπούλου Δ. (2007), *Made in Greece, η Ελλάδα φιλοξενεί το Hollywood, Μοτέρ*, τεύχος 6- περίοδος Ιούλιος /Αύγουστος, Σελ. 46-49

Ντελλή Β. (2008), *Σχέσεις πόλης και ιερού χώρου:Καλαμπάκα και Μετέωρα από το χθες στο σήμερα*, Αθήνα, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο, Τμήμα Γεωγραφίας, Διπλωματική Εργασία

Ξένιος Ν. (2001) “Το Όνειρο και η Νοσταλγία του Κινηματογράφου”, Αθήνα, *Αρχαιολογία και Τέχνες*, τεύχος 81, σελ. 17-26

Οικονόμου Δ. (1998), *Μελέτη Ήπιας Τουριστικής Ανάπτυξης Πελοποννήσου*, Τρίπολη, Β΄ Φάση, Γ.Γ. Περιφέρειας Πελοποννήσου

Πανάρετου Ι. (2006), *Βιώσιμη Τουριστική Ανάπτυξη στην Κέρκυρα*, Ηράκλειο, Σχολή Διοίκησης και Οικονομίας, Τμήμα Τουριστικών επιχειρήσεων, Διπλωματική εργασία

Πανελλήνια ένωση κριτικών κινηματογράφου, (2002), *Κινηματογραφημένες Πόλεις – Η πόλη στον Κινηματογράφο και τη Λογοτεχνία*, Αθήνα, Εκδόσεις Πατάκη

Παπαγεωργίου-Βενετάς Α. (1996), *Η Τουριστική Αξιοποίηση των Μνημείων και των Ιστορικών χώρων της Αθήνας*, *Αρχαιολογία & Τέχνες*, τεύχος 61, σελ.69-103

Παπακωνσταντίνου Γ. (2005) Αφηγήσεις του Χώρου στον πειραματικό Κινηματογράφο, *Αρχιτέκτονες*, τεύχος 53- περίοδος Β- Σεπτέμβριος/ Οκτώβριος, Σελ. 69-71

Πατσουράτης Γ. (2002), *Η Ανταγωνιστικότητα του Ελληνικού Τουριστικού Τομέα*, Αθήνα, ΙΤΕΠ

Σταυρίδης Σ. (2005), Ο Κινηματογράφος και η Ρυθμική της πόλης, *Αρχιτέκτονες*, τεύχος 53- περίοδος Β- Σεπτέμβριος/ Οκτώβριος, Σελ. 60-62

Στεφανίδου Χ (2007), *Η Αναπαράσταση της Πόλης στον Κινηματογράφο. Η Νέα Υόρκη μέσα από τις ταινίες “Μανχάταν” και “Μυστηριώδεις φόνοι στο Μανχάταν” του Γούντυ Άλλεν και “Μάτια Ερμητικά Κλειστά” του Στάνλει Κιούμπρικ*, Αθήνα, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών επιστημών, Μεταπτυχιακή Διπλωματική εργασία

Σωτηροπούλου Χ. (2001), *Κινούμενα Τοπία, Κινηματογραφικές Αποτυπώσεις του ελληνικού χώρου*, Αθήνα, Εκδόσεις Μεταίχμιο

Τριανταφύλλου Σ. (1990), *Κινηματογραφημένες Πόλεις*, Αθήνα, Εκδόσεις Σύγχρονη εποχή

Τσάρτας Π (1998), *Κοινωνικές και Περιβαλλοντικές Επιπτώσεις του Τουρισμού σε Μικρά Αστικά Κέντρα με Τουριστική Ανάπτυξη: Εξαρτήσεις, Προοπτικές, Διαπλοκές, Τόπος*, Επιθεώρηση Αστικών και Περιφερειακών μελετών

Υπουργείο ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ (2007), *Ειδικό Χωροταξικό Πλαίσιο για τον Τουρισμό*, Αθήνα

Υπουργείο ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ (2007), *Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών επιπτώσεων της εφαρμογής του Ειδικού πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τον Τουρισμό*, Αθήνα

Υπουργείο Ανάπτυξης, ΕΟΤ, (2006), *Μελέτη Τουριστικής Ανάπτυξης Περιφέρειας Θεσσαλίας*, Αθήνα

Holloway J. C. & Robinson C. (1995), *Τουριστικό Μάρκετινγκ*, Αθήνα, Εκδόσεις «Κλειδάριθμος»

Χατζηγώγας Γ, (2004), *Το Σινεμά του Αρχιτέκτονα*, Θεσσαλονίκη: University Studio Press

Χρήστου Ευάγγελος (2005), *Τουριστική Διαφήμιση*, Θεσσαλονίκη, Τ.Ε.Ι Θεσσαλονίκης Σχολή Διοίκησης και Οικονομίας, Τμήμα Τουριστικών επιχειρήσεων

Ξενόπουλος Σ. (2005), Η Αρχιτεκτονική της Μεταλλασσόμενης Εικόνας και οι σπουδές της Αρχιτεκτονικής, *Αρχιτέκτονες*, τεύχος 53- περίοδος Β- Σεπτέμβριος/ Οκτώβριος, Σελ. 58-59

Webber A. & Wilson E. (2008) *Cities in Transition- the moving image and the modern metropolis*, London, Wallflower Press

WEBSITES

<http://www.cinemanews.gr>

<http://www.makthes.gr>

<http://www.pare-dose.net>

<http://www.cine.gr>

<http://www.cineek.gr>

<http://www.camerastyloonline.wordpress.com>

<http://www.cinemainfo.gr>

<http://www.filmsite.org>

<http://www.12lyk-perist.att.sch.gr> (Κοσμογνωσία «Ο κόσμος του κινηματογράφου»)

<http://www.tovima.gr>

<http://www.cinemainfo.gr/cinema/cinematographyhistory/index.html>

<http://www.greekscapes.gr/index.php/2010-01-21-16-47-29/landscapescat/34/77-hydra.html>

<http://www.ionion.com/greek/kefalonia/culture/history/recent.htm>

<http://www.tovima.gr/default.asp?pid=2&artid=189480&ct=34&dt=22/06/2008#ixzz0yjndZKNJ>

www.gnto.gr

www.sete.gr

ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ ΑΠΟ ΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Αρούχ Μ., *Φιλοσοφία και Κινηματογράφος*

<http://www.nnet.gr/cogito/cogito%20downloads/Cog09-afieroma.pdf>,

Πρόσβαση 28 Μαρτίου 2010

Γκούβας Χ., *Πρέβεζα, ένα μεγάλο οδοιπορικό*,

<http://www.oreivatein.com/oreivatein/page/sites/preveza/preveza.htm>,

Πρόσβαση 28 Ιουλίου 2010

Ζαχαριουδάκη Κ., *Εισαγωγή στη Τέχνη του Κινηματογράφου*

<http://www.britsos.gr/admin/uploads/TECHNI%20KINIMATOGRFOY.pdf>,

Πρόσβαση 11 Μαρτίου 2010

Ζουμπουλάκης Γ., *Από τη Στέλλα στην Ιλία 50 ΧΡΟΝΙΑ από το «Ποτέ την Κυριακή»*

<http://www.tovima.gr/default.asp?pid=46&ct=4&artId=286254&dt=03/01/2010#ixzz0kRlrQ5bw>,

Πρόσβαση 3 Ιανουαρίου 2010

Μάμα μία (Mama mia) – Η ταινία που έκανε τους ξένους να ονειρεύονται τον γάμο

τους στα μαγευτικά ελληνικά νησιά, <http://www.pare-dose.net/?p=2629>

Πρόσβαση 24 Φεβρουαρίου 2010

Παπαδόπουλος Γ., *Η πόλη στον Κινηματογράφο*,

<http://www.vrahokipos.net/old/against/arts/town.htm>, Πρόσβαση 5 Απριλίου 2010

Σκάνδάλη Φ. *Στη μεγάλη οθόνη ταξιδεύει η Ελλάδα*

<http://www.cinemainfo.gr/cinema/cinematographyhistory/index.html>

Πρόσβαση 23 Ιανουαρίου 2010

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ

Η ΕΜΦΑΝΙΣΗ ΚΑΙ Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ

Στις 14 Οκτωβρίου του 1888, η πρώτη «πρωτόγονη» προσπάθεια για καταγραφή της κίνησης με κινηματογραφική μηχανή, είναι γεγονός. Στον κήπο του σπιτιού της οικογένειας Whitley, στο Oakwood Grange Road, Roundhay, ένα προάστιο του Leeds, στο Yorkshire, της Μεγάλης Βρετανίας, ο Aime Augustin Louis Le Prince χρησιμοποιώντας μία μηχανή με μονό φακό, καταγράφει τους «πρωταγωνιστές» της ταινίας, σε ένα βίντεο διάρκειας μόλις 2 δευτερολέπτων, το οποίο αποτελούνταν από μόλις 4 πλαίσια (καρέ).

Η λέξη «κινηματογράφος» επινοήθηκε από το Léon Bouly, ο οποίος βάφτισε έτσι αυτό που θεωρήθηκε ως εφεύρεση των αδελφών Louis και Auguste Lumière. Οι αδερφοί Lumière, δεν ήταν οι εφευρέτες του κινηματογράφου, ήταν όμως αυτοί που τον βελτίωσαν, τον καθιέρωσαν και τον διέδωσαν στο ευρύ κοινό.

Οι αδερφοί Lumière ήταν ιδιοκτήτες ενός εργοστασίου στη Γαλλία, το οποίο κατασκεύαζε φωτογραφικές πλάκες και διάφορα άλλα φωτογραφικά είδη. Στην έκθεση του Παρισιού το 1894, η παρουσίαση του κινητοσκοπίου του Thomas Edison, προκάλεσε το ενδιαφέρον του Antoine Lumière. Σε διάστημα ένα μόλις χρόνου οι Lumière είχαν έτοιμη την πρώτη κινηματογραφική μηχανή λήψης και προβολής και η καταχώρηση της εφεύρεσης τους έγινε με το όνομα «Κινηματογράφος» (Cinematographe).

Τον κινηματογράφο αποτελούσε μία φορητή κινηματογραφική μηχανή, λήψεως, εκτύπωσης και προβολής του φιλμ, που εμφάνιζε σε οθόνη εικόνες με ρυθμό 16 καρέ ανά δευτερόλεπτο. Η εφεύρεση των αδελφών Lumière, πέραν αυτών των πλεονεκτημάτων έναντι του κινητοσκοπίου και του κινητογράφου, διέθετε και ένα επιπλέον βασικό προσόν: το βάρος της ήταν μόλις 20 κιλά, κάτι που την έκανε πολύ πιο πρακτική και φορητή, σε σχέση με τα 500 κιλά που ζύγιζε ο κινητογράφος.

Στις 28 Δεκεμβρίου του 1895, έκαναν και την πρώτη δημόσια προβολή, στο ινδικό σαλόνι του Grand Cafe στο Παρίσι. Η ημερομηνία αυτή αναφέρεται από πολλούς ως η επίσημη ημέρα που ο κινηματογράφος με την σημερινή του γνωστή μορφή έκανε την εμφάνισή του. Εκείνη τη δημόσια προβολή παρακολούθησαν

συνολικά 35 άτομα επί πληρωμή και προβλήθηκαν δέκα ταινίες συνολικής διάρκειας περίπου δεκαπέντε λεπτών.

Γενικά, οι πρώτες κινηματογραφικές ταινίες ήταν μικρής διάρκειας, παρουσιάζοντας συνήθως στατικά, μία σκηνή της καθημερινότητας. Αποτελούνταν συνήθως από ένα μοναδικό πλάνο που κάδραρε μια δράση, ως επί το πλείστον σε απόσταση γενικού πλάνου. Στο πρώτο κινηματογραφικό στούντιο, τη «Μαύρη Μαρία» του Edison, ηθοποιοί του βαριετέ, φημισμένοι αθλητές και διασημότητες έπαιζαν για την κάμερα. Ένα μέρος της σκεπής στερεωμένο με μεντεσέδες άνοιγε για να μπει λίγος ήλιος, και ολόκληρο το κτίριο περιστρεφόταν πάνω σε μια κυκλική σιδηροτροχιά ώστε να ακολουθεί την κίνηση του ήλιου.

Οι Lumières, από την άλλη μεριά, κουβαλούσαν τη δική τους κάμερα έξω στα πάρκα, στους κήπους, στις παραλίες και σε άλλους δημόσιους χώρους για να κινηματογραφήσουν τις καθημερινές δραστηριότητες ή τα γεγονότα της ημέρας.

Ο ΟΜΙΛΩΝ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ

Η ιδέα του συνδυασμού κίνησης με εικόνες που καταγράφονται σε συνδυασμό με ήχο, είναι σχεδόν τόσο παλιά όσο και η ίδια η έννοια του κινηματογράφου. Μέχρι τα τέλη της δεκαετίας του 1920, ο κινηματογράφος παρέμενε χωρίς ήχο (βουβός κινηματογράφος) και συχνά οι προβολές ταινιών συνοδεύονταν από ζωντανή μουσική.

Μια πρώτη προσπάθεια, προβολής εικόνας με συγχρονισμένο ήχο έγινε το 1900 στο Παρίσι, αλλά τα αποτελέσματα ήταν μάλλον απογοητευτικά.

Το 1919, θα καταγραφεί η πρώτη σοβαρή προσπάθεια για ενσωμάτωση και συγχρονισμό του ήχου στο κινηματογραφικό φιλμ, από τον Αμερικανό εφευρέτη Lee De Forest. Τα επόμενα 4 χρόνια, η ευρεσιτεχνία του θα βελτιωθεί περαιτέρω με την βοήθεια εξοπλισμού ενός άλλου Αμερικανού εφευρέτη, του Theodore Case.

Τον Απρίλιο του 1923 στην Νέα Υόρκη, με βάση την τεχνολογία του Forest, γίνονται οι πρώτες προβολές εμπορικών ταινιών με πλήρως συγχρονισμένο ήχο.

Ουσιαστικά, η ιστορία του ηχογραφημένου κινηματογραφικού ήχου ξεκίνησε το 1926, όταν η Warner Brothers παρουσίασε μία συσκευή (Vitaphone), η οποία έδινε τη δυνατότητα αναπαραγωγής μουσικής, μέσω ενός δίσκου που συγχρονιζόταν με την μηχανή προβολής της ταινίας. Τον Αύγουστο του 1926, προβλήθηκε η τρίωρη ταινία «Don Juan», η οποία περιείχε μουσική επένδυση και ηχητικά εφέ, αλλά καθόλου διάλογους.

Στην Ευρώπη, η πρώτη αξιόλογη προσπάθεια εισαγωγής ήχου στον κινηματογράφο, σημειώνεται στις 16 Ιανουαρίου 1929, με την γερμανική παραγωγή «Φιλώ το χέρι σας κυρία μου» (Ich küsse Ihre Hand, Madame), η οποία όμως δεν περιείχε διάλογους. Η πρώτη ευρωπαϊκή εν μέρει «ομιλούσα» ταινία θεωρείται η «The Clue of the New Pin», βρετανικής παραγωγής και παρουσιάστηκε τον Μάρτιο του 1929.

Ο ΕΓΧΡΩΜΟΣ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ

Οι πρώτες έγχρωμες ταινίες εμφανίστηκαν σχεδόν την ίδια εποχή με τις πρώτες ομιλούσες. Μετά το 1927, οπότε και για την εισαγωγή ήχου απαιτήθηκε η υιοθέτηση ενός σταθερού ρυθμού προβολής, που ορίστηκε στα 24 καρέ ανά δευτερόλεπτο, άρχισαν οι πρώτες συστηματικές προσπάθειες για την προσθήκη χρώματος.

Το 1919 εμφανίστηκε η πρώτη συνθετική μέθοδος, με την ονομασία Prizmacolor, όπου το φιλμ είχε χρωματικές πληροφορίες και στις δύο όψεις. Η τεχνική αυτή χρησιμοποιούνταν σε παραγωγές χαμηλού προϋπολογισμού μέχρι και το 1950, αλλά τελειοποιήθηκε σε μεγάλο βαθμό ήδη από το 1922 και τη μέθοδο Technicolor, η οποία ενσωμάτωνε 2 επιφάνειες φιλμ σε μια χοντρή, ενώ το 1928 οι 2 επιφάνειες έγιναν πλέον μία. Σε αυτήν καταγράφονταν μέσα από ένα φακό κάμερας μέσω πρισμάτων και τεχνικών διαχωρισμού οι διαφορετικές πληροφορίες των τριών φασμάτων του χρώματος.

Εν τω μεταξύ από το 1936 είχε εμφανιστεί το έγχρωμο αρνητικό από τη Γερμανική εταιρία Agfa, ενώ μετά το τέλος του Β' Παγκόσμιου Πολέμου και η εταιρία Eastman Kodak έβγαλε στην αγορά το έγχρωμο αρνητικό φιλμ, που δεν απαιτούσε τη διαδικασία διαχωρισμού, όπως η Technicolor.

Οι ταινίες Technicolor ωστόσο είναι οι μόνες όπου τα χρώματα παραμένουν αναλλοίωτα στο χρόνο, σε αντίθεση με τα συμβατικά φιλμ, όπου τα χρώματά τους αλλοιώνονται μετά από 7 χρόνια.

Αν και μέχρι τη δεκαετία του 1950, η παραγωγή έγχρωμων ταινιών μειωηφούσε, κατά τη δεκαετία του 1960 και χάρη στην ανάπτυξη της σχετικής τεχνολογίας, ο έγχρωμος κινηματογράφος επικράτησε.

Στην ιστορία έχουν περάσει, δυο ταινίες ως οι πρώτες έγχρωμες, μάλλον λόγω της δημοφιλίας τους: «Ο μάγος του Οζ» (The Wizard of Oz) και το «Όσα παίρνει ο άνεμος» (Gone with the wind), οι οποίες προβλήθηκαν και οι δυο το 1939.

HOLLYWOOD ΚΑΙ CINECITTA

Το 1908 ο Edison συνεργάζεται με την εταιρία Biograph, στον «έλεγχο» άλλων κινηματογραφικών εταιρειών, ιδρύοντας τη Motion Picture Patents Company (Εταιρεία Ευρεσιτεχνίας Κινηματογραφικών Ταινιών), μια ομάδα δέκα επιχειρήσεων με έδρες κυρίως το Σικάγο, τη Νέα Υόρκη και το Νιου Τζέρσεϋ. Ο Edison και η Biograph ήταν οι μόνοι μέτοχοι και κάτοχοι των ευρεσιτεχνιών. Αυτοί παρείχαν τις άδειες στα άλλα μέλη για να κάνουν ταινίες, να τις διανέμουν και να τις παρουσιάζουν.

Η κυβέρνηση των Ηνωμένων Πολιτειών υπέβαλε αγωγή εναντίον της MPPC το 1912 και το 1915 κηρύχτηκε μονοπώλιο.

Πηγή: (<http://www.cinemainfo.gr>)

Γύρω στο 1910, οι κινηματογραφικές εταιρείες άρχισαν να μεταφέρονται μόνιμα στην Καλιφόρνια. Τελικά το Hollywood (εικ. 1) και άλλες μικρές πόλεις στα προάστια του Λος Άντζελες έγιναν ο τόπος μιας εκτεταμένης κινηματογραφικής παραγωγής.

Το πρώτο στούντιο στο Hollywood ήταν της Nestor Studios το 1911. Ο σκηνοθέτης David Griffith στάλθηκε από την εταιρεία Biograph να εξερευνήσει και να βιντεοσκοπήσει τις νέες περιοχές, για να διαπιστώσουν κατά πόσο ήταν κατάλληλες για την κινηματογράφιση ταινιών.

Το 1913 ο Griffith γύρισε στην Νέα Υόρκη έχοντας γυρίσει και άλλες ταινίες. Αρκετοί παραγωγοί άκουσαν τις εμπειρίες του Griffith και αποφάσισαν να πάνε να μείνουν στο Hollywood. Τότε ήταν που γεννήθηκε η βιομηχανία ταινιών.

Σταδιακά, στη διάρκεια των δεκαετιών του 1910 και του 1920 τα μικρότερα στούντιο συγχωνεύτηκαν διαμορφώνοντας τις μεγάλες εταιρείες που εξακολουθούν να υπάρχουν μέχρι σήμερα. Η Famous Players ενώθηκε με τη Jesse L. Lasky και ίδρυσαν στη συνέχεια ένα παράρτημα διανομής, την Paramount. Στα τέλη της δεκαετίας του '20, υπήρχαν οι περισσότερες μείζονες εταιρείες — η MGM (μια συγχώνευση των Metro, Goldwyn και Mayer), η Fox Film Corporation (που συγχωνεύτηκε με την 20th Century το 1935), η Warner Bros., η Universal και η Paramount. Αν και βρίσκονταν σε ανταγωνισμό μεταξύ τους, τα στούντιο αυτά έτειναν να συνεργάζονται ως ένα βαθμό, αφού είχαν συνειδητοποιήσει πως καμιά εταιρεία δεν μπορούσε μόνη της να ικανοποιήσει την αγορά.

Το σύγχρονο Hollywood ξεκίνησε την δεκαετία του 50. Τότε δημιουργήθηκαν αρκετά κανάλια όπως KTLA-TV και το CBS, αρκετά στούντιο ηχογράφησης και γραφεία. Το 1956 φτιάχτηκε το γνωστό κτίριο της εταιρείας ηχογράφησης Capitol Records. Η λεωφόρος Walk of Fame (ως φόρος τιμής σε καλλιτέχνες που δραστηριοποιούνται στον κλάδο της ψυχαγωγίας) δημιουργήθηκε το 1958 ενώ το πρώτο αστέρι τοποθετήθηκε δύο χρόνια αργότερα.

Πηγή: (<http://www.cinemainfo.gr>)

Ταυτόχρονα στην Ευρώπη υπήρχε η «Πόλη του Κινηματογράφου», όπως μεταφράζεται στα ελληνικά, η Cinecitta (εικ. 2), όπου φιλοξενούνται σε αχανής εκτάσεις τα μεγαλύτερα κινηματογραφικά στούντιο της Ευρώπης.

Ξεκίνησε επί Benito Mussolini, ο οποίος ήταν από τους πρώτους που είχε αντιληφθεί τη σπουδαιότητα της εκμετάλλευσης και προώθησης ταινιών στην διεθνή αγορά. Τα στούντιο άρχισαν να χτίζονται λίγο μετά τα μέσα της δεκαετίας του 1930 και εγκαινιάστηκαν το 1937.

Για ένα πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα, ως και τα πρώτα χρόνια μετά τη λήξη του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου, το ιταλικό κράτος ήλεγχε εξ ολοκλήρου τις δραστηριότητες της Cinecitta. Ο χώρος αρχικά ταυτίστηκε απολύτως με τον φασισμό, κάτι που οδήγησε στην παρακμή της στα χρόνια της δεκαετίας του 1950. Δεν επρόκειτο πάντως να περάσει αρκετό χρονικό διάστημα ωσότου η Cinecitta αποκτήσει και πάλι τη χαμένη αίγλη της και καταστεί εκ νέου το επίκεντρο της κινηματογραφικής παραγωγής της Ιταλίας. Σε αυτό συνέβαλε αρκετά το Hollywood, που θεώρησε τον χώρο ιδανικό για τα γυρίσματα επικών ταινιών τις δεκαετίες του 1950 και του 1960.

Περί τα τέλη της δεκαετίας του 1950, η Ιταλία άρχισε να αντιγράφει με τον δικό της ιδιαίτερο τρόπο τις επικές αμερικανικές παραγωγές. Για πρώτη φορά εδώ, ο κινηματογράφος αγγίζει θεματικά την Ιστορία και κάνει την εμφάνισή του το γνωστό σε όλους μας αισθητικό στυλ των τεράστιων μεγαλοπρεπών ντεκόρ και των χιλιάδων κομπάρσων.

Τη δεκαετία του 1980 η Cinecitta έζησε τη δεύτερη περίοδο κρίσης της, από την οποία προσπάθησε να ξεφύγει και για μία ακόμη φορά να σταθεί στο ύψος της.

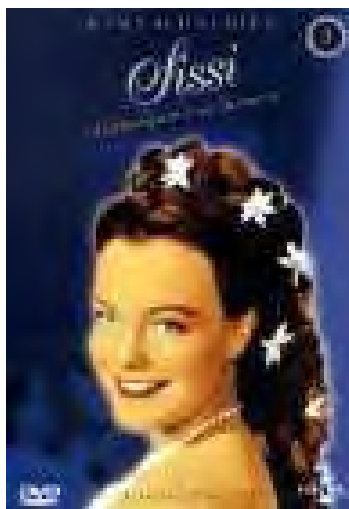
Τα μυθικά κινηματογραφικά στούντιο της Cinecitta, στη Ρώμη, καταστράφηκαν σε σημαντικό βαθμό, εξαιτίας πυρκαγιάς, τον Αύγουστο του 2007. Από τη φωτιά δεν υπέστησαν ζημιές τμήματα των στούντιο όπου γυρίστηκαν μερικές ταινίες που αποτέλεσαν σταθμό στην ιστορία του κινηματογράφου, όπως ο «Ben-Hur» το 1959 και κλασσικές ταινίες του Federico Fellini.

ΦΙΛΜΟΓΡΑΦΙΑ

SISSI, SCHICKSALSJAHRE EINER KAISERIN (ΣΙΣΣΥ 3)

ΤΟΥ ERNST MARISCHKA

(1957) ΤΟΠΟΣ ΓΥΡΙΣΜΑΤΟΣ: ΚΕΡΚΥΡΑ

Σκηνοθεσία: Ernst Marischka

Σενάριο: Ernst Marischka

Ηθοποιοί: Romy Schneider , Karlheinz Böhm

Παραγωγή: Austria

Χρώμα: Έγχρωμο

Διάρκεια: 109'

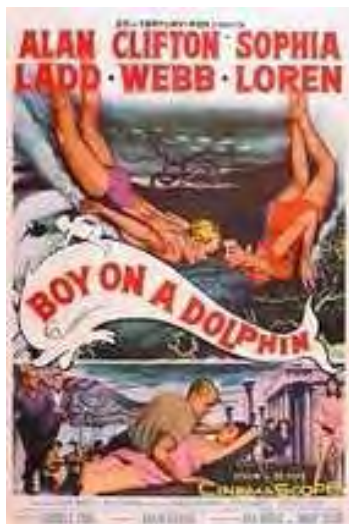
Περίληψη

Στην Αυστρία του 19ου αιώνα η νεαρή αριστοκράτισσα Σίσσυ συναντά ένα γοητευτικό αξιωματικό, που δεν είναι άλλος από τον αυτοκράτορα Φραγκίσκο Ιωσήφ. Και ενώ εκείνος πρόκειται να παντρευτεί την αδελφή της, Nene, ένα ειδύλλιο αναπτύσσεται μεταξύ τους. Τα γυρίσματα που πραγματοποιούνται στην Ελλάδα αφορούν την επίσκεψη της αυτοκράτειρας στο θερινό παλάτι της στην Κέρκυρα (Αχίλλειο), προκειμένου να αντιμετωπίσει κάποιο πρόβλημα υγείας.

BOY ON A DOLPHIN (ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΚΑΙ ΤΟ ΔΕΛΦΙΝΙ)

ΤΟΥ JEAN NEGULESCO

(1957) ΤΟΠΟΣ ΓΥΡΙΣΜΑΤΟΣ: ΥΔΡΑ, ΑΘΗΝΑ, ΜΕΤΕΩΡΑ

Σκηνοθεσία: Jean Negulesco

Σενάριο: David Divine

Ηθοποιοί: Alan Ladd, Sophia Loren , Clifton Webb

Παραγωγή: USA

Χρώμα: Έγχρωμο

Διάρκεια: 111’

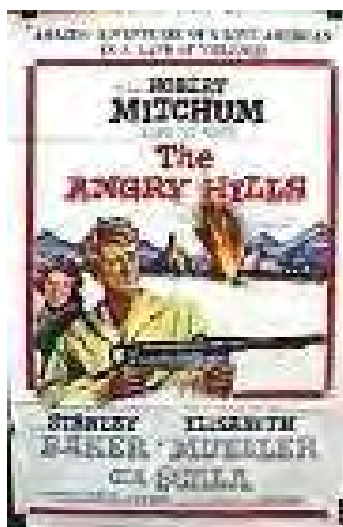
Περίληψη

Στην ταινία η Sophia Loren υποδύεται μια χαρούμενη μικρή Υδραία που εργάζεται σαν δύτης σφουγγαριών. Όταν σε μία από τις καταδύσεις της, ανακαλύπτει ένα χρυσό άγαλμα ενός παιδιού πάνω σε ένα μπρούτζινο δελφίνι, δεμένο με αλυσίδα στα ερείπια ενός πλοίου. Προσπαθεί να βρει έναν πλούσιο Αμερικανό για να χρηματοδοτήσει την ανέλκυση του βυθισμένου αγάλματος. Οι δύο εναλλακτικές που έχει, είναι ο Αμερικανός αρχαιολόγος Alan Ladd , ο οποίος πιστεύει στην επιστροφή των αρχαιοτήτων στις χώρες που ανήκουν, και ο Clifton Webb , ένας φιλόδοξος συλλέκτης έργων τέχνης, ο οποίος είναι διατεθειμένος να πληρώσει ένα μεγάλο ποσό προκειμένου να ικανοποιήσει την επιθυμία του να συλλέγει αρχαίους θησαυρούς.

THE ANGRY HILLS (ΟΡΓΙΣΜΕΝΟΙ ΛΟΦΟΙ)

ΤΟΥ ROBERT ALDRICH

(1959) ΤΟΠΟΣ ΓΥΡΙΣΜΑΤΟΣ: ΑΘΗΝΑ (ΚΑΣΤΕΛΑ)

Σκηνοθεσία: Robert Aldrich

Σενάριο: David Divine

Ηθοποιοί: Robert Mitchum, Stanley Baker, Elisabeth Müller

Παραγωγή: UK

Χρώμα: Ασπρόμαυρο

Διάρκεια: 105'

Περίληψη

Το *Angry Hills* είναι ένα μυθιστόρημα γραμμένο από τον αμερικανικό μυθιστοριογράφο Leon Uris. Προσαρμόστηκε σε κινηματογραφική ταινία με το ίδιο όνομα το 1959. Ο "Mike" Morrison είναι ένας Αμερικανός συγγραφέας και πρόσφατα χήρος ο οποίος βρίσκεται στην Ελλάδα κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου για να αποδεχθεί μια κληρονομιά. Όταν όλα έχουν σχεδόν τελειώσει, μια ελληνίδα δικηγόρος του παραδίδει ένα γράμμα από ένα φίλο στο Λονδίνο. Σύντομα οι Γερμανοί εισβάλουν στην Ελλάδα και η επιστολή αποδεικνύεται ότι είναι εξαιρετικής σημασίας για το κίνημα αντίστασης.

PHAEDRA (ΦΑΙΔΡΑ)

ΤΟΥ JULES DASSIN

(1960) ΤΟΠΟΣ ΓΥΡΙΣΜΑΤΟΣ: ΑΘΗΝΑ, ΣΟΥΝΙΟ

Σκηνοθεσία: Jules Dassin

Σενάριο: Jules Dassin, Μαργαρίτα Λυμπεράκη

Ηθοποιοί: Μελίνα Μερκούρη, Anthony Perkins

Παραγωγή: USA, France, Greece

Χρώμα: Ασπρόμαυρο

Διάρκεια: 115'

Περίληψη

Η ταινία ξεφεύγει από το μύθο σε ένα βασικό σημείο: ο έρωτας της Φαίδρας για τον Ιππόλυτο εδώ είναι αμοιβαίος. Από την πρώτη τους συνάντηση, στην οποία επέμενε ο σύζυγος της Φαίδρας η σπίθα άναψε. Το ταξίδι αναψυχής φορτίζεται με ένταση και πάθος. Η Μελίνα σε ένα μεστό ρόλο, αποδίδει απέριττα και τις δυο φάσεις του. Στην αρχή κυρία του εαυτού της η Φαίδρα κυκλοφορεί με τον αέρα της πλούσιας οικοδέσποινας και αργότερα δεμένη από τις κοινωνικές νόρμες κατειλημμένη από τα δαιμόνια του έρωτα και του θανάτου παίρνει τη μοιραία απόφαση να τελειώσει τη ζωή της. Ο Anthony Perkins είναι ο Ιππόλυτός της, ο Αλέξης.

THE GUNS OF NAVARONE (TA KANONIA TOY NABAPONE)**TOY LEE THOMPSON (1961)****(1961) ΤΟΠΟΣ ΓΥΡΙΣΜΑΤΟΣ: ΡΟΔΟΣ**

Σκηνοθεσία: Lee Thompson

Σενάριο: Alistair MacLean

Ηθοποιοί: Gregory Peck, David Niven, Anthony Quinn

Παραγωγή: UK, USA

Χρώμα: Ασπρόμαυρο

Διάρκεια: 158'

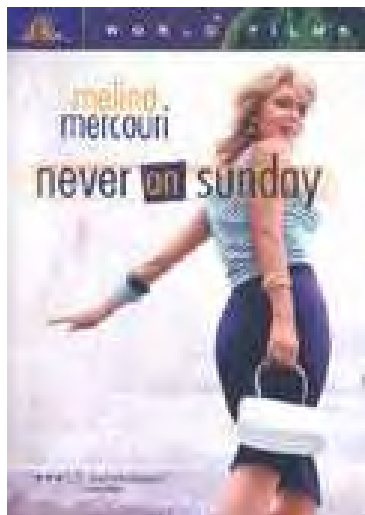
Περίληψη

Μετά τη μάχη του Stalingrad, οι Γερμανοί προσπαθούν να αναγκάσουν την ουδέτερη Τουρκία να πάρει μέρος στο πόλεμο. Παράλληλα έχουν παγιδεύσει 2.000 Βρετανούς στρατιώτες σε ένα νησί του Αιγαίου, όπου υπάρχει μόνο ένας θαλάσσιος δρόμος διαφυγής που παρακολουθείται από τα γερμανικά ραντάρ που είναι τοποθετημένα στο νησί του Ναβαρόνε. Χωρίς ελπίδες για συμμαχική βοήθεια, ο Βρετανός αξιωματικός Keith Mallory, ο οποίος έχει κάνει θητεία δύο χρόνων στην ταραγμένη Κρήτη και είναι άριστος ορειβάτης, θα πρέπει να φτάσει με μια μικρή ομάδα στρατιωτών στο μόνο μέρος του Ναβαρόνε που δεν παρακολουθείται από τις γερμανικές δυνάμεις, μια κορυφή 400 ποδιών. Εκεί θα τους περιμένει η Ελληνική Αντίσταση για να τους οδηγήσει στα όπλα των Γερμανών. Μαζί του θα πάει και ο Cpl. Miller, ειδικός στα εκρηκτικά, όμως πριν ξεκινήσουν θα ανακαλύψει πως υπάρχει κάποιος προδότης ανάμεσα τους, καθώς θα βρει όλο τον εξοπλισμό του κατεστραμμένο...

NEVER ON SUNDAY (ΠΟΤΕ ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ)

ΤΟΥ JULES DASSIN (1962)

(1962) ΤΟΠΟΣ ΓΥΡΙΣΜΑΤΟΣ: ΠΕΙΡΑΙΑΣ, ΑΘΗΝΑ, ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ

Σκηνοθεσία: Jules Dassin

Σενάριο: Jules Dassin

Ηθοποιοί: Μελίνα Μερκούρη, Jules Dassin, Titos Vandis

Παραγωγή: USA, Greece

Χρώμα: Ασπρόμαυρο

Διάρκεια: 91'

Περίληψη

Στην ταινία *Ποτέ την Κυριακή*, ο σκηνοθέτης Jules Dassin είναι ένας Αμερικανός επιστήμονας που βρίσκεται στην Ελλάδα και ξετρελαίνεται με μία πόρνη. Προσπαθεί να την βοηθήσει να αλλάξει τρόπο ζωής και να εγκαταλείψει την αμαρτωλή ζωή της, προς μεγάλη απογοήτευση και αντίδραση της οικογένειάς του και των φίλων του. Για την ταινία αυτή, η Μελίνα Μερκούρη κέρδισε το βραβείο Καλύτερης Ερμηνείας στο Φεστιβάλ Κανών και στον Κύκλο Κριτικών της Νέας Υόρκης. Η ταινία επίσης, κέρδισε Όσκαρ καλύτερου τραγουδιού, το οποίο συνέθεσε ο Μάνος Χατζηδάκης και τραγούδησε η Μελίνα Μερκούρη.

IT HAPPENED IN ATHENS (ΣΥΝΕΒΗ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ)

ΤΟΥ ANDREW MARTON (1962)

(1962) ΤΟΠΟΣ ΓΥΡΙΣΜΑΤΟΣ: ΑΘΗΝΑ

Σκηνοθεσία: Andrew Marton

Σενάριο: László Vadnay

Ηθοποιοί: Jayne Mansfield, Trax Colton,

Παραγωγή: USA

Χρώμα: Έγχρωμο

Διάρκεια: 100'

Περίληψη

Το 1896 ανακοινώνεται η αναβίωση των Ολυμπιακών Αγώνων. Οι πρώτοι Ολυμπιακοί Αγώνες θα γίνουν στην Αθήνα. Ένας νεαρός βοσκός, ο Σπυρίδων Λούης, αποφασίζει να αγωνιστεί στο μαραθώνιο. Στην Αθήνα, γνωρίζεται με τη νεαρή Χριστίνα Γκάτσου, η οποία είναι η προσωπική υπηρέτρια της Ελένης Κώστα, της πιο λαμπερής ηθοποιού, στην Ελλάδα ...

SUMMER LOVERS

ΤΟΥ PETER YATES

(1963) ΤΟΠΟΣ ΓΥΡΙΣΜΑΤΟΣ: ΑΘΗΝΑ

Σκηνοθεσία: Peter Yates

Σενάριο: Peter Myers

Ηθοποιοί: Cliff Richard, Lauri Peters

Παραγωγή: UK

Χρώμα: Ασπρόμαυρο

Διάρκεια: 107'

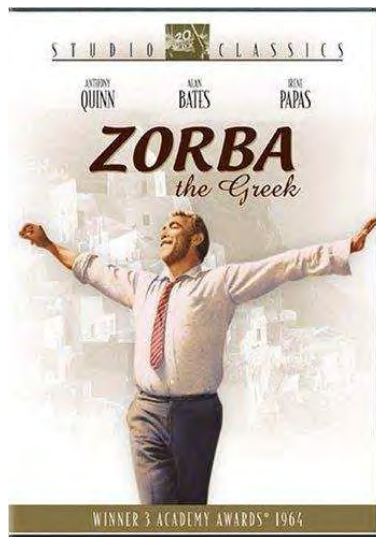
Περίληψη

Η ιστορία αφορά τον Richard και τους φίλους του, που είναι μηχανικοί λεωφορείων στο Λονδίνο στο Aldenham και στο Hertfordshire. Ο Richard και η παρέα του μετατρέπουν ένα λεωφορείο σε τροχόσπιτο διακοπών, με το οποίο διασχίζουν την Ευρώπη, σκοπεύοντας να φθάσουν στα νότια της Γαλλίας με τελικό προορισμό τους την Αθήνα.....

ALEXIS ZORBAS (ΑΛΕΞΗΣ ΖΟΡΜΠΑΣ)

ΤΟΥ ΜΙΧΑΛΗ ΚΑΚΟΓΙΑΝΝΗ (1964)

(1964) ΤΟΠΟΣ ΓΥΡΙΣΜΑΤΟΣ: ΚΡΗΤΗ

Σκηνοθεσία: Μιχάλης Κακογιάννης

Σενάριο: Νίκος Καζαντζάκης, Μιχάλης Κακογιάννης

Ηθοποιοί: Anthony Quinn, Alan Bates, Irene Papas

Παραγωγή: USA

Χρώμα: Ασπρόμαυρο

Διάρκεια: 142'

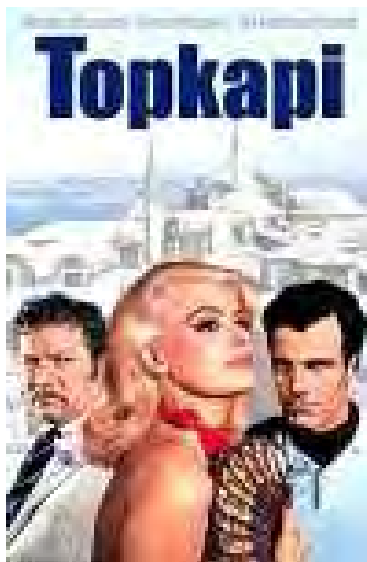
Περίληψη

Ο κινηματογραφικός Ζορμπάς, που τον υποδύεται με σπάνια αυθεντικότητα ο Anthony Quinn, είναι ανοιχτόκαρδος, με το χαμόγελο στα χείλη, λίγο αγροίκος, πρώτος στο να ξοδεύει τα λεφτά των άλλων, έχει το δαιμόνιο του Έλληνα, αλλά και την τσαπατσουλιά του. Λέει σοφές κουβέντες, δεν απελπίζεται ποτέ, είναι πολυλογάς, γυναικάς, χορευταράς, εκφράζει τον πόνο και τη χαρά μέσα από το τραγούδι, το χορό, το πιωτό και το σαντούρι του. Προστάτης ανυπεράσπιστων γυναικών, θεωρεί μεγαλύτερη αμαρτία το να μη δώσεις σημασία σε μια γυναίκα που σε θέλει, περιπλανώμενος και τυχοδιώκτης, είναι η ενσάρκωση του μεσογειακού πάθους, δίπλα στον συγκρατημένο Άγγλο διανοούμενο, που τον υποδύεται ένας έξοχος, ως συνήθως, Alan Bates. Όσκαρ ασπρόμαυρης φωτογραφίας, σκηνογραφίας, β' γυναικείου ρόλου.

ΤΟΡΚΑΡΙ

ΤΟΥ JULES DUSSIN

(1964) ΤΟΠΟΣ ΓΥΡΙΣΜΑΤΟΣ: ΚΑΒΑΛΑ

Σκηνοθεσία: Jules Dussin

Σενάριο: Monja Danischewsky

Ηθοποιοί: Peter Ustinov, Μελίνα Μερκούρη, Maximilian Schell

Παραγωγή: USA

Χρώμα: Έγχρωμο

Διάρκεια: 120'

Περίληψη

Η Elizabeth Lipp καιροσκοπός έρχεται σε μυστική επαφή και συμφωνία με το Walter Harper, με σκοπό να συγκεντρώσει μια ομάδα ατόμων ικανών να φέρουν σε πέρας ένα επικίνδυνο σχέδιο αρπαγής ενός σουγιά ανεκτίμητης αξίας που ανήκε στο σουλτάνο και φυλάσσεται σε ιδιαίτερα υψηλές συνθήκες ασφαλείας στο μουσείο Τορκαρί στην Κωνσταντινούπολη της Τουρκίας. Ο άγγλος Cedric Page είναι ειδικός στα συστήματα συναγερμών, ο Hans και ο Guilio είναι και οι δύο ακροβάτες με πλούσιο ταλέντο και ο Arthur Simon Simpson είναι ένας μικροαπατεώνας που αναλαμβάνει το επικίνδυνο έργο της μεταφοράς ενός αυτοκινήτου με κρυμμένα όπλα από τα ελληνικά σύνορα στην Τουρκία, χωρίς βέβαια να γίνει αντιληπτός από τον έλεγχο της αστυνομίας.

LA ROUTE DE CORINTHE (ΔΡΟΜΟΙ ΤΗΣ ΚΟΡΙΝΘΟΥ)

ΤΟΥ CLAUDE CHABROL

(1967) ΤΟΠΟΣ ΓΥΡΙΣΜΑΤΟΣ: ΚΟΡΙΝΘΟΣ

Σκηνοθεσία: Claude Chabrol

Σενάριο: Claude Rank

Ηθοποιοί: Jean Seberg, Maurice Ronet, Christian Marquand

Παραγωγή: France, Italy, Greece

Χρώμα: Έγχρωμο

Διάρκεια: 90'

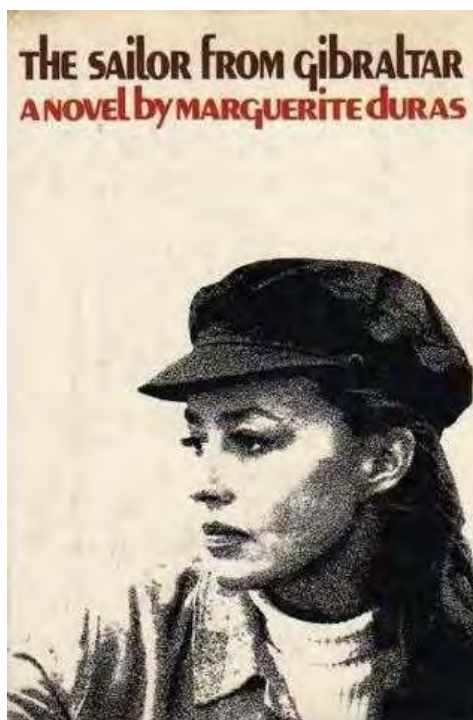
Περίληψη

Η ταινία ξεκινάει με τη σύλληψη ενός ταχυδακτυλουργού, του Socrates, που φέρει μαζί του στην Ελλάδα ένα παράξενο μαύρο κουτί. Όσο ψάχνουν οι τελωνιακοί το παλιομοδίτικο όχημα του ακούγεται μια ελαφριά μουσική με μπουζούκι. Ο ταχυδακτυλουργός συλλαμβάνεται και ανακρίνεται, ενώ συναγερμός χτυπά στα επιτελεία του στρατού και της αστυνομίας εξαιτίας του "μαύρου κουτιού". Στην ανάκριση ο Socrates σπάει. Λύνεται -μόνος του φυσικά- από την καρέκλα της ανάκρισης και παραδέχεται ότι έχει μεταφέρει άλλα δεκαπέντε παρόμοια κουτιά στο παρελθόν.

THE SAILOR FROM GIBRALTAR (Ο ΝΑΥΤΗΣ ΤΟΥ ΓΙΒΡΑΛΤΑΡ)

ΤΟΥ TONY RICHARDSON

(1967) ΤΟΠΟΣ ΓΥΡΙΣΜΑΤΟΣ: ΠΕΙΡΑΙΑΣ

Σκηνοθεσία: Tony Richardson

Σενάριο: Marguerite Duras

Ηθοποιοί: Jeanne Moreau, Vanessa Redgrave, Orson Welles

Παραγωγή: UK

Χρώμα: Ασπρόμαυρο

Διάρκεια: 91'

Περίληψη

Ο Alan διαπληκτίζεται με τη φίλη του Sheila και αυτό γίνεται για να “ιντριγκάρουν” την Άννα, μια μυστηριώδη χήρα, η οποία ψάχνει κάποιο ναύτη, γνωστό της εδώ και πολλά χρόνια. Ο Alan και η Άννα ξεκινούν την αναζήτηση του, σε ένα σκάφος εντός της Ελλάδας, αλλά δεν βρίσκουν τίποτα. Παράλληλα ο Louis από τη Μοζαμβίκη, σε μια στάση στην Αφρική, βρίσκοντας το ναύτη συνωμοτεί μαζί του, ώστε η Άννα να πιστέψει, πως δεν υπήρξε παρά στη φαντασία της.....

APOLLO GOES ON HOLIDAY (ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΑΠΟΛΛΩΝ)

ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ ΣΚΑΛΕΝΑΚΗ

(1968) ΤΟΠΟΣ ΓΥΡΙΣΜΑΤΟΣ: ΑΘΗΝΑ, ΝΑΥΠΛΙΟ, ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ, ΚΕΡΚΥΡΑ

Σκηνοθεσία: Γιώργος Σκαλενάκης

Σενάριο: Volodja Semitjov

Ηθοποιοί: Έλενα Ναθαναήλ, Thomas Fritsch, Caroline Christensen

Παραγωγή: Sweden, Greece

Χρώμα: Έγχρωμο

Διάρκεια: 88'

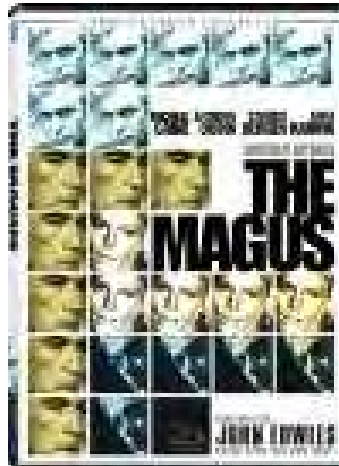
Περίληψη

Ο πρίγκιπας Jan, αφήνει τις επισημότητες και τα τυπικά και αποφασίζει να γνωρίσει μόνος του την Ελλάδα. Από το ελικόπτερο εντοπίζει την όμορφη ξεναγό Έλενα και από την επόμενη στιγμή την παρακολουθεί όπου πηγαίνει με το γκρουπ που συνοδεύει. Σιγά-σιγά κερδίζει την συμπάθεια και την αγάπη της. Στο μεταξύ ο πρόξενος και η συνοδεία του τον αναζητούν..

THE MAGUS (Ο ΜΑΓΟΣ)

TOY GUY GREEN

(1968) ΤΟΠΟΣ ΓΥΡΙΣΜΑΤΟΣ: ΑΘΗΝΑ, ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΝΗΣΙΑ

Σκηνοθεσία: Guy Green

Σενάριο: John Fowles

Ηθοποιοί: Michael Caine, Anthony Quinn, Candice Bergen

Παραγωγή: UK

Χρώμα: Έγχρωμο

Διάρκεια: 117'

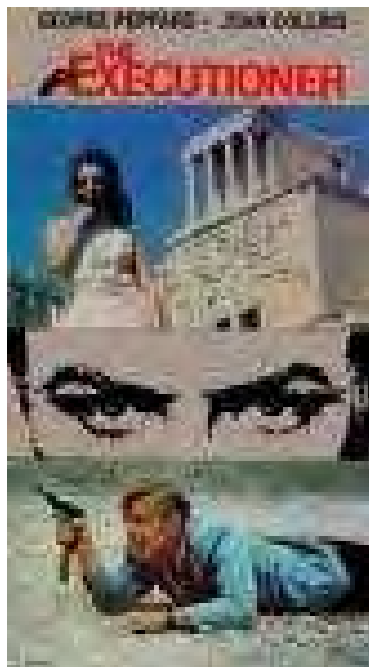
Περίληψη

Το 1968 γυρίζεται στην Αθήνα η ταινία *Ο Μάγος*, βασισμένη στο ομώνυμο μυθιστόρημα του Fowles, όπου η δράση εξελίσσεται στην σύγχρονη Ελλάδα, με συνεχείς αναφορές στην πρόσφατη ιστορία. Ένας δάσκαλος σε ένα ελληνικό νησί εμπλέκεται σε περίεργα παιχνίδια μυαλού, με τον μάγο του νησιού και μια όμορφη νεαρή γυναίκα.

THE EXECUTIONER (Ο ΕΚΤΕΛΕΣΤΗΣ)

ΤΟΥ SAM WANAMAKER

(1970) ΤΟΠΟΣ ΓΥΡΙΣΜΑΤΟΣ: ΑΘΗΝΑ, ΚΕΡΚΥΡΑ

Σκηνοθεσία: Sam Wanamaker

Σενάριο: Gordon McDonell

Ηθοποιοί: George Peppard, Joan Collins

Παραγωγή: UK

Χρώμα: Έγχρωμο

Διάρκεια: 107'

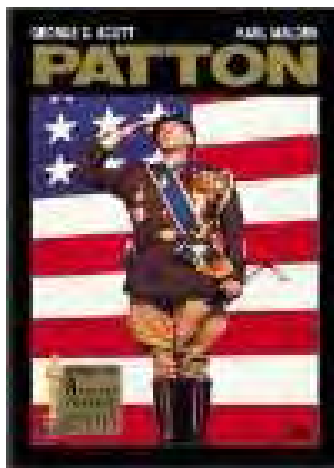
Περίληψη

Ο Βρετανός ικανός πράκτορας John Shay υποψιάζεται τον Booth ως διπλό πράκτορα. Παρά το γεγονός ότι ανώτεροί του προειδοποιούν τον Shay για την έρευνα, που σκοπεύει να αρχίσει, εκείνος ταξιδεύει στην Ελλάδα και την Τουρκία, προκειμένου να επαληθεύσει τις υποψίες του. Εκεί, ο Shay εμπλέκεται με μια όμορφη γυναίκα, που κάποτε διατηρούσαν ερωτικές σχέσεις, και τώρα είναι η σύζυγός του Booth. Ο Shay καταλαβαίνει ότι βρίσκεται σε σοβαρό κίνδυνο.

PATTON

ΤΟΥ FRANKLIN SCHAFFNER

(1970) ΤΟΠΟΣ ΓΥΡΙΣΜΑΤΟΣ: ΚΡΗΤΗ

Σκηνοθεσία: Franklin J. Schaffner

Σενάριο: Francis Ford Coppola

Ηθοποιοί: George C. Scott, Karl Malden

Παραγωγή: USA

Χρώμα: Έγχρωμο

Διάρκεια: 172'

Περίληψη

Η ταινία *Patton* γυρίστηκε για τον στρατηγό Patton με τον ηθοποιό George Scott να ενσαρκώνει τον αμφιλεγόμενο, για τον χαρακτήρα του, στρατηγό. Ο George Smith Patton ήταν Αμερικανός στρατηγός, ένας από τους ικανότερους διοικητές των στρατιωτικών δυνάμεων των Συμμάχων στο Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο, με ειδικότητα στη διοίκηση των τεθωρακισμένων και μηχανοκίνητων μονάδων. Ήταν αλαζόνας, εκκεντρικός, ματαιόδοξος και θεωρούσε τους στρατιώτες τόσο αναλώσιμους όσο τις σφαίρες. Παράλληλα όμως ήταν ειλικρινής και ακέραιος χαρακτήρας, ατρόμητος στη μάχη και με υψηλή αίσθηση του καθήκοντος. Μπορούσε να εμπνεύσει τρόπο στους αντιπάλους του και σεβασμό στους συμμάχους του.

LE CASSE (ΟΙ ΔΙΑΡΡΗΚΤΕΣ)

ΤΟΥ HENRI VERNEUIL

(1970) ΤΟΠΟΣ ΓΥΡΙΣΜΑΤΟΣ: ΑΘΗΝΑ (ΠΛΑΚΑ), ΚΕΡΚΥΡΑ

Σκηνοθεσία: Henri Verneuil

Σενάριο: Henri Verneuil

Ηθοποιοί: Jean-Paul Belmondo, Omar Sharif, Dyan Cannon

Παραγωγή: France, Italy

Χρώμα: Έγχρωμο

Διάρκεια: 120'

Περίληψη

Ο Azad ηγείται μιας μικρής ομάδας διαρρηκτών που δρουν στην Ελλάδα. Εμπόδιο στα σχέδια τους μπαίνει κάποιος έλληνας αστυνομικός, ο Abel Zacharias. Stunts στους δρόμους της Αθήνας, εκείνης της δεκαετίας και μουσική από τον Ennio Moricone.

UNA FEMME A SA FENETRE (ΜΙΑ ΓΥΝΑΙΚΑ ΣΤΟ ΠΑΡΑΘΥΡΟ)

ΤΟΥ PIERRE GRANIER-DEFERRE

(1976) ΤΟΠΟΣ ΓΥΡΙΣΜΑΤΟΣ: ΑΘΗΝΑ, ΚΕΡΚΥΡΑ

Σκηνοθεσία: Pierre Granier-Deferre

Σενάριο: Pierre Drieu La Rochelle

Ηθοποιοί: Romy Schneider, Philippe Noiret, Victor Lanoux

Παραγωγή: France, Italy, West Germany

Χρώμα: Έγχρωμο

Διάρκεια: 110'

Περίληψη

Η Romy Schneider είναι μια αριστοκράτισσα, το 1936 στην Ελλάδα, που διατηρεί μια ρηχή ανέραστη σχέση με έναν ευγενή, ώσπου ξαφνικά ερωτεύεται κάποιον με έντονη πολιτική δραστηριότητα.....

SKY RIDERS

TOY DOUGLAS HICKOX

(1976) ΤΟΠΟΣ ΓΥΡΙΣΜΑΤΟΣ: ΜΕΤΕΩΡΑ

Σκηνοθεσία: Douglas Hickox

Σενάριο: Jack DeWitt

Ηθοποιοί: James Coburn, Susannah York, Robert Culp

Παραγωγή: USA

Χρώμα: Έγχρωμο

Διάρκεια: 91'

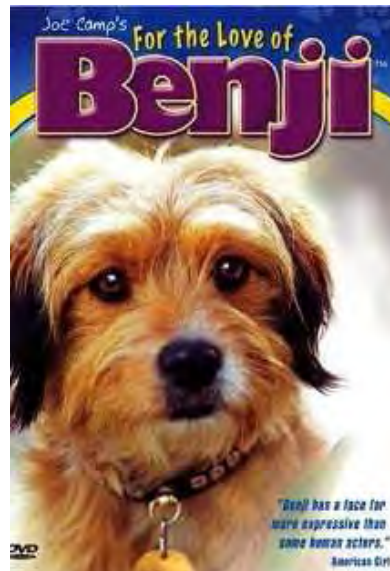
Περίληψη

Η ζωή του Bracken φαίνεται τέλεια, μέχρι που η σύζυγό του Ellen και τα παιδιά τους, πέφτουν θύματα απαγωγής από τρομοκράτες. Μετά από αποτυχημένες προσπάθειες της αστυνομίας να τους συλλάβει, ο πρώην σύζυγος της Ellen σχεδιάζει τη δική του προσπάθεια διάσωσης τους.....

FOR THE LOVE OF BENJI

ΤΟΥ JOE CAMP

(1977) ΤΟΠΟΣ ΓΥΡΙΣΜΑΤΟΣ: ΑΘΗΝΑ (ΠΛΑΚΑ)

Σκηνοθεσία: Joe Camp

Σενάριο: Joe Camp

Ηθοποιοί: Patsy Garrett, Cynthia Smith

Παραγωγή: USA

Χρώμα: Έγχρωμο

Διάρκεια: 85'

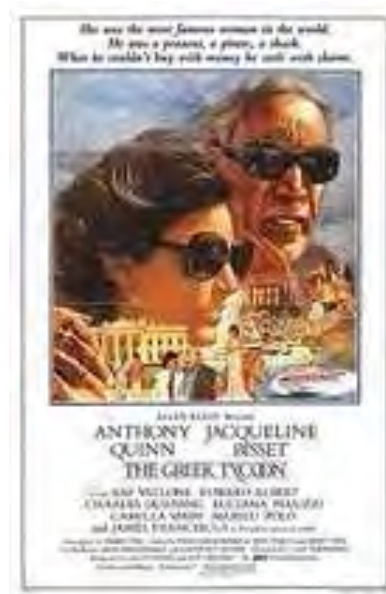
Περίληψη

Η σκυλίτσα Benji ανακαλύπτει με την όσφρηση της κάποιον “δήθεν” πράκτορα της CIA στην Αθήνα.....

THE GREEK TYCOON (Ο ΕΛΛΗΝΑΣ ΜΕΓΙΣΤΑΝΑΣ)

ΤΟΥ LEE THOMPSON

(1978) ΤΟΠΟΣ ΓΥΡΙΣΜΑΤΟΣ: ΑΘΗΝΑ, ΜΥΚΟΝΟΣ, ΚΕΡΚΥΡΑ

Σκηνοθεσία: Lee Thompson

Σενάριο: Morton Fine

Ηθοποιοί: Anthony Quinn, Jacqueline Bisset

Παραγωγή: USA

Χρώμα: Έγχρωμο

Διάρκεια: 107'

Περίληψη

Αυτός είναι ένας από τους πλουσιότερους και πιο ισχυρούς άνδρες στον κόσμο. Αυτή είναι η πανέμορφη σύζυγος του δολοφονημένου αμερικανού προέδρου.....

FEDORA

ΤΟΥ BILLY WILDER

(1978) ΤΟΠΟΣ ΓΥΡΙΣΜΑΤΟΣ: ΚΕΡΚΥΡΑ

Σκηνοθεσία: Billy Wilder

Σενάριο: Tom Tryon

Ηθοποιοί: William Holden, Marthe Keller, José Ferrer

Παραγωγή: France, West Germany

Χρώμα: Έγχρωμο

Διάρκεια: 114'

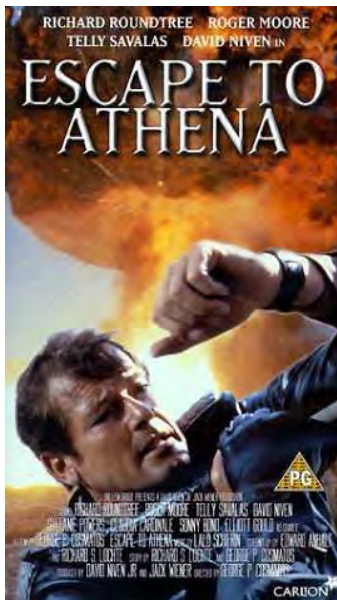
Περίληψη

Η Fedora μια θρυλική star του Hollywood, όπου άρρωστη και κουρασμένη, απομονώνεται στην Κέρκυρα, δέχεται τις πιέσεις ενός παραγωγού για να επιστρέψει στην μεγάλη οθόνη.....

ESCAPE TO ATHENA (ΑΠΟΔΡΑΣΗ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ)

ΤΟΥ GEORGE COSMATOS

(1979) ΤΟΠΟΣ ΓΥΡΙΣΜΑΤΟΣ: ΑΘΗΝΑ, ΡΟΔΟΣ

Σκηνοθεσία: George P. Cosmatos

Σενάριο: Edward Anhalt, Richard Lochte

Ηθοποιοί: Roger Moore, Telly Savalas, David Niven

Παραγωγή: UK

Χρώμα: Έγχρωμο

Διάρκεια: 125'

Περίληψη

Οι αιχμάλωτοι ενός γερμανικού στρατοπέδου συγκέντρωσης που βρίσκεται σε ένα ελληνικό νησί, καταστρώνουν ένα πανέξυπνο σχέδιο απόδρασης. Σκοπός τους όμως, δεν είναι μόνο η ελευθερία αλλά και η ληστεία ενός θησαυρού που έχουν κρύψει οι Γερμανοί σε ένα μοναστήρι...

ON A VOLE LA CUISSE DE JUPITER (ΠΡΑΚΤΟΡΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ)

ΤΟΥ PHILIPPE DE BROCA

(1980) ΤΟΠΟΣ ΓΥΡΙΣΜΑΤΟΣ: ΑΘΗΝΑ, ΚΕΡΚΥΡΑ

Σκηνοθεσία: Philippe de Broca

Σενάριο: Michel Audiard

Ηθοποιοί: Annie Girardot, Philippe Noiret

Παραγωγή: France

Χρώμα: Έγχρωμο

Διάρκεια: 100’

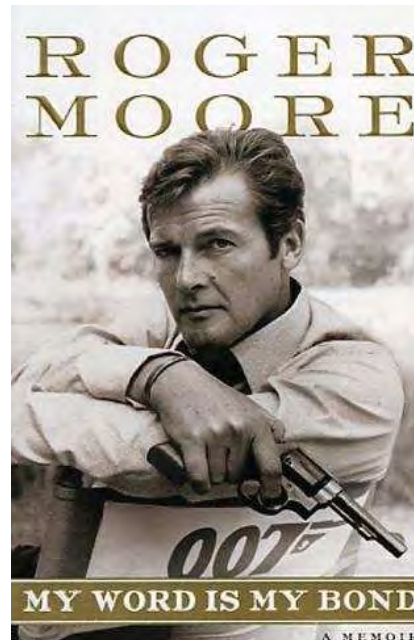
Περίληψη

Ο Antoine, καθηγητής της ελληνικών, και η Lise, επιθεωρητής της αστυνομίας, περνούν το μήνα του μέλιτος στην Ελλάδα. Συναντούν ένα νεαρό ζευγάρι, τον Charles, ο οποίος είναι αρχαιολόγος, και την Agnes. Ο Charles βρίσκει ένα άγαλμα και είναι αποφασισμένος να το δωρίσει στο Μουσείο του Λούβρου. Ενώ η Agnes θέλει να το πουλήσουν και ζητά από ένα ντόπιο ναύτη να το αξιολογήσει ...

FOR YOUR EYES ONLY (ΓΙΑ ΤΑ ΜΑΤΙΑ ΣΟΥ ΜΟΝΟ)

ΤΟΥ JOHN GLEN

(1981) ΤΟΠΟΣ ΓΥΡΙΣΜΑΤΟΣ: ΚΕΡΚΥΡΑ, ΜΕΤΕΩΡΑ

Σκηνοθεσία: John Glen

Σενάριο: Richard Maibaum, Michael G. Wilson

Ηθοποιοί: Roger Moore, Carole Bouquet, Julian Glover

Παραγωγή: UK, USA

Χρώμα: Έγχρωμο

Διάρκεια: 127'

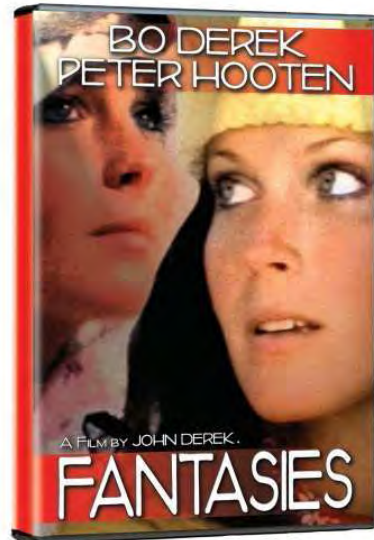
Περίληψη

Μετά τη βύθιση ενός πλοίου του Βρετανικού Ναυτικού έξω από τις ακτές της Αλβανίας, ο Bond αναλαμβάνει να εξιχνιάσει τις συνθήκες θανάτου ενός αρχαιολόγου που εργαζόταν για την Μi6 και να εντοπίσει τα ίχνη της συσκευής ATAC πριν προλάβουν οι Σοβιετικοί. Τα γυρίσματα της ταινίας πραγματοποιήθηκαν σε Κέρκυρα και Μετέωρα.

FANTASIES

ΤΟΥ JOHN DEREK

(1981) ΤΟΠΟΣ ΓΥΡΙΣΜΑΤΟΣ: ΑΘΗΝΑ

Σκηνοθεσία: John Derek

Σενάριο: John Derek

Ηθοποιοί: Peter Hooten, Bo Derek, Anna Alexiadis

Παραγωγή: USA

Χρώμα: Έγχρωμο

Διάρκεια: 81'

Περίληψη

Δυο αδέρφια επιστρέφουν στον τόπο τους σε ένα απομακρυσμένο ελληνικό νησί και ανακαλύπτουν ότι δεν είναι αδέρφια. Σύντομα ερωτεύονται, αλλά μπορεί η αγάπη τους να επιβιώσει στα εμπόδια που τίθενται στον δρόμο τους.....

Τα γυρίσματα της ταινίας πραγματοποιήθηκαν στην Αθήνα.

TEMPEST (ΚΑΤΑΙΓΙΔΑ)

ΤΟΥ PAUL MAZURSKY

(1982) ΤΟΠΟΣ ΓΥΡΙΣΜΑΤΟΣ: ΑΘΗΝΑ, ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΝΗΣΙΑ

Σκηνοθεσία: Paul Mazursky

Σενάριο: Leon Capetanos

Ηθοποιοί: John Cassavetes, Gena Rowlands, Susan Sarandon

Παραγωγή: USA

Χρώμα: Έγχρωμο

Διάρκεια: 140'

Περίληψη

Ο Φίλιππος-Δημήτριος αναζητώντας κάτι διαφορετικό από μια πετυχημένη επαγγελματική καριέρα σαν αρχιτέκτονας και έναν γάμο, «αυτοεξορίζεται» σε κάποιο ελληνικό νησί, όπου ελπίζει να βρει νόημα στη ζωή του.....

SUMMER LOVERS

TOY RANDAL KLEISIR

(1982) ΤΟΠΟΣ ΓΥΡΙΣΜΑΤΟΣ: ΣΑΝΤΟΡΙΝΗ, ΜΥΚΟΝΟΣ, ΔΗΛΟΣ

Σκηνοθεσία: Randal Kleiser

Σενάριο: Randal Kleiser

Ηθοποιοί: Peter Gallagher, Daryl Hannah, Valérie Quennessen

Παραγωγή: USA

Χρώμα: Έγχρωμο

Διάρκεια: 98'

Περίληψη

Ένα νεαρό ζευγάρι Αμερικανών πηγαίνουν στα ελληνικά νησιά για το καλοκαίρι και θαμπώνονται από την ομορφιά γύρω τους. Ο νεαρός άνδρας γνωρίζεται με μια νεαρή, γαλλίδα αρχαιολόγο, που εργάζεται στο νησί και δημιουργούν ερωτική σχέση. Όταν η σύζυγος πληροφορείται το γεγονός, προσπαθεί να αντιμετωπίσει την άλλη γυναίκα.....

THE LITTLE DRUMMER GIRL (ΜΙΚΡΗ ΤΥΜΠΑΝΙΣΤΡΙΑ)

ΤΟΥ GEORGE ROY HILL

(1984) ΤΟΠΟΣ ΓΥΡΙΣΜΑΤΟΣ: ΕΛΛΑΔΑ

Σκηνοθεσία: George Roy Hill

Σενάριο: Loring Mandel

Ηθοποιοί: Diane Keaton, Klaus Kinski

Παραγωγή: USA

Χρώμα: Έγχρωμο

Διάρκεια: 130'

Περίληψη

Μια Αμερικανίδα ηθοποιός με ροπή στο ψέμα, προσλαμβάνεται από τη Mosad, την ισραηλινή υπηρεσία πληροφοριών, για την παγίδευση ενός παλαιστίνιου βομβιστή, προσποιούμενη τη φιλενάδα του νεκρού αδελφού του.

ELENI (ΕΛΕΝΗ)

ΤΟΥ PETER YATES

(1985) ΤΟΠΟΣ ΓΥΡΙΣΜΑΤΟΣ: ΕΛΛΑΔΑ

Σκηνοθεσία: Peter Yates

Σενάριο: Nicholas Gage

Ηθοποιοί: Kate Nelligan, John Malkovich, Linda Hunt

Παραγωγή: USA

Χρώμα: Έγχρωμο

Διάρκεια: 114'

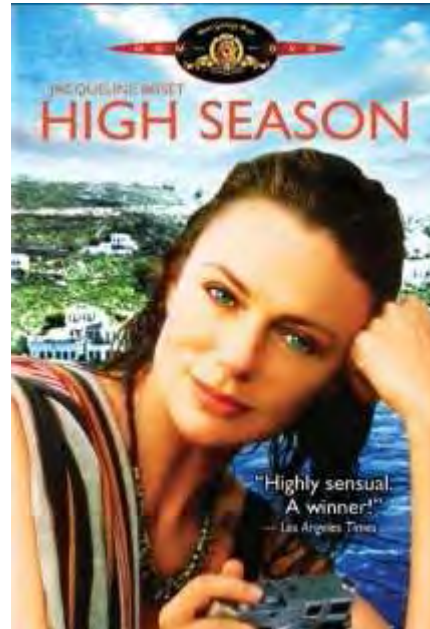
Περίληψη

Ο Nick είναι συγγραφέας και ζει στη Νέα Υόρκη. Κάποια μέρα λαμβάνει ένα γράμμα από κάποιο γραφείο στην Ελλάδα. Περίμενε 30 χρόνια αυτό το γράμμα. Σκοπός του είναι να μάθει τον λόγο που σκοτώθηκε η μητέρα του στον εμφύλιο πριν μερικά χρόνια. Στη διάρκεια της ταινίας βλέπουμε, παράλληλα, τα δύσκολα παιδικά χρόνια του Nick στην Ελλάδα.

HIGH SEASON

ΤΟΥ CLARE PEPLOE

(1987) ΤΟΠΟΣ ΓΥΡΙΣΜΑΤΟΣ: ΡΟΔΟΣ

Σκηνοθεσία: Clare Peploe

Σενάριο: Clare Peploe

Ηθοποιοί: Jacqueline Bisset, James Fox, Irene Papas

Παραγωγή: UK

Χρώμα: Έγχρωμο

Διάρκεια: 90'

Περίληψη

Στην κωμωδία *High Season*, η Jacqueline Bisset υποδύεται μία φωτογράφο που ζει στα εξωτικά Ελληνικά νησιά με τον σύζυγό της και γλύπτη, Patrick. Η ταινία παρωδεί τους τουρίστες, περιλαμβάνει πανέμορφα σκηνικά και επικεντρώνεται στις ανθρώπινες σχέσεις και, τελικά, στη συμφιλίωση της Catherine και του Patrick.

LE GRAND BLUE (ΑΠΕΡΑΝΤΟ ΓΑΛΑΖΙΟ)

ΤΟΥ LUC BESSON

(1988) ΤΟΠΟΣ ΓΥΡΙΣΜΑΤΟΣ: ΑΜΟΡΓΟΣ

Σκηνοθεσία: Luc Besson

Σενάριο: Luc Besson

Ηθοποιοί: Rosanna Arquette, Jean-Marc Barr, Jean Reno

Παραγωγή: USA, France, Italy

Χρώμα: Έγχρωμο

Διάρκεια: 168'

Περίληψη

Ο Enzo Molinari και ο Jacques Mayol είναι δύο παιδικοί φίλοι που μικροί συναγωνίζονται στις καταδύσεις. Ενήλικοι πλέον οι δυο τους θα βρεθούν πάλι αντιμέτωποι. Από τη Σικελία, ο Enzo, ανίκητος πρωταθλητής επί έξι χρόνια στις ελεύθερες καταδύσεις θα αναζητήσει τον Jacques στις Άνδεις όπου μένει για να τον φέρει πίσω ως αντίπαλο διεκδικητή του τίτλου. Η αναμέτρηση τους θα τους οδηγήσει σε καταστάσεις πέρα από τις ανθρώπινες ικανότητες...

PASCALI' S ISLAND (ΤΟ ΝΗΣΙ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑΛΗ)

ΤΟΥ JAMES DEARDEN

(1988) ΤΟΠΟΣ ΓΥΡΙΣΜΑΤΟΣ: **ΝΑΞΟΣ**

Σκηνοθεσία: James Dearden

Σενάριο: James Dearden

Ηθοποιοί: Ben Kingsley, Charles Dance

Παραγωγή: UK

Χρώμα: Έγχρωμο

Διάρκεια: 104'

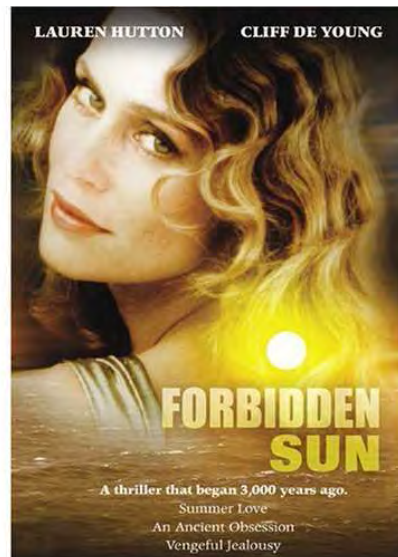
Περίληψη

1908: Ο Πασχάλης είναι κατάσκοπος και δουλεύει για τον Σουλτάνο, στέλνει αναφορές στην Κωνσταντινούπολη που κανείς δεν διαβάζει. Οι ανησυχίες του γίνονται έντονες, όταν εμφανίζεται ένας Βρετανός αρχαιολόγος, ο οποίος υποψιάζεται ότι ίσως δεν είναι αυτό που φαίνεται.

FORBIDDEN SUN (ΑΠΑΓΟΡΕΥΜΕΝΟΣ ΗΛΙΟΣ)

ΤΗΣ ZELDA BARRON

(1989) ΤΟΠΟΣ ΓΥΡΙΣΜΑΤΟΣ: ΚΡΗΤΗ

Σκηνοθεσία: Zelda Barron

Σενάριο: Robin Hardy

Ηθοποιοί: Lauren Hutton, Cliff De Young, Svetislav Goncic

Παραγωγή: USA, UK

Χρώμα: Έγχρωμο

Διάρκεια: 88'

Περίληψη

Η προπονήτρια Francine Lake και η ομάδα της αποτελούμενη από δώδεκα αθλήτριες φθάνουν στο νησί της Κρήτης. Η ομάδα των αθλητριών έρχεται σε αντίθεση με τις προκαταλήψεις των κατοίκων του χωριού με αποτέλεσμα να είναι σε απομόνωση. Ο Οδυσσέας είναι ο θυρωρός και ο κύριος ύποπτος για τη σεξουαλική κακοποίηση μιας εκ των αθλητριών.

TRIUMPH OF THE SPIRIT (Η ΔΥΝΑΜΗ ΤΗΣ ΘΕΛΗΣΗΣ)

ΤΟΥ ROBERT YOUNG

(1989) ΤΟΠΟΣ ΓΥΡΙΣΜΑΤΟΣ: ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Σκηνοθεσία: Robert M. Young

Σενάριο: Shimon Arama

Ηθοποιοί: Willem Dafoe, Edward James Olmos

Παραγωγή: USA

Χρώμα: Έγχρωμο

Διάρκεια: 120'

Περίληψη

Βασίζεται στην ιστορία ενός πρώην Έλληνα Ολυμπιονίκη boxer, ο οποίος πιάνεται αιχμάλωτος στη διάρκεια του Β' παγκόσμιου πολέμου και στέλνεται στο στρατόπεδο Auschwitz. Στο στρατόπεδο αναγκάζεται να δίνει αγώνες για τη διασκέδαση των Γερμανών. Η απειλή με την οποία αναγκάζεται να υποκύπτει είναι η ζωή του πατέρα και του αδελφού του, οι οποίοι είναι και αυτοί αιχμάλωτοι.

SHIRLEY VALENTINE

TOY LEWIS GILBERT

(1989) ΤΟΠΟΣ ΓΥΡΙΣΜΑΤΟΣ: ΜΥΚΟΝΟΣ, ΠΑΡΟΣ

Σκηνοθεσία: Lewis Gilbert

Σενάριο: Willy Russell

Ηθοποιοί: Pauline Collins, Tom Conti

Παραγωγή: USA, UK

Χρώμα: Έγχρωμο

Διάρκεια: 108'

Περίληψη

Η Shirley Valentine έκανε αίσθηση στα τέλη της δεκαετίας του '80 με την ιστορία της κουρασμένης και αδιάφορης Βρετανίδας συζύγου που πηγαίνει στην Ελλάδα διακοπές και ερωτεύεται έναν Έλληνα ψαρά, ο οποίος αποδεικνύεται το ίδιο αναξιόπιστος με τον Βρετανό σύζυγό της.

MEDITERRANEO

ΤΟΥ GEBRIELE SALVATORES

(1991) ΤΟΠΟΣ ΓΥΡΙΣΜΑΤΟΣ: ΚΑΣΤΕΛΟΡΙΖΟ

Σκηνοθεσία: Gabriele Salvatores

Σενάριο: Enzo Monteleone

Ηθοποιοί: Βάνα Μπάρμπα, Diego Abatantuono, Claudio Bigagli

Παραγωγή: Italy

Χρώμα: Έγχρωμο

Διάρκεια: 96'

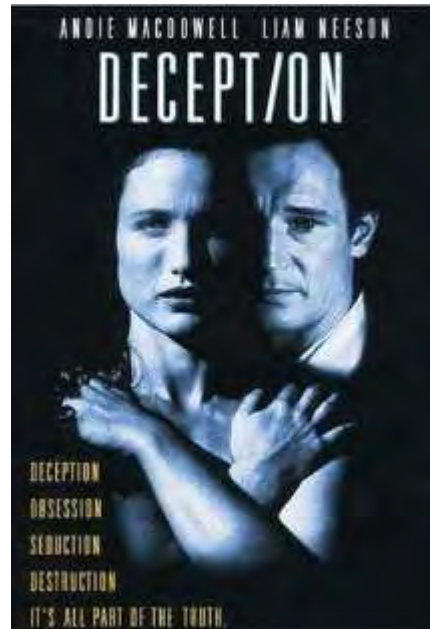
Περίληψη

Ένα ιταλικό πλοίο, στη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου πολέμου, αφήνει στρατιώτες σε ένα μικρό ελληνικό νησί. Η αποστολή τους είναι να εντοπίζουν τα εχθρικά πλοία, ώστε να αποφύγουν τυχόν επιθέσεις. Το χωριό του νησιού φαίνεται ότι εγκαταλείφθηκε και δεν υπάρχει ούτε ένα εχθρός στον ορίζοντα, έτσι οι στρατιώτες αρχίζουν να χαλαρώνουν. Τα πράγματα αλλάζουν όταν το πλοίο τους καταστρέφεται από τον εχθρό ...

RUBY CAIRO (ΚΥΝΗΓΗΤΟ ΤΡΙΩΝ ΗΠΕΙΡΩΝ)

ΤΟΥ GRAEME CLIFFORD

(1993) ΤΟΠΟΣ ΓΥΡΙΣΜΑΤΟΣ: ΑΘΗΝΑ, ΠΕΙΡΑΙΑΣ

Σκηνοθεσία: Graeme Clifford

Σενάριο: Robert Dillon

Ηθοποιοί: Andie MacDowell, Liam Neeson, Viggo Mortensen

Παραγωγή: UK, USA, Japan

Χρώμα: Έγχρωμο

Διάρκεια: 90'

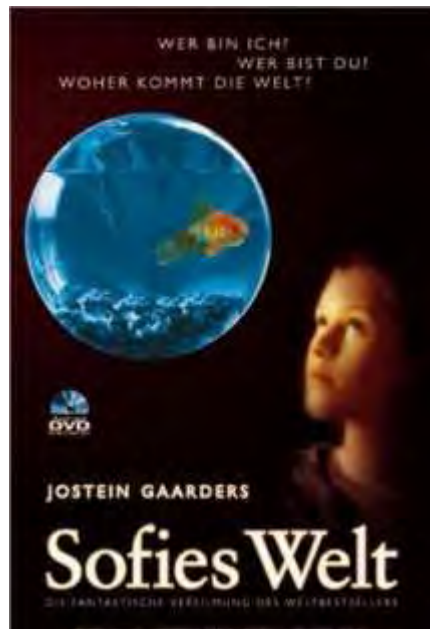
Περίληψη

Ο σύζυγός της Bessie Faro, Johnny, πεθαίνει σε αεροπορικό δυστύχημα στο Μεξικό. Όταν επισκέπτεται την εταιρεία στο Μεξικό, ανακαλύπτει ότι ο σύζυγός της διέθετε μεγάλα χρηματικά ποσά σε τραπεζικούς λογαριασμούς σε όλο τον κόσμο. Καθώς ξεκινά συστηματικά την ανάκτηση των χρημάτων του συζύγου της ...

SOFIES VERDEN (Ο ΚΟΣΜΟΣ ΤΗΣ ΣΟΦΙΑΣ)

ΤΟΥ ERIC GUSTAVSON

(1999) ΤΟΠΟΣ ΓΥΡΙΣΜΑΤΟΣ: ΑΘΗΝΑ

Σκηνοθεσία: Erik Gustavson

Σενάριο: Jostein Gaarder

Ηθοποιοί: Silje Storstein, Tomas von Brömssen, Andrine Sæther

Παραγωγή: Norway, Sweden

Χρώμα: Έγχρωμο

Διάρκεια: 113'

Περίληψη

Η Σοφία είναι ένα τυπικό κορίτσι από τη Νορβηγία. Κάποια μέρα λαμβάνει μια κασέτα στην οποία ο Alberto Knox συνομιλεί μαζί της από την αρχαία Ελλάδα. Οι συνομιλίες αυτές συνεχίζονται σε όλη τη διάρκεια της ταινίας μπαίνοντας σε μια Οδύσσεια αναζήτησης της ιστορίας και της φιλοσοφίας της αρχαίας Ελλάδας.

LA FILLE SUR LE PONT (ΤΟ ΚΟΡΙΤΣΙ ΣΤΗ ΓΕΦΥΡΑ)

ΤΟΥ PATRICE LECONTE

(1999) ΤΟΠΟΣ ΓΥΡΙΣΜΑΤΟΣ: ΑΘΗΝΑ

Σκηνοθεσία: Patrice Leconte

Σενάριο: Serge Frydman

Ηθοποιοί: Vanessa Paradis, Daniel Auteuil

Παραγωγή: France

Χρώμα: Έγχρωμο

Διάρκεια: 90'

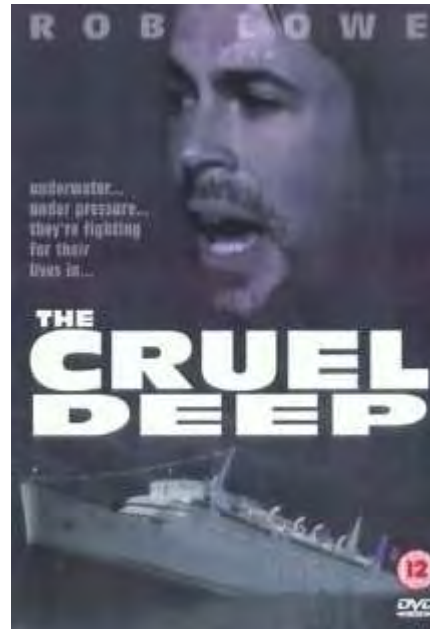
Περίληψη

Είναι νύχτα σε μια γέφυρα του Παρισιού. Ένα κορίτσι σκύβει πάνω από τον Σηκουάνα με δάκρυα στα μάτια της και την ισχυρή επιθυμία να πνίξει τις λύπες της. Από το πουθενά κάποιος την παρατηρεί. Είναι ο Gabor, ένας “ρίπτης” μαχαιριών που χρειάζεται ένα ανθρώπινο στόχο για την επίδειξή του. Η Adele δεν υπήρξε ποτέ τυχερή αλλά δεν έχει και πουθενά αλλού να πάει ...

ESCAPE UNDER PRESSURE (ΥΠΟ ΠΙΕΣΗ)

ΤΟΥ JEAN PELLERIN

(2000) ΤΟΠΟΣ ΓΥΡΙΣΜΑΤΟΣ: ΑΘΗΝΑ

Σκηνοθεσία: Jean Pellerin

Σενάριο: Serge Frydman

Ηθοποιοί: Rob Lowe, Larisa Miller, Harry Van Gorkum

Παραγωγή: USA

Χρώμα: Έγχρωμο

Διάρκεια: 90'

Περίληψη

Ένας εκατομμυριούχος αρχαιοκάπηλος «γλυκοκοιτάζει» ένα αρχαίο άγαλμα της Αρτέμιδος που μεταφέρεται στη Λέσβο σε ελληνικό πολεμικό πλοίο. Το σχέδιό του να προσλάβει μια ομάδα μισθοφόρων για να του φέρουν το άγαλμα και να βουλιάζουν το πλοίο θα βρει αντίσταση από έναν εκπρόσωπο του αμερικανικού Στρατού που επιβαίνει στο πλοίο.

CAPTAIN CORELLI' S MANDOLIN
(TO MANTOLINO TOY ΛΟΧΑΓΟΥ CORELLI)
ΤΟΥ JOHN MADDEN
(2001) ΤΟΠΟΣ ΓΥΡΙΣΜΑΤΟΣ: **ΚΕΦΑΛΟΝΙΑ**

Σκηνοθεσία: John Madden

Σενάριο: Shawn Slovo

Ηθοποιοί: Penélope Cruz, Nicolas Cage, John Hurt

Παραγωγή: USA, UK, France

Χρώμα: Έγχρωμο

Διάρκεια: 131'

Περίληψη

Η υπόθεση του ρομαντικού δράματος διαδραματίζεται στα 1942. Στο πλαίσιο της κοινής ιταλό- γερμανικής κατοχής, μια διμοιρία Ιταλών στρατιωτών φθάνει στην Κεφαλονιά για να ενισχύσει την τυπική στο νησί παρουσία των λιγοστών ναζιστικών δυνάμεων. Το ξέγνοιαστο μεσογειακό ταμπεραμέντο της φρουράς σύντομα θα αμβλύνει την αρχική δυσφορία των χωρικών. Ωσπου, αναπόφευκτα, τα σύννεφα του πολέμου θα φτάσουν μέχρι τις ακτές του νησιού, απειλώντας την ηρεμία τόσο των κατοίκων όσο και των ανυποψίαστων κατακτητών.

CAT’S MEOW (ΤΟ ΝΙΑΟΥΡΙΣΜΑ ΤΗΣ ΓΑΤΑΣ)

ΤΟΥ PETER BOGDANOVICH

(2001) ΤΟΠΟΣ ΓΥΡΙΣΜΑΤΟΣ: ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ (ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΑ)

Σκηνοθεσία: Peter Bogdanovich

Σενάριο: Steven Peros

Ηθοποιοί: Kirsten Dunst, Edward Herrmann, Jennifer Tilly

Παραγωγή: USA, UK, Germany

Χρώμα: Έγχρωμο

Διάρκεια: 114’

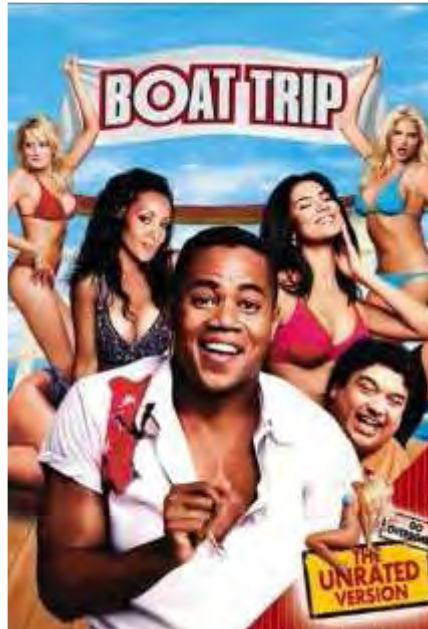
Περίληψη

Βασισμένη σε αληθινή ιστορία, στη δολοφονία ενός αστέρα του Hollywood, πάνω στο γιοτ του William Randolph, το 1924.

BOAT TRIP (ΤΟ ΠΛΟΙΟ ΤΗΣ ΤΡΕΛΗΣ)

ΤΟΥ ΜΟΡΤ ΝΑΘΑΝ

(2002) ΤΟΠΟΣ ΓΥΡΙΣΜΑΤΟΣ: ΠΕΙΡΑΙΑΣ, ΥΔΡΑ

Σκηνοθεσία: Mort Nathan

Σενάριο: Mort Nathan

Ηθοποιοί: Cuba Gooding Jr., Horatio Sanz, Roselyn Sanchez

Παραγωγή: USA, Germany

Χρώμα: Έγχρωμο

Διάρκεια: 94'

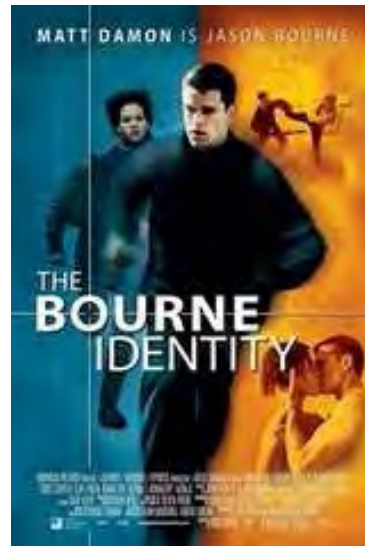
Περίληψη

Ο Jerry και ο Nick είναι δυο πολύ καλοί φίλοι, των οποίων η ζωή βρίσκεται σε τέλμα. Αποφασίζουν να κάνουν ένα ταξίδι φυγής από τη καθημερινότητα. Όμως η κρουαζιέρα που αποφασίζουν να κάνουν τους επιφυλάσσει εκπλήξεις.....

THE BOURNE IDENTITY (ΧΩΡΙΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ)

ΤΟΥ DOUG LIMAN

(2002) ΤΟΠΟΣ ΓΥΡΙΣΜΑΤΟΣ: ΜΥΚΟΝΟΣ

Σκηνοθεσία: Doug Liman

Σενάριο: Tony Gilroy

Ηθοποιοί: Matt Damon, Franka Potente, Chris Cooper

Παραγωγή: USA, Germany, Czech Republic

Χρώμα: Έγχρωμο

Διάρκεια: 119'

Περίληψη

Ένας άνθρωπος διασώζεται από ένα αλιευτικό σκάφος, χτυπημένος από πολλές σφαίρες και χωρίς μνήμη. Μέσα στη προσπάθεια του να επανακτήσει τη μνήμη του, βρίσκεται αντιμέτωπος με τους «υποψήφιους δολοφόνους» του.....

LARA CROFT TOMB RAIDER: THE CRADLE OF LIFE

(LARA CROFT: TO ΛΙΚΝΟ ΤΗΣ ΖΩΗΣ)

ΤΟΥ JAN DE BONT

(2003) ΤΟΠΟΣ ΓΥΡΙΣΜΑΤΟΣ: ΣΑΝΤΟΡΙΝΗ

Σκηνοθεσία: Jan de Bont

Σενάριο: Dean Georgaris

Ηθοποιοί: Angelina Jolie, Gerard Butler, Chris Barrie

Παραγωγή: USA, Germany, Japan, UK

Χρώμα: Έγχρωμο

Διάρκεια: 117'

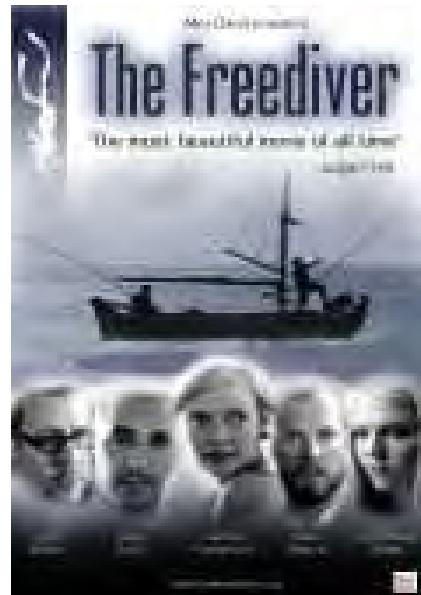
Περίληψη

Η ζάπλουτη αρχαιολόγος Lara Croft βρίσκεται στις ελληνικές θάλασσες προκειμένου να εντοπίσει ένα ναό του Μεγάλου Αλεξάνδρου στον οποίο βρίσκεται ένας χάρτης που θα την οδηγήσει στο Λίκνο της Ζωής, το μέρος όπου κρύβεται το κουτί της Πανδώρας. Το κουτί αυτό κρύβει τρομαχτικές δυνάμεις κι ο μοχθηρός επιστήμονας Dr Jonathan Reiss θέλει να το βρει πρώτος και να το χρησιμοποιήσει προς όφελός του έχοντας στο πλευρό του τον Chen Lo, αρχηγό μιας κινέζικης εγκληματικής ομάδας. Στο κυνήγι αυτό η Lara θα έχει στο πλευρό της τον πρώην πράκτορα Terry Sheridan με τον οποίον τη συνέδεαν κατά το παρελθόν συναισθηματικοί δεσμοί.

THE FREEDIVER

ΤΟΥ ALKI DAVID

(2004) ΤΟΠΟΣ ΓΥΡΙΣΜΑΤΟΣ: ΣΠΕΤΣΕΣ

Σκηνοθεσία: Alki David

Σενάριο: Alki David

Ηθοποιοί: Alki David, Adam Baldwin, Camilla Rutherford

Παραγωγή: UK

Χρώμα: Έγχρωμο

Διάρκεια: 95'

Περίληψη

Η ταινία είναι βασισμένη σε αληθινή ιστορία, στη προσπάθεια της Δανάης Βερβέρη (Freediver) να γίνει πρωταθλήτρια του κόσμου.

MAMMA MIA!

ΤΟΥ PHYLIDA LLOYD

(2008) ΤΟΠΟΣ ΓΥΡΙΣΜΑΤΟΣ: ΠΗΛΙΟ, ΣΚΙΑΘΟΣ, ΣΚΟΠΕΛΟΣ

Σκηνοθεσία: Phyllida Lloyd

Σενάριο: Catherine Johnson

Ηθοποιοί: Amanda Seyfried, Meryl Streep, Pierce Brosnan, Colin Firth

Παραγωγή: UK, USA, Germany

Χρώμα: Έγχρωμο

Διάρκεια: 108'

Περίληψη

Την παραμονή του γάμου της, η Sophie (Amanda Seyfried), αποφασίζει να μάθει με οποιονδήποτε τρόπο ποιος είναι ο πατέρας της για να βρει επιτέλους την αλήθεια για την ταυτότητά της. Όταν πέφτει στα χέρια της το ημερολόγιο της μητέρας της, Donna (Meryl Streep), ο μίτος αρχίζει να ξετυλίγεται και να διαγράφεται στον ορίζοντα η ταυτότητα του πατέρα της, καθώς την εποχή εκείνη υπήρχαν τρεις άντρες στη ζωή της μητέρας της, άρα ισάριθμοι πιθανοί μπαμπάδες... Έτσι, τρεις άγνωστοι μεταξύ τους άντρες (Pierce Brosnan, Colin Firth, Stellan Skarsgard) φτάνουν στο ειδυλλιακό ελληνικό νησί, καλεσμένοι στο γάμο και το ερωτικό παρελθόν της μητέρας της νύφης, αναβιώνει...

MY LIFE IN RUINS (ΕΡΩΤΑΣ ΑΛΛΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ)

ΤΟΥ DONALD PETRIE

(2009) ΤΟΠΟΣ ΓΥΡΙΣΜΑΤΟΣ: ΑΘΗΝΑ

Σκηνοθεσία: Donald Petrie

Σενάριο: Mike Reiss

Ηθοποιοί: Nia Vardalos, Richard Dreyfuss, Alexis Georgoulis

Παραγωγή: USA, Spain

Χρώμα: Έγχρωμο

Διάρκεια: 95'

Περίληψη

Η Γεωργία (Nia Vardalos) είναι μια Ελληνο- Αμερικανίδα ξεναγός που αναλαμβάνει την περιήγηση στα αρχαιοελληνικά μνημεία μιας ομάδας τουριστών που κανένα ενδιαφέρον δεν έχουν για αυτά παρά μόνο για το πώς θα ψωνίσουν και θα διασκεδάσουν περισσότερο. Όλα φαίνονται να πηγαίνουν στραβά μέχρι που ένας ιδιόρρυθμος τουρίστας από το γκρουπ, ο Irv Gordon (Richard Dreyfuss), καταλαβαίνοντας ότι η ξεναγός τους έχει απογοητευτεί πλήρως από αυτούς, αποφασίζει να τη βοηθήσει ώστε να δει την αισιόδοξη πλευρά της ζωής. Της δείχνει πώς να διασκεδάσει και την οδηγεί στο να ανακαλύψει τον αληθινό έρωτα στο πρόσωπο του ήσυχου αλλά ιδιαίτερα γοητευτικού Έλληνα οδηγού του τουριστικού λεωφορείου, Ρουρί (Αλέξης Γεωργούλης).